

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

**Základní škola, Liberec, Na Výběžku 118,
příspěvková organizace**

zpracováno podle RVP ZV

1 Identifikační údaje

Předkladatel

Základní škola, Liberec, Na Výběžku 118, příspěvková organizace

Adresa: Základní škola,
Na Výběžku 118
460 15 Liberec 15

Ředitel: Mgr. Jarmila Plachá (placha@zsharcov.cz)

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Věra Dubcová (dubcova@zsharcov.cz)

Telefon: 482 750 719
Fax: 482 750 718
E-mail: skola@znavybezku.cz
www: www.znavybezku.cz

Základní škola – IZO: 102 241 058
Identifikátor právnické osoby: 600 079 945
IČ: 72 741 716

Zřizovatel

Statutární město Liberec
Sídlo: Liberec 1, Nám. Dr. Edvarda Beneše 1,
PSČ: 460 59, okres Liberec

Kraj: Liberecký

IČ: 00 262 978
Telefon: 485 243 111

Platnost dokumentu

od 31. 8. 2007
Projednáno v Školské radě: 31. 8. 2007

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

2 Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

- ZŠ Na Výběžku 118 je úplná, menší městská škola, založena v roce 1924. Poskytuje základní vzdělání cca 193 dětem v 1. – 9. postupném ročníku. Na této škole nejsou paralelní třídy. Je to škola bez speciálního zaměření.
- Škola je umístěna v okrajové části Liberce a je dostupná autobusem MHD.
- Kapacita školní jídelny – 230.
- Kapacita školní družiny je 50 dětí.
- Budova školy byla rekonstruována v letech 1996–1998.

Vybavení školy

- Výuka probíhá v 9 kmenových třídách a 3 odborných učebnách (jazyková, PC a přírodovědná). Další vybavení školy je žákovská kuchyňka, knihovna, keramická dílna.
- V době volna a přestávek mohou žáci využívat všech prostor školy podle dohodnutých pravidel. Je jim k dispozici i školní obchůdek, občerstvovací automat.
- Učitelé mají k dispozici 3 kabinety a sborovnu. Zde mají volný přístup na internet, mohou používat tiskárny, kopírku, scanner, laminovačku. Pomůcky jsou uloženy i v dalších kabinetech.
- Škola nemá tělocvičnu, pronajímá prostory TJ Harcov. Za příznivého počasí využívá velké sportovní hřiště s umělou plochou a tenisový kurt, který je v areálu školy.
- Pro kvalitnější výuku na PC máme v plánu vybudovat 2 učebny s moderní technikou. K výtvarným a mimoškolním činnostem pracujeme na projektu rekonstrukce půdy.
- Každá třída má k dispozici šatnu. Tyto prostory jsou nevyhovující, proto zvažujeme změnu.
- Škola má dobré hygienické zázemí v celé budově.
- Budova je vybavená výtahem, vstup je bezbariérový.
- Stravování je zajištěno vlastní kuchyní i výdejnou obědů, kapacita jídelny je 230 obědů.
- Prostory školní družiny jsou rozšířeny o místnost pro druhé oddělení.

Charakteristika pedagogického sboru

- Každý učitel s sebou přináší svoji specifickou odbornost, kterou se snaží rozvíjet samostudiem natolik, aby žákům dokázal vhodnými metodami předat dovednosti své kvalifikace.
- Postupnou spoluprací se z našich pedagogů stává funkční a tvořivý tým. Naším přáním je stabilizovat sbor.
- Snažíme se, aby se každý odborný pedagog stal specialistou v některé z dalších oblastí – výchovné poradenství, prevence patologických jevů, ICT koordinátor, zdravotník, tvořitel projektů, metodik, speciální pedagog, odborník etické výchovy, dysleklický asistent, zadavatel celostátních srovnávacích testů, pedagogický asistent, instruktor sportovních odvětví, knihovnice, lektor kritického myšlení a emoční inteligence.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

- Dokončení realizace projektu Šance z roku 2010.
- Krátkodobé tradiční projekty: Zažít spolu, Za(žít) v zahradě, Loučení se školou, Drakiáda, Tvořivé dílny,...
- Vzhledem k nedostatečným prostorům se pokusíme podat investiční projekt na přestavbu půdy.
- Opravit hřiště po povodni a najít novou formu využití školního pozemku
- Rekonstrukce vnitřních prostor školy (vybudování školního klubu, zateplení podhledu v chodbě nové budovy)

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

- Na škole je vytvořena Školská rada.
- Podle potřeby se schází zástupci tříd sdružené v SRPDŠ Na Výběžku, o. s. s vedením školy k řešení aktuálních otázek týkajících se spolupráce a vylepšení školy.
- Jsou vytvořeny www stránky za účelem aktuálních informací pro zákonné zástupce i veřejnost.
- Průběžná spolupráce s firmami a organizacemi z důvodu odborného studia vytváření projektů ve prospěch zlepšení finanční stránky školy.
- Vedení ZŠ a výchovný poradce spolupracuje při řešení výchovně vzdělávacích problémů s PPP v Liberci, s Obecně prospěšnou společností MAJÁK, SPC, Střediskem výchovné péče pro děti a mládež – ČÁP, Dětským psychiatrickým oddělením při nemocnici a Speciální základní školou při nemocnici, popř. OSPOD při MML.
- Časté konzultace se zřizovatelem – MML o provozu a technickém zabezpečení školy.
- Na propagaci školy spolupracujeme s místními médií.
- V současné době škola nemá mezinárodní spolupráci.

3 Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Zaměření školy

Motto školy – „Máme k sobě blíž“ – přesně vystihuje to, jaká naše škola byla, je a bude. Naší ambicí není být za každou cenu originální a inovativní, ale chceme vytvořit motivující, otevřené, příjemné a bezpečné prostředí, které bude vycházet z principu vzájemné komunikace všech zúčastněných (tj. dětí, jejich zákonných zástupců a pedagogů).

Při profilaci školy jsme vybrali několik prioritních oblastí, které nám při výchovném a vzdělávacím procesu pomohou splnit náš cíl – zformovat samostatnou, všeobecnou a zodpovědnou osobnost žáka. Škola bude zaměřena na tyto priority:

- pořádání exkurzí, výletů, besed, harmonizačních pobytů a projektových dnů
- výuku jazyků (AJ od 1. ročníku, NJ od 7. ročníku)
- podporu počítačové gramotnosti, práce s internetem a multimediálními technologiemi
- etickou výchovu zařazenou od 1. do 8. ročníku
- využívání metod kritického myšlení ve výuce
- podporu týmového a skupinového vyučování
- odbornou pomoc výchovného poradce v oblasti povolání
- důkladnou osvětu a preventivní činnost v oblasti patologických jevů
- integraci různých typů dětí, preference multikulturního soužití
- dostatečnou nabídku sportovních a volnočasových aktivit
- pořádání tradičních akcí
- spolupráci s rodičovským sdružením AGAPE, SRPDŠ Na Výběžku, o. s.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence – jak se projevují na naší škole

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnému postoji k vlastnímu vzdělávání
- motivujeme sebe, žáky i zákonné zástupce k celoživotnímu vzdělávání
- činnostním učením motivujeme žáky k poznání smyslu a cíle učení
- vysvětlujeme, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti než známka na vysvědčení
- podporujeme samostatnost, tvůrivosť a nápaditost
- rozlišujeme učivo základní a učivo rozšiřující (doplňující)
- upřednostňujeme individuální přístup k žákovi
- při hodnocení používáme pozitivní motivaci
- vedeme žáky k sebehodnocení
- využíváme chyby jako prostředku k tvůrivé práci
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace
- učíme žáky pomocí metod RWCT pracovat s různými zdroji informací ve specifických prostředích (knihovna, galerie, obec, příroda, ...)
- ve vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů (problém není hrozba, ale výzva)
- vedeme žáky k aktivnímu přístupu při řešení problémů
- oceňujeme více způsobů řešení
- snažíme se žáky co nejvíce zapojovat do řešení problémů školního života
- vedeme žáky k otevřené komunikaci a aktivnímu naslouchání
- vybízíme žáky k požádání o pomoc ve škole i mimo školu

Kompetence komunikativní

- využíváme komunitní kruh k vyjádření zkušenosti, názorů, otázek, k výměně informací, k řešení problémů
- učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně
- budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem, žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami

- učíme dítě být člověkem na člověku (osobní příklad učitele, výrazné vzory)
- spoluvytváříme prostředí podněcující vzájemně otevřenou komunikaci
- pomocí komunikace budujeme vztahy založené na důvěře, zodpovědnosti a spolupráci
- vytváříme školu otevřenou i pro komunikaci s rodinami našich žáků
- zveme zákonné zástupce do výuky, na mimoškolní akce, na školu v přírodě...

Kompetence sociální a personální

- budujeme pozitivní školní a třídní klima
- vedeme k vytváření pravidel vzájemného soužití s konkrétní aplikací do vyučovacího procesu
- reflekujeme se žáky sociální dovednosti
- zařazujeme kooperativní činnosti do výuky
- uskutečňujeme aktivity, v nichž se potkávají děti stejných i různých věkových skupin
- učíme žáky přijímat rozličné role ve skupině
- vedeme žáky k tomu, aby připravovali akce Děti dětem
- vedeme žáky k vzájemnému pochopení různých sociálních kultur – multikultura
- pomocí sebepoznání vedeme žáky k prosociálnímu chování – etická výchova
- učíme žáky sociálnímu cítění – Žákovský parlament

Kompetence občanská

- vedeme žáky k pochopení principu spravedlnosti a demokracie
- učíme žáky principu slušnosti a lidské důstojnosti
- vedeme žáky k pochopení principu růstu a změny (naučit se uvolňovat svůj potenciál, poznat a rozvíjet svůj talent)
- vedeme k dodržování pravidel vzájemného soužití
- povzbuzujeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- pomáháme žákům probudit v sobě úctu ke kulturním tradicím a historickému dědictví
- vedeme žáky k aktivnímu postoji v oblasti ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

- učíme žáky přistupovat k výsledkům své práce z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu
- vedeme žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, jakož i k bezpečnému chování a ochraně zdraví
- dbáme na respektování vymezených pravidel
- systematicky vedeme žáky k rozpoznání svého profesního zaměření
- učíme žáky chápat podstatu, cíl a riziko podnikání

Zabezpečení výuky se speciálními vzdělávacími potřebami

- pracujeme s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami: s vývojovými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie a dyskalkulie), poruchami chování (ADHD), se žáky přiznanými podpůrnými opatřeními.
- škola je bezbariérová, tudíž nabízí možnost integrace žáků s tělesným postižením
- v rámci pedagogické diagnostiky žáků jako rutinní součásti pedagogické praxe vznikají v případě potřeby PLPP
- PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomocí výchovného poradce. Výchovný poradce koordinuje vytváření PLPP
- PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, výběru kompenzačních pomůcek, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu zapojení rodičů či zákonných zástupců na školní přípravě a formě spolupráce se školou a předávání informací. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným
- při vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra spolupracujeme s SPC Turnov. Při vzdělávání žáků s logopedickými poruchami, tělesným postižením a lehkým mentálním postižením spolupracujeme s SPC pro tělesně postižené Lužická ulice, Liberec, s SPC APLA. Při vzdělávání žáků s poruchami učení a chování spolupracujeme s PPP Liberec. Pracovníci těchto institucí poskytují konzultace podle potřeby, případně navštěvují žáky ve škole
- žáky s výukovými a výchovnými problémy, u kterých předpokládáme SPU, SPUCH, posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do těchto zařízení
- na základě vyšetření a doporučení pedagogicko – psychologické poradny je žák zařazen do reedukace
- na základě doporučení PPP zpracováváme pro žáky individuální vzdělávací plán:

- 1) tento plán platí vždy pro aktuální školní rok a je zpracován za spolupráce výchovného poradce, třídního učitele a dalších pedagogů, jejichž předmětu se IVP dotýká
- 2) je konzultován s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny, speciálním pedagogickým centrem a zákonnými zástupci žáka, od kterých má škola informovaný souhlas
- 3) všechny strany včetně žáka stvrzují souhlas s individuálním vzdělávacím plánem podpisem
- 4) součástí individuálního vzdělávacího plánu jsou: základní údaje o žákově, závěry vyšetření a doporučení z odborného pracoviště, platnost vyšetření, konkrétní cíle, organizace výuky, forma zadávání úkolů, způsob hodnocení a klasifikace, nezbytné kompenzační pomůcky a učebnice, organizace speciálně pedagogické a psychologické péče, návrh na navýšení finančních prostředků, způsob spolupráce s e zákonnými zástupci, podíl žáka na řešení problémů
- 5) V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ."
- 6) Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonného zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamená do školní matriky.“
- 7) Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:
 - a) v oblasti metod výuky:
 - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
 - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
 - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
 - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
 - b) v oblasti organizace výuky:
 - střídání forem a činností během výuky,
 - využívání skupinové výuky,
 - postupný přechod k systému kooperativní výuky,
 - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká relaxační přestávka.
- 8) O průběhu vzdělávání a aktuálních potřebách jednotlivých žáků pedagogové komunikují na pravidelných poradách (zpravidla dvakrát měsíčně). Evaluace PLPP probíhá v rámci těchto setkání, nejdéle však do 3 měsíců od jeho vyhotovení.
Pedagogové si doplňují vzdělání v problematice týkající se **vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami** na kurzech v rámci DVPP.
- 9) **Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími koordinuje výchovný poradce spolu s ředitelkou školy.**“
- 10) Při klasifikaci přihlížíme ke stupni a druhu specifické poruchy; podle potřeby užijeme slovního hodnocení.
- 11) Osoby, které jsou zodpovědné za **zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**: výchovný poradce a ředitelka školy

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, které je třeba zohlednit a vytvářet pro ně vhodné podmínky:

- Je k tomu zapotřebí spolupráce školy, rodiny a popřípadě odborníků.
- Učitelé reagují na nutnost specifického přístupu k mimořádně nadaným žákům a vykonávají individuální přípravu k práci s nimi.
- Snaží se o zvýšenou motivaci v předmětech, ve kterých může žák uplatnit své nadání.

- Rozšiřují obsah základního učiva a zabývají se jím do větší hloubky, než je obvyklé.
 - Učitelé nabízejí těmto žákům řešení problémových úloh, v nichž mohou žáci využít svůj talent a dále jej rozvíjet.
 - Dávají prostor žákově kreativitě a samostatnému hledání různých cest k řešení úloh.
 - Učitel dbá i o rozvíjení vztahů nadaného žáka ke kolektivu, neboť jeho role ve třídě může být komplikovaná
 - Snaží se taktně a důsledně usměrňovat možné výkyvy v chování a vede ho k rovnému přístupu ke spolužákům, kteří jsou méně nadaní.
 - Rozvíjí u nadaného žáka empatii, toleranci a ochotu pomáhat ostatním.
 - Podporuje a motivuje nadané žáky, aby své schopnosti a dovednosti využívali i v mimoškolních aktivitách
 - Mimořádně nadaní žáci jsou zahrnuti do PLPP, popř. IVP.
 - Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
 - Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení například IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
- Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonného zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, který je zaznamená do školní matriky.

Možné úpravy způsobu výuky mimořádně nadaných žáků:

- zadávání specifických úkolů
 - zapojení do rozsáhlejších prací a projektů
 - pověření vedením samostatně pracujících žákovských skupin
 - občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
 - samostatné studium odborné literatury
 - podílení se na přípravě vyučovacích hodin
 - účast ve výuce některých předmětů ve vyšších ročnících
 - individuální studijní plány
 - pověření přípravou výukových materiálů pro ostatní žáky školy
 - zapojení do přípravy a realizace akcí školy
 - příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- Osoby, které jsou zodpovědné za vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků: výchovný poradce a ředitelka školy.

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných spolupracujeme s PPP Liberec.

Začlenění průřezových témat

Podle programu RVP ZP jsou v našem ŠVP ZV zařazena všechna průřezová téma a jejich tematické okruhy. Pro přehlednost jsou v kapitole č. 5 – Učební osnovy zvoleny tyto zkratky:

Osobnostní a sociální výchova – **OSV**

Výchova demokratického občana – **VDO**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – **VMEGS**

Multikulturní výchova – **MV**

Environmentální výchova – **EVVO**

Mediální výchova – **MEV**

Průlezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

Způsob realizace

- především integrací do předmětů viz. tabulka
- posíleno dále podle aktuálních možností:
 - během harmonizačních pobytů
 - výprav za poznáním – 1. stupeň – výuka v reálném prostředí
 - projektových dnů na aktuální téma
 - činnosti žákovského parlamentu

Realizace tematických okruhů v jednotlivých ročnících a předmětech

	Ročník								
	I.stupeň					II.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání	Čj, Aj, M, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Prv, Vv, Tv	Čj, Aj, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Přv, Vl, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Přv, Vv, Tv	Aj, Př, Z, Vv, Tv, Pč	Aj, Př, Z, Vv, Tv, Pč	Aj, Ch, Př, Z, Tv	Aj, Ch, Př, Z, Vv, Tv
Sebepoznání a sebopojetí	Prv, Hv, Vv, Ev	Prv, Hv, Vv, Ev	Prv, Hv, Vv, Ev	Vv, Tv, Ev	Vv, Tv, Ev	Ov, Z, Vv, Tv, Ev	Ov, Z, Vv, Tv, Ev	Ov, Z, Vv, Tv, Ev	Z, Vv, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Čj, Prv, Tv, Pč, Ev	Čj, Prv, Tv, Pč, Ev	Prv, Tv, Pč, Ev	M, Tv, Ev	Tv, Ev	Ov, Př, Vv, Tv, Pč, Ev	Ov, Př, Vv, Tv, Pč, Ev	Ov, Ch, Př, Vv, Tv, Pč, Ev	Př, Vv, Tv, Pč
Psychohygiena	Čj, Prv, Tv, Ev	Prv, Tv, Ev	Prv, Tv, Ev	Čj, Přv, Tv	Čj, M, Přv, Tv	Tv, Pč, Ev	Tv, Pč, Ev	Tv, Ev	Tv
Kreativita	Hv, Vv, Pč, Ev	Hv, Vv, Pč, Ev	Prv, Hv, Vv, Pč, Ev	Přv, Vv	M, Přv, Vv	Ov, Z, Vv, Tv, Pč	Ov, Z, Vv, Tv, Pč	Ov, Z, Vv, Tv	Ov, Z, Vv, Tv

	Ročník								
	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí	Čj, Prv, Hv, Ev	Prv, Hv, Ev	Prv, Hv, Ev	Aj, Přv, Tv	Aj, Přv, Tv	Z, Tv	Ov, Z, Tv	Z, Tv	D, Ov, Z, Tv
Mezilidské vztahy	Čj, Aj, Prv, Ev	Aj, Prv, Ev	Čj, Aj, Prv, Ev	Čj, Aj, Přv, Ev	Čj, Aj, Přv, Ev	Ov, Tv	Ov, Tv	Ov, Tv	Ov, Tv
Komunikace	Vv, Tv, Ev	Čj, Prv, Vv, Tv, Ev	Vv, Tv, Ev	Čj, Aj, Vv, Ev	Čj, Aj, Přv, Vv, Ev	Čj, Aj, Z, Vv, Tv, Ev	Čj, Aj, Nj, Z, Vv, Tv, Ev	Čj, Aj, N, Z, Vv, Tv, Ev	Čj, Aj, Nj, Z, Tv
Kooperace a kompetice	M	M	Čj, M	Aj, M, Vl, Pč, Ev	Aj, M, Pč, Ev	Čj, Aj, Hv, Tv	Čj, Aj, Ov, Hv, Tv	Čj, Aj, Hv, Hv, Tv	Čj, Aj, Hv, Vv, Tv, Ev
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, Ev	M, Prv, Ev	M, Prv, Ev	Přv, HvV	Přv, HvV	Z, Tv	Z, Tv	Ov, Z, Tv, Ev	Ov, Z, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj, Prv, Ev	Prv, Ev	Prv, Ev		Ev	Ov, Z, Tv, Ev	Ov, Z, Tv, Ev	D, Ov, Z, Tv, Ev	Ov, Z, Tv

Průřezové téma:

Výchova demokratického občana

Způsob realizace

– integrací do předmětů

Realizace tematických okruhů v jednotlivých ročnících a předmětech

	Ročník								
	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Tv	Tv	Tv	Vl	Vl		Ov	Ov	D, Ov
Občan, občanská společnost a stát	Prv	Prv	Prv	Přv, Vl	Přv, Vl	Ov	Ov	Ov, Z	Ov
Formy participace občanů v politickém životě					Vl			Z	Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl				D	D, Ov

Průřezové téma:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Způsob realizace

– integrací do předmětů

Realizace tematických okruhů v jednotlivých ročnících a předmětech

	Ročník								
	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá				Aj, Vl	Aj, Vl	Čj, Aj, Z, Hv	Aj, Nj, Ov, Z, Hv	Aj, Nj	Aj, Nj, Z
Objevujeme Evropu a svět				VI	VI	Aj, Ov, Z	Aj, Nj, Ov, Z	Aj, Nj, Ov, Z	Aj, Nj, Ov, Z
Jsme Evropané				VI		D, Z	Z	D, Z	D, Ov, Z

Průřezové téma:

Multikulturní výchova

Způsob realizace

– integrací do předmětů

Realizace tematických okruhů v jednotlivých ročnících a předmětech

	Ročník								
	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	Vv	Čj, Vv	Prv, Vv	Čj, Vv, Pč	Čj, Vl, Vv, Pč	Vv	Ov, Vv	Vv	Vv
Lidské vztahy	Prv, Vv	Prv, Vv	Prv, Vv		Vl	Z, Vv	Ov, Z, Vv	Vv	D, Ov, Z, Vv
Etnický původ	Hv	Hv	Hv		Vl	Z, Hv	Z, Hv	Z, Hv	D, Ov, Z
Multikulturalita				Aj	Aj	Aj, Z	Aj, Ov, Z	Aj, Z	Aj, Nj, Z
Princip sociálního smíru a solidarity				VI				Z	D, Ov, Z

Průřezové téma:

Environmentální výchova

Způsob realizace

- integrací do předmětů
- využití spolupráce s ekologickými organizacemi

Realizace tematických okruhů v jednotlivých ročnících a předmětech

	Ročník								
	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy		Prv				Př, Pč	Ov, Př, Pč	Př, Z	Př
Základní podmínky života	Prv	Prv	Prv	Přv, Pč	Přv, Pč	F, Př, Z, Pč	Ov, F, Př, Z, Pč	Ch, Př, Z	Aj, F, Ch, Př, Z
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv	Prv	Pč	Pč	D, Ov, F, Př, Z, Pč	Př, Z	Aj, Ch, Př, Z	
Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv	Prv	Přv	Přv	Z	Z, Hv	Aj, F, Z, Hv	Aj, D, Z, Hv

Průřezové téma:

Mediální výchova

Způsob realizace

- integrací do předmětů
- podle aktuálních možností využití při pobytích v přírodě

Realizace tematických okruhů v jednotlivých ročnících a předmětech

	Ročník								
	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Receptivní činnosti									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj			Čj, Aj, Přv	Čj, Aj, Přv	Čj, Z, Tv	Čj, Z, Tv	Čj, D, Z, Tv	Čj, Z, Tv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj	Prv		Čj, Přv	Čj, Přv	In, Z	Z	In, Z	In, Z
Stavba mediálního sdělení					Čj	Čj	Čj		Čj
Vnímání autora mediálních sdělení					Čj	Čj	Nj	Nj, Hv	Čj, Nj, D, Hv
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj	Čj		Čj, Hv	Čj, Hv	Z, Tv	Z, Tv	Z, Hv, Tv	D, Z, Hv, Tv
Produktivní činnosti									
Tvorba mediálního sdělení		Čj		Čj	Čj	In, Vv	Vv	Aj, In, Vv	In, Vv
Práce v realizačním týmu				Čj	Čj	M	M	M	M

4 Učební plán

Tabulace učebního plánu

Oblast	Obor	Předmět		1.	2.	3.	4.	5.	Σ	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Čj	8	8	9	7	7	39	4	4	4	4	16
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	Aj	1	2	3	3	3	12	4	3	3	3	13
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	4	4	5	5	22	4	4	5	5	18
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	In	–	–	–	–	1	1	1	–	1	1	3
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv	1	2	2	–	–	5	–	–	–	–	0
		Přírodověda	Přv	–	–	–	1,5	2	3,5	–	–	–	–	0
		Vlastivěda	Vl	–	–	–	1,5	2	3,5	–	–	–	–	0
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8
	Výchova k občanství	Občanská výchova	Ov	–	–	–	–	–	0	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	F	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8
	Chemie	Chemie	Ch	–	–	–	–	–	0	–	–	2	2	4
	Přírodopis	Přírodopis	Př	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8
	Zeměpis	Zeměpis	Z	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Vv	1	1	2	2	1	7	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	10	3	3	2	2	10
	Tělesná výchova			–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1	1	5	1	1	1	–	3
Volitelné předměty		Etická výchova	Ev	1	1	1	1	1	5	1	1	1	–	3
Celkový počet hodin v ročnících				20	22	25	25	26		30	30	32	30	
Celkový počet hodin									na I. stupni	118			na II. stupni	122

Disponibilní hodiny

Oblast	Obor	Předmět		1.	2.	3.	4.	5.	Σ	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Čj	1	1	2			4	1				1
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	Aj	1	2				3	1				1
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	M				1	1	2		1	1	1	3
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	In								1	1		2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv											
		Přírodověda	Přv											
		Vlastivěda	Vl											
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D										1	1
	Výchova k občanství	Občanská výchova	Ov											
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	F							1		1		2
	Chemie	Chemie	Ch										1	1
	Přírodopis	Přírodopis	Př									1	1	2
	Zeměpis	Zeměpis	Z								1		1	2
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	Hv											
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Vv											
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova	Tv											
	Tělesná výchova													
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pč											
Volitelné předměty		Etická výchova	Ev	1	1	1	1	1	5	1	1	1		3
Celkový počet hodin v ročnících				3	4	3	2	2	14	4	5	6	9	24
Celkový počet hodin				na I. stupni					14	na II. stupni				

Poznámky

Učební plán plně respektuje požadavky RVP ZV. V souladu se zaměřením naší školy jsme přidělily hodiny disponibilní časové dotace předmětům, které chceme preferovat. Proto budeme od prvního ročníku vyučovat anglický jazyk a etickou výchovu, od sedmého ročníku druhý cizí jazyk.

- Německý jazyk – 2 hodiny týdně v 7., 8. i 9. ročníku;

V učebním plánu ZŠ Na Výběžku dochází k následujícím úpravám:

- Oblast **Jazyk a jazyková komunikace** je rozdělena do předmětů Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk.
 - **Český jazyk a literatura** je předmět, který má v 1. ročníku komplexní charakter, se v 2. – 9. ročníku dělí na výchovu komunikační a slohovou, jazykovou a literární. V prvním ročníku se třída zpravidla dvakrát v týdnu dělí a pracuje odděleně ve skupinách.
 - Předmět **Anglický jazyk** vyučujeme od 1. ročníku a využíváme 3 disponibilních hodin na I. stupni a 1 hodinu na II. stupni. Početnější třídy dělíme na paralelní skupiny.
 - **Německý jazyk** se učí jako volitelný předmět v 7. – 9. ročníku a všech 6 hodin je z disponibilní dotace. Třída nad 24 žáků bude opět dělena na dvě skupiny.
- Oblast **Matematika a její aplikace** je zastoupena předmětem **Matematika**. Vyučuje se ve všech ročnících a v 7., 8. a 9. ročníku je posílena po 1 hodině z disponibilní dotace.
- Oblast **Informační a komunikační technologie** se vyučuje v předmětu **Informatika**. V souladu s RVP ZV je vyučována po 1 hodině v 5. a 6. ročníku a z disponibilní dotace ještě po 1 hodině v 8. a 9. ročníku. V 7. ročníku budou žáci využívat PC při realizaci některých prací z výtvarné výchovy.
- Oblast **Člověk a jeho svět** máme rozdělenou do předmětů **Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda**. Ve 4. ročníku mají děti v rozvrhu hodin v jednom pololetí 2 hodiny vlastivědy a 1 hodinu přírodovědy a v druhém pololetí se časové dotace vymění.
- Oblast **Člověk a společnost** má výstupy realizované v předmětech **Dějepis, Občanská výchova a Etická výchova**. Předmět Etická výchova je z disponibilní dotace 5 hodin na I. stupni a 3 hodiny na II. stupni.
- Oblast **Člověk a příroda** tvoří předměty **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**. Časová dotace je pro tyto předměty posílena o 7 hodin.
- Oblast **Člověk a svět práce** se na I. stupni vyučuje v předmětu **Pracovní činnosti** po 1 hodině v každém ročníku, na II. stupni v 6. – 8. ročníku. Žákům nabízíme 3 tematické okruhy (zapsané v charakteristice předmětu) a povinný okruh Svět práce.
- Oblast **Člověk a zdraví** obor **Výchova ke zdraví** je začleněn v předmětu **Tělesná výchova**. Očekávané výstupy oboru **Výchova ke zdraví** budou realizovány v předmětu **Tělesná výchova v 6.–9. ročníku**.

5 Učební osnovy

Vzdělávací oblast:

Jazyk a jazyková komunikace

Název vyučovacího předmětu:

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Český jazyk a literatura** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, obor **Český jazyk a literatura**.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, čist s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat jazykové prostředky a kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, k přehlednému a srozumitelnému vyjadřování v ústní i písemné formě. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, jejich specifické znaky a naučí se formulovat vlastní názor na literární dílo. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretace literárního textu a vlastní tvořivé produkce. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které pozitivně ovlivní jeho postoje a obohatí jeho duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Českého jazyka a literatury společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

- učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení **tím, že** dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvorivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všeestrannou vlastní prezentaci
- učí se poznávat smysl a cíl učení **tím, že** mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti
- získává pozitivní vztah k učení **tím, že** bude rozvíjena vnitřní motivace k učení / známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitější/,tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy
- posoudí vlastní pokrok v učení **tím, že** bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí **tím, že** budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit při nácviku a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy

Kompetence komunikační

- učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci **tím, že** bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhovat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikacní činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvůrčího psaní nebo tvorivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů **tím, že** bude mít možnost pracovat v týmu a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační i literární výchově
- žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, případně k vedení skupiny
- bude zapojován do projektových programů; tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy budou kladně působit na žákovou osobnost;

Kompetence občanské

- respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do kulturního dění **tím, že** bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tématikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charakterystiky, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení

Kompetence pracovní

- využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na budoucnost **tím, že** bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“

Hodnocení

čtenářské dovednosti

- technika čtení
- přednes
- porozumění obsahu
- vyjádření hlavních myšlenek
- přetlumočení textu
- na základě přečteného textu odpovídat na otázky, shrnout text a vypracovat zápis
- zvládání čtení s porozuměním textů literárních i odborných

faktografické informace a řešení problémů

- pravopis – opis, přepis, diktát, doplňování
- slohová cvičení
- žáci by měli ovládat základní učivo odpovídajících ročníků a aplikovat je v praktických úkolech (př. větný rozbor, diktát, slohová práce...)
- je nezbytně nutné umět skloubit faktografické údaje s praktickým využitím
- zvládání práce na referátech, projektech, úměrných problémových úlohách a myšlenkových mapách

komunikace

- srozumitelnost řeči
- logická argumentace – odůvodňování pravopisných jevů
- práce s medii
- žáci by měli zvládat různé formy komunikace – písemnou i verbální – v různých komunikačních situacích
- žák by se měl zapojovat do diskusí, přiměřeně argumentovat a užívat pestrou slovní zásobu

spolupráce a zapojení

- skupinová práce
- práce ve dvojici

- projekty
- spolupráce – např. prostřednictvím skupinového či skládankového učení
- v jazyce je vhodné podporovat spolupráci a vzájemnou pomoc mezi slabšími a lepšími žáky

vytváření vlastního názoru

- sebehodnocení
- vystupování na veřejnosti
- postoj k umění – kulturní divák a posluchač, čtenář

pracovní návyky a dovednosti

- psaní a úprava v sešitech
- domácí příprava
- ochota při práci ve prospěch kolektivu
- žáci by si měli vést vhodnou formou sešit a včasně a kvalitně plnit zadané domácí úkoly
- zodpovědná příprava pomůcek na vyučování

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností a poznávání – cvičení dovednosti a zapamatování, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání

Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění myсли, hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – poznávání lidí

Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy empatie, vztahy a naše skupina/trída, péče o dobré vztahy

Komunikace – aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro verbální i nonverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování, komunikace v různých situacích, komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, odmítnutí), cvičení emfatického a aktivního naslouchání, assertivní komunikace

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci (pozn. – skupinová práce), dovednost odstoupit od vlastního názoru

Morální rozvoj

Hodnoty, postoje, praktická etika – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diferenciace – poznávání vlastního kulturního zakotvení

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Receptivní činností

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kritické čtení, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů), identifikování základních orientačních prvků v textu, chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel, hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, rozlišování bulvárních prvků ve sdělení,

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce

Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení, skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající, zezábavňující principy; příklady mediováných sdělení ve zpravodajství

Vnímání autora mediálních sdělení – vhodný výběr kombinace slov, uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření či zastření názoru a postoje; výrazové prostředky a jejich uplatnění

Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Produktivních činností

Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium

Práce v realizačním týmu – utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Čj	8	8	9	7	7	39	4	4	4	4	16

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Čte a zapisuje písmena, slova a věty velkými tiskacími písmeny. Pozná všechna písmena v tištěném a psaném textu. 	<ul style="list-style-type: none"> hlásky, písmena, slova, texty podle genetické metody 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností a poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovednosti a zapamatování
<ul style="list-style-type: none"> Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí čteným slovům, větám a textům. 	<ul style="list-style-type: none"> praktické čtení věcné čtení 	
<ul style="list-style-type: none"> Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se naslouchat druhým a vyjadřovat svá přání. 	<ul style="list-style-type: none"> praktické naslouchání věcné naslouchání 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> chování podporující dobré vztahy empatie
<ul style="list-style-type: none"> Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyslovuje správně všechny hlásky. 	<ul style="list-style-type: none"> řečová cvičení, říkanky 	
<ul style="list-style-type: none"> V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> Využívá hlasových a dechových cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> dechová a hlasová cvičení, říkanky 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností a poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání
<ul style="list-style-type: none"> Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. 	<ul style="list-style-type: none"> Používá verbální prostředky řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj slovní zásoby, pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz 	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
<ul style="list-style-type: none"> Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text. 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukce textu 	
<ul style="list-style-type: none"> Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se základním hygienickým návykům při psaní. 	<ul style="list-style-type: none"> správné sezení a držení psacího nástroje 	
<ul style="list-style-type: none"> Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se psát správné tvary písmen a číslic, správné návyky při psaní. 	<ul style="list-style-type: none"> technika psaní 	
<ul style="list-style-type: none"> Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje a přepisuje jednoduché texty. 	<ul style="list-style-type: none"> úhledný a čitelný písemný projev 	
<ul style="list-style-type: none"> Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh. 	<ul style="list-style-type: none"> Pracuje s obrázkovými seriály. 	<ul style="list-style-type: none"> vypravování na základě obrazového materiálu 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. 	<ul style="list-style-type: none"> sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět 	
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná. 	<ul style="list-style-type: none"> Poznává a porovnává významy slov. 	<ul style="list-style-type: none"> slova a pojmy, význam slov 	MEV – Receptivní činnost – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> • kritické čtení
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost. 	<ul style="list-style-type: none"> Třídí slova podle stanoveného hlediska. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba 	
<ul style="list-style-type: none"> Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves. 	<ul style="list-style-type: none"> Používá správné gramatické tvary v mluveném projevu. 	<ul style="list-style-type: none"> tvarosloví 	MEV – Receptivní činnost – Fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> • vliv médií na každodenní život
<ul style="list-style-type: none"> Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se číst jednoduchá souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> souvětí, intonace 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení vět se správnou intonací. 	<ul style="list-style-type: none"> modulace souvislé řeči 	
<ul style="list-style-type: none"> Odůvodňuje a piše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věta a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznámení se s „i/y“, čte slova s „ě“, používá velkých písmen na začátku věty. 	<ul style="list-style-type: none"> psaní vět, opisování slov s „ě“ 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Cte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se číst a přednášet zpaměti literární texty přiměřené věku. 	<ul style="list-style-type: none"> literární texty, zážitkové čtení a naslouchání 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. 	<ul style="list-style-type: none"> Pokouší se vyjádřit své prožitky z přečteného textu. Seznamuje se prázou a poezíí, pozná pohádku. Pokouší se tvořivě pracovat s literárním textem podle svých schopností a pokynů učitele. 	<ul style="list-style-type: none"> tvořivé činnosti s literárním textem, dramatizace literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, pohádka a divadelní představení literární texty: pohádka, rozpočitadlo, hádanka, básnička 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro pozitivní naladění myslí OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> poznávání lidí MEV – Receptivní činnost – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <ul style="list-style-type: none"> různé typy sdělení, jejich rozlišování
2. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. V krátkých mluvených projevech správně dýchá, volí vhodné tempo řeči. Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev. Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev. Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů. Chápe jednoduché písemné nebo mluvené pokyny. Učí se respektovat základní pravidla v rozhovoru. Je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti. Zdokonaluje používání správného dýchání, tempa řeči v mluvených projevech. Učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích. Učí se tvořit krátký mluvený projev. Upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním. V zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev. Učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> cvičné texty pro nácvik techniky čtení pozorné čtení oslovení, zahájení a ukončení dialogu jazykolamy, řečová cvičení cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči vhodný výběr jazykových prostředků mimika komunikační žánry: zpráva, oznámení, vypravování správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku technika psaní žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností a poznávání <ul style="list-style-type: none"> řešení problémů OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> aktivní naslouchání; dovednosti pro sdělování MEV – Produktivní činnost – Tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> tvorba mediálního sdělení pro školní

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
• Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	• Dokáže s dopomocí řadit obrázky podle dějové posloupnosti a učí se ke každému obrázku říci několik vět.	• omluvenka, zpráva, pozvánka, dopis • vypravování, obrázková osnova, osnova vypravování	časopis
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	• Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	• slovo – hlásky, slabiky • dělení hlásek • sluchové rozlišení hlásek • grafická stavba slova	
• Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.	• Učí se chápát význam slova, slova opačného významu, významem nadřazená, podřazená, souřadná, synonyma, antonyma.	• slovní zásoba a význam slov	
• Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	• Učí se porovnávat a třídit slova podle zobecněného významu.	• podstatná jména	
• Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	• Seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména, slovesa, předložky a spojky.	• slovní druhy	
• Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a, přídavných jmen a sloves.	• Učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves.	• tvarosloví	
• Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	• Vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy.	• skladba • věta jednoduchá, souvětí	
• Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	• Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	• věty podle postoje mluvčího	
• Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věta a v typických případech vlastních jmen osob, zvírat a místních	• Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; seznamuje se s párovými souhláskami a pravidly psání velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvírat a místních	• pravopis lexikální	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností a poznávání • cvičení pozornosti a soustředění

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy pojmenování.	Dílčí výstupy pojmenování.	Učivo	Průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
• Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	• Zdokonalování čtení a přednesu literárních textů přiměřených věku.	• zážitkové čtení a naslouchání	MV – Kulturní diference • poznávání vlastního kulturního zakotvení
• Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	• Většinou dokáže vyjádřit své pocity z přečteného textu.	• tvorivé činnosti s literárním textem: reprodukce, dramatizace, výtvarný doprovod	MEV – Receptivní činnost – Fungování a vliv médií ve společnosti • vliv médií na kulturu
• Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	• Rozliší vyjadřování v próze a ve verších, odliší pohádku od ostatních vyprávění.	• zákl. literární pojmy, báseň, pohádka, povídka, spisovatel, básník, čtenář, kniha, divadelní představení a herec	
• Pracuje tvorivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	• Učí se různým způsobům tvorivé činnosti s literárním textem.	• tvorivé činnosti s literárním textem	
3. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
• Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	• Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	• technika čtení – tiché čtení, pozorné a plynulé čtení, věcné čtení – klíčová slova	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností a poznávání • dovednosti pro učení
• Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	• Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	• čtení jako zdroj informací	
• Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	• Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	• věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice • rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
• Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	• Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	• výslovnost – slova přejatá	
• V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	• V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	• technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu	
• Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	• Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	• jazykové a mimojazykové prostředky řeči	
• Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	• Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	• vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy • vztahy a naše skupina/třída
• Zvládá základní hygienické návyky	• Zvládá základní hygienické návyky	• správné sezení, držení psacího náčiní,	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
spojené se psaním.	spojené se psaním.	hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	
• Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	• Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	• čitelný a přehledný písemný projev	
• Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	• Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	• formální úprava textu sebekontrola	
• Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	• Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	• děj, dialog a vypravování na základě obrazového materiálu	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	• Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	• slovo – hlásky, slabiky • dělení hlásek • sluchové rozlišení hlásek • grafická stavba slova	
• Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.	• Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.	• slovní zásoba • význam slov • stavba slova	
• Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	• Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	• slova a pojmy	
• Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	• Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	• tvarosloví – slovní druhy	
• Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a, přídavných jmen a sloves.	• Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	• tvary slov • skloňování • časování	
• Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	• Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	• skladba – věta jednoduchá, souvětí	
• Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	• Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	• věty podle postoje mluvčího	
• Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve	• Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve	• pravopis lexikální	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věta a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věta a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. 	<ul style="list-style-type: none"> Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. 	<ul style="list-style-type: none"> zážitkové čtení přednes vhodných textů zážitkové čtení základní literární pojmy – literární druhy a žánry, verš, rým volná reprodukce textu, dramatizace, ilustrace 	
2. období (4. – 5. ročník)			
4. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> Ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení. Podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení. Po tichém čtení je schopen ihned reprodukovat text – zachytit posloupnost děje. Rozumí pojmu podstatné a okrajové informace. Ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace. Odliší od sebe jednoduché druhy sdělení. Po seznámení se s obsahem jednotli- 	<ul style="list-style-type: none"> uvědomělé hlasité čtení – dodržování správné techniky čtení tiché čtení – pozorné čtení, zachycení podstatných informací, posloupnosti děje čtení jako zdroj informací prosba, omluva zpráva, oznámení, vzkaz 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro učení a studium

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Reprodukujе obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta. 	<ul style="list-style-type: none"> vých sdělení – prakticky použije. Prosbu a omluvu umí správně používat. Rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek. Snaží se správně sdělení reprodukovat. Pojmenuje situace, které může způsobit nesprávně reprodukovaný obsah sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor. Rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba). Pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu. 	<ul style="list-style-type: none"> základní komunikační pravidla (střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> hledání pomoci při potížích
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě. 	<ul style="list-style-type: none"> Vymenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou. Podle vlastních zkušeností, znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> reklamy 	MEV – Receptivní činnost – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
<ul style="list-style-type: none"> Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná a uvědoměle využívá techniky mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, výslovnost. Odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka. 	<ul style="list-style-type: none"> základy techniky mluveného projevu vyjadřování závislé na komunikační situaci zdvořilé vyjadřování 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší spisovnou/nespisovnou výslovnost. Zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat. 	<ul style="list-style-type: none"> vyjadřování závislé na komunikační situaci 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> poznávání vlastního kulturního zakotvení
<ul style="list-style-type: none"> Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. 	<ul style="list-style-type: none"> Je schopen sám správně formálně i obsahově napsat adresu, blahopřání i pozdrav. Podle daného návodu napiše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu. Umí číst tiskopisy, uvědomuje si pot- 	<ul style="list-style-type: none"> adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva tiskopisy – dotazník, přihláška 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> peče o dobré vztahy MEV – Receptivní činnost – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <ul style="list-style-type: none"> různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • řechnost a důležitost uváděných údajů. • Zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost. • Rozpozná základní části osnovy vypřávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části. • Dokáže předložené osnovy využívat. • Seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít. 	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění • osnova • popis • dopis 	<p>MEV – Produktivní činnost – Tvorba mediálního sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat. 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část. • Učí se správně využívat stavby slova při dělení slov. • V příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku. 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba slova 	
<ul style="list-style-type: none"> • Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je. • Skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní druhy • skloňování podstatných jmen • mluvnic. kategorie: pád, číslo, rod, vzor • časování sloves • mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek i souhláskových skupin. 	<ul style="list-style-type: none"> • tvoření slov • zvuková stránka jazyka 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá úplnou základní skladební ve větě jednoduché a označí ji. • Pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici. 	<ul style="list-style-type: none"> • skladba – základní skladební dvojice 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> Podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí. Podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všímá si spojovacích výrazů. 	<ul style="list-style-type: none"> skladba – věta jednoduchá a souvětí 	
<ul style="list-style-type: none"> Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> skladba – souvětí spojky a spojovací výrazy 	
<ul style="list-style-type: none"> Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. 	<ul style="list-style-type: none"> Přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní si pravopis. Učí se využívat pomůcek při řešení problému – např. Pravidla českého pravopisu. Vysvětlí pravidlo psaní předložek s, z (2. a 7. pád). Zeměpisné názvy. 	<ul style="list-style-type: none"> lexikální pravopis vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná psaní předložek s, z velká písmena 	
<ul style="list-style-type: none"> Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu. 	<ul style="list-style-type: none"> U sloves v čase přítomném píše i. Ve větách jednoduchých vyhledá holý podmět a na základě předloženého algoritmu se učí odůvodnit pravopis v příčestí minulém. Uvědomuje si potřebu znalosti algoritmu při koncovkách podstatných jmen a přídavných jmen. Seznamuje se s pojmy vzory podstatných a přídavných jmen. 	<ul style="list-style-type: none"> syntaktický pravopis shoda přísluhku s holým podmětem v jednoduchých případech morfologický pravopis 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. 	<ul style="list-style-type: none"> Vytvoří referát o přečtené knize podle dané osnovy a přednese. Pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky. 	<ul style="list-style-type: none"> zážitkové čtení a naslouchání poslech literárních textů tvořivé činnosti s literárním textem 	MEV – Receptivní činnost – Fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)
<ul style="list-style-type: none"> Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. 	<ul style="list-style-type: none"> Před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text. Podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma. 	<ul style="list-style-type: none"> tvořivé činnosti s literárním textem <ul style="list-style-type: none"> přednes básní nácvik hříčky, scénky volná reprodukce 	MEV – Receptivní činnost – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> identifikování základních orientačních prvků v textu MEV – Produktivní činnost – Práce v realizačním týmu

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text. Pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů. 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání 	<ul style="list-style-type: none"> utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
<ul style="list-style-type: none"> Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. 	<ul style="list-style-type: none"> Odliší pohádku, bajku, povídku. Používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, básnění proza. Vyznačí v básni slova, která se rýmují. Odlišuje pojmy rým – verš. Na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra. 	<ul style="list-style-type: none"> základní literární pojmy – literární druhy a žánry: <ul style="list-style-type: none"> básně, pohádka, bajka, povídka spisovatel, básník verš, rým, přirovnání divadelní přestavení, herec, režisér 	
5. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. 	<ul style="list-style-type: none"> Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. 	<ul style="list-style-type: none"> uvědomělé hlasité čtení dodržování správné techniky čtení tiché čtení – pozorné čtení, zachycení podstatných informací, posloupnosti děje 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. 	<ul style="list-style-type: none"> čtení jako zdroj informací 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> prosba, omluva zpráva, oznámení, vzkaz 	
<ul style="list-style-type: none"> Reprodukujuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta. 	<ul style="list-style-type: none"> Reprodukujuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta. 	<ul style="list-style-type: none"> věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záZNAMníku. 	<ul style="list-style-type: none"> Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záZNAMníku. 	<ul style="list-style-type: none"> základní komunikační pravidla (střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> hledání pomoci při potížích
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává manipulativní 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává manipulativní 	<ul style="list-style-type: none"> reklamy 	MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
komunikaci v reklamě.	komunikaci v reklamě.		a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> • pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)
<ul style="list-style-type: none"> • Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru. • Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace. • Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. 	<ul style="list-style-type: none"> • Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru. • Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace. • Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. 	<ul style="list-style-type: none"> • základy techniky mluveného projevu • vyjadřování závislé na komunikační situaci • zdvořilé vyjadřování <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřování závislé na komunikační situaci <ul style="list-style-type: none"> • adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin • vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva • tiskopisy – dotazník, přihláška 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování) MV – Kulturní diferenciace <ul style="list-style-type: none"> • poznávání vlastního kulturního zakotvení MEV – Produktivní činnost – Tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> • tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium MEV – Receptivní činnost – Interpretace mediálního sdělení a reality <ul style="list-style-type: none"> • různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MEV – Receptivní činnost – Stavba mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> • příklady mediovaných sdělení ve zpravodajství
<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění • popis • dopis 	MEV – Receptivní činnost – Vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> • výrazové prostředky a jejich uplatnění MEV – Produktivní činnost – Tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> • tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • péče o dobré vztahy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. 	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu. 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba slova 	
<ul style="list-style-type: none"> • Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je 	<ul style="list-style-type: none"> • Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní druhy • podstatná jména – rod, číslo, pád, vzor 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	<ul style="list-style-type: none"> • přídavná jména – měkká, tvrdá • slovesa – osoba, číslo, čas, způsob 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • tvoření slov • zvuková stránka jazyka 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. 	<ul style="list-style-type: none"> • skladba – základní skladební dvojice • přísudek – holý, rozvítý • podmět – holý, rozvítý 	
<ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • skladba – věta jednoduchá a souvětí • spojky a spojovací výrazы 	
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje. 	<ul style="list-style-type: none"> • skladba – souvětí 	
<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. 	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. • Použije pravidlo psaní předložek s, z (2. a 7. pád). • Učí se správně psát vlastní jména, s kterými se setkává ve výuce – země –pisné názvy, názvy států, národností. 	<ul style="list-style-type: none"> • lexikální pravopis • vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná • psaní předložek s, z • předpony s-, z-, vz- • velká písmena 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu. • Používá vzory podstat. jmen a doplní správně koncovku podstat. jména. • Rozlišuje druhy přídavných jmen, za pomoci vzoru doplní koncovku přídavného jména měkkého a tvrdého. 	<ul style="list-style-type: none"> • syntaktický pravopis (shoda podmětu s holým přísudkem) • morfologický pravopis • koncovky podstatných jmen • koncovky přídavných jmen měkkých a tvrdých 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové čtení a naslouchání • poslech literárních textů • tvorivé činnosti s literárním textem 	MEV – Receptivní činnost – Fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> • vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)
<ul style="list-style-type: none"> • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorivé činnosti s literárním textem • volná reprodukce • přednášky • nácvik hříčky, scénky 	MEV – Receptivní činnost – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> • identifikování zákl. orientač. prvků v textu MEV – Produktivní činnost – Práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> • utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komuni-

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání základní literární pojmy – literární druhy a žánry: <ul style="list-style-type: none"> báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, verš, rým, přirovnání, divadel. přestavení, herec, režisér 	kace a spolupráce v týmu
II. stupeň			
6. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. 	<ul style="list-style-type: none"> zpráva, oznámení, inzerát 	MEV – Receptivních činností – Stavba mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe smysl sdělení v tisku. 	<ul style="list-style-type: none"> inzerát zpráva, oznámení 	MEV – Receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> chápání podstaty mediálního sdělení
<ul style="list-style-type: none"> Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Dorozumívá se kultivovaně, výstižně a vhodně v různých komunikačních situacích. 	<ul style="list-style-type: none"> zpráva, oznámení e-mail dopis 	MEV – Receptivních činností – Stavba mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> příklady stavby a uspořádání zpráv
<ul style="list-style-type: none"> Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje jednotlivé jazykové útvary, dokáže vybrat vhodné jazykové prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> vypravování dopis popis 	
<ul style="list-style-type: none"> V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže formulovat a vhodnou formou vyjádřit své myšlenky. 		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> verbální a nonverbální sdělování informací
<ul style="list-style-type: none"> Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese 	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se s prací s odborným textem, dokáže ho stručně reprodukovat. 	<ul style="list-style-type: none"> odborný text 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
referát.			
<ul style="list-style-type: none"> Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvorivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobn. zájmů. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže vytvořit text na různá téma, chápe rozdíl mezi slohovými útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> dopis popis vypravování zpráva, oznámení 	MEV – Receptivních činnosti – Vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> vhodný výběr kombinace slov
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slov. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže užívat spisovný jazyk, umí vyslovovat běžná cizí slova. 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí provést slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova. 	<ul style="list-style-type: none"> stavba slova 	
<ul style="list-style-type: none"> Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí pracovat se základními jazykovými příručkami. 	<ul style="list-style-type: none"> práce s jazykovými příručkami procvičování pravopisu 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci (pozn. skupinová práce)
<ul style="list-style-type: none"> Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává všechny slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov. 	<ul style="list-style-type: none"> tvarosloví (podstatná jména, přídavná jména, zájmena, slovesa) 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává ve větných celcích základní větné členy a určovací skladební dvojice (člen řídící, závislý). 	<ul style="list-style-type: none"> skladba věty jednoduché 	
<ul style="list-style-type: none"> V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednod. i souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná základní pravopisná poučení. 	<ul style="list-style-type: none"> procvičování pravopisných jevů 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje jazykové útvary, zná dialekty na českém území. 	<ul style="list-style-type: none"> jazykové útvary 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. 	<ul style="list-style-type: none"> Reprodukce přečtený text, rozlišuje prozaické a veršované dílo. Přednáší zpaměti literární text přiměřený věku. 	<ul style="list-style-type: none"> čtení s porozuměním a reprodukce textu 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích. Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování. 	<ul style="list-style-type: none"> Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. Tvoří jednoduchý literární text. Rozlišuje základní literární žánry, uvádí výrazné představitele. Vyhledává informace, orientuje se v knihovně. Umí vystihnout podstatu rozdílu mezi filmovým a literárním ztvárněním vybraných uměleckých děl. 	<ul style="list-style-type: none"> bajka, pohádka 	
			VMEGS – Evropa a svět nás zajímá • lidová slovesnost
7. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči. Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně 	<ul style="list-style-type: none"> Zná rozdíl mezi subjektivním a objektivním sdělením. Dorozumívá se kultivovaně, výstižně a vhodně v různých komunikačních situacích. Rozlišuje jednotlivé jazykové útvary, dokáže vybrat vhodné jazykové prostředky. Dosahuje zajímavosti vypravování. Využívá základy studijního čtení, dokáže vyhledat klíčová slova a formuluje hlavní myšlenky textu, umí udělat výpisky. 	<ul style="list-style-type: none"> popis líčení <ul style="list-style-type: none"> úřední dopis – přihláška, žádost líčení popis <ul style="list-style-type: none"> dopis vypravování životopis popis <ul style="list-style-type: none"> vypravování líčení <ul style="list-style-type: none"> odborný text – výpisky, výtah 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace • komunikace v různých situacích MEV – Receptivních činnosti – Stavba mediálních sdělení • zezábavňující principy MEV – Receptivních činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • identifikování základních orientačních prvků v textu

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
připraví a s oporou o text přednese referát.			
<ul style="list-style-type: none"> • Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. • Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobn. zájmů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná princip časové posloupnosti, sestaví osnovu textu. • Dokáže vytvořit text na různá téma, chápe rozdíl mezi slohovými útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování • životopis • vypravování • životopis • úřední dopis • popis 	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova. • Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. • V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednod. i souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže užívat spisovný jazyk, umí vyslovovat běžná cizí slova. • Rozpoznává všechny slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov. • Rozpoznává základní i rozvíjející větné členy, rozlišuje větu jednoduchou, souvětí, větu jednočlennou a dvojčlennou. • Zná základní pravopisná poučení. 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice • rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci (skup. práce) • tvarosloví (ohebné, neohebné slovní druhy) • větné členy • věta jednočlenná, dvojčlenná • věta a souvětí • procvičování pravopisných jevů 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. • Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. • Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, 	<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. • Tvoří jednoduchý literární text. • Rozlišuje základní literární druhy a žánry. 	<ul style="list-style-type: none"> • literární druhy – lyrika, epika, drama • literární žánry – epos, mýthus, 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
uveďe jejich výrazné představitele.		biografie, autobiografie, legenda, kronika, detektivka ...	
• Uvádí zákl. liter. směry a jejich významné představitele v české, svět. liter.	• Získává poznatky o starověké literatuře.	• starověká literatura	
8. ročník			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
• Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	• Dokáže odlišit odborný a umělecký text, využívá vhodně terminologii, na základě poznatků zpracuje jednoduchý výklad.	• výklad, výtah • odborný text	MEV – Receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
• Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zaujímá k ní krit. postoj.	• Dokáže vhodně vyjádřit vlastní názor, podpořit ho kritickými argumenty.	• úvaha	
• Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	• Vede kultivovaný rozhovor, umí použít vhodné komunikační prostředky v různých situacích.	• úvaha • charakteristika • líčení	
• V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	• Dokáže komunikovat na různých úrovních a s různými komunikačními partnery, přizpůsobuje jazykové prostředky konkrétní situaci.	• komunikace	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace • komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, odmítnutí)
• Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	• Dokáže vést dialog a dodržuje jeho pravidla.	• komunikace – diskuse	
• Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	• Využívá základy studijního čtení, dokáže vyhledat klíčová slova a formuluje hlavní myšlenky textu, umí udělat výpisky.	• výtah, výklad	
• Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věně správnému písemnému projevu a k tvorivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvorivému psaní na základě svých dispozic a	• Dokáže vytvořit text na různá téma, chápe rozdíl mezi slohovými útvary. Umí je definovat a prakticky odlišit.	• charakteristika • líčení • úvaha	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
osobních zájmů.			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	• Spisovně vyslovuje a skloňuje běžně užívaná cizí slova.	• skloňování jmen cizích a přejatých	
• Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozumí slovům cizího původu a nahrazuje je slovy domácími.	• Zná základní způsoby obohacování slovní zásoby, rozumí slovům cizího původu a nahrazuje je slovy domácími.	• nauka o slovní zásobě	
• Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	• Samostatně pracuje s jazykovými příručkami.	• nauka o slovní zásobě	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice • rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci (skup. práce)
• Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	• Zná základy větné skladby, rozlišuje větu jednočlennou, dvojčlennou a větu – ný ekvivalent, umí užívat různé druhy záporů ve větě. Umí určovat větné členy a jejich druhy a významové poměry mezi nimi. Větu a souvětí zvládá zná – zor nit graficky. Zná druhy souvětí, umí určit druh vět vedlejších.	• věta jednočlenná, dvojčlenná • zápor • větné členy • významové poměry • grafické znázornění větné stavby • druhy vět vedlejších • souvětí současná, podřadné	
• V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	• Zná základní pravopisná poučení.	• procvičování pravopisných jevů	
• Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	• Rozlišuje útvary českého jazyka a zdůvodní jejich užití, převádí text z nespisovné podoby jazyka do spisovné, orientuje se v základních evropských jazyčích.	• obecné výklady o jazyce, útvary jazyka • jazyky slovanské, germánské a románské	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
• Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	• Volně reprodukuje text, chápe jeho smysl.	• Shakespeare • E. A. Poe ...	
• Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	• U vybraných autorů sleduje jeho individuální a originální styl.		

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. 	<ul style="list-style-type: none"> Tvoří jednoduchý literární text, pokouší se vytvořit alternativní konec vybraných děl. Rozlišuje základní literární druhy a žánry. Dokáže porovnat jejich funkci. 	<ul style="list-style-type: none"> kronika, epos, drama, detektivka, horor, legendy ... 	
<ul style="list-style-type: none"> Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře. 	<ul style="list-style-type: none"> Má přehled o vývojových etapách české a světové literatury, zná významné představitele každé epochy. 	<ul style="list-style-type: none"> četba v komparaci s filmovým zpracováním vybraného literárního díla 	
9. ročník			
KOMUNIKÁCNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe rozdíl mezi objektivním a subjektivním sdělením, dokáže fakta ověřovat. 	<ul style="list-style-type: none"> úvaha publicistické útvary 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže rozlišit klamavou reklamu, chápe pojem propaganda. 	<ul style="list-style-type: none"> publicistické útvary 	MEV – Receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> rozlišování bulvárních prvků ve sdělení MEV – Receptivních činností – Vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření či zastření názoru a postoje
<ul style="list-style-type: none"> Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Vede kultivovaný rozhovor, umí použít vhodné komunikační prostředky v různých situacích. 	<ul style="list-style-type: none"> pohovor proslov 	
<ul style="list-style-type: none"> Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže vést dialog a dodržuje jeho pravidla. Vhodným způsobem argumentuje. 	<ul style="list-style-type: none"> pohovor diskuse 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> cvičení emfatického a aktivního naslouchání, asertivní komunikace
<ul style="list-style-type: none"> Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v úředních dokumentech, umí vyplnit základní tiskopisy. Dokáže vytvořit text na různá téma. 	<ul style="list-style-type: none"> tiskopisy 	
		<ul style="list-style-type: none"> charakteristika 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	chápe rozdíl mezi slohovými útvary. Umí je definovat a prakticky odlišit.	<ul style="list-style-type: none"> úvaha popis vypravování 	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova. 	<ul style="list-style-type: none"> Spisovně vyslovuje a skloňuje běžně užívaná cizí slova. 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v základních lexikologických pojmech (synonyma, homonyma, antonyma, historismy...), obohacuje svou aktivní slovní zásobu. 	<ul style="list-style-type: none"> význam slova (slova jednoznačná, mnohoznačná, homonyma, synonyma, antonyma) slovní zásoba 	
<ul style="list-style-type: none"> Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Procvíčuje a prohlubuje své znalosti tvarosloví. 	<ul style="list-style-type: none"> slovesné tvary (přechodník) 	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace. 	<ul style="list-style-type: none"> Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace. 	<ul style="list-style-type: none"> slovosled české věty, odchylky ve větné stavbě návaznost v jazykovém projevu 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná základy větné skladby, rozlišuje větu jednočlennou, dvojčlennou a větný ekvivalent, umí užívat různé druhy záporů ve větě. Umí určovat větné členy a jejich druhy a významové poměry mezi nimi. Větu a souvětí zvládá znázornit graficky. Zná druhy souvětí, umí určit druh VV. 	<ul style="list-style-type: none"> věta jednočlenná, dvojčlenná větné členy významové poměry grafické znázornění větné stavby druhy vět vedlejších souvětí souřadné, podřadné 	
<ul style="list-style-type: none"> V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná základní pravopisná poučení. 	<ul style="list-style-type: none"> procvičování pravopisných jevů 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje spisovný jazyk, nářecí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje útvary českého jazyka a zdůvodní jejich užití, převádí text z nespisovné podoby jazyka do spisovné. Má představu o vývojových etapách 	<ul style="list-style-type: none"> obecné výklady o jazyce, útvary jazyka jazyky slovanské, germánské a románské vývoj ČJ 	

ČESKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>českého jazyka.</p> <ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v základních evropských jazycích. 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora. Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty. Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře. 	<ul style="list-style-type: none"> U vybraných autorů sleduje jeho individuální a originální styl. Tvoří jednoduchý literární text, pokouší se vytvořit alternativní konec vybraných děl. Chápe pojem „literární brak“, dokáže si vybrat hodnotnou literaturu přiměřenou svému věku. Má přehled o vývojových etapách české a světové literatury, zná významné představitele každé epochy. 	<ul style="list-style-type: none"> O. Wilde 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednost odstoupit od vlastního názoru <p>MEV – Receptivních činností – Stavba mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> příklady stavby a uspořádání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast:

Jazyk a jazyková komunikace

Název vyučovacího předmětu:

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Anglický jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, obor **Cizí jazyk**.

Výuka anglického jazyka na naší základní škole si klade za cíl rozvíjet zájem o cizí jazyk, má umožnit žákovi osvojit si dovednosti a znalosti pro vnímání různých jazykových sdělení v cizím jazyce (porozumění, komunikace, vyjadřování ústní i písemné). Výuka směřuje k tomu, aby žák byl schopen se v běžných životních situacích dorozumět v cizím jazyce. Na příslušné jazykové úrovni by žák měl zvládnout hovořit o jednoduchých tématech, rozumět čteným textům a poslechovým cvičením. Škola umožní žákovi poznávat reálie anglicky mluvících zemí (autentické materiály – beletrie, časopisy, peníze, jídlo, hudba...). Ve vyučování učitel využívá učební texty, autentické materiály, audiovizuální prostředky, hry, písň apod. Cílem výuky anglického jazyka na naší škole je dosáhnout u žáka takové úrovně schopnosti komunikovat v cizím jazyce, aby se uplatnil na střední škole a nastartoval tak další celoživotní vzdělávání v této oblasti. Výstupy a učivo pro jednotlivé ročníky upřesňují časové plány.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k: chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka naší školy takto:

Kompetence k učení

- motivujeme sebe, žáky i zákonné zástupce k celoživotnímu vzdělávání
- ve vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky – všímáme si se žáky, že s angličtinou se setkávají v mnoha různých oblastech svého života (slouží jako mezinárodní dorozumívací prostředek, termíny – amerikanismy a anglyzmy – se vyskytují v našich životech stále častěji, důležité zdroje informací na Internetu jsou právě v angličtině, např. Google apod.)
- činnostním učením motivujeme žáky k poznání smyslu a cíle učení – pomocí aktivačních metod (práce s textem, s cizojazyčnou beletrií, poslech, konverzace, používání cizojazyčného slovníku, projekt, referát, hry, písň)
- učíme žáky pomocí metod RWCT – pracujeme podle modelu E–U–R, používáme různé techniky KM hlavně při práci s textem
- vedeme žáky k sebehodnocení – *již od prvního stupně žáci sledují své pokroky a postupně se učí hodnotit sebe sama*

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebat se problémů – poukazujeme na to, že komunikace v cizím jazyce nemusí být dokonalá

- oceňujeme více způsobů řešení – *přijmeme, když si žák zvolí svou vlastní cestu k řešení zadaného úkolu, pokud přitom ctí smluvěná pravidla*

Kompetence komunikativní

- učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně
- budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem, žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami – *žáci tvoří v cizím jazyce rozhovory, skupinové prezentace, hrají role, sbírají informace do dotazníku a projektů*

Kompetence sociální a personální

- budujeme pozitivní školní a třídní klima – snažíme se učit angličtinu v přátelské, bezpečné a tvořivé atmosféře
- vedeme k vytváření pravidel vzájemného soužití s konkrétní aplikací do vyučovacího procesu – vytváříme různá pravidla pro rozmanité aktivity v hodinách (hra, rozhovor, scéna...)
- zařazujeme kooperativní činnosti do výuky

Kompetence občanská

- učíme žáky principu slušnosti a lidské důstojnosti
- vedeme k dodržování pravidel vzájemného soužití

Kompetence pracovní

- dbáme na respektování vymezených pravidel – *v angličtině pracujeme nejrůznějšími způsoby – různé typy činnosti vyžadují různé druhy chování, včetně schopnosti přizpůsobit se tempu druhého (např. při práci na PC ve dvojicích)*

Hodnocení

Porozumění

- reakce na pokyny, odpovědi na otázky k příběhu / rozhovoru / poslechovému cvičení, převyprávění / rekapitulace příběhu
- spojování, rozřazování pojmu, hledání opaků, skládání slov i vět, výběr z několika možností, guessing games

Výslovnost

- hlasité čtení, rozhovory, recitace básní a zpěv písni, ústní zkoušení, nápodoba mluvního vzoru, jazykolamy

Psaní

- pravopis, stavba věty, diktát, struktura – dopis, obrázek – popis, opis – slovíčka

Snaha, pozornost a spolupráce

- opravy, úprava a čitelnost DÚ, testů, projektů
- sledování výuky, podílení se na aktivitách, uvědomění učení se, zapojení se do učení, soustředění

Domácí úkoly

- samostatnost, pečlivost, včasné odevzdání

Komunikace

- reakce na oslovení a otázky, omluva, žádost, rozhovory, hraní rolí, sebehodnocení

Práce s informacemi

- hledání ve slovníku, na internetu, v literatuře

Projekty

- způsob a úroveň zpracování, zdroj informací, pečlivost provedení, včasné odevzdání, dodržení tématu

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností a poznávání – dovednosti pro učení a studium; cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině

Mezilidské vztahy – respektování odlišnosti, podpora, pomoc

Komunikace – dialog, komunikace v různých situacích; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; cvičení pozorování; komunikace v různých situacích

Kooperace a kompetence – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednost vnášet své nápady i dovednost odstoupit od vlastního nápadu)

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – zažitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích

Objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Základní podmínky života – voda

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí

Vztah člověka k prostředí – nás životní styl; aktuální ekologický problém

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Receptivní činnosti

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

Produktivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení (filmová recenze)

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Aj	1	2	3	3	3	12	4	3	3	3	13

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> Adekvátně reaguje na pokyny učitele. Čte a plní pokyny v zadání u cvičení v učebnici i pracovním sešitu. Opakuje slova po učiteli. Zpívá písň a recituje říkanku společně s učitelem a ostatními žáky. 	<ul style="list-style-type: none"> představování, otázky a odpovědi následující po pozdravu základní pokyny v hodině pravidla komunikace v běžných každodenních situacích (pozdrav, poděkování, představování) členové rodiny a školního společenství, hlavní svátky v roce – tradice a zvyky, oblékání, volný čas a zájmová činnost, jídlo, zvířata, počasí 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovedností zapamatování <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovedností zapamatování <p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> respektování odlišností, podpora, pomoc

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává slova v obrázkovém slovníku. Vyhledává slova v abecedním slovníku. 	<ul style="list-style-type: none"> vyhledávání slov v obrázkovém slovníku vyhledávání slov v abecedním slovníku 	
2. období (4. ročník)			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým pokynům Rozumí některým poslouchaným rozhovorům. 	<ul style="list-style-type: none"> Instrukce učitele, všeobecné základní fráze 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovedností zapamatování
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí slovům ze zákl. slovní zásoby. Rozumí jednoduchým větám v rámci osvojované slovní zásoby. 	<ul style="list-style-type: none"> nacvičený rozhovor mezi spolužáky slova zákl. slovní zásoby – kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu a hodiny), domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, příroda, počasí 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovedností zapamatování, cvičení pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> Porozumí některým poslouchaným příběhům. Porozumí některým poslouchaným rozhovorům. 	<ul style="list-style-type: none"> příběhy či rozhovory na zvukových nosičích 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> respektování odlišností, podpora, pomoc
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Napíše krátký text a s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se ctít správný slovosled. Snaží se ctít správný pravopis. 	<ul style="list-style-type: none"> příběhy a jejich stručný obsah slovní zásoba a tvoření slov tvoření samostatných vět 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
<ul style="list-style-type: none"> Vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> Reprodukuje (případně vytvoří) ve dvojici rozhovor na zadané téma. 	<ul style="list-style-type: none"> příběhy a jejich stručný obsah 	
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se zapojovat do rozhovorů bez předchozí přípravy. 	<ul style="list-style-type: none"> nepřipravované rozhovory dodržení pravidel komunikace jednoduchá sdělení slovosled výslovnost 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozorování; komunikace v různých situacích

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Sdílí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volné času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se vyjádřit základní informace o svém životě a okolí 	<ul style="list-style-type: none"> Tematické okruhy – rodina, domov, škola, volný čas, povolání, jídlo, nákupy, bydliště, nákupy, oblékání 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednosti vnášet své nápady i dovednost odstoupit od vlastního nápadu)
<ul style="list-style-type: none"> Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volné času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> Adekvátně reaguje na jednoduché otázky 	<ul style="list-style-type: none"> Tematické okruhy – rodina, domov, škola, volný čas, povolání, jídlo, nákupy, bydliště, nákupy, oblékání 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí vzájemné poznávání se ve skupině
2. období (5. ročník)			
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí slovům ze základní slovní zásoby. Rozumí jednoduchým větám v rámci osvojované slovní zásoby. 	<ul style="list-style-type: none"> slova základní slovní zásoby (domov, rodina, škola, volný čas, oblékání, nákupy, příroda a počasí, zvířata čtení textu 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovedností zapamatování
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> Porozumí některým textům v dětských časopisech. Učí se selektivnímu čtení za účelem vyhledání určité konkrétní informace. Získanou informaci použije v odpovědi na otázku. 	<ul style="list-style-type: none"> texty v dětských časopisech čtení textu cílené vyhledávání určité informace v textu 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovedností zapamatování, cvičení pozornosti a soustředění
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí slovům ze základní slovní zásoby. Rozumí jednoduchým větám v rámci osvojované slovní zásoby.. 	<ul style="list-style-type: none"> slova základní slovní zásoby (domov, rodina, škola, volný čas, oblékání, nákupy, příroda a počasí, zvířata čtení textu 	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> život dětí v jiných zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se zapojovat do rozhovorů bez předchozí přípravy. 	<ul style="list-style-type: none"> nepřipravované rozhovory dodržení pravidel komunikace jednoduchá sdělení slovosled výslovnost 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozorování; komunikace v různých situacích

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Sdílí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volné času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se vyjádřit základní informace o svém životě a okolí 	<ul style="list-style-type: none"> Tematické okruhy – rodina, domov, škola, volný čas, povolání, jídlo, nákupy, bydliště, nákupy, oblekání 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednosti vnášet své nápady i dovednost odstoupit od vlastního nápadu)
<ul style="list-style-type: none"> Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volné času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> Adekvátně reaguje na jednoduché otázky 	<ul style="list-style-type: none"> Tematické okruhy – rodina, domov, škola, volný čas, povolání, jídlo, nákupy, bydliště, nákupy, oblekání 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
II. stupeň			
6. ročník			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje a odpovídá na otázky k poslechovým textům 	<ul style="list-style-type: none"> Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace a ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro učení a studium VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> život dětí v jiných zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> život Evropanů a styl života v evropských rodinách
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí používaným pokynům, týkajícím se práce ve třídě, základním frázím, s dopomocí poslechovým materiálem k učebnici, známé slovní zásobě. 	<ul style="list-style-type: none"> osobní informace (jméno, věk, bydliště, národnost), číslovky 1 – 100, rodina, spelling, barvy, části těla, škola, dny v týdnu, čas (kolik je hodin), dům, volný čas, oblečení 	MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> Konverzuje podle vzorové situace, zvládá hraní rolí 	<ul style="list-style-type: none"> pozdravy, podávání osobních informací (věk, adresa, telefonní číslo, rodina), předložky (poloha předmětu a větších objektů), telefonát do rádia, nakupování, školní předměty, objednávání jídla, popis zevnějšku osob 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> Komunikace v různých situacích, dialog OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce) MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> Význam užívání cizího jazyka jako

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které 	nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
<ul style="list-style-type: none"> Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témačech Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje se o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témačech Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, používá k tomu známé otázky 	<ul style="list-style-type: none"> Tematické okruhy: domov, rodině, bydlení, škola, volný čas, kultura, pocity, nálady, počasí, cestování Osobní informace, volný čas, popis zevnějšku osob 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednosti vnášet své nápadы i dovednost odstoupit od vlastního nápadu) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> život dětí v jiných zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> život Evropanů a styl života v evropských rodinách
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<p>Případí k částem textu obrázky, vyhledá v textu nová slova, odpoví na jednoduché otázky týkající se textu, posoudí pravdivost tvrzení o textu</p> <ul style="list-style-type: none"> Pomocí obrázku odvodí význam nových slov, rozumí textu 	<p>Komiksy, rozvrh hodin, krátké texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města</p> <ul style="list-style-type: none"> Komiksy, rozvrh hodin, krátké texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města, práce s učebnicí 	MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Umí v jednoduchých větách použít známé a probírá gramatické jevy, sestaví větu podle vzoru Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, píše o sobě a věcech, které jej obklopují 	<ul style="list-style-type: none"> Formulář, přivlastňovací zájmena, slovesa BE a HAVE, osobní údaje pozdravy, podávání osobních informací (věk, adresa, rodina), předložky (poloha předmětů a větších objektů), školní předměty Slovní zásoba: rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným 	MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje a odpovídá na otázky ze známých témat 	<ul style="list-style-type: none"> tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem pozdravy, podávání osobních informací (věk, adresa, rodina), předložky (poloha předmětů a větších objektů), školní předměty Slovní zásoba: rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem 	
7. ročník			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje a odpovídá na otázky k poslechovým textům 	<ul style="list-style-type: none"> Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace a ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro učení a studium VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> život dětí v jiných zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> život Evropanů a styl života v evropských rodinách
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí používaným pokynům, týkajícím se práce ve třídě, základním frázím, s dopomocí poslechovým materiálům k učebnici, známé slovní zásobě. 	<ul style="list-style-type: none"> Poslechový text o reáliích zemí příslušných jazykových oblastí Škola, volný čas, kultura, sport, pocity a nálady, cestování 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí pokynům, používaným frázím, s dopomocí poslechovým materiálům k učebnici, slovní zásobě z probíraných oblastí, pochopí jednoduchou promluvu, i s neznámým slovem. 	<ul style="list-style-type: none"> Poslechový text o reáliích zemí příslušných jazykových oblastí Škola, volný čas, kultura, sport, pocity a nálady, cestování, moderní technologie a media 	MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Se zeptá na základní informace a 	<ul style="list-style-type: none"> Konverzuje podle vzorové situace, 	<ul style="list-style-type: none"> nákup jídla, objednávání v restauraci, 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.	zvládá hraní rolí	<ul style="list-style-type: none"> vyjádření (ne)obliby (– měsíce, roční období, svátky), mé oblíbené zvíře, prohlídka u lékaře, popis zdravotního stavu, omluva absence ve škole, popis rozdílů – stupňování a porovnávání, nabídka činnosti, reakce na nabídku 	<ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, dialog <p>MV – Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
<ul style="list-style-type: none"> Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaitech 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje se o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaitech 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvnice: rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence</p> <p>Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednosti vnášet své nápady i dovednost odstoupit od vlastního nápadu)</p>
<ul style="list-style-type: none"> Vypraví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, používá k tomu známé otázky. 	<ul style="list-style-type: none"> Osobní informace, volný čas, popis zevnějšku osob, rodina, domov 	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 	Přířadí k částem textu obrázky, vyhledá v textu nová slova, odpoví na jednoduché otázky týkající se textu, posoudí pravdivost tvrzení o textu	Komiksy, rozvrh hodin, krátké texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města	<p>MV – Multikulturalita</p> <p>Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p>
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> Pomocí obrázku odvodí význam nových slov, rozumí textu 	<ul style="list-style-type: none"> Komiksy, rozvrh hodin, krátké texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města, práce s učebnicí 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro učení a studium <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <ul style="list-style-type: none"> život dětí v jiných zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa <p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět</p> <p>život Evropanů a styl života v evropských rodinách</p>
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> Umí v jednoduchých větách použít známé a probírá gramatické jevy, sestaví větu podle vzoru 	<ul style="list-style-type: none"> Formulář, přivlastňovací zájmena, slovesa BE a HAVE, osobní údaje, osobní zájmena na pozici předmětu 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, dialog <p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence</p>

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
<ul style="list-style-type: none"> Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného čase a dalších osvojovaných témat Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, píše o sobě a věcech, které jej obklopují Reaguje a odpovídá na otázky ze známých témat 	<ul style="list-style-type: none"> osobní zájmena na pozici předmětu, budoucí čas WILL, GOING TO, stupňování příd. jmen Práce se slovníkem, tematické okruhy: reálie zemí příslušných jazykových oblastí, společnost a její problémy, příroda a město 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce)
			MV – Multikulturalita význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

8. ročník

POSLECH S POROZUMĚNÍM

<ul style="list-style-type: none"> Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Zvládá poslech i delších textů s běžnou slovní zásobou. Rozumí popisům událostí, frázím, vyjádřeným pocitům, odpoví na otázky týkající se poslechového textu, posoudí pravdivost tvrzení o něm 	<ul style="list-style-type: none"> Příběhy, reálie zemí příslušných jazykových oblastí, širší rodina, péče o zdraví Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka (slovní a větný přízvuk, intonace) Škola, volný čas, kultura, sport, pocity a nálady, cestování 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro učení a studium VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> život dětí v jiných zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> život Evropanů a styl života v evropských rodinách
--	---	---	--

MLUVENÍ

<ul style="list-style-type: none"> Se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných 	<ul style="list-style-type: none"> Konverzuje podle vzorové situace, zvládá hraní rolí Vyjadřuje se o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších 	<ul style="list-style-type: none"> nákup jídla, objednávání v restauraci, vyjádření (ne)obliby (– měsíce, roční období, svátky), mě oblíbené zvíře, prohlídka u lékaře, popis zdravotního stavu, omluva absence ve škole, popis rozdílů – stupňování a porovnávání, nabídka činnosti, reakce na nabídku 	MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
---	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> Použití předpřítomného a minulého prostého času 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, dialog
--	--	---	---

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
tématech	osvojených tématech	<ul style="list-style-type: none"> Mluvnice: rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce)
<ul style="list-style-type: none"> Vypraví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, používá k tomu známé otázky 	<ul style="list-style-type: none"> Použití předpřítomného a minulého prostého času Použití budoucích časů, použití členů u místních názvů, modální slovesa 	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 	<ul style="list-style-type: none"> Přiřadí k částem textu odpovídající názvy odstavců, vyhledá v textu nová slova, odpoví na otázky týkající se textu, posoudí pravdivost tvrzení o textu 	<ul style="list-style-type: none"> Komiksy, rozvrh hodin, delší texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města, práce s učebnicí 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, dialog OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce) MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> Pomocí obrázků i popisů odvodí význam nových slov, rozumí textu 	<ul style="list-style-type: none"> Komiksy, rozvrh hodin, delší texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města, práce s učebnicí, práce se slovníkem 	
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> Umí v jednoduchých větách použít známé a probírá gramatické jevy, sestaví větu podle vzoru 	<ul style="list-style-type: none"> Formulář, přivlastňovací zájmena, slovesa BE a HAVE, osobní údaje, osobní zájmena na pozici předmětu 	
<ul style="list-style-type: none"> Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného čase a dalších osvojených témat 	<ul style="list-style-type: none"> Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, píše o sobě a věcech, které jej obklopují Používá správné tvary probíránych gramatických jevů, tvoří věty podle vzoru, je schopen napsat přiměřeně dlouhý text, v němž gramatická pravidla použije 	<ul style="list-style-type: none"> Použití předpřítomného, minulého prostého a budoucího času popis rozdílů – stupňování a porovnávání 	MEV – Produktivní činnost – Tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> Tvorba mediálního sdělení (filmová recenze)

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje a odpovídá na otázky ze známých témat 	<ul style="list-style-type: none"> Práce se slovníkem, tematické okruhy: reálie zemí příslušných jazykových oblastí, společnost a její problémy, příroda a město, širší rodina, kultura a sport 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> náš životní styl
9. ročník			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 	<ul style="list-style-type: none"> Zvládá poslech i delších textů s běžnou slovní zásobou 	<ul style="list-style-type: none"> Příběhy, reálie zemí příslušných jazykových oblastí, širší rodina, péče o zdraví, stravovací návyky, volba povolání, doprava 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro učení a studium VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> život dětí v jiných zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> život Evropanů a styl života v evropských rodinách
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí popisům událostí, frázím, vyjádřeným pocitům, odpoví na otázky týkající se poslechového textu, posoudí pravdivost tvrzení o něm 	<ul style="list-style-type: none"> Příběhy, reálie zemí příslušných jazykových oblastí, širší rodina, péče o zdraví, stravovací návyky, volba povolání, doprava 	
MLUVENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> Konverzuje podle vzorové situace, zvládá hrani role, běžně používá ustálená slovní spojení a fráze vhodné pro dané téma, do promluvy zařazuje anglické hovorové výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> představení, podávání osobních informací, vyjádření (ne)souhlasu, situace v obchodě, vyjádření pocitů, názorů 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, dialog MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
<ul style="list-style-type: none"> Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje se o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 	<ul style="list-style-type: none"> Použití předpřítomného a minulého prostého času Mluvnice: rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	
<ul style="list-style-type: none"> Vypraví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, používá k tomu známé otázky, zaujme stanovisko 	<ul style="list-style-type: none"> Použití předpřítomného a minulého prostého času Použití budoucích časů, použití členů u místních názvů, modální slovesa, podmínkové věty, trpný rod, TOO 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, dialog OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci

ANGLICKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
		MUCH/MANY/ENOUGH	(skupinová práce)
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 	<ul style="list-style-type: none"> Přiřadí k částem textu odpovídající názvy odstavců, vyhledá v textu nová slova, odpoví na otázky týkající se textu, posoudí pravdivost tvrzení o textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Komiksy, rozvrh hodin, delší texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města, práce s učebnicí 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, dialog OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce) EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> aktuální ekologický problém MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> Pomocí obrázků i popisů odvodí význam nových slov, rozumí textu 	<ul style="list-style-type: none"> Komiksy, rozvrh hodin, delší texty o reáliích anglicky mluv. zemí, plánek města, práce s učebnicí, práce se slovníkem 	
PSANÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> Umí v jednoduchých větách použít známé a probírá gramatické jevy, sestaví větu podle vzoru 	Formulář, přivlastňovací zájmena, slovesa BE a HAVE, osobní údaje, osobní zájmena na pozici předmětu	
<ul style="list-style-type: none"> Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného čase a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> Pokusí se vyjádřit vlastními slovy, používá ustálená slovní spojení, píše o sobě a věcech, které jej obklopují Používá správné tvary probíraných gramatických jevů, tvoří věty podle vzoru, je schopen napsat přiměřeně dlouhý text, v němž gramatická pravidla použije 	<ul style="list-style-type: none"> Použití předpítomného, minulého prostého a budoucího času popis rozdílů – stupňování a porovnávání 	MV – Multikulturalita význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
<ul style="list-style-type: none"> Reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje a odpovídá na otázky ze známých témat 	<ul style="list-style-type: none"> Práce se slovníkem, tematické okruhy: reálie zemí příslušných jazykových oblastí, společnost a její problémy, příroda a město, širší rodina, kultura a sport 	

Další cizí jazyk

Název vyučovacího předmětu:

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vyučovacím předmětu **Německý jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Německý jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Vyučovací předmět Německý jazyk je realizován v 7., 8. a 9. ročníku, a to vždy s dvouhodinovou týdenní dotací.

Obsahovou náplní Německého jazyka je nácvik řečových dovedností, a to receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních pomocí jazykových prostředků. K jejich rozvíjení je využívána slovní zásoba stanovených tematických okruhů a komunikačních situací, které odpovídají vyspělosti žáků, jejich zájmům a nadání. Převládajícími metodami výuky jsou samostatná, skupinová a projektová práce. Na výuku v běžných vyučovacích hodinách navazují akce vztahující se k předmětu – např. návštěvy divadelních představení, filmů, výstav, poznávací zájezdy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odrazí historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání; k rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství; k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů; k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace. Dále vede žáka k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření; k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Cílem výuky předmětu Německý jazyk je získávání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopnosti číst s porozuměním, číst přiměřené texty v daném jazyce, porozumění přiměřenému ústnímu sdělení (jazykově, obsahem i rozsahem) na úrovni osvojených znalostí, poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, práce s informacemi, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů. Při výuce klademe důraz především na následující životní kompetence – pochopit důležitost komunikovat v cizím jazyce, využívat dovednosti navázat kontakt, nebát se mluvit cizojazyčně.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka německého jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

- nabízíme aktivační metody (např. práce s textem, poslech autentického textu), které je povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
- vytváříme dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka
- předkládáme různé možnosti učení slovní zásoby, např. využívání protikladů, skládání slov
- zajišťujeme možnost volby při zpracování úkolů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porovnávání stavby německého, anglického a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností
- předkládáme konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití německého jazyka

- předkládáme dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích

Kompetence komunikativní

- nabízíme dostatek možností k porozumění německy vedenému rozhovoru a německy psaným jednoduchým textům
- vytváříme dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk
- v rámci konverzace kultivujeme u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti
- při práci s jazykovým materiálem vedeme žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- vytváříme situace, ve kterých si žáci budou uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- seznamujeme žáky s reáliemi a kulturními tradicemi německy mluvících zemí
- vedeme žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusi o jednotlivých krocích svého pokroku

Kompetence občanské

- na příkladech z německy mluvících zemí vedeme žáky k tomu, aby se snažili vcítit do problémů minorit ve světě i u nás
- poskytujeme žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností
- vedeme se žáky diskusi na aktuální téma, během níž žáci obhajují své názory

Kompetence pracovní

- snažíme se o propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládání jazyka – vytváření pracovních listů, zpracovávání referátů

Hodnocení

Porozumění

- reakce na pokyny, odpovědi na otázky k příběhu / rozhovoru / poslechovému cvičení, převyprávění / rekapitulace příběhu
- spojování, rozřazování pojmu, hledání opaků, skládání slov i vět, výběr z několika možností, guessing games

Výslovnost

- hlasité čtení, rozhovory, recitace básní a zpěv písni, ústní zkoušení, nápodoba mluvního vzoru, jazykolamy

Psaní

- pravopis, stavba věty, diktát, struktura – dopis, obrázek – popis, opis – slovíčka

Snaha, pozornost a spolupráce

- opravy, úprava a čitelnost DÚ, testů, projektů
- sledování výuky, podílení se na aktivitách, uvědomění učení se, zapojení se do učení, soustředění

Domácí úkoly

- samostatnost, pečlivost, včasné odevzdání)

Komunikace

- reakce na oslovení a otázky, omluva, žádost, rozhovory, hraní rolí, sebehodnocení

Práce s informacemi

- hledání ve slovníku, na internetu, v literatuře

Projekty

- způsob a úroveň zpracování, zdroj informací, pečlivost provedení, včasné odevzdání, dodržení tématu

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Sociální rozvoj

Komunikace – komunikace v různých situacích

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě

Objevujeme Evropu a svět – životní styl mladých Evropanů

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Multikulturalita – identifikování postojů a názorů v mediovaném sdělení

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Nj	–	–	–	–	–	0	–	2	2	2	6

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

NĚMECKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
II. stupeň			
7. ročník			
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí foneticky správně vyslovovat slova a jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. V textech s obrázky umí nahradit obrázek výrazem. Na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii něm. věty. 	<ul style="list-style-type: none"> výslovnost (vokalický a konsonantický systém, redukce výslovnosti, slovní přízvuk) 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí. Orientuje se v číslech. Pojmenuje základní barvy. 	<ul style="list-style-type: none"> členy a rody podstatných jmen přívlastňovací zájmena (mein, dein) 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje na krátké, jednoduše napsané nebo pečlivě vyslovené pokyny, řídí se jimi a realizuje je. 	<ul style="list-style-type: none"> základní číslovky do 100 barvy 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v jednoduchých textech, najde jemu známé výrazy. Učí se odhadovat význam neznámých slov podle kontextu a již známé slovní zásoby. 	<ul style="list-style-type: none"> čtení a poslech s porozuměním 	MEV – Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> identifikování postojů a názorů v mediovaném sdělení
<ul style="list-style-type: none"> Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. 	<ul style="list-style-type: none"> Používá slovník učebnice a seznamuje se s dvojjazyčným slovníkem (vyhledává jednoduché výrazy). 	<ul style="list-style-type: none"> používá slovník učebnice a seznamuje se s dvojjazyčným slovníkem (vyhledává jednoduché výrazy) 	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů. 	<ul style="list-style-type: none"> Napíše jednoduchý text na pohlednici. Písemně požádá o osobní informace. Ve formuláři vyplní požadované údaje (jméno, bydliště, věk...). Umí pozdravit, rozloučit se, představit svou osobu a členy rodiny. Užívá sloves v množném čísle. Pojmenuje dny v týdnu. 	<ul style="list-style-type: none"> časování sloves v jednotném čísle Ich und du – sich begrüessen, sich vorstellen, sich verabschieden Meine Familie – rodina, členové rodiny zápor nicht Was mache ich gern? Was man in der Freizeit machen kann? Meine Hobbys 	

NĚMECKÝ JAZYK

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> • Řeší situace, kde si má o něco říci, reaguje na žádost druhého. • Dokáže říct, jak se mu daří • Napiše jednoduchý pozdrav na pohlednici. • Umí vyjmenovat německy mluvící země, zná nejznámější německá města, ukáže je na mapě. 	<ul style="list-style-type: none"> • W – Fragen (wie, wo, was, wer....?) • časování sloves v množném čísle • Wochentage • Wie geht es dir? • samostatný písemný projev: jednoduchý dopis, pozdrav, sdělení • 	
<ul style="list-style-type: none"> • Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukuje pomocí otázek i volně obsah jednoduchého krátkého psaného i slyšeného textu a jednoduchých dialogů ústně i písemně. • Napíše odpověď na jednoduché otázky. • Sestaví krátké jednoduché sdělení. 	<ul style="list-style-type: none"> • princip německého pravopisu 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapojí se do jednoduché konverzace prostřednictvím běžných výrazů a frází, reaguje na doplňující otázky. • Jednoduše informuje o sobě a jiných lidech, o jejich životě. • Odpoví na podobné otázky. • Pronese jednoduchá sdělení ve vztahu k tématům. 		
8. ročník			
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. 	<ul style="list-style-type: none"> • Foneticky správně vyslovuje a nahlas plynule čte texty složené ze známé slovní zásoby, rozlišuje výslovnost německých a českých samohlásek a obtížných souhlásek. • Dbá na slovní a větný přízvuk a větnou intonaci. 	<ul style="list-style-type: none"> • procvičování výslovnosti obtížných slov 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vystihne hlavní smysl krátkých, jasně formulovaných sdělení. • Vybere nejdůležitější informace. • Rozezná, o kom se ve větách mluví. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým pokynům a 	<ul style="list-style-type: none"> • Řídí se krátkými napsanými nebo pečlivě 	<ul style="list-style-type: none"> • rozkazovací způsob 	

NĚMECKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
adekvátně na ně reaguje.	<p>vě pomalu ústně sdělenými pokyny. V takových pokynech zachytí základní body.</p> <ul style="list-style-type: none"> Reaguje na jednoduché promluvy různých mluvčí, odpovídá na doplňující otázky. 		
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v přiměřeně obtížných textech, vyhledává konkrétní informace, které se týkají běžných záležitostí a obsahují běžně používanou slovní zásobu. Odhaduje význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby. Používá dvojjazyčný slovník – vyhledává správný význam slova, popřípadě používá slovník na internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> slova složená čtení a poslech s porozuměním 	MEV – Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> identifikování postojů a názorů v mediovaném sdělení
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů. 	<ul style="list-style-type: none"> Vybere hlavní myšlenky přiměřeného mluveného i psaného textu. Jednoduchými větami dokáže vyprávět o své rodině, přátelích, o jejich zájmech. Jednoduchými větami sdělí, jak kdo z rodiny tráví svůj volný čas Simuluje setkání dvou lidí, kteří se seznamují, představí jinou osobu. Splní jednoduché pokyny zadané německy. Jednoduchým způsobem popíše osobu. Seznamuje se s modálními slovesy, umí je použít v jednoduchých větách. 	<ul style="list-style-type: none"> Meine Freizeit (gern – lieber – am liebsten) Meine Freunde předložka um v časových údajích Nepřímý pořádek slov v oznamovací větě Přívl. Zájmena SEIN, IHR v 1. pádě Schulsachen Dialogy – Wie heisst das auf Deutsch? Wir spielen Schule – rozkaz. způsob lexikálně – pokyny ve škole Určitý a neurčitý člen v 1. pádě Weihnachten Mein Hobby Slovní zásoba – slovesa/činnosti Časování jednoduchých sloves Časování slovesa SEIN v přítomném čase Dny v týdnu E-mail – dopis o sobě Dialogy – Hast du heute Zeit? Projekt – Mein Hobby 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> naši sousedé v Evropě VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

NĚMECKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> Der Computer 4. pád podstatných jmen Slovesa se 4. pádem – haben, kaufen, malen, fotografieren Die Uhrzeit 	
<ul style="list-style-type: none"> Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace. Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět. 	<ul style="list-style-type: none"> Reprodukuje ústně i písemně přiměřeně obtížný text. Sestaví jednoduchá sdělení, použije správný pořádek slov ve větě (např. napíše blahopřání k narozeninám, pozdrav z prázdnin). 	<ul style="list-style-type: none"> lexikální princip pravopisu německých slov <ul style="list-style-type: none"> Geburtstag, skloňování podstatných jmen 	
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace. 	<ul style="list-style-type: none"> Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob, používá krátké jednoduché věty, běžné fráze. Odpovídá na doplňující otázky dalších osob. Představí se. Klade otázky o lidech (kde žijí,...) a na takové otázky odpovídá. Pronáší jednoduchá sdělení k probíraným tématům. 		
9. ročník			
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku. 	<ul style="list-style-type: none"> Zcela rozumí jednoduchým frázím a větám, rozumí každodenním výrazům. Rozumí obsahu jednoduchého textu při čtení i poslechu, rozpozná základní informace, reaguje na otázky k slyšenému. V souvislém rozhovoru rodilých mluvčích vedeném v pomalejším tempu a s pečlivou výslovností uvede počet a postoje aktérů. Rozezná téma rozhovoru. 	<ul style="list-style-type: none"> čtení a poslech na téma: rodina, koníčky a volný čas, cestování, kultura, tradice, město 	MV – Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> identifikování postojů a názorů v mediovaném sdělení

NĚMECKÝ JAZYK			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
• Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník.	• Používá dvojjazyčný slovník.		
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
• Sdílí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů.	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže zdvořile požádat o informaci nebo pomoc a informaci umí rovněž podat. Jednoduchým způsobem se omluví a přijme omluvu. Vede krátký telefonický rozhovor. Některá přídavná jména umí nahradit synonymy a utvoří antonyma. Jednoduchým způsobem popíše osobu. 	<ul style="list-style-type: none"> 4. pád podst. jmen (člen určitý, neurčitý) telefonování cestování – Wohin in den Ferien? psaní dopisu pozvánka na oslavu předložky se 3. pádem VON, ZU, MIT, BEI odpověď na otázku WO? se 3. pádem čísla do 100 Základní matematické úkony Das Haus – Die Zimmer Weihnachten časové údaje – Wie spät ist es? projekt – Mein Tagesprogramm 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> naši sousedé v Evropě VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> životní styl mladých Evropanů
• Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace.	• Ústně i písemně stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu.	<ul style="list-style-type: none"> zápor v německé větě (kein, nicht) mn. čísla podstatných jmen Monate, Jahreszeiten Projekt – Mein Kallendär Länder in Europa vazba „ich möchte“ cestování – slovesa, slovní zásoba časování slovesa fahren rezervace pokoje v hotelu Was ist in deiner Reisetasche? pozdrav z dovolené projekt Meine Ferien dotazník o sobě – vyplňování osobních údajů 	
• Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět.	<ul style="list-style-type: none"> Napíše pozdrav, pozvánku, vzkaz, dopis. Správně řadí slova a věty při popisování činností a situací. Najde vhodné výrazy k popisu lidí, míst a předmětů. 		
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
• Zapojí se do jednoduché, pečlivě	• Aktivně se zapojí do jednoduché,		

NĚMECKÝ JAZYK

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace.	pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů. Poskytne požadované informace. • Pronese jednoduché sdělení.		

Vzdělávací oblast:

Matematika a její aplikace

Název vyučovacího předmětu:

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Matematika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**, obor **Matematika a její aplikace**. Obor Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. Na 1. stupni jsou to: Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Na 2. stupni to jsou: Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich zastoupeními. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým zápisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah plošných útvarů a povrch a objem těles, zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Nestandardní aplikační úlohy a problémy uplatňují žáci řešení, které může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozmanové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmu a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmu
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka naší školy takto:

Kompetence k učení

- motivujeme sebe, žáky i zákonné zástupce k celoživotnímu vzdělávání
- vedeme žáky k zodpovědnému postoji k vlastnímu vzdělávání
- při hodnocení používáme pozitivní motivaci
- vedeme žáky k sebehodnocení
- využíváme chyby jako prostředku k tvořivé práci
- podporujeme používání výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů (problém není hrozba, ale výzva)
- oceňujeme více způsobů řešení

Kompetence komunikativní

- učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně
- budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem, žáky navzájem
- pomocí komunikace budujeme vztahy založené na důvěře, zodpovědnosti a spolupráci

Kompetence sociální a personální

- budujeme pozitivní školní a třídní klima
- vedeme k vytváření pravidel vzájemného soužití s konkrétní aplikací do vyučovacího procesu
- zařazujeme kooperativní činnosti do výuky
- učíme žáky přijímat rozličné role ve skupině

Kompetence občanská

- učíme žáky principu slušnosti a lidské důstojnosti
- vedeme žáky k pochopení principu růstu a změny (naučit se uvolňovat svůj potenciál, poznat a rozvíjet svůj talent)
- vedeme k dodržování pravidel vzájemného soužití

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, jakož i k bezpečnému chování a ochraně zdraví
- systematicky vedeme žáky k rozpoznání svého profesního zaměření
- dbáme na respektování vymezených pravidel

Hodnocení

Znalosti a dovednosti (pamětní a písemné počítání v oboru reálných čísel, řešení slovních úloh, geometrie).

se hodnotí pomocí:

- desetiminutovek
- tematických prací
- ústním i písemným zkoušením jednotlivých žáků

Práce v hodinách

- pozornost a zapojení v hodinách
- spolupráce ve dvojicích a skupině
- efektivní práce s chybou
- pečlivost a čistota práce

Další úkoly

- včasné odevzdávání domácích písemných úkolů, jejich pečlivost, úplnost, správnost, čistota
- pečlivost, úplnost a čistota školních sešitů

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozyoj schopností a poznávání – cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností řešení problémů; dovednosti pro učení a pro studium

Seberegulace a sebeorganizace – plánování učení a studia

Psychohygiena – dobrá organizace času; hledání pomocí při potížích

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnost vidět věci jinak, pružnosti nápadů, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)

Sociální rozvoj

Kooperace a kompetence – seberegulace v situaci nesouhlasu rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; jasná a respektující komunikace; rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky)

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**Produktivních činností**

Práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
M	4	4	4	5	5	22	4	4	5	5	18

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. 	<ul style="list-style-type: none"> Určí a zapíše počet prvků ve skupině. Zapíše čísla 0 – 20. 	<ul style="list-style-type: none"> vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru přirozená čísla do 20 určování počtu předmětů v daném souboru 	
<ul style="list-style-type: none"> Čte, zapisuje a porovnává čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Porovnává čísla dané skupiny, využívá symboly <, >, =. Zapíše a přečte čísla 0 – 20. Porovná a řadí čísla podle velikosti vzestupně i sestupně. 	<ul style="list-style-type: none"> porovnávání čísel v daném oboru a používání matematických znaků a symbolů psaní čísel 0 – 20 	
<ul style="list-style-type: none"> Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose. 	<ul style="list-style-type: none"> Číslo na číselné ose vyhledá, na osu zapíše, čísla porovná. Používá číselnou osu ke sčítání a odčítání v daném oboru čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> číselná osa, znázorňování čísel určování čísel na číselné ose porovnávání čísel pomocí číselné osy 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. 	<ul style="list-style-type: none"> Sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky. 	<ul style="list-style-type: none"> vyvození sčítání a odčítání na názorných příkladech sčítání a odčítání do 5, 10, 20 zápis příkladů 	
<ul style="list-style-type: none"> Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché slovní úlohy. Tvoří vlastní slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více, méně 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovednosti zapamatování
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času. 	<ul style="list-style-type: none"> Určí části dne. Orientuje se na hodinách (celá hod.). Vyjmenuje dny v týdnu. 	<ul style="list-style-type: none"> základní orientace v čase: hodiny, části dne, dny v týdnu; pojmy včera, dnes, zítra 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché slovní úlohy. Seřadí členy skupiny podle zvolených parametrů. 		OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> zvládání učebních problémů vázanych na látku předmětu
<ul style="list-style-type: none"> Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Seřadí členy skupiny podle daných parametrů. Určí místo v řadě. 		OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše zákl. rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentace. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná základní rovinné útvary čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník 	<ul style="list-style-type: none"> čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník 	
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává velikost útvaru, měří a odhaduje délku úsečky. 	<ul style="list-style-type: none"> Porovnává velikost útvarů stejného druhu. 	<ul style="list-style-type: none"> porovnávání rovinných útvarů 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá daný rovinný útvar. 	<ul style="list-style-type: none"> základní rovinné útvary 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
2. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. 	<ul style="list-style-type: none"> Spočítá prvky daného konkrétního souboru do 100. Vytvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků do 100 (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti). 	<ul style="list-style-type: none"> vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru vytváření souboru s daným počtem prvků určování počtu předmětů v daném souboru 	
<ul style="list-style-type: none"> Čte, zapisuje a porovnává čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a 	<ul style="list-style-type: none"> Porovnává čísla do 100 a vztahy mezi nimi zapisuje pomocí symbolů 	<ul style="list-style-type: none"> porovnávání čísel v daném oboru psaní čísel do 100 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
nerovnosti.	$<$, $>$, $=$. <ul style="list-style-type: none"> • Zapíše a přečte čísla do 100. • Řadí čísla podle velikosti vzestupně i sestupně. 		<ul style="list-style-type: none"> • cvičení pozornosti a soustředění
• Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	<ul style="list-style-type: none"> • Číslo na číselné ose vyhledá, na osu zapíše, čísla porovná. • Používá číselnou osu ke sčítání a odčítání v daném oboru čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> • znázorňování a určování čísel na číselné ose • porovnávání čísel pomocí číselné osy 	
• Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	<ul style="list-style-type: none"> • Sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku. 	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem desítky • sčítání a odčítání v oboru do 100: <ul style="list-style-type: none"> • celých desítek • bez přechodu desítky (52+10; 52–10; 52+4; 56–4) • s přechodem desítky (93–7; 86+7) 	
• Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	<ul style="list-style-type: none"> • Řeší jednoduché slovní úlohy. • tvoří vlastní slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> • řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání v daném oboru • řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více, méně • řešení slovních úloh vedoucích k porovnávání čísel v oboru do 100 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none"> • dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
• Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	<ul style="list-style-type: none"> • Určí na hodinách čtvrt, půl, tři čtvrtě hodiny. • Vyjmenuje měsíce v roce. 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení údajů na hodinách, práce s hodinami • měsíce v roce 	
• Popisuje jednoduché závislosti	<ul style="list-style-type: none"> • Řeší jednoduché slovní úlohy. 		

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
z praktického života.	<ul style="list-style-type: none"> Seřadí členy skupiny podle zvolených parametrů. 		
<ul style="list-style-type: none"> Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Seřadí členy skupiny podle daných parametrů. Určí místo v řadě. 		OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> zvládání učebních problémů vázaných na látku
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentace. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozezná a pojmenuje křivou čáru, rovnou čáru, křivku, přímku. Čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník. Rozezná a pojmenuje kvádr, krychli, jehlan, kouli, kužel, válec. Nachází předměty těchto tvarů. Používá a zná zákl. rýsovací potřeby. 	<ul style="list-style-type: none"> základní útvary v rovině křivá čára, rovná čára, křivka, přímka čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník základní útvary v prostoru kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec 	
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. 	<ul style="list-style-type: none"> Porovnává délky stran obrazců. 	<ul style="list-style-type: none"> porovnávání délky stran obrazců 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává rovinné a prostorové útvary v okolí. 	<ul style="list-style-type: none"> základní rovinné a prostorové útvary 	
3. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. 	<ul style="list-style-type: none"> Spočítá prvky daného konkrétního souboru do 1000. Vytvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků do 1000 (penězi, ve čtvercové síti). 	<ul style="list-style-type: none"> vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru vytváření souboru s daným počtem prvků určování počtu předmětů v daném souboru 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Čte, zapisuje a porovnává čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose. Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	<ul style="list-style-type: none"> Porovnává čísla do 1000. Zapíše a přečte trojciferná čísla do 1000. Řadí čísla podle velikosti vzestupně i sestupně. Číslo na číselné ose vyhledá, na osu zapíše, číslo porovná. Vyjmenuje řady násobků. Užívá spoje všech násobilek. Dělí v oboru násobilek. Sčítá a odčítá násobky 100 v oboru do 1000. Sčítá a odčítá násobky 100 bez přechodu. Používá závorky, řeší příklady se závorkami. 	<ul style="list-style-type: none"> počítání po jednotkách, desítkách, stovkách porovnávání čísel v daném oboru psaní čísel do 1000 Znázorňování a určování trojciferných čísel na číselné ose termíny: <ul style="list-style-type: none"> sčítanec, součet menšenec, menšitel, rozdíl činitel, součin dělenec, dělitel, podíl obor do 100: <ul style="list-style-type: none"> sčítání a odčítání, příklady typu $93 - 47$ a $27 + 16$ násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobilek názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů automatizace násobilek 0 – 10 automatizace dělení v oboru probraných násobilek obor do 1000: <ul style="list-style-type: none"> sčítání a odčítání násobků 100 sčítání a odčítání čísel bez přechodu násobků 100 užití závorek 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché a složené slovní úlohy. Tvoří vlastní slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání v daném oboru řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více, méně řešení slovních úloh vedoucích k porovnávání čísel v oboru do 1000, sčítání a odčítání trojciferných čísel (probrané typy příkladů) slovní úlohy na vztahy n-krát více, méně v oboru do 100 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> Jasná a respektující komunikace
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná přesný čas na hodinách. 	<ul style="list-style-type: none"> práce s hodinami 	
<ul style="list-style-type: none"> Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. 	<ul style="list-style-type: none"> Seřadí prvky daného souboru podle zvolených parametrů. 		
<ul style="list-style-type: none"> Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Čte a sestavuje tabulky násobků. 	<ul style="list-style-type: none"> čtení a sestavování tabulek násobků 	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentace. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná pojmy, rýsuje a označí přímku, úsečku. Pozná rozdíly mezi rovnoběžkami a různoběžkami, narýsuje 2 různoběžky a označí průsečík. Pozná rozdíl mezi kruhem a kružnicí. Narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem. 	<ul style="list-style-type: none"> základní útvary v rovině <ul style="list-style-type: none"> • bod, přímka, polopřímka, úsečka, rovnoběžky, různoběžky kruh, kružnice (střed, poloměr, průměr) 	
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává velikost útvarů, měří a 	<ul style="list-style-type: none"> Vymenuje jednotky délky, zná 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky délky mm, cm, dm, m, km 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
odhaduje délku úsečky.	vztahy mezi nimi. • Změří délku úsečky s přesností na milimetry. • Sestrojí úsečku dané délky.	• měření délky úseček, rýsování úseček	
• Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	• Pozná základní tělesa, nachází je v reálném světě kolem sebe, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině. • Měří délky stran rovinných obrazců. • Měří délky hran tělesa. • Modeluje tělesa. • Používá pojmy stěna, hrana, vrchol.	• základní rovinné a prostorové útvary • tělesa • stěna, hrana, vrcholy	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • zvládání učebních problémů vázanych na látku
2. období (4. – 5. ročník)			
4. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
• Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	• Vyjmenuje řady násobků. • Užívá spoje všech násobilek, včetně velké násobilky.	• obor přirozených čísel, celých čísel • násobilka • přednosti početních operací	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání • cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování
• Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	• Dělí v oboru násobilek beze zbytku i se zbytkem. • Používá závorky, řeší příklady se závorkami, řeší jednodušší příklady s předností početních výkonů. • Písemně sčítá a odčítá dvoj a trojciferná čísla. • Písemně násobí dvoj a trojciferným činitelem.	• písemné sčítání a odčítání • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné algoritmy početních operací • malá a velká násobilka	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace • plánování učení a studia

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<ul style="list-style-type: none"> V oboru do 1000 písemně dělí jednociferným a dvojciferným dělitelem a provádí kontrolu výpočtů písemným násobením. V oboru do 10 000 písemně dělí jednociferným dělitelem a celými desítkami a provádí kontrolu výpočtů písemným násobením. 		
<ul style="list-style-type: none"> Zaokrouhuje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se na číselné ose. Zapisuje čísla rozvinutým zápisem v desítkové soustavě. Zaokrouhuje na desítky. Odhaduje výsledky se zaokrouhlením na desítky a sta. Provádí na kalkulátoru kontrolu svých výpočtů i odhadů. 	<ul style="list-style-type: none"> znázorňování a určování až šesticiferných čísel na číselné ose zápis čísel rozvinutým zápisem v desítkové soustavě zaokrouhlování 	
<ul style="list-style-type: none"> Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché i složené slovní úlohy; obvyklé (bez záladností). Tvoří vlastní slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> obor přirozených čísel slovní úlohy 	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává, sbírá a třídí data. 	<ul style="list-style-type: none"> Přečte čas na hodinách. Převádí jednotky času, násobky. Zhotoví si jednoduché vlastní délkové měřidlo. Změří délkovým měřidlem několik různých reálií. Převádí jednotky délky (cm – m). je obeznámen s jednotkami hmotnosti (tuna, metrický cent, 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky času – hodiny, minuty, sekundy převody jednotek času jednotky délky (km, m, dm, cm, mm) převody jednotek délky (cm – m) jednotky hmotnosti (t, q, kg, dg, g) převody jednotek hmotnosti (t – kg, kg – g) jednotky objemu (l, ml) 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<p>kilogram, dekagram, gram).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Převádí jednotky hmotnosti i jejich násobky. • Přečte na štítku na potravinách udání hmotnosti. • Je obeznámen s jednotkami objemu (hektolitr, litr, mililitr). • Převádí jednotky objemu i jejich násobky. 	<ul style="list-style-type: none"> • převody jednotek objemu (l – ml) 	
• Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	<ul style="list-style-type: none"> • Čte a rozumí jednoduchým tabulkám a sloupcovým grafům. • Vytváří jednoduché tabulky a sloupcové grafy. • Sestaví tabulku (příp. sloupcový graf), která se týká jeho spolužáků ze třídy nebo jeho rodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulky, diagramy, grafy 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky)
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
• Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce.	<ul style="list-style-type: none"> • Ví, jaké potřeby a pomůcky jsou nutné k rýsování – má je připraveny v rádném stavu, průběžně je kontroluje a udržuje v pořádku. • Orientuje se v pojmech přímka, bod, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, rovnoběžky a kolmice. • Rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry, rovnoběžky a kolmice. • Rozlišuje rovinné útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. 	<ul style="list-style-type: none"> Přenáší, měří a porovnává délky úseček. Změří délku lomené čáry s přesností na milimetry. 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky délky mm, cm, dm, m, km měření délky úseček, rýsování úseček grafický součet a grafický rozdíl úseček 	
<ul style="list-style-type: none"> Sestrojí rovnoběžky a kolmice. 	<ul style="list-style-type: none"> Rýsuje rovnoběžky. Rýsuje kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou. 	<ul style="list-style-type: none"> rovnoběžky a kolmice konstrukce čtverce a obdélníku 	
<ul style="list-style-type: none"> Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje pojmy obvod a obsah. Vypočítá obvod čtverce a obdélníku. Zjistí obsah čtverce a obdélníku pomocí jednotkových čtverců ve čtvercové síti. 	<ul style="list-style-type: none"> obvod a obsah čtverce a obdélníku jednotky plošných měr (cm^2, dm^2, m^2, a, ha) 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru. 	<ul style="list-style-type: none"> Sestrojí osu úsečky. Rozezná útvary osově souměrné. Ve čtvercové síti narýsuje osově souměrné útvary. U rovinného útvaru nalezne osu souměrnosti překládáním papíru. 	<ul style="list-style-type: none"> osová souměrnost 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání
5. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení. 	<ul style="list-style-type: none"> Užívá spoje všech násobilek, včetně velké násobilky. Při sčítání více sčítanců pracuje chytře. 	<ul style="list-style-type: none"> přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky násobilka komutativnost a asociativnost přednosti početních operací 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovednosti zapamatování
<ul style="list-style-type: none"> Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Dělí v oboru násobilek beze zbytku i se zbytkem. 	<ul style="list-style-type: none"> písemné sčítání a odčítání vlastnosti početních operací 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<ul style="list-style-type: none"> Používá závorky, řeší příklady se závorkami, řeší i složitější příklady s předností početních výkonů. Písemně sčítá a odčítá až sedmiciferná čísla. Písemně násobí dvoj a trojciferným činitelem v oboru do milionu. V oboru do milionu písemně dělí dvojciferným dělitelem s jednotkami různými od nuly a provádí kontrolu výpočtů písemným násobením. 	<ul style="list-style-type: none"> písemné algoritmy početních operací malá a velká násobilka 	
<ul style="list-style-type: none"> Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se na číselné ose. Zapisuje čísla rozvinutým zápisem v desítkové soustavě. Zaokrouhluje přirozená čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony. Odhaduje výsledky se zaokrouhlením na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony. Provádí na kalkulátoru kontrolu svých výpočtů i odhadů. 	<ul style="list-style-type: none"> znázorňování a určování čísel na číselné ose zápis čísel rozvinutým zápisem v desítkové soustavě zaokrouhlování 	
<ul style="list-style-type: none"> Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché a složené slovní úlohy. Tvoří vlastní jednoduché i složené slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> obor přirozených čísel slovní úlohy 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> jasná a respektující komunikace

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel. Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty. Porozumí významu znaku “–“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose. 	<ul style="list-style-type: none"> Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel. Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty. Porozumí významu znaku “–“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose. 	<ul style="list-style-type: none"> obor celých čísel, desetinných čísel, zlomky 	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává, sbírá a třídí data. 	<ul style="list-style-type: none"> Přečte čas na hodinách. Převádí jednotky času i násobky. Rozeznává různé druhy délkových měřidel podle povolání; zhotoví si jednoduché vlastní délkové měřidlo; ke změření vzdálenosti používá své kroky, délku paže apod. Změří délkovým měřidlem několik různých reálií. Převádí jednotky délky (cm – m). Je obeznámen s jednotkami hmotnosti (tuna, metrický cent, kilogram, dekagram, gram). Převádí jednotky hmotnosti i jejich násobky. Přečte na štítku na potravinách udání hmotnosti. Je obeznámen s jednotkami objemu 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky času – hodiny, minuty, sekundy převody jednotek času jednotky délky (km, m, dm, cm, mm) převody jednotek délky (cm – m) jednotky hmotnosti (t, q, kg, dg, g) převody jednotek hmotnosti (t – kg, kg – g) jednotky objemu (hl, l, ml) převody jednotek objemu (hl – l, l – ml) 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<p>(hektolitr, litr, mililitr).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Převádí jednotky objemu i násobky. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Čte a rozumí jednoduchým tabulkám a sloupcovým grafům. • Vytváří jednoduché tabulky a sloupcové grafy. • Sestaví tabulku (příp. sloupcový graf), která se týká některého z nabídnutých témat. • Seznámí se s pojmem přímá úměra; pracuje s tabulkami, ve kterých se přímá úměra nalézá. • Čte a orientuje se v jízdních rádech. 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulky, diagramy, grafy • přímá úměra • orientace v jízdních rádech 	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<ul style="list-style-type: none"> • Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zkonstruuje čtverec, obdélník, trojúhelník ze zadaných stran a pravoúhlý trojúhelník, kružnice. • Při rýsování základních rovinných útvarů je označí, označí také jejich vrcholy a strany. • Rozlišuje sousední a protější strany ve čtverci a obdélníku. • Používá pojem poloměr, umí narýsovat kružnice o daném poloměru. • Rozlišuje mezi rovinnými a prostorovými útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> • dobrá organizace času; hledání pomoci při potížích
<ul style="list-style-type: none"> • Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku 	<ul style="list-style-type: none"> • Používá jednotky délky, zná vztahy mezi nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> • výpočet obvodu čtverce, obdélníku a mnohoúhelníku 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
sečtením délek jeho stran.	<ul style="list-style-type: none"> Vypočítá obvod čtverce a obdélníku. Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. 	<ul style="list-style-type: none"> vzorec pro výpočet obvodu čtverce a obdélníku 	
• Sestrojí rovnoběžky a kolmice.	<ul style="list-style-type: none"> Rýsuje rovnoběžky. Rýsuje kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou. Používá rýsování rovnoběžek a kolmic při konstruování čtverce a obdélníku. 	<ul style="list-style-type: none"> rovnoběžky a kolmice konstrukce čtverce a obdélníku 	
• Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje pojmy obvod a obsah. Zjistí obvod i obsah čtverce a obdélníku pomocí jednotkových čtverců ve čtvercové síti. 	<ul style="list-style-type: none"> výpočet obsahu čtverce a obdélníku vzorec pro výpočet obsahu čtverce a obdélníku jednotky plošných měr (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, a, ha) výpočet plochy (v cm^2 a m^2) 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> • seberegulace v situaci nesouhlasu
• Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	<ul style="list-style-type: none"> Ve čtvercové síti rozezná shodné útvary. Rozezná útvary osově souměrné. Sestrojením osy úsečky sestrojí osu osově souměrného útvaru. Ve čtvercové síti narýsuje shodné útvary. Ve čtvercové síti narýsuje osově souměrné útvary. Nakreslí nebo narýsuje osově souměrné útvary i bez čtvercové sítě. U rovinného útvaru nalezne osu (osy) souměrnosti překládáním papíru. 	<ul style="list-style-type: none"> shodnost osová souměrnost plošné útvary osově souměrné podle více os souměrnosti 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnost vidět věci jinak)
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší slovní úlohy s nadbytečnou informací. Kombinuje známé postupy a hledá nová řešení. Řeší prostorové hlavolamy z různých materiálů. Hraje logické hry, jejichž zakončení nezáleží ponejvíce na náhodě. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení dovedností řešení problémů; dovednosti pro učení a pro studium OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnost vidět věci jinak)
II. stupeň			
6. ročník			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – DESETINNÁ ČÍSLA			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; využívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. 	<ul style="list-style-type: none"> Čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose. Zpaměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení), využívá komutativnost a asociativnost. Převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti v oboru desetinných čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> desetinná čísla <ul style="list-style-type: none"> zobrazování na číselné ose porovnávání sčítání odčítání násobení dělení 	MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu
<ul style="list-style-type: none"> Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor 	<ul style="list-style-type: none"> Ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel. Provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností. Účelně využívá kalkulátor. 	<ul style="list-style-type: none"> zaokrouhlování desetinných čísel 	
<ul style="list-style-type: none"> Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel. Určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné. 	<ul style="list-style-type: none"> základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché znaky dělitelnosti dvěma, třemi, čtyřmi, pěti, šesti, osmi, devíti, deseti a stem 	MED – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<ul style="list-style-type: none"> Určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel. Rozkládá čísla na součin prvočísel. Řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> soudělná a nesoudělná čísla společný násobek, nejmenší společný násobek (n) společný dělitel, největší společný dělitel (D) 	zodpovědnosti
<ul style="list-style-type: none"> Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) 	<ul style="list-style-type: none"> Převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak. 	<ul style="list-style-type: none"> převod desetinných zlomků a desetinných čísel 	
<ul style="list-style-type: none"> Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly; Posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<ul style="list-style-type: none"> Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná shodné geometrické útvary. Při řešení úloh používá vzájemnou polohu bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky trojúhelníkovou nerovnost. Používá příslušnou matematickou symboliku. 	<ul style="list-style-type: none"> shodnost geometrických útvarů trojúhelníkovou nerovnost 	
<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, čtverec, obdélník, trojúhelník. Rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), 	<ul style="list-style-type: none"> přímky, polopřímky, úsečky trojúhelníky čtyřúhelníky – čtverec, obdélník 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<ul style="list-style-type: none"> odhaduje jejich velikost. Charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné). Používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy. Třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů). 		
<ul style="list-style-type: none"> Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem. 	<ul style="list-style-type: none"> Určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů. Používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi. Sestrojí a přenese úhel dané velikosti. Sčítá a odčítá úhly graficky i početně. Graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma. Definuje součet vnitřních úhlů trojúhelníků a umí ji použít v jednoduchých aplikacích. 	<ul style="list-style-type: none"> Úhel a jeho velikost <ul style="list-style-type: none"> měření úhlů typy úhlů odhad velikosti úhlů sčítání úhlů odčítání úhlů vedlejší a vrcholové úhly vnitřní úhly trojúhelníků 	
<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů. 	<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě. Určí výpočtem obsah čtverce, obdélníku. Určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku. Používá a převádí jednotky délky a 	<ul style="list-style-type: none"> převody jednotek obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku obsah čtverce a obdélníku 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	obsahu.		
<ul style="list-style-type: none"> Načrtne a sestrojí rovinné útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> Provede jednoduché konstrukce: <ul style="list-style-type: none"> osa úsečky, úhlu, čtverec a obdélník, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem, trojúhelník se zadanými stranami, výšky a těžnice trojúhelníku, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku. Ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání. Při konstrukci trojúhelníků zadaných třemi stranami provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne o postupu řešení a zapíše ho matematickou symbolikou. 	<ul style="list-style-type: none"> konstrukce trojúhelníku zadaného třemi stranami výšky a těžnice trojúhelníků kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku 	
<ul style="list-style-type: none"> Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozhodne, zda je útvar osově souměrný. Určí osy souměrnosti rovinného útvaru. Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> osová souměrnost osově souměrné útvary 	
<ul style="list-style-type: none"> Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje krychli, kvádr. Používá pojmy podstava, hrana, stěna, tělesová a stěnová úhlopříčka. Využívá při řešení úloh vlastnosti krychle a kvádru. 	<ul style="list-style-type: none"> krychle kvádry 	
<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje a vypočítá objem a povrch 	<ul style="list-style-type: none"> Používá a převádí jednotky délky, 	<ul style="list-style-type: none"> objem a povrch krychle a kvádru 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
těles.	<ul style="list-style-type: none"> obsahu a objemu. • Odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru. 		
• Načrtne a sestrojí síť základních těles.	• Sestrojí síť krychle a kvádru.	• síť krychle a kvádru	
• Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• Sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání.	• zobrazení krychle a kvádru v rovině	
• Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<ul style="list-style-type: none"> • Řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku. • Řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku. 	• slovní úlohy	
• Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	• Řeší praktické slovní úlohy v oboru přirozených a desetinných čísel.	• slovní úlohy	
• Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	• Řeší jednoduché praktické slovní úlohy.	• slovní úlohy	
7. ročník			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – ZLOMKY			

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. 	<ul style="list-style-type: none"> Zobrazí zlomek na číselné ose. Zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek; Provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení). Určí hodnotu číselného výrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> zlomky 	MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu
<ul style="list-style-type: none"> Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Využívá nejmenší společný násobek při zlomků. 	<ul style="list-style-type: none"> společný jmenovatel zlomků 	
<ul style="list-style-type: none"> Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) 	<ul style="list-style-type: none"> Užívá zlomek ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část. Navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část. 	<ul style="list-style-type: none"> zlomky 	
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – CELÁ ČÍSLA			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. 	<ul style="list-style-type: none"> Čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné. Znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je. Provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel. Určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam. Určí hodnotu číselného výrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> celá čísla absolutní hodnota 	MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – RACIONÁLNÍ ČÍSLA			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech 	<ul style="list-style-type: none"> Provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru 	<ul style="list-style-type: none"> rationální čísla 	MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
druhou mocninu a odmocninu.	racionálních čísel. • Určí hodnotu číselného výrazu.		• komunikace a spolupráce v týmu
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – POMĚR			
• Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem desetinným číslem, procentem).	• Užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část. • Zkrátí a rozšíří daný poměr. • Převede poměr do základního tvaru.	• poměr • postupný poměr	
• Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů.	• Dělí celek na části v daném poměru. • Změní číslo v daném poměru. • Upravuje poměr rozšiřováním a krácením. • Vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví. • Používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry. • Řeší aplikační úlohy s využitím poměru. • Využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů.	• poměr – zvětšení, zmenšení • měřítko mapy a plánu • slovní úlohy	MED – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu • komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – PROCENTA			
• Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem desetinným číslem, procentem).	• Užívá procenta ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část.	• procenta	
• Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek).	• Určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má	• procenta a jejich užití • základní pojmy • základ	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<ul style="list-style-type: none"> vypočítat, provede výpočet. Rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení. Řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok). 	<ul style="list-style-type: none"> procentová část počet procent jednoduché úrokování 	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY – ÚMĚRA			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. 	<ul style="list-style-type: none"> Využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat. 	<ul style="list-style-type: none"> přímá a nepřímá úměrnost 	
<ul style="list-style-type: none"> Určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života. Určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu; Sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti. Využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů. 	<ul style="list-style-type: none"> přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka 	<p>MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> Třídí a popisuje čtyřúhelníky. Rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků. Využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> čtyřúhelníky: <ul style="list-style-type: none"> rovnoběžníky lichoběžníky 	
<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje a vypočítá obsah a obvod 	<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje a vypočítá obvod 	<ul style="list-style-type: none"> obvod a obsah čtyřúhelníků 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
základních rovinných útvarů.	obecného čtyřúhelníku. • Odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku. • Odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku.	• obsah trojúhelníků	
• Načrtne a sestrojí rovinné útvary.	• Sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů podle vět sss, sus, usu (provede rozbor úlohy, náčrt, zápis konstrukce). • Sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy, náčrt a zápis konstrukce).	• konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	
• Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.	• Rozlišuje shodné rovinné útvary. • Využívá věty o shodnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus).	• shodnost • věty o shodnosti trojúhelníků	
• Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.	• Přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti. • Charakterizuje středově souměrný útvar. • Rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti. • Sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti.	• středová souměrnost • středově souměrné útvary	
• Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	• Používá pojmy podstava, hrana, stěna, výška. • Charakterizuje kolmý hranol.	• hranoly	
• Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	• Odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu.	• objem a povrch hranolu	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Načrtne a sestrojí síť základních těles. Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu. Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací. Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí. 	<ul style="list-style-type: none"> Načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů. Načrtne a sestrojí jednodušší hranoly ve volném rovnoběžném promítání. Řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech. Při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku. Účelně využívá kalkulátor. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy. Řeší samostatně jednoduché slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> síť hranolu zobrazení hranolu v rovině slovní úlohy slovní úlohy slovní úlohy 	
8. ročník			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – MOCNINY A ODMOCNINY, MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí početní operace v oboru celých a racionalních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování. Určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1–20 a odmocninu těchto mocnin. Určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> druhá mocnina a odmocnina mocniny s přirozeným mocnitelem (rozšiřující učivo – mocnina se záporným mocnitelem) 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<p>pomocí tabulek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel. • Určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou. • Ovládá pravidla pro počítání s mocninami s přirozeným mocnitem. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí odhadnout výsledek druhé mocniny a odmocniny. • Umí vhodně zaokrouhlovat při hledání druhých mocnin a odmocnin v tabulkách. • Umí vypočítat na kalkulačce druhou mocninu a druhou odmocninu. 	<ul style="list-style-type: none"> • odhad druhých mocnin a odmocnin • druhé mocniny a odmocniny na kalkulačce 	
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – MNOHOČLENY			
<ul style="list-style-type: none"> • Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů. • Zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak). • Vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných. • Provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny. • Provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání. • Umocní dvojčleny a rozloží 	<ul style="list-style-type: none"> • výraz s proměnnou • mnohočleny 	<p>MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$.		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – LINEÁRNÍ ROVNICE			
<ul style="list-style-type: none"> Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice. Rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení. Sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> lineární rovnice 	
<ul style="list-style-type: none"> Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v obořu celých a racionálních čísel. 	<ul style="list-style-type: none"> Matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici, posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	<p>MED – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY – STATISTIKA			
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. 	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je. Určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián. Provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění. Účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a 	<ul style="list-style-type: none"> základy statistiky typy diagramů 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<p>funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu. 		
• Porovnává soubory dat.	<ul style="list-style-type: none"> • Porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech pomocí tabulkového kalkulátoru. • Řeší statistická šetření vlastní nebo zadána ve slovní úloze. 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulky, grafy, diagramy • slovní úlohy 	<p>MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
• Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku. • Používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku i dalších rovinných i prostorových tělesech. • Řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtně, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost. • Využívá potřebnou matematickou symboliku. 	<ul style="list-style-type: none"> • pravoúhlý trojúhelník • Pythagorova věta 	<p>MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
• Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	<ul style="list-style-type: none"> • Definuje a sestrojí kružnice a kruh. • Vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem. • Určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), 	<ul style="list-style-type: none"> • kruh, kružnice • vzájemné poloha kružnice a přímky • vzájemné poloha dvou kružnic 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je.		
<ul style="list-style-type: none"> • Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla. • Vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců. 	<ul style="list-style-type: none"> • obvod a obsah kruhu • obvod kružnice 	
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky, rovnoběžnou přímku, kruh a kružnici a sestrojí je. • Využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice. 	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukční úlohy množin bodů v rovině • Thaletova kružnice 	
<ul style="list-style-type: none"> • Načrte a sestrojí rovinné útvary. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků, při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením). 	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukční úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje válec. 	<ul style="list-style-type: none"> • válce 	
<ul style="list-style-type: none"> • Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odhaduje a vypočítá objem a povrch válce. 	<ul style="list-style-type: none"> • objem a povrch válce 	
<ul style="list-style-type: none"> • Načrte a sestrojí síť základních těles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Načrte a sestrojí válce. 	<ul style="list-style-type: none"> • síť válce 	
<ul style="list-style-type: none"> • Načrte a sestrojí obraz jednoduchých 	<ul style="list-style-type: none"> • Načrte válec ve volném 	<ul style="list-style-type: none"> • náčrtek válce 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
těles v rovině.	rovnoběžném promítání.		
<ul style="list-style-type: none"> Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; Účelně využívá kalkulačtor. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
<ul style="list-style-type: none"> Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché praktické slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché praktické slovní úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	
9. ročník			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ – LINEÁRNÍ ROVNICE, SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ROVNIC			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí početní operace v oboru celých a racionalních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. 	<ul style="list-style-type: none"> Upravuje jednoduché lomené výrazy a stanovuje podmínky, kdy má lomený výraz smysl. Provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s lomenými výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> lomené výrazy 	
<ul style="list-style-type: none"> Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek). 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (např. inflace, úrok, vklad, úvěr, cenné papíry, 	<ul style="list-style-type: none"> finanční matematika 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
	<p>výnosy, náklady, zisk, daň).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku. • Získá základní informace o půjčkách a úvěrech. • Řeší aplikační úlohy na procenta. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří neznámou ze vzorce. • Řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací, sčítací, srovnávací a popř. kombinovanou. • Řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení. • Řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli a provádí zkoušku dosazením. 	<ul style="list-style-type: none"> • výpočet neznámé ze vzorce • řešení soustav lineárních rovnic • lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • slovní úlohy 	<p>MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY – FUNKCE			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života. • Určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu. • Vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem. • Účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce. 	<ul style="list-style-type: none"> • funkce • grafy funkcí 	<p>MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů. 	<ul style="list-style-type: none"> Odhali funkční vztah v textu úlohy Využívá znalostí o funkčích k řešení praktických úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
<ul style="list-style-type: none"> Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku 	<ul style="list-style-type: none"> Sestaví goniometrické funkce – sinus, kosinus a tangens – pomocí poměru stran v pravoúhlém trojúhelníku. Umí aplikovat goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku. 	<ul style="list-style-type: none"> goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens) 	
<ul style="list-style-type: none"> Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary. Určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů). Využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus). 	<ul style="list-style-type: none"> podobnost věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus) 	
<ul style="list-style-type: none"> Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje jehlan a kužel a kouli. Využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu, kuželu a koule. 	<ul style="list-style-type: none"> jehlany kužele koule 	
<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. 	<ul style="list-style-type: none"> Odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule; Využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru. 	<ul style="list-style-type: none"> objem a povrch jehlanu, kuželu a koule 	
<ul style="list-style-type: none"> Načrtne a sestrojí sítě základních těles. 	<ul style="list-style-type: none"> Načrtne a sestrojí sítě jehlanu a kužele. 	<ul style="list-style-type: none"> sítě jehlanu a kužele 	

MATEMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
<ul style="list-style-type: none"> Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu. 	<ul style="list-style-type: none"> Načrtne jehlan a kužel ve volném rovnoběžném promítání. Využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítka mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak. Účelně využívá goniometrické funkce při řešení pravoúhlého trojúhelníku a dalších geometrických útvarů. Řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel, koule), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku. Účelně využívá kalkulátor. 	<ul style="list-style-type: none"> náčrtek jehlanu a kuželu slovní úlohy 	MEV – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a úkolů a zodpovědnosti
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
<ul style="list-style-type: none"> Užívá logickou úvahu a kombinaci úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací. Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí. 	<ul style="list-style-type: none"> Řeší praktických slovních úloh. Řeší praktických slovních úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy slovní úlohy 	

Vzdělávací oblast:

Informační a komunikační technologie

Název vyučovacího předmětu:

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Informatika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie**, obor **Informační a komunikační technologie**.

Výuka si klade za cíl rozvíjet u žáků zájem o různé možnosti využití počítače. Má umožnit našim žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládání počítače. Výuka směřuje k tomu, aby se žáci orientovali ve světě informací, učili se s nimi tvořivě pracovat a využívali je při výuce, přípravě na výuku i ve svém osobním životě. Žáci by měli poznat, že zvládnutí rychlého vyhledávání informací na internetu a používání dalších digitálních médií jim umožňuje učit se kdykoli a kdekoli, a dále že získané dovednosti jsou pro ně v této novodobé informační společnosti dobré nejen k rozvíjení vlastních zájmů, ale jsou nezbytné k uplatnění na trhu práce a k udržení a rozvíjení profesní činnosti. Žáci také poznají, že tento předmět proniká do všech ostatních předmětů a stává se tak součástí možnosti celoživotního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií;
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním a praktickým využitím;
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení;
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací;
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce;
- tvořivému využívání softwarových a hardwareových prostředků při prezentaci výsledků své práce;
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů;
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru;
- zaujetí zodpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích;
- šetrné práci s výpočetní technikou.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka v předmětu Informační a komunikační technologie přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka naší školy takto:

Kompetence k učení

- motivujeme sebe, žáky i zákonné zástupce k celoživotnímu vzdělávání
- vysvětlujeme, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti než známka na vysvědčení
- podporujeme samostatnost, tvořivost a nápaditost
- využíváme chyby jako prostředku k tvořivé práci
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace
- ve vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů
- vedeme žáky k aktivnímu přístupu při řešení problémů

- oceňujeme více způsobů řešení
- vybízíme žáky k požádání o pomoc ve škole i mimo školu

Kompetence komunikativní

- učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně a hlavně písemně
- budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem, žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami

Kompetence sociální a personální

- budujeme pozitivní školní a třídní klima
- vedeme k vytváření pravidel vzájemného soužití s konkrétní aplikací do vyučovacího procesu
- reflekujeme se žáky sociální dovednosti
- vedeme žáky k pochopení různých sociálních kultur – multikultura

Kompetence občanská

- vedeme žáky k pochopení principu růstu a změny (naučit se uvolňovat svůj potenciál, poznat a rozvíjet své schopnosti
- vedeme k dodržování pravidel vzájemného soužití
- pomáháme žákům probudit v sobě úctu ke kulturním tradicím, historickému dědictví a k možnostem, které člověk v sobě neustále nachází (k nesmírným možnostem počítacové sítě)

Kompetence pracovní

- dbáme na respektování vymezených pravidel
- vedeme žáky k bezpečnému a šetrnému používání vybavení učebny
- systematicky vedeme žáky k rozpoznání svého profesního zaměření

Hodnocení

Pozornost, aktivita a spolupráce

- reakce na pokyny vyučujícího
- iniciativní doplňování se
- pracovní tempo (zohlednění schopností dětí)
- ochota spolupracovat s ostatními
- respektování vymezených pravidel
- bezpečné a šetrné používání vybavení učebny

Pochopení látky

- průběžné sledování práce žáků
- samostatná práce na zadané téma
- použití naučených dovedností v další práci
- ověření znalostí pomocí písemných testů

Množství a kvalita zvládnuté práce

- samostatná práce na zadané téma, v níž se projeví žákovy znalosti
- úprava a pečlivost provedení, celkový dojem

Komunikace

- pomoc spolužákům (umět požádat o radu, umět radu nabídnout, ale nevnucovat)
- podílení na společném hodnocení (učíme žáky techniku „uznání – otázka“ ze seminářů RWCT)
- žák průběžně rozpoznává své budoucí profesní zaměření

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Receptivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situacně) vhodných sdělení

Produktivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení – tvorba mediálního sdělení (filmová recenze)

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
In	–	–	–	–	1	1	1	–	1	1	3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

INFORMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
1. stupeň – 5. ročník			
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM			
<ul style="list-style-type: none"> Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie. 	<ul style="list-style-type: none"> Při práci využívá ovládací prvky a nástroje operačního systému / grafického uživatelského rozhraní a pracovní nástroje vybraných aplikací Při práci běžně používá označování, kopírování, přesouvání, mazání. Propojí počítač a zařízení, které obsahuje textové, obrazové nebo zvukové informace. Zobrazí, uloží, přenese nebo vytiskne data. Pracuje se soubory a organizuje si podle své potřeby data. 	<ul style="list-style-type: none"> zásady práce s PC základní orientace v operačním systému práce se soubory a adresáři 	
<ul style="list-style-type: none"> Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady. 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí rozdíly mezi hardwarem a softwarem a uvede jejich příklady. Řádně zapne a vypne počítač. Rozezná provozní stav počítače a podle toho postupuje v práci. Pozná nestandardní start/spuštění počítače, v případě nesnází si vyžádá pomoc. Dodržuje řád a pravidla stanovená pro práci s ICT v místě, ve kterém pracuje. 	<ul style="list-style-type: none"> spouštění programů vypínání programu postup při chybě programu 	
<ul style="list-style-type: none"> Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí kopírovat, přesouvat nebo mazat soubory. 	<ul style="list-style-type: none"> souborový manažér zálohování souborů pomocí kopie 	
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE			
<ul style="list-style-type: none"> Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty. 	<ul style="list-style-type: none"> Užívá jednoduché způsoby vyhledávání informací na internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> internet 	
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává jednoduché informace pomocí vyhledávačů, portálů, apod. 	<ul style="list-style-type: none"> internet 	

INFORMATIKA				
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	
• Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	• Umí napsat a poslat e-mail.	• elektronická pošta • chat		
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ				
• Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	• Pracuje v textovém editoru a začíná dodržovat některá typografická pravidla.	• textový editor • nastavení písma • psaní a opravování textu		
	• Učí se ovládat jednoduchý grafický editor pracující v rastrové grafice.	• rastrová grafika		
II. stupeň				
6. ročník				
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE				
• Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	• Učí se vyhledávat informace na internetu, ověřovat, vyhodnocovat a třídit je. • Využívá k vyhledávání různé způsoby.	• internet		
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ				
• Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	• V textovém procesoru: • využívá nabídky formátování stránky, odstavce, a písma; • se učí vkládat konce sloupců i stránek, obrázky, tabulky, znaky.	• textový procesor • formát stránky, odstavce, písma • ruční zalomení • vkládání obrázků, tabulek, znaků		
	• V grafickém editoru pracujícím v rastrové grafice ovládá samostatně možnosti programu.	• grafický editor • práce a úprava objektů		
	• V tabulkovém procesoru: • umí vytvořit jednoduchou tabulku; • používá matematické operace; • vytvoří jednoduchý graf.	• tabulkový procesor • buňka • vzorce • grafy		
• Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem	• Seznamuje se se základ. estetickými pravidly při práci s textem a obrázkem.	• estetická pravidla	MEV – Receptivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení	

INFORMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
a obrazem.	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se se zákl. typografickými pravidly při práci s textem. 	<ul style="list-style-type: none"> typografická pravidla 	<ul style="list-style-type: none"> uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu včeně správných a komunikačně (společensky a situacně) vhodných sdělení
<ul style="list-style-type: none"> Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se na základě informací získaných z internetu vytvořit dokument na určité téma. 	<ul style="list-style-type: none"> internet a jeho služby textový a tabulkový procesor grafický editor 	
<ul style="list-style-type: none"> Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se získané informace zpracovat různými způsoby. Vytvoří jednoduchou prezentaci s využitím zákl. zásad. 	<ul style="list-style-type: none"> prezentace <ul style="list-style-type: none"> zásady tvorby prezentací práce s jednotlivými snímky 	<p>MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem
8. ročník			
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE			
<ul style="list-style-type: none"> Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává informace na internetu. Učí se je ověřovat, vyhodnocovat a třídit. 	<ul style="list-style-type: none"> internet 	
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací. 	<ul style="list-style-type: none"> V textovém procesoru: <ul style="list-style-type: none"> umí používat nabídku formátování stránky, odstavce a písma; učí se používat a měnit formátování odrážek a číselování umí vkládat konce sloupců, stránek, obrázky, tabulky, znaky. Plně využívá grafický editor pracující v rastrové grafice. Učí pracovat s objekty a upravovat jejich vlastnosti v grafickém editoru pracujícím ve vektorové grafice 	<ul style="list-style-type: none"> textový procesor <ul style="list-style-type: none"> formát stránky, odstavce, písma odrážky a číselování ruční zalomení vkládání obrázků, tabulek, znaků grafický editor <ul style="list-style-type: none"> samostatné výtvarné návrhy jednoduché technické návrhy tvorba a úprava objektů 	

INFORMATIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> • V tabulkovém procesoru: <ul style="list-style-type: none"> • umí vytvořit jednoduchou tabulku; • používá matematické operace a jednoduché vzorce; • vytvoří jednoduchý graf. 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulkový procesor <ul style="list-style-type: none"> • buňka • vzorce • grafy 	
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje zákl. estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá základní estetická pravidla při práci s textem a obrázkem. • Využívá základní typografická pravidla při práci s textem. 	<ul style="list-style-type: none"> • estetická pravidla • typografická pravidla 	<p>MEV – Receptivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu včemě správných a komunikačně (společensky a situacně) vhodných sdělení
<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná základní principy autorského zákona. 	<ul style="list-style-type: none"> • autorský zákon 	
<ul style="list-style-type: none"> • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě informací získaných z internetu vytvoří dokument na určité téma. 	<ul style="list-style-type: none"> • internet • textový a tabulkový procesor • grafický editor 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Získané informace zpracuje různými způsoby a z nich vytvoří prezentaci. 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace <ul style="list-style-type: none"> • zásady tvorby prezentací • práce se snímky • přechod mezi snímky 	<p>MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem
9. ročník			
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE			
<ul style="list-style-type: none"> • Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává informace na internetu, které ověřuje, vyhodnocuje a třídí. 	<ul style="list-style-type: none"> • internet 	
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací. 	<ul style="list-style-type: none"> • V textovém procesoru: <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří svoji šablonu textového dokumentu. • Pracuje s objekty, upravuje jejich vlastnosti v grafickém vektorovém editoru. 	<ul style="list-style-type: none"> • textový procesor <ul style="list-style-type: none"> • šablony • tvorba a úprava objektů 	

INFORMATIKA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> • V tabulkovém procesoru: <ul style="list-style-type: none"> • používá vzorce a jednoduché funkce; • vytvoří a upraví jednoduchý graf. 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulkový procesor <ul style="list-style-type: none"> • buňka, • vzorce, • grafy 	
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá základní estetická pravidla. • Využívá základní typografická pravidla. 	<ul style="list-style-type: none"> • estetická pravidla • typografická pravidla 	<p>MEV – Receptivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situacičně) vhodných sdělení
<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na jednoduchých příkladech ukáže využití autorského zákona. 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikace autorské zákona 	
<ul style="list-style-type: none"> • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě informací získaných z internetu vytvoří dokument na určité téma a volí si samostatně vhodné prostředky ke zpracování. 	<ul style="list-style-type: none"> • internet a jeho služby • textový a tabulkový procesor • grafický editor 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Získané informace zpracuje různými způsoby a vhodně prezentuje svoji práci. 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace 	<p>MEV – Interpretace vztahu – Mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem

Vzdělávací oblast:

Člověk a jeho svět

Název vyučovacího předmětu:

Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** v pěti tematických okruzích: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidí, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svou odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla
- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy
- orientovat se bezpečně v kalendáři, přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- dovést pečovat o pokojové rostliny
- starat se o krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- trádit odpady
- pozorovat loupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...).
- Prostřednictvím metod RWCT učí žáky pracovat s těmito zdroji informací.
- Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

- Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, učí žáky nebát se problémů (problém není hrozba, ale výzva). Snaží se žáky co nejvíce zapojovat do řešení problémů školního života a vybízí žáky k požádání o pomoc ve škole i mimo školu.

Kompetence komunikativní

- Učitel využívá denně komunitní kruh k vyjádření zkušenosti, názorů, otázek, k výměně informací, k řešení problémů.
- Učí žáky naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně. Společně s žáky buduje pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem, žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami. Pomocí komunikace buduje vztahy založené na důvěře, zodpovědnosti a spolupráci.

Kompetence sociální a personální

- Učitel buduje pozitivní školní a třídní klima, vede žáky k vytváření pravidel vzájemného soužití s konkrétní aplikací do vyučovacího procesu.
- Zařazuje kooperativní činnosti do výuky, učí žáky přijímat rozličné role ve skupině. Vede žáky k vzájemnému pochopení různých sociálních kultur – multikultura.
- Uskutečňuje aktivity, v nichž se potkávají děti stejných i různých věkových skupin. Pomocí sebepoznání vede žáky k prosociálnímu chování – etická výchova.

Kompetence občanská

- Učitel učí žáky principu slušnosti a lidské důstojnosti.
- Vede žáky k pochopení principu růstu a změny, k dodržování pravidel vzájemného soužití.
- Povzbuzuje žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích.
- Pomáhá žákům povzbudit v sobě úctu ke kulturním tradicím a historickému dědictví.
- Vede žáky k aktivnímu postoji v oblasti ochrany životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, jakož i bezpečnému chování a ochraně zdraví.
- Dbá na respektování vymezených pravidel.
- Systematicky vede žáky k rozpoznání svého profesního zaměření.

Hodnocení

Znalosti a dovednosti

- vyhledávání informací
- desetiminutovky
- testy
- pracovní listy
- průběžné ústní zkoušení
- pozorování a pokusy
- ohleduplný vztah k přírodě

Práce v hodině – ve cvičeních a hrách

- aktivita a pozornost
- diskuse k tématu
- spolupráce ve skupině
- reakce na pokyny učitele

Písemné záznamy

- přehlednost a pečlivost písemných projevů

- včasnost a kvalita případných domácích úkolů

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností a poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem; moje tělo, co o sobě vím; organizace vlastního času, plánování učení

Psychohygiena – dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

Kreativita – nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání ve třídě

Mezilidské vztahy – respektování; chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc empatie a pohled na svět očima druhého; naslouchání

Komunikace – řeč předmětu a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – řešení učebních problémů; řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování; hodnoty, postoje, praktická etika – odpovědnost, spolehlivost

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občan, občanská společnost a stát – přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí); přijímat odpovědnost za svůj život; respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference – hledání rozdílů mezi různými sděleními

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje; energetické zdroje

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana prostředí, změny, ochrana životního prostředí; ochrana přírody

Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl v krajině; doprava a životní prostředí; naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví v krajině

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Receptivní činnosti

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
--------	----	----	----	----	----	--------	----	----	----	----	--------

Prv	1	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
<i>MÍSTO KDE ŽIJEME</i>			
<ul style="list-style-type: none"> Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy. Rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole, zná povolání rodičů. Orientuje se v prostředí školy. Zná cestu do školy, rozpozná nebezpečná místa. Zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici. Přechází silnici na bezpečném místě. Orientuje se ve škole (rozmístění tříd, jídelna, školní družina). 	<ul style="list-style-type: none"> domov: <ul style="list-style-type: none"> prostředí domova orientace v místě bydliště adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy škola – prostředí školy orientace ve škole 	MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> přijímat odpovědnost za své postoje a činy
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje typy domů, bytů. Rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova. Uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest. 	<ul style="list-style-type: none"> obec: <ul style="list-style-type: none"> její části významné budovy v obci poloha v krajině okolí školy 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> přijímat odpovědnost za své postoje a činy
<i>LIDÉ KOLEM NÁS</i>			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče). Vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností. Vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny. Vnímá pravidla soužití 	<ul style="list-style-type: none"> rodina: <ul style="list-style-type: none"> postavení jedince v rodině příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině oslavy a zvyky v rodině soužití lidí: <ul style="list-style-type: none"> komunikace v rodině projevy lásky a citu pomoc slabším chování lidí: pravidla společenského 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
LIDÉ A ČAS			
<ul style="list-style-type: none"> Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v čase (rok, měsíc, tý – den, den, hodina, včera, dnes, zítra). Určuje na hodinách celou hodinu. Vymenuje dny v týdnu. Orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti, budoucnosti. Sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva. 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase <ul style="list-style-type: none"> určování času režim dne roční období 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace: <ul style="list-style-type: none"> organizace vlastního času, plánování učení OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje příbuzenské vztahy v rodině. Zná významné události v rodině. 	<ul style="list-style-type: none"> současnost a minulost v našem životě průběh lidského života 	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (volný čas dítěte, proměny přírody). Přípradí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce Velikonoce). 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase <ul style="list-style-type: none"> roční období kalendář významné dny a svátky 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
<ul style="list-style-type: none"> Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje rostliny kulturní a plané. Podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu. Uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka. Zná domácí i volně žijící zvířata, pojmenuje mláďata domácích zvířat. 	<ul style="list-style-type: none"> rostliny a živočichové <ul style="list-style-type: none"> ohleduplné chování k přírodě ochrana přírody 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> naše obec, náš životní styl
<ul style="list-style-type: none"> Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. 	<ul style="list-style-type: none"> Provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími. Změny zapisuje jednoduchými značkami. 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché pokusy a pozorování 	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje zákl. části lidského těla. Uplatňuje správný pitný režim. Sestavuje správný denní režim. Zná zásady správné životosprávy. Dodržuje správné hygienické návyky (mytí rukou, celková osobní hygiena, čisté zuby). Rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci. Ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání dospělého, tísňová volání). Zná zásady správného chování u lékaře. 	<ul style="list-style-type: none"> lidské tělo péče o zdraví <ul style="list-style-type: none"> drobná poranění a úrazy první pomoc tísňová volání 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování. Snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých. Ví, kde jsou nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy. Pozná přechod pro chodce, světelnou signalizaci. Zná zásady bezpečné chůze po chodníku i po silnici. Připravuje se na roli cyklisty – jízda za doprovodu starších, ochranné prvky při jízdě na kole 	<ul style="list-style-type: none"> osobní bezpečí (šikana, týrání) osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
<ul style="list-style-type: none"> Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě. 	<ul style="list-style-type: none"> Ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami. Upozorní na podezřelé chování dospělou osobu. Vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí. 	<ul style="list-style-type: none"> osobní bezpečí 	
2. ročník			
<i>MÍSTO KDE ŽIJEME</i>			
<ul style="list-style-type: none"> Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. 	<ul style="list-style-type: none"> Popíše svoji cestu do školy. Rozezná základní dopravní značky, přechází na semaforu pro chodce, zná semafor. 	<ul style="list-style-type: none"> domov: <ul style="list-style-type: none"> prostředí domova orientace v místě bydliště adresa bydliště žáka 	<p>MV – Lidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných. Ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat. Popíše svůj domov (byt, dům). Vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení. Jednoduše vysvětlí rozdíl mezi městem a vesnicí. Pozná významné budovy v obci. Seznamuje se s okolní krajinou školy. 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečná cesta do školy 	VDO – Občan, občanská společnost a stát: <ul style="list-style-type: none"> přijímat odpovědnost za své postoje a činy
LIDÉ KOLEM NÁS			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná role rodinných příslušníků. Orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc). Hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí). Vyjmenuje povolání členů rodiny. Zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní. Vypráví o svých koníčcích a zálibách. 	<ul style="list-style-type: none"> rodina práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava využití volného času: sport, kultura, hry 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí
LIDÉ A ČAS			
<ul style="list-style-type: none"> Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje jednotlivé části dne. Určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt-hodiny. Vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity. Vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec školního roku, pololetí). Znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny, uvědomuje si průběh lidského života. 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase – různé typy hodin kalendář – praktické úkoly s kalendářem minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří rodokmen 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> organizace vlastního času, plánování učení OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost. 	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje rozdělení rolí v rodině. Pojmenovává základní povinnosti členů rodiny. Projevuje radost ze zdařilých rodinných akcí. 	<ul style="list-style-type: none"> současnost a minulost v našem životě průběh lidského života 	

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozoruje přírodu v ročních obdobích. Svá pozorování zapíše domluvenými značkami. Pozoruje změny i na živočišném. Ptáci stěhovaví a stálí. Stromy opadavé a neopadavé. 	<ul style="list-style-type: none"> proměny přírody živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata) ptáci a jejich hnizda, péče o ptáky v zimě 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
<ul style="list-style-type: none"> Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná pojmy – ovoce, zelenina, zemědělské plodiny. Rozlišuje druhy ovoce a zeleniny a zná jejich využití. Poznává plodiny typické pro svůj region. Zná stavbu těla rostlin. Případí k ovočnému stromu ovoce. Zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka. Ví proč a jak jsou užitečné včely. Zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové. Jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará. Zná zvířata, která můžeme chovat v bytě a popíše, jak se o ně staráme. Poznává hospodářská zvířata a jejich užitek. Zná kvetoucí rostliny na louce, vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce. Vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam. Rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevele, výrobky Ví, co dává člověku les. Pozná stromy listnaté a jehličnaté (základní druhy). Ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme. Zná ptáky a volně žijící zvířata. Podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři 	<ul style="list-style-type: none"> zelenina a ovoce – jejich druhy a význam pro člověka zemědělské plodiny pokojové rostliny domácí mazlíčci péče o zvířata v zajetí – podmínky života hospodářská zvířata ekosystém – louka chráněné rostliny, chránění živočichové ekosystém – pole ekosystém – les ochrana životního prostředí – les 	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana prostředí, změny v krajině EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví EVVO – Ekosystémy <ul style="list-style-type: none"> les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí: <ul style="list-style-type: none"> doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana prostředí, změny v krajině EVVO – Vztah člověka k prostředí: <ul style="list-style-type: none"> naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví EVVO – Ekosystémy: <ul style="list-style-type: none"> les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>jedlé a tři jedovaté houby.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece. • Zná další živočichy žijící u vody a ve vodě. • Vysvětlí, co je nebezpečím rybníků a řek. 	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystém – rybník, řeka 	
<ul style="list-style-type: none"> • Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena. 	<ul style="list-style-type: none"> • semeno – rostlina 	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> • zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše své hygienické návyky během dne. • Rozezná a umí použít mycí prostředky, prací prostředky, čisticí prostředky. • Umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat místo a dům v čistotě a pořádku. • Rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny. • Zná pět smyslů, ví, jak si je chráníme. 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo • hygiena a čistota • pořádek a čistota • péče o zdraví 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojení: <ul style="list-style-type: none"> • moje tělo, co o sobě vím, co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> • dobrá organizace času, rozum, zpracování problému, hledání pomoci při potížích OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznání <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ví, co je úraz. Ví, jak přivolat pomoc. • Zná základní vybavení lékárníčky. • Respektování pravidel chování předchází případným úrazům. • Zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec. • Učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách. • Umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě. 	<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví • důležitá telefonní čísla • pravidla chování • osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojení <ul style="list-style-type: none"> • moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem. VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> • přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
<ul style="list-style-type: none"> • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se komunikovat s cizími lidmi. • Ví, komu se může svěřit s nepřijemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem. • Požádá o pomoc pro svého kamaráda. 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní bezpečí: rizikové prostředí • osobní bezpečí: služby odborné pomoci • brutalita a násilí v médiích 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> • řeč předmětu a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích MEV – Interpretace vztahu mediálních

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím. • Je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy). 		sdělení a reality <ul style="list-style-type: none"> • vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naslouchá a respektuje pokyny dospělých. • Zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů. 	<ul style="list-style-type: none"> • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
3. ročník			
<i>MÍSTO KDE ŽIJEME</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství. • Řekne a napíše celou svoji adresu. • Popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy (pokud bydlí v blízkém okolí školy). • Do plánu vyznačí i polohu významných budov. • Řekne a zakreslí nebezpečná místa. • Vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy. 	<ul style="list-style-type: none"> • domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště žáka • bezpečná cesta do školy 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> • přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
<ul style="list-style-type: none"> • Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě). 	<ul style="list-style-type: none"> • Vypráví zajímav. z historie své obce. • Vyjmenuje významné historické památky své obce. • Nakreslí jednoduchý orient. plánek. • Orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty. 	<ul style="list-style-type: none"> • obec • minulost a současnost obce • rozdíly mezi městem a vesnicí • mapa 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> • hledání rozdílů mezi různými sděleními OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> • nápady, originalita, tvorivost
<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě. • Ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová). • Uvědomuje si estetické hodnoty přírody. • Srovnává různé prvky výstavby (historické – současné, cihlové – panelové). 	<ul style="list-style-type: none"> • plán obce a blízkého okolí • značky na mapě • zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> • doprava a životní prostředí EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> • naše obec, náš styl
<i>LIDÉ KOLEM NÁS</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v 	<ul style="list-style-type: none"> • Vypráví, při jakých příležitostech se 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • chování podporující dobré vztahy,

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	<p>setkává širší rodinu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině. • Hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti. 	<p>tradice</p> <ul style="list-style-type: none"> • role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině 	<p>respektování, podpora, pomoc empatie a pohled na svět očima druhého</p> <p>MV – Lidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • právo všech lidí žít společně
<ul style="list-style-type: none"> • Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná povolání svých rodičů a dokáže jednoduše popsat, co se dělá v daném povolání. • Vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost). 	<ul style="list-style-type: none"> • povolání, práce, řemesla • relaxace, volný čas 	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> • přijímat odpovědnost za svůj život
LIDÉ A ČAS			
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pro orientaci v čase běžně používá kalendář. • Popíše různá měřidla času. • Ví, kde získá informace o životě v dávných dobách. 	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase, časový řád 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace vlastního času <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrá organizace času
<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost. • Interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak žili lidé dříve • regionální báje a pověsti 	
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pátrá po historii rodiny. • Umí hovořit o zvycích a práci lidí. • Porovnává minulost a současnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • současnost a minulost našem životě • proměny způsobu života 	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> • Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu. • Popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě. • Vyjmenuje zákl. podmínky života na Zemi. • Ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi. • Ví, při jaké teplotě voda mění své 	<ul style="list-style-type: none"> • neživá příroda – podmínky života na Zemi • Slunce – Země • voda • světlo, teplo • teplota 	<p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • voda, ovzduší, energetické zdroje

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> skupenství. • Uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku. • Uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí: čistota vody, vzduchu a navrhoje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody. • Rozlišuje správné a špatné chování lidí k přírodě. 	<ul style="list-style-type: none"> • vzduch • čistota životního prostředí • ochrana životního prostředí 	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> • Vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje užitkové přírodniny. • Jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou. • Ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo, vlna, mléko, kůže. • Vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou. • Pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin. • Zná v okolí obce chráněné přírod. druhy a uvědomuje si správné chování. • Uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny. • Jednod. způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými. • Vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin. 	<ul style="list-style-type: none"> • živá a neživá příroda • výživa rostlin • chráněné rostliny a živočichové 	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> • ochrana přírody
<ul style="list-style-type: none"> • Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje. • Pozoruje a zakresluje koloběh vody. • Voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování. • Provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota. • K měření používá správné nástroje, provádí zápisu pozorování a měření. 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovní nástroje a jejich užívání • veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota 	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> • řešení učebních problémů OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> • odpovědnost, spolehlivost
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímá rozdíly mezi pohlavím. • Učí se respektovat odlišné pohlaví. • Uvědomuje si, co je důležité pro zdra- 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo • zdravý životní styl 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> • moje tělo, co o sobě vím

PRVOUKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p>	<p>výzpůs. života, co našemu tělu škodí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat. • Ví, jaké látky by měla dodržovat zdravá výživa. 	<ul style="list-style-type: none"> • návykové látky 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpovědnost, spolehlivost
<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná rozdíl mezi nemocí a úrazem. • Uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím. • Respektuje pravidla kolektivních her. • Pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu. 	<ul style="list-style-type: none"> • nemoc a úraz • správná výživa • pravidla při hrách, první pomoc • pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu. 	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování
<ul style="list-style-type: none"> • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Upozorní na podezřelé chování neznámého jedince. • Umí odmítnout nepříjemnou komunikaci. • Ví, kam se obrátí o pomoc či radu. 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní bezpečí • komunikace s neznámým jedincem • instituce a organizace poskytující pomoc 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora, pomoc
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje pravidla silničního provozu. • Umí používat hromadné dopravní prostředky a ví, jak se v nich správně chovat. • Ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec. • Připravuje se na roli cyklisty. • Ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu. • Jako cyklista používá správné ochranné prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla silničního provozu • hromadné dopravní prostředky • jsem chodec • budu cyklista 	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> • přijímání odpovědnosti za své činy a chování
<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. 	<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech. • Zachovává kázeň při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu). 	<ul style="list-style-type: none"> • mimořádné události • cvičný poplach 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • naslouchání, respektování

Vzdělávací oblast:

Člověk a jeho svět

Název vyučovacího předmětu:

Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**, tematických okruhů Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy.

Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život.

Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale využitelnému rozvoji.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnější povinnosti a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možnosti limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvarům a k hledání možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat; člověk je odpovědný za techniku
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořídit jednoduchý nákres
- pozorovat loupou
- určit živočicha či rostlinu použitím atlasu
- v přiměřené míře třídit informace
- účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními
- používat základní úkony první pomoci
- sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
- učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožnuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotekniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím žáky učí podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
- učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Hodnocení

Čtení s porozuměním

- Vyhledávání informací (časopisy, učebnice, encyklopedie, internet...)
- Třídění informací
- Orientace v zadání testu, dotazníku

Řešení problémů

- Referáty
- Projekty
- Řešení konkrétních situací (šetření energie, vody, využití odpadu...)
- Scénky – dramatizace – modelové situace (drogy, první pomoc...)
- Zápis podle učebnice nebo podle jiného zadání
- Umí zpracovat a třídit informace (co je detail x stěžejní...)
- Tvorba otázek pro spolužáky nebo mladší žáky

Komunikace, spolupráce a zapojení

- Ústní zkoušení
- Prezentace projektu / referátu
- Diskuze k tématu
- Domluva při skupinové práci
- Soustředění
- Snaha
- Podílí se na aktivitách
- Pomáhá a vede slabší žáky při skupinové práci

Faktografické informace

- Testy
- Soutěže
- Kvizi

- Pracovní listy

Příprava na hodiny

- Způsob vedení sešitu (+ pomůcky) – úprava, kvalita informací, čitelnost
- Věcasnost a kvalita DÚ – plnění podle pokynu
- Příprava projektů a referátů

Chování k přírodě

- Chování k přírodě v praxi – vycházky, výlety, exkurze...
- Ekologické čtení
- Osobní zaujetí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností a poznávání – cvičení pro řešení problému

Psychohygiena – dobrá organizace času

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí; odlišnosti různých věkových skupin

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva

Komunikace – komunikace v různých skupinách

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občan, občanská společnost a stát – přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říct ne

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Základní podmínky života – voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy; přírodní zdroje a vlivy na prostředí

Vztah člověka k prostředí – rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl; prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**Receptivní činnosti**

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kritický přístup k reklamnímu sdělení; rozlišování mediálního sdělení od reality života

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Přv	–	–	–	1,5	2	3,5	–	–	–	–	–

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘÍRODOVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
2. období (4. – 5. ročník)			
4. ročník			
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> • Objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná základní projevy života a podmínky života – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin u několika různých druhů organismů. • Rozpozná základní společenstva v okolí školy a vzájemné vztahy mezi organismy; určuje některé příčiny porušování rovnováhy. 	<ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky života: voda, vzduch, půda • rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekolog. katastrofy 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> • voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy
<ul style="list-style-type: none"> • Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše základní projevy života na konkrétních organismech. • Na vybrané lokalitě zkoumá proměny v průběhu ročních období. • Vysvětlí význam živočichů v přírodě a pro člověka. • Rozumí vzájemným závislostem v potravním řetězci. 	<ul style="list-style-type: none"> • živočichové • znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem • význam živočichů v přírodě a pro člověka • význam chovu domácích zvířat • živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí – ZOO • potravní závislosti v přírodě • rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> • rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy. 	<ul style="list-style-type: none"> • třídění organismů • práce s atlasy a jednoduchými klíči 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> • prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví

PŘÍRODOVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), <ul style="list-style-type: none"> voda, nerosty, horniny, rostliny. 	<ul style="list-style-type: none"> látky a jejich vlastnosti: <ul style="list-style-type: none"> třídění látek změny látek a skupenství, vlastnosti porovnání látek a měření veličin 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro řešení problémů <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základ. rysů kreativity
<ul style="list-style-type: none"> Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<ul style="list-style-type: none"> Popíše jevy. Zná možná rizika. Ví o ochraně před těmito jevy. 	<ul style="list-style-type: none"> rizika v přírodě 	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná základní stavbu lidského těla, srovnává s ostatními živočichy (savci, ryby, plazi, ptáci). Rozeznává, co je zdravý způsob života (životospráva, denní režim, odpočinek, pitný režim, nemoc – úraz, úrazová zábrana). 	<ul style="list-style-type: none"> lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce péče o zdraví, správná výživa 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí <p>MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních</p> <ul style="list-style-type: none"> kritický přístup k reklamnímu sdělení
<ul style="list-style-type: none"> Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. 	<ul style="list-style-type: none"> Sestavuje svůj denní režim, bere při tom v úvahu oprávněné nároky školy, rodiny i na efektivní využití svého volného času. 	<ul style="list-style-type: none"> péče o zdraví, správná výživa – denní režim, pitný režim, správná výživa, drobné úrazy a poranění, první pomoc, osobní, intimní a duševní hygiena – učení a volný čas pomoc blízkým osobám 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> dobrá organizace času
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná cesta do školy). Zná pravidla pro chování v běžném provozu jako chodec i cyklista 	<ul style="list-style-type: none"> dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky bezpečnostní prvky postup v případě ohrožení 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva
<ul style="list-style-type: none"> Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná běžná léčiva od bonbónů. Zahraje různé situace, ve kterých je kladen důraz na odmítání. Uvědomuje si rizika návykových látek. 	<ul style="list-style-type: none"> návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek tabák, alkohol, počítače 	<p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říct ne

PŘÍRODOVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná zásady zdravé výživy. Zná význam otužování. 	<ul style="list-style-type: none"> osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, brutalita a jiné formy násilí v médiích 	MEV – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <ul style="list-style-type: none"> různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
5. ročník			
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdelením času a střídáním ročních období. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe rozdíl mezi pojmem planeta a hvězda. Vyjmenuje planety sluneční soustavy. Vnímá Zemi jako součást vesmíru. Uvědomuje si nutnost vesmírného bádání – lety do vesmíru. 	<ul style="list-style-type: none"> vesmír a Země: sluneční soustava, planety, den a noc, roční období 	
<ul style="list-style-type: none"> Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvede rozdíly ve stavbě těl a odlišném způsobu života různých zástupců stejného druhu živočicha. 	<ul style="list-style-type: none"> stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozoruje základní podmínky života a vysvětlí je ve vztahu k podnebí a počasí. Zakládá jednoduché pokusy (voda, vzduch, půda, světlo – tma). 	<ul style="list-style-type: none"> životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; voda a vzduch – význam pro život: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu den a noc, roční období význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi podnebí a počasí 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> přírodní zdroje a vlivy na prostředí
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozliší aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se s konkrétními činnostmi člověka v přírodě (těžba nerostů, tvorba a obdělávání zemědělské půdy). Zná různé energetické zdroje; zná druhy elektráren; zhodnotí nepříznivý dopad rozvoje průmyslu na naše životní prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> nerosty a horniny: <ul style="list-style-type: none"> hospodářský význam horniny, nerosty zvětrávání půda: vznik půdy a její význam voda: <ul style="list-style-type: none"> výskyt, vlastnosti a formy vody význam pro život oběh vody v přírodě vzduch: <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti, složení, proudění význam pro život hoření látek 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> přírodní zdroje a vlivy na prostředí

PŘÍRODOVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše jevy. • Zná možná rizika. • Ví o ochraně před těmito jevy. 	<ul style="list-style-type: none"> • energie: <ul style="list-style-type: none"> • druhy energetických zdrojů, • bezpečnost, úspora <ul style="list-style-type: none"> • rizika v přírodě 	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ví, co je zdravý způsob života (životospráva, denní režim, odpočinek, pitný režim, nemoc – úraz, úrazová zábrana). • Vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl. 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – životní potřeby, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince • péče o zdraví, zdravá výživa • stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby 	OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> • vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> • kritický přístup k reklamnímu sdělení
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si etapy života po narození. 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo a jeho vývoj 	OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> • odlišnosti různých věkových skupin
<ul style="list-style-type: none"> • Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, závodu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy. 	<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní, duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy • učení a volný čas pomoc blízkým osobám 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> • dobrá organizace času
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná a orientuje se v situacích ohrožujících život. • Vnímá každodenní možnosti krizových situací. 	<ul style="list-style-type: none"> • dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, cyklisty • krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) • média – brutalita a jiné formy násilí • služby odborné pomoci • situace hromadného ohrožení 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> • rozlišování mediálního sdělení od reality života
<ul style="list-style-type: none"> • Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímá dvojí podobu léku (jako pomocníka i jako nepřítele). • Umí odmítnout nabízenou drogu. 	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti různých druhů • návykové látky a zdraví • odmítání návykových látek • hrací automaty a počítače 	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů VDO – Občan, občanská společnost a stát

PŘÍRODOVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná brutalitu a jiné formy násilí (televize versus realita). Ví, jak se zachovat v situaci ohrožující jeho zdraví nebo zdraví jiného člověka. 	<ul style="list-style-type: none"> tabák, alkohol, počítače osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí brutalita a jiné formy násilí v médiích 	<ul style="list-style-type: none"> přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říct ne <p>MEV – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet. 	<ul style="list-style-type: none"> nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim) úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření) služby odborné pomoci 	
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v bezpečném chování v kolektívu třídy, v zájmových skupinách. Rozpozná chování jednotlivých členů v rodinném prostředí, mezi vrstevníky. 	<ul style="list-style-type: none"> lidské tělo – životní potřeby, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy, lidská práva <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých skupinách

Vzdělávací oblast:

Člověk a jeho svět

Název vyučovacího předmětu:

Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Vlastivěda** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cíle v oblasti postojů:

- mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti
- patřím k svému národu, jsem na něj hrdý
- vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost
- mám úctu k lidským právům a demokracii

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- pomocí jednoduchých měřičských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady
- použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších
- pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území
- vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním rádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích číslech
- poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvarům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Vzdělávání v předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním a společenským výtvarům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Tematické okruhy Vlastivědy ve 4. ročníku

- světové strany – orientace v místní krajině, plán okolí školy
- chci být dobrý cyklista – základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost
- seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny
- mapa České republiky, sousední státy, hlavní město Praha, nejvyšší pohoří, řeky, státní symboly, region ve kterém žije, kulturní a průmyslové centrum, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst
- dějiny vlasti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu; svědectví práce našich předků uchované v památkách

Tematické okruhy předmětu Vlastivěda v 5. ročníku

- mapa – měřítko, poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě
- Česká republika – státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)
- Praha – hlavního města republiky, jeho minulost a současnost
- základní poznatky o regionech ČR, města, průmysl, zemědělství, obyvatelstvo, surovinové a energetické zdroje, zajímavosti v regionech
- dějiny naší vlasti – časová průměrka 0 – 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data), regionální zajímavosti – vlastenecká výchova
- doprava a cestování – vzájemně propojený svět, na kole jezdím bezpečně
- za hranicemi ČR – Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, poznatky získané cestováním dětí, svět – kontinenty, lidská společenství, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
- učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožnuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotekniku a tím umožnuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
- učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Hodnocení

Učení

- Čtení s porozuměním – referáty, prezentace
- Práce s různými zdroji informací – encyklopedie, mapy, internet
- Výpisky, zápis

Řešení problémů

- Propojování znalostí, srovnávání, aplikace v jiných souvislostech

- Praktické dovednosti – orientace na mapě

Komunikace

- využívání techniky ke komunikaci – zajímavosti, aktuality
- zapojení se do diskuse, vyjádření názoru, postoje
- aktivita v hodinách

Spolupráce

- zapojení se do činnosti ve skupině
- dodržování pravidel skupinové práce
- vytváření projektů
- sebehodnocení

Faktografické informace

- znalosti a jejich ověřování – prověrky, testy
- postoj ke kulturnímu dědictví
- aktivní ochrana životního prostředí

Pracovní návyky a dovednosti

- praktické dovednosti při práci s pomůckami
 - domácí příprava
- vedení sešitu – doplňující materiál

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností a poznávání – dovednost zapamatování si

Sociální rozvoj

Kooperace a kompetice – řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola – demokratické vztahy; škola jako model demokratické společnosti, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

Občan, občanská společnost a stát – mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů; státní a evropské symboly; občan jako odpovědný člen společnosti; přijímá odpovědnost za své postoje a činy, práva a povinnosti občana; základní principy demokratického státu; základní principy a hodnoty demokratického systému; listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy

Formy participace občanů v politickém životě – společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – Základní kategorie fungování demokracie, spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích; naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; zvyky a tradice národů Evropy; naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; život Evropanů a styl života evropských rodinách
Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení

Lidské vztahy – vztahy mezi kulturami

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
V1	–	–	–	1,5	2	3,5	–	–	–	–	–

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VLASTIVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
2. období (4. – 5. ročník)			
4. ročník			
<i>MÍSTO KDE ŽIJEME</i>			
<ul style="list-style-type: none"> Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě chci být dobrý cyklista – základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost. 	<ul style="list-style-type: none"> obec, město Česká republika <ul style="list-style-type: none"> orientační body a linie mapa první pomoc BESIP – dopravní značky, křížovatky, pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> dovednost zapamatování si OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none"> řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> demokratické vztahy
<ul style="list-style-type: none"> Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje světové strany na mapě. Přířadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu. 	<ul style="list-style-type: none"> mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy regionální turistická mapa 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli. 	<ul style="list-style-type: none"> Pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body“ bezpečné cesty do školy, navrhne řešení. Seznámí se s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny. Poznává dějiny vlasti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. Svědectví práce našich předků uchované v památkách. 	<ul style="list-style-type: none"> obec, město, místní krajina zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky) 	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> naše vlast a Evropa
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznámení s mapou (barvy, hranice, zákl. značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, zákl. typy krajiny. Pozná mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, 	<ul style="list-style-type: none"> mapa České republiky regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod 	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích

VLASTIVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>nížiny.</p> <ul style="list-style-type: none"> Region, ve kterém žije, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst. 		
<ul style="list-style-type: none"> Zprostředuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam. 	<ul style="list-style-type: none"> Vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu. Hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem bydliště. Poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy. Rozlišuje státní symboly. Zná místní samosprávu, státní správu. 	<ul style="list-style-type: none"> regiony ČR 	
LIDÉ KOLEM NÁS			
<ul style="list-style-type: none"> Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). 	<ul style="list-style-type: none"> Vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole. Respektuje pravidla soužití v rodině. Zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje se možné následky při porušování pravidel. Zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci. 	<ul style="list-style-type: none"> státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská práce městské a státní policie 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> základní principy a hodnoty demokratického systému VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <ul style="list-style-type: none"> základní kategorie fungování demokracie spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemožou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. 	<ul style="list-style-type: none"> Všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů, navrhuje opatření a řešení. 	<ul style="list-style-type: none"> soužití lidí – obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <ul style="list-style-type: none"> základní kategorie fungování demokracie MV – Multikulturní výchova – Princip sociálního smíru a solidarity <ul style="list-style-type: none"> otázka lidských práv
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství – výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny. 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné hmotný a nehmotný majetek, peníze 	

VLASTIVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města). 	<ul style="list-style-type: none"> Změny v prostředí okolí školy. 	<ul style="list-style-type: none"> globální problémy přírodním prostředí změny v prostředí obce a jejím blízkém okolí problémy konzumní společnosti 	
LIDÉ A ČAS			
<ul style="list-style-type: none"> Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí. 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase, časový řád: určování času, čas – fyzikální veličina, letopočet dějiny jako časový sled událostí 	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky. Seznamuje se s minulostí kraje a předků. 	<ul style="list-style-type: none"> Regionální památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> kořeny a zdroje evropské civilizace
<ul style="list-style-type: none"> Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reálních minulostí a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací). Vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby. 	<ul style="list-style-type: none"> současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> klíčové mezníky evropské historie
<ul style="list-style-type: none"> Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se s pověstmi regionu i ČR. 	<ul style="list-style-type: none"> minulost v našem životě, svědectví našich předků 	
<ul style="list-style-type: none"> Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů. 	<ul style="list-style-type: none"> Poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků. 	<ul style="list-style-type: none"> současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> klíčové mezníky evropské historie
5. ročník			
MÍSTO KDE ŽIJEME			
<ul style="list-style-type: none"> Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. 	<ul style="list-style-type: none"> Ukáže polohu svého města (obce) na mapě, pracuje s mapou z hlediska měřítka. Ukáže a určí na mapě poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě. 	<ul style="list-style-type: none"> Česká republika <ul style="list-style-type: none"> orientační body a linie mapa – poledníky a rovnoběžky BESIP – pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty cyklostezky v regionu 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti
<ul style="list-style-type: none"> Určí světové strany v přírodě i podle 	<ul style="list-style-type: none"> Určování světových stran. 	<ul style="list-style-type: none"> okolní krajina, orientační body 	

VLASTIVĚDA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.		<ul style="list-style-type: none"> orientace v terénu světové strany zásady pohybu a pobytu v přírodě 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehrady. Pozná polohu ČR v Evropě. Uvědomuje si postavení ČR za hranicemi – Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států. Předává poznatky získané cestováním. Poznává dějiny vlasti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. Svědectví práce našich předků uchované v památkách. Seznamuje se s evropskou historií. 	<ul style="list-style-type: none"> mapa ČR zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajинu Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU cestování báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky) řecké báje a pověsti, 	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> zvyky a tradice národů Evropy
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického. 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu. 	<ul style="list-style-type: none"> Evropa a EU 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
<ul style="list-style-type: none"> Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. 	<ul style="list-style-type: none"> Vypráví a zaznamenává osobní zkušenosti ze zahraničních cest. Na základě vlastních zkušeností porovnává způsob života i přírodu. Zprostředkovává ostatním pohled na život v zahraničí. 	<ul style="list-style-type: none"> Evropa a EU 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam. 	<ul style="list-style-type: none"> Poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy. Zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samosprávy. 	<ul style="list-style-type: none"> národ, základy státního zřízení a politického systému ČR státní správa a samospráva (místní, krajská), státní a krajské symboly symboly EU Česká republika – státoprávní uspořádání, instituce dem. státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby) 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> státní a evropské symboly

VLASTIVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS			
<ul style="list-style-type: none"> Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). 	<ul style="list-style-type: none"> Vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole. Respektuje pravidla soužití v rodině. Zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje se možné následky při porušování pravidel. Respektuje pravidla silničního provozu v obci (bezpečná jízda na kole). 	<ul style="list-style-type: none"> státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská práce městské a státní policie BESIP – dodržování pravidel silničního provozu 	VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> škola jako model demokratické společnosti, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje rozdíly mezi jednotlivci. Používá argumentaci, diskusi. 	<ul style="list-style-type: none"> mezilidské vztahy 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemožou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. 	<ul style="list-style-type: none"> Všímá si, registruje, popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů, navrhuje opatření a řešení. Seznamuje se s různými typy církví z historického hlediska v celosvětovém kontextu. 	<ul style="list-style-type: none"> soužití lidí – obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování politické strany, církve 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> přijímá odpovědnost za své postoje a činy, práva a povinnosti občana VDO – Formy participace občanů v politickém životě <ul style="list-style-type: none"> společenské organizace a hnutí
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích. 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství – výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny. 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společný hmotný a nehmotný majetek, peníze a jejich hodnota (euro a ostatní měny) doprava a cestování – vzájemně propojený svět 	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> život Evropanů a styl života evropských rodinách
<ul style="list-style-type: none"> Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města). 	<ul style="list-style-type: none"> Poukáže na změny. Navrhne možnosti zlepšení. 	<ul style="list-style-type: none"> globální problémy životního prostředí významné sociální problémy 	
LIDÉ A ČAS			
<ul style="list-style-type: none"> Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí. Poznává dějiny naší vlasti. 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet dějiny jako časový sled událostí – časová přímka 0 – 2000 (rok, století, tisíciletí), 	

VLASTIVĚDA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> • nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data) • regionální zajímavosti – vlastenecká výchova 	
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky. • Seznamuje se s minulostí kraje a předků. 	<ul style="list-style-type: none"> • významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky • kulturní instituce • média, multikulturní společnost 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> • poznávání vlastního kulturního zakotvení MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi kulturami MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> • rovnocennost všech etnických skupin a kultur
<ul style="list-style-type: none"> • Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací). • Vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby. 	<ul style="list-style-type: none"> • současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby 	
<ul style="list-style-type: none"> • Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznamuje se se způsobem života a práce našich předků. • K poznávání používá regionální specifika. 	<ul style="list-style-type: none"> • současnost a minulost v našem životě 	
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití. 	<ul style="list-style-type: none"> • současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky • významné dny a státní svátky v Evropské unii 	

Vzdělávací oblast:

Člověk a společnost

Název vyučovacího předmětu:

Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **dějepis** pokrývá část vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**.

Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti a kultivuje historické vědomí jedince. Seznamuje žáky s významnými milníky lidstva v průběhu dějin a jejich vlivem na současný život a společnost. Výuka volně navazuje na poznatky získané na 1. stupni ZŠ v předmětu vlastivěda.

Dějepis se vyučuje ve všech třídách na druhém stupni (6. – 9. ročník) v časové dotaci dvě hodiny týdně. Dějepis je vyučován v kmenových třídách v plném počtu žáků. Do výuky jsou zařazovány krátkodobé žákovské projekty, které mají podíl na rozvíjení kompetencí žáků. Výuka je doplňována o exkurze a tematické výlety. Výstupy a učivo pro jednotlivé ročníky upřesňují časové plány.

Oblast **Člověk a společnost** obor **Dějepis** předmět **Dějepis** – učivo prozatím není rozděleno po ročnících, pro každý školní rok je upřesňováno v časových plánech. Přibližné rozdělení látky – 6. ročník: Člověk v dějinách, Pravěk, Starověk, 7. ročník: Středověk (Křesťanství a středověká Evropa), Husitství, 8. ročník: Středověk (Objevy a dobývání, Počátky nové doby), Novověk, 9. ročník: Moderní doba, Rozdělený a integrující svět.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opředeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace z dostupných materiálů (učebnice, dobové texty, literatura...).
- Organizujeme samostatnou činnost žáků při projektech, plánujeme a navrhujeme nejvhodnější pracovní postupy.
- Vedeme žáky k hodnocení své činnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Snažíme se, aby si žáci uvědomovali, že historie je výsledkem různých variant řešení problémových situací.
- Učíme je obhajovat své názory na dějinné události, nacházet jejich podobné a odlišné znaky, navrhovat lepší řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své názory, souvisle popisovat různé události.
- Vedeme žáky, aby obhajovali své názory, na základě vědomostí argumentovali.
- Učíme je prezentovat výsledky své práce (referáty, projekty...).
- Nabízíme různé komunikační technologie pro získání informací tak, aby si uvědomovali, že některé zdroje nejsou spolehlivé a jsou manipulovatelné (propaganda, cenzura...).

Kompetence sociální a personální

- Nabízíme žákům práci ve skupině, aby dokázali požádat o pomoc i sami ji poskytnout.
- Snažíme se, aby chápali pestrost společenských vrstev a rolí v minulosti a současnosti.
- Na příkladech z historie demonstrujeme prospěšnost kooperace a tolerance mezi lidmi.
- Ukazujeme na dílčích a snadno dosažitelných úspěších možnost vytvoření pozitivní představu o svých schopnostech, což má pozitivní vliv na vnímání sama sebe.

Kompetence občanské

- Chceme, aby si žáci si uvědomovali v souvislosti s historickými příklady nutnost respektu a tolerance k ostatním lidem a kulturám, odmítali útlak a hrubé zacházení jako řešení jakékoli situace.
- Vedeme žáky k chápání nutnosti ochrany odkazů minulosti (památek, tradic...).
- Předkládáme příklady, aby žáci doložili, že nedodržování morálních i psaných norem nutně vede k tragédiím a tvrdým následkům.
- Podporujeme vědomí osobní svobody každého člověka jako součásti historického vývoje.

Kompetence pracovní

- V rámci práce v hodinách učíme žáky osvojovat si základní pracovní pravidla a návyky.

Hodnocení

Čtení s porozuměním:

- čtení textů s historickým obsahem (kroniky, báje, odborné a populárně naučné články)
- žáci by měli zvládat práci s historickou mapou a časovou přímkou
- žáci by měli na základě přečteného textu odpovídat na otázky, shrnout text a vypracovat zápis

Komunikace:

- žáci by měli mít srozumitelný projev, zapojovat se do diskusí, přiměřeně argumentovat

Řešení problémů a faktografické informace:

- žáci by měli ovládat základní faktografické údaje z různých historických epoch a měli by je umět usouvztažnit
- měli by zvládat práci na referátech, projektech, úměrných problémových úlohách a myšlenkových mapách

Spolupráce a zapojení:

- žáci by měli být vedeni ke spolupráci – např. prostřednictvím skupinového či skládankového učení

Příprava na hodiny:

- žáci by si měli vést vhodnou formou sešit a včasně a kvalitně plnit zadané domácí úkoly
- patří sem i zodpovědná příprava pomůcek na vyučování

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a Sociální Výchova

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem

Morální rozvoj

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a školou – demokratická atmosféra a demokratické vztahy

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – význam Ústavy jako základního zákona země principy demokracie; demokracie jako protiváha diktatury a anarchie

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace, instituce EU

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana kulturních památek

Vztah člověka k prostředí – náš životní styl

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy – předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Receptivní činnosti

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vnímání autora mediálních sdělení – prostředky pro vyjádření či zastření názoru a postoje pro záměrnou manipulaci

Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život – společenský a politický

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
D	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

DĚJEPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
II. stupeň (6. – 9. ročník)			
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
• Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků.	• Žák chápe nutnost znalosti dějin pro pochopení současnosti a vyvarování se chyb minulosti.	• úvod do dějepisu	
• Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	• Dokáže rozlišit prameny hmotné a písemné, dokáže pojmenovat instituce, kde je můžeme nalézt.	• prameny poznání dějin	
• Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	• Samostatně pracuje s mapou, orientuje se na časové ose.	• měření času	
PRAVĚK (POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI)			
• Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	• Umí charakterizovat vývojové stupně člověka. • Umí vysvětlit vznik náboženství a umění.	• doba kamenná • vývoj člověka	
• Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	• Objasní přechod od přisvojovacího k výrobnímu hospodářství. • Dokáže popsat vznik řemesel.	• zemědělství a chov • hospodářství	
• Uvede příklady archeologických kultur na našem území.	• Dokáže vyjmenovat a ukázat na mapě jednotlivé archeologické kultury na našem území.	• střední Evropa v pravěku • (doba kamenná, bronzová, železná)	
STAROVĚK (NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY)			
• Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	• Chápe význam Nilu, Eufratu a Tigridu a teplého podnebí pro vývoj civilizací v Egyptě a Mezopotámii.	• starověký Egypt • dějiny Mezopotámie • starověká Indie • starověká Čína	
• Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	• Uvádí nejvýznamnější hmotné i písemné prameny poznání o nejstarších civilizacích.		EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí • ochrana kulturních památek
• Demonstруje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem.	• Chápe pojem antická kultura, zná významné antické osobnosti, chápe přínos antiky pro všeobecný rozvoj lidstva. • Dokáže popsat vznik křesťanství a judaismu.	• antické Řecko • Mínójská kultura • kolonizace • Athény a Sparta • Řecko – perské války • kultura	
• Porovná formy vlády a postavení spo-	• Chápe pojem demokracie, umí vysvět-		

DĚJEPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
lečenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	lit její fungování v období antiky, dokáže porovnat základní typy vlády, umí uvést příklady různých vrstev společnosti a stručně popsat vztahy mezi nimi.	<ul style="list-style-type: none"> • Alexandr Veliký • antický Řím <ul style="list-style-type: none"> • sjednocení Itálie • ovládnutí Středomoří • krize republiky • Caesar • kultura • krize a zánik Říma 	
STŘEDOVĚK (KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA)			
<ul style="list-style-type: none"> • Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí popsat stěhování národů. • Zná státy vzniklé na troskách Římské říše. 	<ul style="list-style-type: none"> • stěhování národů • Franská říše • Byzantská říše • Velká Británie a Skandinávie 	
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí rozlišit rozdíly života, kultury a náboženství v různ. částech Evropy. • Chápe rozdíl mezi východním a západním křesťanstvím a islámem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Byzantská říše • V a Z křesťanství • arabský svět a islám 	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> • ochrana kulturních památek
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná první státní útvary na našem území – Sámská říše, Velká Morava, České země za Přemyslovců, Lucemburků a Jagellovců. 	<ul style="list-style-type: none"> • Avaři a Slované • Velká Morava • počátky českého, polského a uherského státu • od Zlaté buly po olomouckou vraždu • Lucemburkové 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe důležitost křesťanství pro středověkého člověka. • Orientuje se v základních církevních otázkách. 	<ul style="list-style-type: none"> • křesťanství <ul style="list-style-type: none"> • papežství, mnišství • husitství a Jan Hus 	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže popsát rozložení středověké společnosti. • Pozná základní typy románských a gotických staveb, dokáže popsat jejich hlavní znaky. 	<ul style="list-style-type: none"> • románské umění • gotika 	
STŘEDOVĚK (OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY)			
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže popsát nedostatky středověkého křesťanství a chápe nutnost reformace církve. 	<ul style="list-style-type: none"> • reformace • husitství • renesance a humanismus 	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> • ochrana kulturních památek

DĚJEPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná základní informace o husitství – idey, představitele, boje, výsledky, důsledky. 	<ul style="list-style-type: none"> husitství a Jan Hus <ul style="list-style-type: none"> husitské Čechy Jednota bratrská Jiří z Poděbrad, Jagellonci 	
<ul style="list-style-type: none"> Popíše a demonstруje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. 	<ul style="list-style-type: none"> S pomocí mapy dokáže popsat objevování nových světů. 		
<ul style="list-style-type: none"> Objasní postavení českého státu v podmírkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe průběh formování habsburské monarchie a mocných států v Evropě. Umí je ukázat v mapě. 	<ul style="list-style-type: none"> Habsburská monarchie Vláda Rudolfa II. Renesance v Čechách 	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> ochrana kulturních památek
<ul style="list-style-type: none"> Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvádí příklady důležitých fází třicetileté války, zná její výsledky. Chápe její specifické následky pro naše země. 	<ul style="list-style-type: none"> třicetiletá válka 	
<ul style="list-style-type: none"> Na příkladech evropských dějin koncretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje různé způsoby vlády v Evropě na přelomu středověku a novověku. 	<ul style="list-style-type: none"> anglická revoluce absolutismus ve Francii a Rusku Habsburská monarchie po 30leté válce osvícenský absolutismus 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí vystihnout hlavní znaky barokního umění, zná hlavní představitele a památky. Chápe souvislost mezi barokem a katolickou církví. 	<ul style="list-style-type: none"> baroko čarodějnictví procesy 	
NOVOVĚK (MODERNIZACE SPOLEČNOSTI)			
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> historický vývoj v 17., 18. století <ul style="list-style-type: none"> rozvoj vědy, změny ve společnosti předpoklady prům. Revoluce Habsburská monarchie v zápasech o moc <ul style="list-style-type: none"> osvícenské reformy vznik USA průmyslová revoluce 	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
<ul style="list-style-type: none"> Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe příčiny francouzské revoluce, dokáže popsat její fáze. Dokáže popsat vládu Napoleona a její vliv na evropské dějiny. 	<ul style="list-style-type: none"> Velká francouzská revoluce vláda Napoleona Evropa po napoleonských válkách 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> klíčové mezníky evropské historie

DĚJEPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích. Na vybraných příkladech demonstруje základní politické proudy. Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí vyjmenovat nejstarší české politické strany, její představitele a rozumí pojmu slovanská vzájemnost. Rozumí a umí vysvětlit pojmy feminismus, dělnická třída, nacionalismus. Dokáže popsat vývoj volebního práva. Umí k základním politickým proudům přiřadit představitele a definici. Rozumí a umí vysvětlit pojmy feminismus, dělnická třída, nacionalismus. Rozlišuje pojmy průmyslová revoluce a vědeckotechnická revoluce. Zná nejdůležitější vědecké objevy a počiny. Na konkrétních příkladech ukazuje rozdílnou úroveň vybraných států. Aplikuje znalost pojmu imperialismus na mapu. Dokáže vyjmenovat a ukázat na mapě největší koloniální mocnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Habsburská monarchie po Vídeňském kongresu <ul style="list-style-type: none"> národní obrození průmyslová revoluce v Čechách revoluční rok 1848 dění ve východní Evropě občanská válka v USA sjednocení Itálie a Německa Habsburská monarchie v době přestavby vznik Rakousko – Uherska politické a hospodářské změny v 2/2 19. století kultura 2/2 19. století svět v poslední třetině 19. století kultura, umění a výchova na přelomu 19. století české země v R – U monarchii cesta ke světové válce 	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <ul style="list-style-type: none"> význam Ústavy jako základního zákona země principy demokracie MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> poznávání vlastního kulturního zakotvení
<ul style="list-style-type: none"> Na příkladech demonstруje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických 	<ul style="list-style-type: none"> 1. a 2. světová válka. Chápe vliv vědeckotechnické revoluce na světové války. Dokáže definovat pojem demokracie, analyzuje jeho výhody a nevýhody, umí ho porovnat s dalšími politickými systémy. Umí vystihnout rozdíl mezi nacismem, fašismem a komunismem. Dokáže charakterizovat totalitní 	<ul style="list-style-type: none"> první světová válka rozpad R–U a vznik ČSR druhá světová válka československý odboj vývoj v Rusku na počátku 20. století svět po první světové válce SSSR mezi válkami ČSR ve 20. letech světová hospodářská krize hlavní události ve 30. letech ohrožení ČSR nacismem 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> klíčové mezníky evropské historie MEV – Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření či zastření názoru a postoje pro záměrnou manipulaci MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> vliv médií na každodenní život – společenský a politický VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> demokrat. atmosféra a demokrat. vztahy VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

DĚJEPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	<p>systémy a popsat jejich výhody a nevýhody.</p> <ul style="list-style-type: none"> Umí pracovat s pojmy nacionalismus, rasismus a chápe jejich negativa při snaze je realizovat. 	<ul style="list-style-type: none"> okolnosti vzniku 2. světové války holocaust komunismus, nacismus, fašismus 	<ul style="list-style-type: none"> demok. jako protiváha diktatury a anarchie EVVO – Vztah člověka k prostředí náš životní styl MV – Etnický původ rovnocennost všech etnick. skupin, kultur
<ul style="list-style-type: none"> Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí pracovat s pojmy nacionalismus, rasismus a chápe jejich negativa při snaze je realizovat. Uvádí konkrétní poznatky o holocaustu. 	<ul style="list-style-type: none"> holocaust komunismus, nacismus, fašismus 	MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> předsudky a vztížené stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace) OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> rozvoj pozornosti vůči odlišnostem
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná formy naší republiky od r. 1918 do r. 1989. Chronologicky řadí naše prezidenty. Zná její postavení v rámci světa. Aplikuje vědomosti o 2. světové válce na naše země. Popisuje nástup k moci a vládu KS v našich zemích. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpad R-U a vznik ČSR ČSR ve 20. letech kultura, školství a věda změny ve světě po 2. světové válce nastolení komunismu 50., 60. a 70. léta v komunistickém Československu politické procesy výrazné politické změny v 80. a 90. letech kultura, umění a věda 	MV – Princip sociálního smíru a solidarity <ul style="list-style-type: none"> otázka lidských práv MEV – Receptivní činnost – Fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> vliv médií na každodenní život – společenský a politický
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků. 	<ul style="list-style-type: none"> Popisuje formování a fungování Z a V bloku. Zná pojem „studená válka“. 	<ul style="list-style-type: none"> jednání o uspořádání světa po 2. světové válce hlavní události 2/2 20. století vývojové rysy západ. a východ. států dekolonizace 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> klíčové mezníky evropské historie
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a polit. důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí stručně popsat formování evropských mocenských, politických a ekonomických uskupení. 	<ul style="list-style-type: none"> pohled na sjednocování Evropy úspěchy lidstva 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> evropská integrace, instituce EU
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí postavení rozvojových zemí. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná problémy zemí třetího světa, navrhuje řešení jejich problémů. 	<ul style="list-style-type: none"> dekolonizace problémy lidstva 	
<ul style="list-style-type: none"> Prokáže základní orientaci v problémech současného světa. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v pojmech neonacismus, sjednocování Evropy, terorismus. 	<ul style="list-style-type: none"> pohled na sjednocování Evropy výrazné politické změny v 80. a 90. letech současná politická situace 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> evropská integrace, instituce

Vzdělávací oblast:

Člověk a společnost

Název vyučovacího předmětu:

Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Občanská výchova** pokrývá část vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. V základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezinárodních vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnickým skupinám
- rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech, včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- odhalování kořenů společenských jevů, k promýšlení jejich souvislostí s historií
- utváření pozitivního hodnotového systému
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost
- odolnosti vůči jakémukoli druhu manipulace
- utváření pozitivních vztahů k druhým a k utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebehodnocení a k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učíme žáky pomocí metod RWCT pracovat s různými zdroji informací ve specifických prostředích,
- činnostním učením motivujeme žáky k poznání smyslu a cíle učení,
- podporujeme samostatnost, tvorivost, nápaditost,
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů,
- oceňujeme více způsobů řešení,
- vedeme žáky k otevřené komunikaci,
- vedeme žáky k aktivnímu přístupu při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- využíváme komunitní kruh k vyjádření zkušeností, názorů, otázek, k výměně informací, k řešení problémů,
- budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem,
- žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami, spoluvytváříme prostředí podnášející vzájemně otevřenou komunikaci

Kompetence sociální

- budujeme pozitivní školní a třídní klima,
- reflekujeme se žáky sociální dovednosti,
- učíme žáky přijímat rozličné role ve skupině,
- vedeme žáky k vzájemnému pochopení různých sociálních kultur – multikultura

Kompetence občanská

- vedeme žáky k pochopení principu spravedlnosti a demokracie,
- učíme žáky principu slušnosti a lidské důstojnosti,
- pomáháme žákům probudit v sobě úctu ke kulturním tradicím a historickému dědictví,
- vedeme žáky k aktivnímu postoji v oblasti ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

- dbáme na respektování vymezených pravidel

Hodnocení

Čtení s porozuměním:

- žák dokáže shrnout, porozumět předloženému textu a na jeho základě odpovídat na otázky a samostatně s ním pracovat

Faktografické informace:

- žák je schopen si daná fakta vybavit a samostatně, kreativně s nimi pracovat
- žák dokáže dané informace používat při další práci

Příprava na hodiny:

- žák se do hodin pravidelně připravuje a dochází do hodin včas
- zadané úkoly vypracovává v daných termínech a samostatně

Spolupráce a zapojení:

- žák se aktivně a kreativně zapojuje do řešení daných problémů
- žák dodržuje v hodinách pravidla slušného chování a pravidla třídy
- žák je schopen pracovat ve skupině i samostatně
- žák si vede odpovědně záznamy probíraného učiva a umí s nimi samostatně pracovat

Komunikace:

- žák je schopen srozumitelně, samostatně komunikovat a zapojovat se do diskuse

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – moje vztahy k druhým lidem; regulace vlastního jednání a prožívání

Kreativita – Tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

Mezilidské vztahy – lidská práva jako regulativ vztahů; péče o dobré vztahy, empatie a pohled očima druhého

Kooperace a kompetence – Rozvoj individuálních a sociálních dovedností

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování...

Hodnoty, postoje, praktická etika – pomáhající a prosociální chování; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd., pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); pomáhající a prosociální chování, dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a školá – formy participace žáků na životě místní komunity; škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (přijímat odpovědnost za své postoje a činy, být zainteresovaný na zájmu celku)

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha anarchie a diktatury; význam Ústavy jako základního zákona země, principy demokracie

Formy participace občanů v politickém životě – obec jako základní jednotka samosprávy státu; volební systémy a demokratické volby

Občanská společnost a škola – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v životě školy; listina základních práv a svobod; občan jako odpovědný člen společnosti; práva a povinnosti občana

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět – státní a evropské symboly; naše vlast a Evropa, Evropa a svět, státní a evropské symboly

Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie; instituce EU a jejich fungování; evropská integrace

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – Ekosystémy

Základní podmínky života – základní podmínky života

Vztah člověka k prostředí – nás životní styl

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – lidské aktivity a problémy životního prostředí

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference – člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika, poznávání vlastního kulturního zakotvení

Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou a generační příslušnost, vztahy mezi kulturami; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj do budoucnosti

Princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Ov	–	–	–	–	–	0	1	1	1	1	4

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

OBČANSKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
II. stupeň			
6. ročník			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede samostatně pojmenovat důležité symboly našeho státu a zdůvodní jejich význam. Dovede k životu přistupovat aktivně a otevřeně, respektuje odlišnost. Rozvíjí osobní angažovanost a odpovědnost. Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci. Uvažuje o přednostech kooperativních přístupů v rámci rodiny, školy, obce. 	<ul style="list-style-type: none"> co jsou to utvářející hodnoty jako spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost co nás motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat, jak bychom definovali pojem svědomí člověka společná pravidla a normy, základní pravidla pro spolupráci 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> Státní a evropské symboly VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> pomáhající a prosociální chování, dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy, empatie a pohled očima druhého
ČLOVĚK JAKO JEDINEC – PROBÍRÁNO V ETICKÉ VÝCHOVĚ			
<ul style="list-style-type: none"> Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života. Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvodu. 			
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže rozpoznat, jaké potřeby jsou důležité pro důstojný život a jakým způsobem je dokážeme nalézat a integrovat do vlastního života i do života svých blížních. 	<ul style="list-style-type: none"> majetek v našem životě, naše potřeby mít či být, kvantita na úkor kvality co potřebuji pro život různé podoby peněz pocit nadbytku a nedostatku jak mohu ovlivnit bídou v tzv. třetím světě 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti (přijímat odpovědnost za své postoje a činy, být zainteresovaný na zájmu celku)

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> pyramida potřeb majetek hmotný a duševní potřeba smyslu života a poznání konzumní společnost 	
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí. Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami. Zhodnotí přínos racionálního hospodaření s časem, vlastními silami, přírodními zdroji apod. pro svůj vlastní život a život společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> majetková nerovnost rozdíly v životní úrovni <ul style="list-style-type: none"> racionální způsoby hospodaření s časem, penězi, vlastními silami, přírodními zdroji 	

7. ročník

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

<ul style="list-style-type: none"> Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede samostatně pojmenovat důležité symboly našeho státu a zdůvodní jejich význam. 		VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Státní a evropské symboly
<ul style="list-style-type: none"> Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede se samostatně zamyslet nad tím, proč tyto jevy ve společnosti existují a jak jím lze předcházet, co znamená být odpovědným členem společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> mezilidská komunikace, problémy lidské nesnášenlivosti, konflikty v mezilidských vztazích, zásady lidského soužití, já jako jedinec a já jako součást společnosti, ve které žiji 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> regulace vlastního jednání a prožívání OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> moje vztahy k druhým lidem
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede se orientovat v široké nabídce a odhadnout uměleckou kvalitu, zajímá se a pojmenovává kulturní instituce. 	<ul style="list-style-type: none"> masmédia, práce s nimi, mají nám pomáhat nebo nás zotročovat? prostředky masové komunikace a kritický přístup k nim 	VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> formy participace žáků na životě místní komunity
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede k životu přistupovat aktivně a otevřeně, respektuje odlišnost. Rovněž osobní angažovanost a odpovědnost. 	<ul style="list-style-type: none"> co jsou to utvářející hodnoty jako spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost co nás motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat, jak bychom definovali pojem svědomí člověka 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> pomáhající a prosociální chování, dovednosti rozhodování v eticky problem. situacích všedního dne
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. 	<ul style="list-style-type: none"> Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci. 	<ul style="list-style-type: none"> společná pravidla a normy, základní pravidla pro spolupráci 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy, empatie a pohled očima druhého
<ul style="list-style-type: none"> Objasní potřebu tolerance ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si neslučitelnost rasové 	<ul style="list-style-type: none"> vnímat odlišnost jako příležitost 	OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
nosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	<p>(náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> Učí se vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám. Dovede se orientovat v pluralitní společnosti a využívá interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých. Uvědomuje si dopady svých verbálních, neverbálních projevů a je připraven nést odpovědnost za své jednání. 	<p>k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu</p> <ul style="list-style-type: none"> co znamená pojem kultura, etnikum, tolerance, náboženství (religio) a opačně, co vyplývá z pojmu jako intolerance, xenofobie, diskriminace, rasismus; co nám o tomto tématu sděluje historie 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech <p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj individuál. a sociálních dovedností <p>MV – Kulturní diference</p> <ul style="list-style-type: none"> člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika, poznávání vlastního kulturního zakotvení <p>MV – Lidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou, generační příslušnost, vztahy mezi kulturami
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvažuje o problémech v širších souvislostech. Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci. 	<ul style="list-style-type: none"> morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, výhody spolupráce lidí, dělba práce a činnost 	<p>VDO – Občanská společnost a škola</p> <ul style="list-style-type: none"> škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd., pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvažuje o přednostech kooperativních přístupů v rámci rodiny, školy, obce. 		
<p>ČLOVĚK, STÁTA HOSPODÁŘSTVÍ</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti. Dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s peněz. 	<ul style="list-style-type: none"> Upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro odpovědnost. Získává představu o hospodaření s penězi. 	<ul style="list-style-type: none"> peníze a majetek v životě člověka peníze jako zdroj obživy a majetku zacházení a ochrana majetku rodinný rozpočet 	
<ul style="list-style-type: none"> Na příkladech ukáže vhodné využití 	<ul style="list-style-type: none"> Umí vysvětlit využití platebních karet 	<ul style="list-style-type: none"> ekonomika domácnosti 	

OBČANSKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.		<ul style="list-style-type: none"> • finance • platební karty 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. • Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu. • Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu cen a její změny, na příkladu ukáže tvorbu cen jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vlivu inflace na hodnotu peněz. • • Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami. • Chápe rozdíl mezi výrobou, obchodem a službami. • Chápe princip trhu • Rozlišuje pojmy nabídka a poptávka 	<ul style="list-style-type: none"> • majetková nerovnost • rozdíly v životní úrovni • banky a jejich služby • • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba cen, inflace • • racionální způsoby hospodaření s časem, penězi, vlastními silami, přírodními zdroji apod. pro svůj vlastní život a život společnosti. 	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> • Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva. • Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech činnosti významných mezinárodních společenství objasňuje význam společných řešení problémů. • Dokáže popsat způsoby, jak se může nezletilý jedinec i dospělý osobně podílet na ochraně přírodního a kulturního prostředí. • Umí vyjádřit svůj osobní postoj k uvedeným problémům. 	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace: projevy, klady a záporý • významné globální problémy (národnostní, náboženské aj. nesnášenlivosti) • vztah kultury a přírody, dějinná odpovědnost člověka za osud naší planety, ochrana planetárního bohatství • problémy osidlování a přelidnění (devastace životního prostředí, zakládání skládek, odpady aj.) 	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <ul style="list-style-type: none"> • život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy <p>MV – Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> • multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj do budoucnosti <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekosystémy <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky života <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské aktivity, problémy život. prostředí

OBČANSKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. 	<ul style="list-style-type: none"> Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci. 	<ul style="list-style-type: none"> společná pravidla a normy, základní pravidla pro spolupráci 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> peče o dobré vztahy, empatie a pohled očima druhého
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvažuje o problémech v širších souvislostech. Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci. 	<ul style="list-style-type: none"> morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, výhody spolupráce lidí, dělba práce a činnost 	VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd., pomáhající a prosozociální chování (člověk neočekává protislužbu)
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvažuje o přednostech kooperativních přístupů v rámci rodiny, školy, obce. 		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC – PROBÍRÁNO V ETICKÉ VÝCHOVĚ			
<ul style="list-style-type: none"> Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života. 			
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. 			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. 			
<ul style="list-style-type: none"> Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. 			
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže rozpoznat, jaké potřeby jsou důležité pro důstojný život a jakým způsobem je dokážeme nalézat a integrovat do vlastního života i do života svých blížních. 	<ul style="list-style-type: none"> majetek v našem životě, naše potřeby mít či být, kvantita na úkor kvality co potřebuji pro život, různé podoby peněz pocit nadbytku a nedostatku jak mohu ovlivnit bídou v tzv. třetím světě; pyramida potřeb majetek hmotný a duševní potřeba smyslu života a poznání konzumní společnost 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti (přijímat odpovědnost za své postoje a činy, být zainteresovaný na zájmu celku)
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku. 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami. 	<ul style="list-style-type: none"> majetková nerovnost rozdíly v životní úrovni 	

OBČANSKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí přínos racionálního hospodaření s časem, vlastními silami, přírodními zdroji apod. pro svůj vlastní život a život společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> racionální způsoby hospodaření s časem, penězi, vlastními silami, přírodními zdroji 	
9. ročník			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionálního socialismu. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe rozdíl mezi vlastenectvím, nacionálním socialismem, rozlišuje jejich projevy. 	<ul style="list-style-type: none"> formy sdružování občanů 	MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> rovnocennost všech etnických skupin, kultur, odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost
<ul style="list-style-type: none"> Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe pojem propaganda a její podobu – reklamu, uvědomuje si působení na lidi. 	<ul style="list-style-type: none"> člověk a rodina 	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <ul style="list-style-type: none"> demokracie jako protiváha anarchie a diktatury
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Zaujímá negativní stanovisko k netolerantním společenským projevům, chápe rovnoprávnost lidí. 	<ul style="list-style-type: none"> formy sdružování občanů stát a Ústava 	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <ul style="list-style-type: none"> význam Ústavy jako základního zákona země, principy demokracie OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> rozvoj pozornosti vůči odlišnostem
ČLOVĚK STÁTA A HOSPODÁŘSTVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná pojem státní rozpočet, má představu o výdajích státu do různých sfér. 	<ul style="list-style-type: none"> právní a ekonomické vztahy – ekonomie, zisk, státní rozpočet 	
ČLOVĚK STÁTA A PRÁVO			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje nejčastější typy a formy států, na příkladech porovná jejich znaky. 	<ul style="list-style-type: none"> Stát a Ústava formování české státnosti 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> klíčové mezníky evropské historie
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. 	<ul style="list-style-type: none"> Popisuje politický systém ČR a jeho dílčí složky. 	<ul style="list-style-type: none"> Stát a Ústava 	VDO – Formy participace občanů v politickém životě <ul style="list-style-type: none"> obec jako základní jednotka samosprávy státu
<ul style="list-style-type: none"> Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. 	<ul style="list-style-type: none"> formy sdružování občanů Zákony, Stát a Ústava 	VDO – Formy participace občanů v politickém životě <ul style="list-style-type: none"> volební systémy a demokratické volby

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí popsat volební systémy, chápe ho jako podíl občanů na moci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zákony, Stát a Ústava • právní a ekonomické vztahy 	VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> • způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v životě školy VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> • listina základních práv a svobod
<ul style="list-style-type: none"> Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná svá práva a povinnosti, vhodnou formou je prosazuje. Je si vědom nutnosti ochrany lidských práv a svobod. 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a společnost • společenské role • sociální vztahy • obrana státu • základní práva spotřebitele 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> • občan jako odpovědný člen společnosti OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> • pomáhající a prosociální chování
<ul style="list-style-type: none"> Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. 	<ul style="list-style-type: none"> • zákony, rodina • člověk a práce • sociální vztahy 	MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
<ul style="list-style-type: none"> Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občansko-právní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí sestavit jednoduchou smlouvu. 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a práce (pracovní smlouva) 	
<ul style="list-style-type: none"> Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná svá práva a povinnosti, je si vědom následků při jejich porušování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stát a Ústava • zákony • sociální vztahy 	VDO – Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> • práva a povinnosti občana
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při posuzování trestních činů. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná právní systém ČR a orgány činné v trestním řízení. 	<ul style="list-style-type: none"> • zákony • rodina • právní a ekonomické vztahy 	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro řešení problémů a rozhodování...
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. 	<ul style="list-style-type: none"> • zákony • rodina • právní a ekonomické vztahy 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • lidská práva jako regulativní vztahů
<ul style="list-style-type: none"> Diskutuje o přičinách a důsledcích korupčního jednání. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si, co je korupce. 	<ul style="list-style-type: none"> • 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe princip hospodaření státu 	<ul style="list-style-type: none"> • státní rozpočet • sociální dávky 	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe vztah EU – ČR – občan. 	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace, nadnárodní organizace • ústava 	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> • naše vlast a Evropa, Evropa a svět, státní a

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
lady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.		<ul style="list-style-type: none"> právní a ekonomické vztahy 	evropské symboly VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> instituce EU a jejich fungování
<ul style="list-style-type: none"> Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná důležité mezinárodní organizace a jejich vztah k ČR, chápe nutnost mezinárodní spolupráce. 	<ul style="list-style-type: none"> globalizace, nadnárodní organizace ústava právní a ekonomické vztahy 	VMEGS – Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> evropská integrace
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe pojem globalizace, popíše její projevy. 	<ul style="list-style-type: none"> globalizace, nadnárodní organizace terorismus a mezinárodní válečné konflikty 	
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru. 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětluje, co je terorismus, chápe jeho vznik v souvislosti s náboženstvím a historií. 	<ul style="list-style-type: none"> světová náboženství globalizace nadnárodní organizace funkce armády 	MV – Princip sociálního smíru a solidarity <ul style="list-style-type: none"> otázka lidských práv, nekonfliktní život v multikulturní společnosti OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> tvořivost v mezilidských vztazích

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Název vyučovacího předmětu:

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Fyzika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

Předmět poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem. Žáci si osvojují důležité dovednosti. Jedná se zejména o dovednost soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci též poznají souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, zvláště pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Vzdělávací obsah směřuje k tomu, aby si žáci uvědomili možnost pozitivního ovlivňování, které by vedlo k optimálnímu soužití člověka s přrodou.

Při studiu fyziky se žák rozvíjí osobnostně i sociálně. Získává především schopnost samostatně i ve skupině řešit problémy, schopnost podílet se na výsledku práce skupiny a ocenit přínos ostatních členů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky ke zkoumání přírodních jevů a jejich souvislostí s využitím empirických metod poznání i různých metod racionálního uvažování.

Kompetence řešení problémů

- Učitel umožňuje žákům, aby posuzovali důležitost, spolehlivost a správnost získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz a závěrů.

Kompetence komunikativní

- Učitel nabízí žákům dostatek příležitostí ke kladení otázek o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, učí je správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi.

Kompetence sociální a personální

- Učitel navozuje dostatek situací pro účinnou spolupráci ve skupinách.

Kompetence občanské

- Učitel vhodně stimuluje žáky v jejich uvažování a jednání, které preferuje co nejfektivnější vyžívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných zdrojů.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k vytváření dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi (potenciálně či aktuálně) ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Hodnocení

- Hodnocení žáka vychází z jeho schopnosti aplikovat získané vědomosti a znalosti.
- Posuzuje se také jeho manuální zručnost při práci s měřicími přístroji, míra přesnosti měření a též schopnost pracovat s různými zdroji informací.

Kompetence k učení

- čtení odborných textů s porozuměním
- samostatná práce podle zadaných informací
- používání odborné terminologie
- aktivita v hodinách

Řešení problémů

- řešení úloh a výpočtů, praktická měření a experimentování

Kompetence komunikativní

- zapojení do diskuze
- různé role při skupinové práci
- faktografické znalosti
- orientace ve fyzikálním učivu
- postřehnutí vzájemných souvislostí

Kompetence pracovní

- úroveň vedení sešitu
- bezpečné a smysluplné používání pomůcek

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu**EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**

Základní podmínky života – praktická cvičení, frontální práce, pokusy; videokazeta, encyklopedie

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – pokusy a nákresy; film, videokazeta, pokusy, exkurze

Vztah člověka k prostředí – nás životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (vliv hluku prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
F	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

FYZIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
II. stupeň			
6. ročník			
LÁTKY A TĚLESA			
<ul style="list-style-type: none"> Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší mezi pojmy těleso a látka. Vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou. Určí aritmetický průměr naměřených hodnot dané veličiny. Uvede hlavní jednotku délky, některé násobky a díly, změří danou veličinu vhodným příslušným měřidlem a zapíše výsledek. 	<ul style="list-style-type: none"> stavba látek: látky pevné, kapalné a plynné měření aritmetický průměr měření délky – délková měřidla měření objemu – odměrný válec měření hmotnosti – váhy měření času – stopky měření teploty – teploměr 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> praktická cvičení, frontální práce, pokusy
<ul style="list-style-type: none"> Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvede složení atomu (částice tvořená protony, neutrony a elektrony). Charakterizuje molekulu jako částici tvořenou z dvou či více atomů. Charakterizuje pojem neustálého a neusporádaného pohybu částic a uvede jevy, které jej potvrzují. 	<ul style="list-style-type: none"> částicová stavba látek atomy a molekuly vlastnosti jednotlivých skupenství elektrické vlastnosti látek magnetické vlastnosti látek 	
<ul style="list-style-type: none"> Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty. 	<ul style="list-style-type: none"> Usoudí, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší a využívá této znalosti při řešení úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> aplikáční úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvede jednotky hustoty, vztah pro výpočet hustoty Vyhledává hustoty látek v tabulkách. Použije ho při řešení úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> hustota aplikáční úlohy 	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní zákl. pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními. Sestaví jednoduchý (rozvětvený) obvod podle schématu. 	<ul style="list-style-type: none"> el. schématické značky el. obvod <ul style="list-style-type: none"> jednoduchý (rozvětvený) 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší pokusně vodič od izolantu. 	<ul style="list-style-type: none"> vodiče el. proudu el. izolanty 	
7. ročník			

FYZIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
POHYB TĚLES. SÍLY.			
• Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.	• Objasní klid a pohyb tělesa vzhledem k jinému tělesu a toto aplikuje.	• pohyb a klid tělesa • rozdělení pohybu	
• Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovn. pohybu těles.	• Změří dráhu tělesa a zapíše výsledek. • Používá vztah pro výpočet rychlosti při řešení úloh.	• graf závislosti dráhy na čase • rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb rychlost, dráha a průměrná rychlos	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí • pokusy a nákresy
• Změří velikost působící síly.	• Uvede hlavní jednotku síly, některé násobky a díly. • Měří siloměrem a zapíše výsledek.	• síla	
• Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.	• Znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru a působišti. • Určí graficky/výpočtem výslednici sil působících stejným/opačným směrem	• znázornění síly • gravitační síla / tíha tělesa, • skládání sil	•
• Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích.		• posuvné účinky síly • Newtonovy pohybové zákony	•
• Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktic. problémů.		• otáčivé účinky síly • aplikační úlohy	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
• Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh.	• Charakterizuje zdroj světla. • Rozliší mezi zdrojem světla a tělesem pouze světlo odrázející. • Vysvětlí co je optické prostředí. • Vysvětlí zákon odrazu světla.	• zdroje a šíření světla, stín • měsíční fáze, Slunce • optická prostředí • zrcadla	
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
• Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	• Uvede hlavní jednotku tlaku a některé její násobky a díly. • objasní podstatu Pascalova zákona a používá ho při řešení úloh.	• deformační účinky síly • tlaková síla, tlak v praxi • Pascalův zákon	
• Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní.	• Charakterizuje hydrostatický tlak. • Používá vztah pro jeho výpočet. • Objasní vznik vztlakové síly při ponorzení tělesa do tekutiny, určí její velikost a směr v konkrétních situacích. • Objasní podstatu Archimédova zákona a použije ho při řešení problémů. • Určí zda se těleso bude potápět,	• působení gravitační síly na kapalinu v klidu: hydrostatický tlak, síla • vztlaková síla • Archimédův zákon pro tekutiny • aplikační úlohy • vznášení, plování, potápění těles	EVVO – Základní podmínky života • pokusy

FYZIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
8. ročník			
ENERGIE			
<ul style="list-style-type: none"> Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa. Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem. Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh. Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvede hlavní jednotku práce, některé díly a násobky, použije vztah pro výpočet práce při řešení úloh. Uvede hlavní jednotku výkonu, uvede některé díly a násobky, použije vztah pro výpočet výkonu při řešení úloh. Používá vztah pro výpočet polohové energie tělesa při řešení problémů. Dokáže popsat vzájemné změny polohové a pohybové energie Charakterizuje některé z forem tepelné výměny (prouděním, vedením, sáláním) a uvede příklady z praxe. Uvede zákl. skupenské přeměny látek, charakterizuje souvislost těchto přeměn se změnami vnitřní energie a čisticové struktury látek. Využije uvedených znalostí při objasňování jevů v přírodě i v praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> práce výkon účinnost polohová (potenciální) energie pohybová (kinetická) energie vzájemná přeměna polohové a pohybové energie vnitřní energie výpočet tepla změny skupenství látek <ul style="list-style-type: none"> tání a tuhnutí vypařování var kapalnění pístové plovací motory 	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí. Využívá Ohmův zákon pro část 	<ul style="list-style-type: none"> Zjistí zda je těleso el. nabité, např. pomocí elektroskopu. Znázorní el. pole pomocí siločar. Obecně charakterizuje elektr. proud a objasní jeho podstatu u kovů. Sestaví jednoduchý i rozvětvený obvod podle schématu. Uvede hlavní jednotku el. proudu, některé násobky a díly, změří stejnosměrný proud ampérmetrem. Uvede hlavní jednotku el. napětí, některé násobky a díly, změří stejnosměrné napětí voltmetrem. Objasní podstatu Ohmova zákona pro 	<ul style="list-style-type: none"> elektrické pole elektrický proud v kovech elektrický obvod a zapojení mřídel měření fyzikálních veličin <ul style="list-style-type: none"> el. proud el. napětí Ohmův zákon: výpočty 	

FYZIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
obvodu při řešení praktických problémů.	<p>a používá jej při řešení problémů.</p> <ul style="list-style-type: none"> Uvede hlavní jednotku elektrického odporu, některé násobky a díly. Používá vztah pro výpočet el. odporu vodiče při řešení úloh. Určí el. odpor ze změřeného napětí a proudu. 		
ZVUKOVÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku. Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje zdroj zvuku. Popíše jak se šíří zvuk v prostředí. Uvede, na čem závisí rychlosť zvuku (na druhu prostředí). Charakterizuje hlasitost zvuku a uvede, na čem závisí. Charakterizuje hluk a uvede možnosti potlačování nadměrného hluku v našem životním prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> zdroj zvuku zvukové jevy: tón, odraz zvuku ucho jako přijímač zvuku zvukové jevy: tón, odraz zvuku ucho jako přijímač zvuku 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> náš životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí) prostředí a zdraví (vliv hluku prostředí na zdraví, možnosti a způl. ochrany zdraví)
9.ročník			
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní. Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří el. proud a napětí. Zapojí správně polovodičovou diodu. 	<ul style="list-style-type: none"> Obecně charakterizuje el. proud a objasní jeho podstatu u kovů a tekutin. Popíše užití el. proudu v tekutinách. Zná zásady bezpečného zacházení s elektrospotřebiči. Zná zásady ochrany před úrazem el. proudem a první pomocí při úrazu el. proudem Charakterizuje magnet. pole kolem magnetů a cívky s proudem. Načrtne průběh indukčních čar u daného magnetu a cívky s proudem. Objasní elektromagnetickou indukci. Vysvětlí rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým el. proudem a napětím. Popíše rozvodnou el. síť. Umí zapojit správně diodu. 	<ul style="list-style-type: none"> elektrický proud v kapalinách a plynech pokovování výboje v plynech bezpečné zacházení s el. zařízeními opakování o magnetech z 6. roč. magnetické pole cívky elektromagnetická indukce vznik střídavého proudu měření střídavého el. proudu a napětí transformátory, rozvodná el. síť typy polovodičů (P a N) a dioda 	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			

FYZIKA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší optická prostředí opticky hustší/řidší na základě rychlosti světla. Vysvětlí, kdy nastane lom světla ke kolmici a od kolmice na základě znalosti úhlu dopadu a úhlu lomu. Objasní princip zobrazení předmětu tenkou čočkou (spojkou, rozptylkou). Zná základ. oční vady (krátkozrakost, dalekozrakost) a vysvětlí, proč se používají ke korekci spojky/rozptylky. 	<ul style="list-style-type: none"> optická prostředí lom světla čočky lupa, mikroskop, (dalekohled, ...) oční vady 	
ENERGIE			
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> Popíše: <ul style="list-style-type: none"> co je to radioaktivita jaké jsou druhy záření. vznik energie při štěpné reakci. využití jaderného záření. ochranu před radioaktiv. zářením. Uvede výhody a nevýhody výroby el. energie v různých druzích elektráren. 	<ul style="list-style-type: none"> radioaktivita druhy záření štěpná reakce využití a ochrana jaderného záření různé způsoby výroby el. energie 	EVVO – základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> videokazeta, encyklopedie
VESMÍR			
<ul style="list-style-type: none"> Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet. Odlíší hvězdu od planety na základě jejich vlastností. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvede součásti sluneční soustavy. Vyhledá zákl. charakteristiky o Slunci a jeho planetách v tabulkách či encyklopediích. 	<ul style="list-style-type: none"> sluneční soustava <ul style="list-style-type: none"> Slunce, planety další tělesa sluneční soustavy 	EVVO – základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> videokazeta, encyklopedie
	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje hvězdy. Charakterizuje Slunce jako hvězdu. 	<ul style="list-style-type: none"> galaxie Slunce jako hvězda 	

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Název vyučovacího předmětu:

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Chemie** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Předmět chemie se zaměřuje na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodních poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Ve vzdělávacím předmětu chemie směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmu a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Výstupy a učivo pro jednotlivé ročníky upřesňují časové plány.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřeb klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodních dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Učíme žáky: vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace, provádět praktické pokusy, využívat informací z výukových programů a internetu pro zpracování vlastních prezentací, pozorovat a experimentovat, rozvíjet schopnost abstraktního a logického myšlení tím, že zařazujeme problémové úkoly, hádanky, rébusy, křížovky, referaty s chemickou tématikou.
- Učíme žáky číst s porozuměním – praktické zkoušky plnění úkolů z mezinárodního výzkumu PISA, testy Kalibro.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k aktivnímu řešení problémů, nabízíme jím praktické úlohy, hledání řešení při skupinové práci a diskusi o možných postupech řešení.

- Vedeme je k tomu, aby se nebáli svoje nápady vyzkoušet a prezentovat před třídou.

Kompetence komunikativní

- Učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně.
- Používáme různé techniky kritického myšlení a psychosociálních aktivit, které žáky učí naslouchat ostatním, dále i techniky, které procvičují vyjádření svého názoru, shrnutí a prezentaci učiva před kolektivem.
- Písemný projev nacvičujeme postupně od krátkých a strukturovaných článků, referátů až k samostatným prezentacím větších celků.
- Žáci nachází u vyučujícího podporu a pomoc při ústním i písemném vyjadřování.
- Vyučující zohledňuje schopnosti jednotlivých žáků a umožňuje mu se učit a rozvíjet komunikační dovednosti v bezpečném prostředí.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme kooperativní činnosti při vyhledávání nových informací a jejich prezentaci, při shrnutí probraného učiva, při procvičování a také při praktických činnostech.
- Nabízíme žákům skupinové vyučování.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k aktivnímu postoji v oblasti ochrany životního prostředí.
- Vztahujeme učivo co nejvíce k běžnému životu, proč je potřeba šetřit energiemi, třídit odpad, jaké důsledky má spalování fosilních paliv.
- Vedeme žáky k tomu, že i oni mohou zlepšit stav životního prostředí a jak to mohou udělat.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, jakož i k bezpečnému chování a ochraně zdraví, dbáme na respektování vymezených pravidel.
- Seznamujeme žáky s pravidly bezpečné práce v učebně chemie a při laboratorních pracích a vedeme je k jejich dodržování.
- Učíme žáky správně se chovat v případě poranění, požáru či jiné nebezpečné události.

Hodnocení

Čtení s porozuměním

- práce s textem: vyhledávání v textu, odpovědi na otázky

Řešení problémů

- prokázat vědomosti a dovednosti při laboratorních pracích, při práci s myšlenkovými mapami a při zpracovávání projektů

Komunikace

- schopnost zapojit se do diskuze, mluvit srozumitelně, uváženě argumentovat

Spolupráce a zapojení

- efektivní práce ve skupině, práce v různých skupinových rolích, aktivní zapojení se do zadaných aktivit

Faktografické znalosti

- orientace ve faktografii probírané oblasti

Příprava na hodiny

- vedení sešitu, vypracování domácích úkolů a samostatných prací

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Ch	–	–	–	–	–	0	–	–	2	2	4

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

CHEMIE			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
II. stupeň			
8. a 9. ročník			
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
<ul style="list-style-type: none"> Určí společné a rozdílné vlastnosti látek. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Určí společné a rozdílné vlastnosti látek. 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí. 	8./9. ročník <ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se / Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými, běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí. 	<ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky – R – věty, S – věty, varovné značky a jejich význam 	
<ul style="list-style-type: none"> Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek. 	8. a 9. ročník vždy podle probíraného učiva <ul style="list-style-type: none"> Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek. 	<ul style="list-style-type: none"> mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 	
SMĚSI			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje směsi a chemické látky. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje směsi a chemické látky. 	<ul style="list-style-type: none"> směsi – různorodé, stejnorodé roztoky 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení. 	<ul style="list-style-type: none"> hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok 	
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. 	<ul style="list-style-type: none"> vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlosť jejího rozpouštění do roztoku 	
<ul style="list-style-type: none"> Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi. LP – oddělování složek směsi 	<ul style="list-style-type: none"> oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití. 	<ul style="list-style-type: none"> voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její

CHEMIE			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění. 	<ul style="list-style-type: none"> vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva 	čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY			
<ul style="list-style-type: none"> Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. 	<ul style="list-style-type: none"> částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutryny, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje chem. prvky, sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech. 	<ul style="list-style-type: none"> prvky – názvy, značky; protonové čís. chemické sloučeniny – chemická vazba 	
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> prvky – vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo prvky, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků 	
CHEMICKÉ REAKCE			
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání. 	8. a 9. ročník podle probíraných skupin chemických látek <ul style="list-style-type: none"> Rozliší výchozí látky, produkty chem. reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chem. reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání. 	<ul style="list-style-type: none"> klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu. 	8. ročník <ul style="list-style-type: none"> Přečte chem. rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu. 	<ul style="list-style-type: none"> chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu. 	8. a 9. ročník podle probíraných skupin chemických látek <ul style="list-style-type: none"> Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chem. reakcí v praxi a při předcházení jejich nebez. průběhu. 	<ul style="list-style-type: none"> faktory ovlivňující rychlosť chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza 	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY			

CHEMIE

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	<ul style="list-style-type: none">8. a 9. ročník podle probíraných skupin chemických látek8. ročník oxidy, halogenidy9. ročník kyseliny, hydroxidy, soli kyslíkaté a nekyslíkaté• Porovná vlastnosti, použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none">• oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů• kyseliny a hydroxidy: vlastnosti, vzorce, názvy, použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů• soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none">ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás) EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none">průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti)
<ul style="list-style-type: none">Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.	<ul style="list-style-type: none">8. ročník• Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.		
<ul style="list-style-type: none">Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	<ul style="list-style-type: none">9. ročník• Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	<ul style="list-style-type: none">kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none">cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
<ul style="list-style-type: none">Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti, použití.	<ul style="list-style-type: none">9. ročník• Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti, použití.	<ul style="list-style-type: none">uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromat. uhlovodíků	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none">cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none">Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	<ul style="list-style-type: none">9. ročník• Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	<ul style="list-style-type: none">paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none">energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpateľnost, vlivy na prostředí, principy
<ul style="list-style-type: none">Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	<ul style="list-style-type: none">9. ročník• Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti, použití.	<ul style="list-style-type: none">deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
<ul style="list-style-type: none">Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových	<ul style="list-style-type: none">9. ročník• Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových	<ul style="list-style-type: none">přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků,	

CHEMIE			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
produkту biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	sacharidů a vitaminů v lidském těle	
<ul style="list-style-type: none"> Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu. Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů. 	9. ročník	<ul style="list-style-type: none"> rovnice fotosyntézy 	
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí využívání prvotních a druhotních surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. 	8. a 9. ročník podle probírané látky <ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí využívání prvotních a druhotních surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. 	<ul style="list-style-type: none"> chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty a pesticidy, insekticidy 	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
<ul style="list-style-type: none"> Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe. 	8. a 9. ročník podle probírané látky <ul style="list-style-type: none"> Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe. 	<ul style="list-style-type: none"> hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka. 	8. a 9. ročník podle probírané látky <ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka. 	<ul style="list-style-type: none"> léčiva a návykové látky 	

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Název vyučovacího předmětu:

Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Přírodopis** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

V předmětu přírodopis dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Přírodopis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodo-vědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídaní či ovlivňování.

V přírodopisu žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodnovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Významnou součástí přírodopisu je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodnovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k setrnnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejsířšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Učíme žáky: vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace, brát v úvahu dosavadní informace a zkušenosti, vyhledávat, třídit a zpracovávat nové informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je dávat do souvislostí a využívat v praktickém životě, provádět praktické pokusy, využívat výukové programy a internet, pozorovat a experimentovat, rozvíjet schopnost abstraktního a logického myšlení zařazováním problémových úkolů, hádanek, rébusů, křížovek, referátů s přírodopisnou tématikou, čist s porozuměním a řešit úkoly z mezinárodního výzkumu PISA, testy Kalibro,

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k aktivnímu řešení problémů.
- Nabízíme praktické a problémové úlohy, práci ve skupinách, diskuzi.
- Vedeme je k tomu, aby se nebáli svoje nápadů vyzkoušet a prezentovat před třídou.

Kompetence komunikativní

- Učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně.
- Používáme různé techniky kritického myšlení a psychosociálních aktivit, které žáky učí naslouchat ostatním. Dále techniky, které procvičují vyjádření svého názoru, shrnutí a prezentaci učiva před kolektivem.
- Písemný projev nacvičujeme postupně od krátkých a strukturovaných článků, referátů až k samostatným prezentacím větších celků. Nabízíme žákům podporu a pomoc při ústním i písemném vyjadřování.
- Zohledňujeme schopnosti jednotlivých žáků a umožňujeme jim se učit a rozvíjet komunikační dovednosti v bezpečném prostředí.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme kooperativní činnosti do výuky, učíme přijímat rozličné role ve skupině.
- Dáváme prostor, aby mohli mluvit o svých zážitcích ze skupinové práce a naplňování jednotlivých skupinových rolí.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k aktivnímu postoji v oblasti ochrany životního prostředí, učivo co nejvíce přiblížujeme okolí školy. Ukazujeme žákům jak mohou s ochranou přírody v okolí školy pomoci sami.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, jakož i k bezpečnému chování a ochraně zdraví, dbáme na respektování vymezených pravidel.
- Nacvičujeme správné chování v případě poranění, požáru či jiné nebezpečné události.
- Prakticky zkoušíme poskytování první pomoci u základních typů úrazů.

Hodnocení

Čtení s porozuměním

- práce s textem: vyhledávání v textu, odpovědi na otázky

Řešení problémů

- prokázat vědomosti a dovednosti při laboratorních pracích, při práci s myšlenkovými mapami a při zpracovávání projektů

Komunikace

- schopnost zapojit se do diskuze, mluvit srozumitelně, uváženě argumentovat

Spolupráce a zapojení

- efektivní práce ve skupině, práce v různých skupinových rolích, aktivní zapojení se do zadaných aktivit

Faktografické znalosti

- orientace ve faktografii probírané oblasti
- poznávání a třídění jednotlivých organismů pomocí obrázků i přírodnin

Příprava na hodiny

- vedení sešitu, vypracování domácích úkolů a samostatných prací

Tematické okruhy průrezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností a poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Př	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
II. stupeň			
6. ročník			
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
<ul style="list-style-type: none"> Popiše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel. Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek. Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka. 		<ul style="list-style-type: none"> základní struktura života – buňky, rasy jednobuněčné a mnohobuněčné, jednobuněčné a mnohobuněčné organismy obecně, prvoci význam a zásady třídění organismů rozmnožování u řas, hub, mechů, kapradin, semenných rostlin, členovců, měkkýšů, obratlovců bakterie – výskyt, význam a praktické využití mikroskopické organismy rybníka 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
BIOLOGIE HUB			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků. Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích. Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků. 		<ul style="list-style-type: none"> houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace, první pomoc při otravě houbami houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky – stavba, symbioza, výskyt a význam 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
BIOLOGIE ROSTLIN			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů. Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínek prostředí. 		<ul style="list-style-type: none"> systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechů, kapradin, rostlin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj, využití hospodář. významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana 	EVVO – Ekosystémy <ul style="list-style-type: none"> les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa)

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. 		<ul style="list-style-type: none"> vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštenci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. 		<ul style="list-style-type: none"> projevy chování živočichů 	
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. 		<ul style="list-style-type: none"> rozšíření, význam a ochrana živočichů 	
ZÁKLADY EKOLOGIE			
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. 		<ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. 			
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. 			
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. 		<ul style="list-style-type: none"> ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetick. zdrojů na společen. rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
			EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sport. akcích – zásady MOV). Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> Aplikuje praktické metody poznávání přírody. 		<ul style="list-style-type: none"> praktické metody poznávání přírody – pozorování loupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> Organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
<ul style="list-style-type: none"> Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. 		<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost práce v přírodotvědné učebně a při laboratorních pracích 	
7. ročník			
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší základní projevy a podmínky života. 		<ul style="list-style-type: none"> projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci zákl. organel. 		<ul style="list-style-type: none"> zákl. struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednotun. a mnohotun. 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů. 		<ul style="list-style-type: none"> zákl. struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednotun. a mnohotun. 	
<ul style="list-style-type: none"> Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek. 		<ul style="list-style-type: none"> význam a zásady třídění organismů 	
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování 		<ul style="list-style-type: none"> rozmnožování rostlin a rozmnožování bezobratlých 	
BIOLOGIE ROSTLIN			
<ul style="list-style-type: none"> Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům. 		<ul style="list-style-type: none"> anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonk, list, květ, semeno, plod) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku. Vysvětlí princip zákl. rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin. 		<ul style="list-style-type: none"> fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování významní biologové a jejich objevy 	soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů. Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínek prostředí. 		<ul style="list-style-type: none"> systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodář. významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana 	EVVO – Ekosystémy <ul style="list-style-type: none"> les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa)
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
<ul style="list-style-type: none"> Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkl. objasní jejich způl. života, přizpůsobení danému prostředí. Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. 		<ul style="list-style-type: none"> stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživeln., plazi, ptáci, savci) projevy chování živočichů 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
		<ul style="list-style-type: none"> rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení organiz. vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
ZÁKLADY EKOLOGIE			
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. Rozliší a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. 		<ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	EVVO – Ekosystémy <ul style="list-style-type: none"> les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lid. aktivity spojené

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. 			<p>s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kult. krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)</p>
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. 		<ul style="list-style-type: none"> ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	<p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sport. akcích – zásady MOV). Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRAKTIKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
• Aplikuje praktické metody poznávání přírody.		• praktické metody poznávání přírody – pozorování loupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace sebeorganizace – • Organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
• Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.		• bezpečnost práce v přírodovědné učebně a při laboratorních pracích	
8. ročník			
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
• Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.		• význam a zásady třídění organismů	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
• Vysvětlí podstatu pohlavních a nepohlavních rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.		• dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
• Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.		• Rozmnožování a chování obratlovců, dědičnost člověka	
• Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů.		• základní struktura života – buňky, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání • cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
• Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.		• anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (operná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání • cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
• Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.		• vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.	
• Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.		• nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavby	
• Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.		• životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka	
ZÁKLADY EKOLOGIE			

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. 		<ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	EVVO – Ekosystémy <ul style="list-style-type: none"> les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce, vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kultur. krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. 		<ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy 	
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. 		<ul style="list-style-type: none"> ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody, právní

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRAKTIKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
• Aplikuje praktické metody poznávání přírody.		<ul style="list-style-type: none"> praktické metody poznávání přírody – pozorování loupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace sebeorganizace – <ul style="list-style-type: none"> Organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
• Dopržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.		<ul style="list-style-type: none"> významný biologové a jejich objevy 	
9. ročník			
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
• Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.		<ul style="list-style-type: none"> vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
• Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů		<ul style="list-style-type: none"> dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení 	
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
• Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.		<ul style="list-style-type: none"> životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka 	
• Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů		<ul style="list-style-type: none"> dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení 	
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
• Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.		<ul style="list-style-type: none"> Země – vznik a stavba Země 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
• Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.		<ul style="list-style-type: none"> nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie 	
• Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších		<ul style="list-style-type: none"> vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsled- 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.		ky	<p>schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)
<ul style="list-style-type: none"> • Porovná význam půdotorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě. • Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků. • Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi. 		<ul style="list-style-type: none"> • půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospod. význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příkl. rekultivace • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí • Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty • čtvrtohory – vývoj člověka 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
		<ul style="list-style-type: none"> • Podnebí a počasí ve vztahu k životu 	<p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)
ZÁKLADY EKOLOGIE			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. • Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. 		<ul style="list-style-type: none"> • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	<p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a

PŘÍRODOPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. 		<ul style="list-style-type: none"> ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	<p>vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kultur. krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)</p> <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energet. zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodnízdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příkl. z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV). Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekolog. vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
PRAKTIKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> Aplikuje praktické metody poznávání přírody. 		<ul style="list-style-type: none"> praktické metody poznávání přírody – pozorování loupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace sebeorganizace –</p> <ul style="list-style-type: none"> Organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
<ul style="list-style-type: none"> Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a 		<ul style="list-style-type: none"> významní biologové a jejich objevy 	

PŘÍRODOPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
chování při poznávání živé a neživé přírody.			

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Název vyučovacího předmětu:

Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Zeměpis** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

Předmět plně pokrývá v této oblasti zahrnutý vzdělávací obor „Zeměpis“. Předmět slouží žákům k nabývání klíčových kompetencí vymezených RVPZV tím, že si v něm osvojují vybrané poznatky a metodické postupy věd o Zemi. Kromě toho sleduje i nabývání kompetencí specificky geografických, které nelze pod souhrnné klíčové kompetence RVPZV zahrnout. V obecné rovině se jedná zejména o kompetence:

- Mentální uchopování komplexity přírodních a společenských jevů na planetě Zemi v prostorových souvislostech.
- Rozkrývání a kompetentní zasahování do jejich vzájemných vazeb.
- Zaujímání eticky správných postojů k jejich problematickým kolizím s použitím přírodovědné i společenskovědné argumentace.

Předmět vykazuje významný integrační potenciál. Vedle zcela specifického vzdělávacího obsahu vycházejícího z řady přírodních a sociálních věd, vzájemně propojuje znalosti a dovednosti nabývané v jiných předmětech a integruje je v dimenzi prostoru povrchu Země. Proto významným způsobem přispívá k dosažení řady kompetencí žáka vymezených v průřezových témaech RVPZV – „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“, „Environmentální výchova“, „Multikulturní výchova“, „Osobnostní a sociální rozvoj“ a „Mediální výchova“.

Předmět se však nevyhýbá ani jisté sumě „akademického“ a prakticky málo upotřebitelného vědění, jehož předáváním se nenaplňují cíle RVPZV jinak než tím, že dochází k obohacování osobnosti žáka. Předmět pokládá za svůj úkol totiž i „zasvětit“ žáka do geografického pohledu na svět, dát mu možnost objevovat nové, sledovat zajímavé a ukázat cenu zkušenosti, která běžně nepatří do jeho světa.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Předmět slouží žákům k dosažení klíčových kompetencí RVPZV ve dvou rovinách.

- V rovině přímé. Užití zvolených metod a forem vyučování s použitím vhodně volených vyučovacích prostředků pomáhá žákovi k dosažení očekávaných klíčových kompetencí „samo o sobě“, zařazené učivo je „pouze“ Tematickým rámcem. Takto dosahované cíle mají především charakter výchovný a výchovně – vzdělávací resp. „osobnostně formační“.
- V rovině nepřímé. K dosažení klíčové kompetence napomáhá především naplňování cílů (resp. očekávaných výstupů) vzdělávacích oborů RVPZV do předmětu zahrnutých. Volené metody, formy a prostředky vyučování (jakož i následná evaluace) mají funkci podpůrnou. Tímto způsobem se dosahují především cíle vzdělávací.

Výsledkem práce učitele je však jediné vyučování, ve kterém žáci dosahují cílů vycházející z obou principiálních rovin, a ve kterém tyto cíle nabývají reálné jednoty. Práce učitele spočívá především v nesnadné úloze obě zde uvedené roviny výchovných a vzdělávacích strategií tvořivě (a v podstatě umělecky) skloubit v harmonický celek. Učitel přitom bere do úvahy současně:

- Rámec RVPZV a ŠVP (i s jeho pozadím v geografických a pedagogických vědách a společenské objednávce).
- Psychologické a pedagogické charakteristiky konkrétní třídy, vnímané vždy jako celek, i jako soubor tvořený konkrétními jedinci.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

K realizaci výchovných a vzdělávacích strategií je na škole k dispozici odborná učebna vybavená počítači s přístupem na internet, dataprojektorem, ozvučením učebny, interaktivní elektronickou tabulí, VHS a DVD přehrávačem a kamerou. Je možné využívat sbírku hornin, map a atlasů, školní knihovnu, skener a elektronický fotoaparát. Konkrétní volba

výchovně – vzdělávací strategie je věcí učitele, který je za svou výuku odpovědný. V předmětu Zeměpis se však většinou používají tyto metody, formy a prostředky výuky (uvedené ve vztahu ke klíčovým kompetencím RVPZV):

Kompetence k učení

- Žák si vyvíjí dovednosti k osvojování poznatků transmisivně předávaných učitelem. K transmisi požívá učitel výklad v hromadném frontálním vyučování. Ten doprovází metodami názorně demonstračními s využitím shora uváděných audiovizuálních prostředků.
- Dále se kompetence k učení dosahuje zadáváním samostatného zpracování geografických témat a jejich prezentace formou písemných prací (kompilační odborný text event. tvůrčí esej) nebo referátů s použitím audiovizuálních prostředků. K jejich zpracování se žák učí využívat informačních zdrojů (sekundární i primární literatura, turistické průvodce, populárně vědecké geografické časopisy, www stránky vědeckých institucí, kartografické zdroje na papírových i elektronických médiích, fotografie, statistické zdroje na www v českém i anglickém jazyce – data tabelovaná a v grafech a Tematických mapách). Při této práci rozhoduje o věrohodnosti informačního zdroje a učí se zachovávat pravidla citačních norem a etiky. Učitel volí téma ke studiu tak, aby vzbudil pocit osobní angažovanosti v problematice a praktických důsledků v našem životním prostředí. Tím vzbuzuje v žákovi i vnitřní motivaci.

Kompetence k řešení problémů

- Protože předchozí kompetence k učení posiluje učitel zadáváním úkolů využívajících konvergentní způsob myšlení, zadává rovněž i takové úkoly, ve kterých je třeba nalézat originální způsoby řešení a myslit divergentně. Za tímto účelem jsou zařazovány do výuky miniaturní projekty realizované formou skupinové práce. (Vítaná je i participace Zeměpisu na větších školních projektech.) Požadovaným výstupem může být studie či návrh řešení problematiky konkrétní prostorové situace, nebo geografického problému (zejména ve vztahu k ČR a místu bydliště). Srovnáváním geografických jevů a jejich analýzou se žák stává otevřený skutečnosti, že přírodní a společenské jevy mohou být uspořádány i jinak, než jak zažívá ve své každodenní realitě.

Kompetence komunikativní

- Ve všech formách výuky žák používá geografické terminologie i pojmu z jiných vědních oborů. Při argumentaci pracuje s pojmy, které přesně definuje. Těchto kompetencí nabývá jednak poslechem výkladu učitele, problémovým rozhovorem s učitelem při frontální výuce i v komunikaci se spolužáky ve skupinové výuce a dále též účastí na besedách s cestovateli a odborníky, v panelových diskusích atd. Kromě odborného jazyka si ve vyučování osvojuje i práci s informačními médiemi (v nejširším slova smyslu), jak bylo popsáno výše.

Kompetence sociální a personální

- Učitel vytváří ve vyučování atmosféru společného zájmu na stavu životního prostředí na Zemi a vytváří v žácích vědomí, že globální dimenze povrchu Země nás všechny dostává „na palubu jedné lodi“. Proto preferuje přístupy kooperační před kompetitivními. I podporu individuálního rozvoje jedince zaměřuje k obecnému prospěchu. V těchto souvislostech nazírá i podporu účasti v zeměpisných soutěžích. Geografické poznatky žákům podává též jako prostředek k porozumění politickému a ekonomickému dění, k lepšímu zapojení do místní, regionální i celostátní politiky a občanského sektoru. Za tímto účelem zařazuje učitel didaktické hry a používá simulačních a inscenačních metod. Ve výkladu a zadání úloh skupinových i samostatných rovnoměrně spojuje „individuální“, „mediální“ i „školský“ obraz reality a vede žáky ke snaze dobrat se pomocí kritického myšlení objektivního poznání.

Důležitou výchovně vzdělávací strategii je i rozvoj kázně a sebekázně žáka jako nezbytného předpokladu naplnění cílů tímto dokumentem vytčených. K těm je místy třeba dobrat se i ne vždy zábavnou prací. Realizace všech výchovně – vzdělávacích strategií zůstává vždy působení odborně i charakterově zralého, didakticky zdatného a pro geografické vzdělávání zaníceného učitele.

Předmět Zeměpis je nabídkou možnosti seznámit se s poznatkami a metodami přírodních věd o Zemi, stejně jako věd společenských. Žák sezná, že mu umožňují hlouběji participovat na běhu života a že mu odkrývají širší a plastičtější pohled na svět, ve kterém působí coby svobodnou vůli obdařená bytost.

Učivo o ČR může být zařazeno pro 8. nebo 9. ročník.

Hodnocení

Čtení s porozuměním:

- Porozumí odbornému textu z různých informačních zdrojů (atlasy, encyklopedie, internet a ostatní média, odborné publikace).
- Umí číst a vysvětlit různé typy grafů, diagramů, schémat a pro zeměpis (geografii) specifickou dovednost čtení map.

Řešení problémů:

- Orientuje se v základních problémech konfliktu lidské společnosti a přírody (umí je nazvat a popsat), zná jejich příčiny, je schopen/a hledat jejich možná řešení se zapojením znalostí ze zeměpisu a ostatních společenskovědních (D, Ov, Rv, Ev) a přírodovědných předmětů (Př, F, Ch).

Komunikace:

- Důležitou součástí v procesu výuky je schopnost diskutovat na dané téma, logicky a věcně argumentovat.

Spolupráce a zapojení:

- V případě frontální výuky je žádoucí aktivní naslouchání a zapojení se a schopnost diskuse.
- Při skupinové výuce plní svoji úlohu ve skupině a aktivně se podílí na konečném výsledku práce skupiny.

Faktografické informace:

- Zná a umí použít základní fakta plynoucí z vyučovacích hodin zaznamenaná v pracovních listech, zápisech.
- Po procvičení umí vyhledat fakta v atlasech, encyklopediích, na internetu. Důraz není kladen na jejich memorování (pamětní učení), ale na znalost a práci se zdroji těchto informací a jejich interpretaci (výklad, použití).

Příprava na hodiny:

- Spočívá především v práci týkající se vedení portfolia, nejenom jako zdroje informací z hodin v rámci výuky, ale také jejich doplnování o oblasti dle vlastního zájmu.
- Součástí výuky je také příprava příspěvků do hodin a práce na časově náročnějších projektech zpracovávaných v průběhu školního roku mimo hodiny zeměpisu.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druží jako zdroj informací o mně

Kreativita – pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápady do reality

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Komunikace – řec prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, přesvědčování, vysvětlování)

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, seberegulace

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (schopnost angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)

Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět – Evropa a svět; mezinárodní setkávání; ČR, Evropa a svět; mezinárodní setkávání

Jsme Evropané – Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování, co Evropu spojuje a co ji rozděluje, co ČR a Evropu spojuje a co je rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů v ČR, Evropě a ve světě; ČR a Evropská integrace

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

Etnický původ – základní informace o různých etnických a kulturních skupinách, odlišné myšlení a vnímání světa

Multikulturalita – multikulturalita současné ČR, Evropy a světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

Princip sociálního smíru a solidarity – nekonfliktní život v multikulturní společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – změny krajiny vlivem člověka, pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek, způsoby hospodaření v krajině; význam a změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření v krajině; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek); způsoby hospodaření v krajině

Základní podmínky života – jednotlivé geosféry a jejich význam pro život na zemi, geodiverzita); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich využití, jejich vyčerpatevnost a hospodaření s nimi, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatevnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství, životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti; cestovní ruch, změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); demografický vývoj

Vztah člověka k prostředí – nerovnoměrnost v osídlení, života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Receptivní činnosti

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)

Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu; role médií v politických změnách

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Z	–	–	–	–	–	0	2	2	2	2	8

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ZEMĚPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
II. stupeň			
6. ročník			
<p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy. Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů. Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost. 			
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině. Vytváří, využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové 			
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se na mapách, umí co nejvíce vyčíst z mapy, využívá diagramy a grafy. Je schopen získávat informace z různých informačních zdrojů, třídí je a zpracovává, získané informace prezentuje a obhajuje. Při práci s tematickými mapami umí využívat již získané znalosti a dovednosti (umí nacházet souvislosti mezi jednotlivými složkami přírodní sféry) a aplikuje je dle potřeby na daný světadíl, stát či danou oblast. Orientuje se na trhu s odbornými prameny (především mapy a atlasy, ale také encyklopedie, software) a je schopen volit vhodné zdroje informací 			
<ul style="list-style-type: none"> Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období světový čas, časová pásmá, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásmá, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti 			
<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> jednotlivé geosféry a jejich význam pro život na zemi, geodiverzita); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpateľnost) <p>EVVO – Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi) 			
<ul style="list-style-type: none"> komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polo- 			
<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě; druži jako zdroj informací o mně <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> řeč prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, přesvědčování, vysvětlování) <p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro řešení problémů 			

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
(mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	pro konkrétní potřebu vzhledem k jejich vypovídací schopnosti a ceně.	hy v zeměpisné síti; měřítko, obsah plánů, map, orientace plánů, map vzhledem k světovým stranám; praktická cvičení, aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	

7. ročník

REGIONY SVĚTA: AFRIKA, AUSTRÁLIE, OCEÁNIE, AMERIKA, ASIE, EVROPA

Poznámka: Učitel v tematickém plánu konkretizuje výstupy i učivo tak, aby vyhovovaly jeho způsobu řazení učiva regionální geografie.

<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich. 	<ul style="list-style-type: none"> Získání trvalého zájmu o poznávání světadílů, států a oblastí, o jejich rozdílný způsob života, tradice, kulturu i přírodní krásy. Získá postoje vedoucí k tolerantnímu chování vůči různým národům, kulturám tradicím, k lidem s různou barvou pleti, různou náboženskou vírou a politickým přesvědčením. Uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjádření vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů a k přiměřenému obhajování svých práv. Zvládne reagovat na aktuální situaci ve světě. Umění se geograficky orientovat na mapě světa, chápání příčin odlišností v jednotlivých regionech. 	<ul style="list-style-type: none"> světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápady do reality <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <ul style="list-style-type: none"> zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, zvyky a tradice národů Evropy <p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět; mezinárodní setkávání <p>VMEGS – Jsme Evropané</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování, co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspění k řešení problémů v Evropě a ve světě <p>MV – Lidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti) <p>MV – Etnický původ</p> <ul style="list-style-type: none"> základní informace o různých etnických a kulturních skupinách, odlišné myšlení a vnímání světa <p>MV – Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti;
---	---	---	--

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<p>multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>MV – Princip sociálního smíru a solidarity</p> <ul style="list-style-type: none">• nekonfliktní život v multikulturní společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none">• změny krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření v krajině; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none">• přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů) <p>EVVO – Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none">• nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás) <p>MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none">• pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě <p>MEV – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none">• hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality) <p>MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none">• vliv médií na kulturu; role médií v

ZEMĚPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
8. ročník			
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
<p>REGIONY SVĚTA: EVROPA</p> <p><i>Poznámka: Učitel v tematickém plánu konkretizuje výstupy i učivo tak, aby vyhovovaly jeho způsobu řazení učiva regionální geografie.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> Získání trvalého zájmu o poznávání světadílů, států a oblastí, o jejich rozdílný způsob života, tradice, kulturu i přírodní krásy. Získá postoje vedoucí k tolerantnímu chování vůči různým národům, kulturám tradicím, k lidem s různou barvou pleti, různou náboženskou vírou a politickým přesvědčením. Uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjádření vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů a k přiměřenému obhajování svých práv. Zvládne reagovat na aktuální situaci ve světě. Umění se geograficky orientovat na mapě světa, chápání příčin odlišnosti v jednotlivých regionech. 	<ul style="list-style-type: none"> světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápadů do reality <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <ul style="list-style-type: none"> zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, zvyky a tradice národů Evropy <p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět; mezinárodní setkávání <p>VMEGS – Jsme Evropané</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování, co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspění k řešení problémů v Evropě a ve světě <p>MV – Lidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti) <p>MV – Etnický původ</p> <ul style="list-style-type: none"> základní informace o různých etnických a kulturních skupinách, odlišné myšlení a vnímání světa <p>MV – Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání <p>MV – Princip sociálního smíru a solidarity</p> <ul style="list-style-type: none"> nekonfliktní život v multikulturní společnosti

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<p>nosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv</p> <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none">změny krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření v krajině; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none">přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů) <p>EVVO – Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none">nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás) <p>MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none">pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě <p>MEV – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none">hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality) <p>MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none">vliv médií na kulturu; role médií v politických změnách

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí na příměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa. Posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel. Zhodnotí příměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit. Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech. 	<ul style="list-style-type: none"> Osvojení si práce s různorodými verbálními i neverbálními texty, k umění jich využívat jako zdroj informací, ke spojování získaných informací s vlastními životními zkušeností a využívání jich při řešení reálných situací. Schopnosti orientovat se v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, k poznávání a posuzování každodenní situace a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních. Formování úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům a rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství. Rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům lidského soužití. 	<ul style="list-style-type: none"> obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska 	<p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne <p>MV – Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> změny krajiny lze vlivem člověka, způsoby hospodaření v krajině; lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

ZEMĚPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich využití, vyčerpatelnost a hospodaření s nimi) <p>EVVO – Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás) <p>MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě <p>MEV – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality) <p>MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vliv médií na kulturu; role médií v politických změnách
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí význam životního prostředí a posoudí vlivy jednotlivých států na životní prostředí dané oblasti. Uvědomuje si odpovědnost za svou vlastní ekologickou stopu. Chápe zodpovědně strategii trvalé udržitelnosti, je schopen/a zvážit dopady vlastního chování a životního stylu na životní prostředí v regionálním i globálním měřítku. 	<ul style="list-style-type: none"> krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	<p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> změny okolní krajiny vlivem člověka, pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové energetické, jejich vyčerpateľnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti) <p>MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě <p>MEV – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
			<p>reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)</p> <p>MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none">• vliv médií na kulturu

ZEMĚPIS			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
9. ročník			
ČESKÁ REPUBLIKA			
<ul style="list-style-type: none"> Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům. Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu. 	<ul style="list-style-type: none"> Porovnává osobní a obecné zájmy při řešení komunálních problémů, aplikuje znalosti geografické zákonitosti. Dokáže na základě práce odbornými prameny týkajícími se regionu provést jednoduchou SWOT analýzu. Rozlišuje a popisuje fyzickogeografickou a socioekonomickou polohu ČR. Vyvodí z ní přednosti zejména v souvislosti se členstvím v EU. Popíše průběh hranic ČR ve vztahu k přírodním jednotkám, okolním státům a euroregionům. Rozlišuje základní krajinné typy ČR ve vztahu k reliéfu, klimatu a vegetačního krytu. Na mapách lokalizuje nejvýznamnější orografické jednotky a nejdůležitější přírodní památky ČR. Ze znalostí závislosti klimatu na reliéfu odvozuje příčiny klimatických rozdílů v jednotlivých regionech ČR. Na mapě identifikuje jménem největší české řeky, popíše jejich tok ve vztahu k největším městům a horopisným celkům na jejich toku. Lokalizuje rybniční oblasti ČR a uvede příklady vlivu rybníků a přehrad na krajinný ráz i hospodářskou aktivitu. 	<ul style="list-style-type: none"> místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifiku regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> občan jako odpovědný člen společnosti (schopnost angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku) <p>VDO – Formy participace občanů v politickém životě</p> <ul style="list-style-type: none"> volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí <p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět</p> <ul style="list-style-type: none"> ČR Evropa a svět; mezinárodní setkávání <p>VMEGS – Jsme Evropáné</p> <ul style="list-style-type: none"> ČR a Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování, co ČR a Evropu spojuje a co je rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspění k řešení problémů v ČR, Evropě a ve světě <p>MV – Multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich multikulturalita současně ČR a Evropy, předpokládaný vývoj v budoucnu; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování rozdílností) <p>MV – Etnický původ</p> <ul style="list-style-type: none"> základní informace o různých etnických a kulturních skupinách, odlišné myšlení a vnímání světa <p>MV – Princip sociálního smíru a solidarity</p> <ul style="list-style-type: none"> nekonfliktní život v multikulturní společnosti, zohlednění potřeb minoritních
<ul style="list-style-type: none"> Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. 	<ul style="list-style-type: none"> Hierarchicky seřadí jednotky územně – správního členění ČR. Na slepé mapě identifikuje kraje a krajská města. Klasifikuje sídla v ČR podle velikosti, rozlišuje zóny v českých městech. Vysvětlí urbanizační a suburbanizační 		

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>procesy v ČR i jejich historické a hospodářské pozadí. Odlišuje výjimečné postavení Prahy vůči ostatním sídlům a regionům. Rozlišuje jádrové a periferní oblasti v ČR, provádí náznak jejich SWOT analýzy, vyjmenuje některé důležité podmínky regionálního rozvoje.</p> <ul style="list-style-type: none">• Na mapách lokalizuje centra a oblasti tradiční české průmyslové výroby a odlišuje je od nových perspektivních průmyslových zón. Posuzuje vhodnost zemědělské výroby vzhledem k fyzickogeografickým podmínek a krajinnému plánování. Jmenuje mechanismy zapojení české ekonomiky do EU.		<p>skupin; otázka lidských práv</p> <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none">• význam a změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření v krajině; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none">• geodiverzita, energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none">• zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti) <p>EVVO – Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none">• nerovnoměrnost v osídlení (příčiny a důsledky, zvyšování rozdílů v kontextu globa-

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<p>lizace, principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování u nás a ve světě)</p> <p>MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě <p>MEV – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality) <p>MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vliv médií na kulturu; role médií v politických změnách
<ul style="list-style-type: none"> • Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže zařadit nejdůležitější organizace, jichž je ČR členem, podle jejich účelu. Umí o nich samostatně získat prakticky použitelné informace, zhodnotit je a interpretovat. 	<ul style="list-style-type: none"> • politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium <p>VMEGS – Objevujeme Evropa a svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČR Evropa a svět; mezinárodní setkávání <p>VMEGS – Jsme Evropané</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČR a Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování, co ČR a Evropu spojuje a co je rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů v ČR, Evropě a ve světě

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. • Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sběr dat z terénního výzkumu sběr dat ze sekundárních zdrojů (knihy, časopisy, statistické ročenky, internet atd.). • Převedení získaných údajů do grafů, náčrtů, map, plánů; práce s textem, 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
---	--	---	--

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>tvořivé psaní; umělecká a návrhářská práce, prostorový design ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretace údajů pomocí grafů, diagramů, kartogramů, náčrtů, map, atlasů, plánů, fotografií, leteckých a družicových snímků atd. • Vžívání se do určitých životních rolí, používání her, navození různých situací, dělání rozhodnutí, skupinová a párová diskuse. • Výzkum a jeho aplikace na možné situace, vciťování. 	<p>vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápadů do reality <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeč prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, přesvědčování, vysvětlování) <p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro řešení problémů <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam a změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření v krajině; lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • geodiverzita, energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • zemědělství a ekologické zemědělství; doprava, význam a vývoj; místní průmysl, odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody a kulturních památek, cestovní ruch, změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a

ZEMĚPIS

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.		<ul style="list-style-type: none">ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	<p>perspektiv); demografický vývoj EVVO – Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none">nerovnoměrnost v osídlení (příčiny a důsledky, dlouhodobé programy zaměřené k růstu regionu, principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování) <p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none">dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, seberegulace <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none">analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

Název vyučovacího předmětu:

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Hudební výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

Cílem výuky hudební výchově na naší základní škole je rozvinout u žáků zájem o hudbu, má umožnit žákovu vystavět si svůj osobní kulturní profil prostřednictvím recepčních, reprodukčních a aktivních hudebních projevů. Ve výuce se učitelé snaží propojovat historické hudební epochy s tím, co se žáci učí v jiných předmětech (výtvarná výchova, dějepis, občanská výchova, zeměpis, literatura, cizí jazyky, ...). V hodinách hudební výchovy využíváme, hravou formou a kreativním přístupem zpracováváme říkanky, lidové i umělé písň, poslechové skladby, tance. Žáci objevují svůj vlastní svět hudby, učí se s ní žít, rozumět jí a prožívat ji.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka naší školy takto:

Kompetence k učení

- motivujeme sebe, žáky i zákonné zástupce k celoživotnímu vzdělávání
- podporujeme samostatnost, tvořivost a nápaditost
- upřednostňujeme individuální přístup k žákovi – při hodinách využíváme schopností nadaných dětí; pro méně nadané děti nacházíme jim přiměřené aktivity
- učíme žáky pomocí metod RWCT – pracujeme podle modelu E – U – R, používáme různé techniky KM hlavně při práci s textem o hudební historii
- vedeme žáky k sebehodnocení – již od prvního stupně žáci sledují své pokroky a postupně se učí hodnotit sebe sama

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů – postupně žáky učíme nebát se pěveckých projevů před ostatními, trénujeme zvládání trémy
- oceňujeme více způsobů řešení – přijmeme, když si žák zvolí svou vlastní cestu k řešení zadaného úkolu, pokud přitom ctí smluvěná pravidla

Kompetence komunikativní

- učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně

- vedeme žáky k soustředěnému poslechu hudby, vyhledávání v ní zadaných prvků (barva, tempo, gradace, nástroje,...) a umět o nich vlastními slovy kultivovanou formou pohovřit
- učíme žáky zaujímat postoje k různým hudebním stylům a svůj postoj zdůvodnit

Kompetence sociální a personální

- budujeme pozitivní školní a třídní klima – snažíme se učit hudební výchovu v přátelské, bezpečné a tvořivé atmosféře
- vedeme k vytváření pravidel vzájemného soužití s konkrétní aplikací do vyučovacího procesu – vytváříme různá pravidla pro rozmanité aktivity v hodinách (hra na nástroj, zpěv, tanec, skupinová práce,...)
- zařazujeme kooperativní činnosti do výuky
- vedeme žáky k vzájemnému pochopení různých sociálních kultur – multikultura – snažíme se nacházet zvláštnosti a zajímavosti v hudbě jiných národů a kultur

Kompetence občanská

- vedeme žáky k pochopení principu růstu a změny (naučit se uvolňovat svůj potenciál, poznat a rozvíjet svůj talent)
- vedeme k dodržování pravidel vzájemného soužití
- pomáháme žákům probudit v sobě úctu ke kulturním tradicím a historickému dědictví – na hudebním odkazu si všímáme odlišností různých kultur a snažíme se o jejich pochopení na základě historického, politického, společenského a náboženského podtextu

Kompetence pracovní

- dbáme na respektování vymezených pravidel
- vedeme žáky k bezpečnému používání nástrojů – správná technika hry na hudební nástroje používané při výuce

Hodnocení

Kompetence k učení – vedeme žáky k sebehodnocení

- Zpěv (rytmus, intonace, text, kreativita při tvorbě vlastních skladeb)
- Faktografické znalosti (spojování, rozlišování, hledání souvislostí, práce s textem z historie vážné a populární hudby, pracovní listy)
- Znalosti hudební teorie (notový zápis, notové značky, hudební nástroje – poznávačka)

Komunikace – učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně

- Poslech (pozornost; druh skladby, nástroje, části, motiv)
- Sešit (pečlivost a úprava, přehlednost, úplnost)

Aktivita a spolupráce – budujeme pozitivní školní a třídní klima, dbáme na dodržování pravidel vzájemného soužití (reakce na pokyny, chovat se podle zadaných pravidel při všech činnostech, schopnost pracovat ve skupině, shovívavost při poslechu od přírody méně nadaných spolužáků – každý jsme šikovný na něco jiného, existuje stálá šance osobního rozvoje v každé oblasti, kterou si vybereme a pilně v ní cvičíme)

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě

Kreativita – cvičení pro rozvoj rysů kreativity (pružnost nápadů, „dotahovat“ nápady do reality)

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

Kooperace a kompetence – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce)

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

VMEGS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vztah člověka k prostředí – nás životní styl

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Receptivní činnosti

Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu; médií na postoje a chování lidí

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Hv	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. 	<ul style="list-style-type: none"> Zazpívá vybranou píseň. Pokusí se poslechem rozeznat jednohlas a dvojhlas ve zpívané písni. 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecké dovednosti (pěvecký postoj, dýchání, výslovnost, pěvecký hlas, na – sazení a tvorba tónu, hlasová hygiena) lidové písničky prodleva kánon lidový dvojhlas 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání se ve skupině; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
<ul style="list-style-type: none"> Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem. 	<ul style="list-style-type: none"> Odříká vybranou říkanku. Reprodukuje rytmus 	<ul style="list-style-type: none"> říkadla, jejich rytmizace a melodizace realizace písniček ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu diatonické postupy v durových a mollových tóninách (příp. volné nástupy 1., 3., 5., 8. a spodního 5. stupně) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj rysů kreativity (pružnost nápadů, „dotahovat“ nápady do reality)
<ul style="list-style-type: none"> Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. 	<ul style="list-style-type: none"> Zpívanou píseň doprovodí na některý jednoduchý nástroj. 	<ul style="list-style-type: none"> doprovod rytmickými (příp. melodickými) nástroji akcentace těžké doby ostinátní doprovod hudební hry (otázka, odpověď) 	
<ul style="list-style-type: none"> Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjádří pohybem zpívanou píseň nebo slyšenou hudbu. Hrou na tělo nebo na jednoduchý nástroj vyjadřuje rytmus, metrum a takt vybrané písničky nebo hudby. Pohybem vyjádří tempo, dynamiku a vzestupnou i sestupnou linku jednoduché melodie. 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché lidové taneční písničky (zpívané i poslouchané) taneční hry se zpěvem poslechové skladby rytmus, metrum, takt tempo, dynamika, směr melodie taktování dvoudobého a třídobého taktu 	MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> informace o hudbě různých etnických skupin
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. 	<ul style="list-style-type: none"> Zkouší rozpoznat kvalitu tónů podle výrazně různého způsobu zpěvu nebo podle hry na zvukově velmi odlišné hudební nástroje. 	<ul style="list-style-type: none"> kvalita tónů (délka, síla, barva, výška) tempové a dynamické změny v hudbě 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná v proudu znějící hudby 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná v proudu znějící hudby bicí 	<ul style="list-style-type: none"> záznam vokální hudby 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	a smyčcové hudební nástroje. • Seznámí se s hudbou instrumentální, vokální a vokálně instrumentální.	• hudební nástroje	
2. ročník			
• Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	• Zazpívá vybranou píseň. • Poslechem rozeznává jednohlas a dvojglas ve zpívané písni.	• pěvecké dovednosti (pěvecký postoj, dýchání, výslovnost, pěvecký hlas, na – sazení a tvorba tónu, hlasová hygiena) • lidové písni • prodleva • kánon • lidový dvojglas	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí • já jako zdroj informací o sobě OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí • vzájemné poznávání se ve skupině; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
• Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	• Odříká vybranou říkanku. • Vymyslí melodii k dané říkance nebo větě. • Reprodukuje rytmus.	• říkadla, jejich rytmizace a melodizace • realizace písni ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu • diatonické postupy v durových a mollových tóninách (příp. volné nástupy 1., 3., 5., 8. a spodního 5. stupně)	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita • cvičení pro rozvoj rysů kreativity (pružnost nápadů, „dotahovat“ nápady do reality)
• Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	• Zpívanou píseň doprovodí na některý jednoduchý nástroj.	• doprovod rytmickými (příp. melodickými) nástroji • akcentace těžké doby • ostinátní doprovod • hudební hry (otázka, odpověď)	
• Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	• Vyhádří pohybem zpívanou píseň nebo slyšenou hudbu. • Hrou na tělo nebo na jednoduché nástroje vyjadřuje rytmus, metrum a takt vybrané písni nebo hudby. • Pohybem vyhádří tempo, dynamiku a vzestupnou i sestupnou linku jednoduché melodie.	• jednoduché lidové taneční písni (zpívané i poslouchané) • taneční hry se zpěvem • poslechové skladby • rytmus, metrum, takt • tempo, dynamika, směr melodie • taktování dvoudobého a třídobého taktu	MV – Etnický původ • informace o hudbě různých etnických skupin
• Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	• Zkouší rozpoznat kvalitu tónů podle výrazně různého způsobu zpěvu nebo podle hry na zvukově velmi odlišné hudební nástroje.	• kvalita tónů (délka, síla, barva, výška) • tempové a dynamické změny v hudbě	
• Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu	• Rozpozná v proudu znějící hudby bicí a smyčcové, dechové a některé další	• záznam vokální hudby • hudební nástroje	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	<p>strunné hudební nástroje.</p> <ul style="list-style-type: none"> Seznámí se s hudbou instrumentální, vokální a vokálně instrumentální. 		
3. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. 	<ul style="list-style-type: none"> Zazpívá vybranou píseň. Poslechem rozeznává jednohlas a dvojglas ve zpívané písni. Pokusí se dle svých možností udržet ve svém hlase v dvojglasém a víceglasém kánonu. 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecké dovednosti (pěvecký postoj, dýchání, výslovnost, pěvecký hlas, na – sazení a tvorba tónu, hlasová hygiena) lidové písni prodleva kánon lidový dvojglas 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání se ve skupině; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
<ul style="list-style-type: none"> Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem. 	<ul style="list-style-type: none"> Odříká vybranou říkanku. Vymyslí melodii k dané říkance nebo větě. Opěrné písni pro 1., 3., 5., 8. a spodní 5. stupeň. Reprodukuje rytmus. 	<ul style="list-style-type: none"> říkadla, jejich rytmizace a melodizace realizace písni ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu diatonické postupy v durových a mollových tóninách (příp. volné nástupy 1., 3., 5., 8. a spodního 5. stupně) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj rysů kreativity (pružnost nápadů, „dotahovat“ nápady do reality)
<ul style="list-style-type: none"> Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. 	<ul style="list-style-type: none"> Zpívanou píseň doprovodí na některý jednoduchý nástroj. 	<ul style="list-style-type: none"> doprovod rytmickými (příp. melodic-kými) nástroji akcentace těžké doby ostinátní doprovod hudební hry (otázka, odpověď) 	
<ul style="list-style-type: none"> Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjádří pohybem zpívanou píseň nebo slyšenou hudbu. Hrou na tělo nebo na jednoduché nástroje vyjadřuje rytmus, metrum a takt vybrané písni nebo hudby. Pohybem vyjádří tempo, dynamiku a vzestupnou i sestupnou linku melodie. 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché lidové taneční písni (zpívané i poslouchané) taneční hry se zpěvem poslechové skladby rytmus, metrum, takt tempo, dynamika, směr melodie taktování dvoudobého a třídobého taktu 	MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> informace o hudbě různých etnických skupin
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. 	<ul style="list-style-type: none"> Zkouší rozpoznat kvalitu tónů podle různého způsobu zpěvu nebo podle hry na různé hudební nástroje. Ve znějící hudbě zkouší rozpoznat změnu tempa a dynamiky. 	<ul style="list-style-type: none"> kvalita tónů (délka, síla, barva, výška) tempové a dynamické změny v hudbě 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná v proudu znějící hudby 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná v proudu znějící hudby 	<ul style="list-style-type: none"> záznam vokální hudby 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	<p>alespoň čtyři konkrétní hudební nástroje.</p> <ul style="list-style-type: none"> Odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální. 	<ul style="list-style-type: none"> hudební nástroje 	
2. období (4. – 5. ročník)			
4. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Upevňuje vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících. Zazpívá vybranou písničku. Opěrné písničky pro 1., 3., 5., 8. a spodní 5. stupeň. Pokusí se dle svých možností udržet ve svém hlase v dvojhlase zpívané písni. 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký projev 	<p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
<ul style="list-style-type: none"> Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či písničku zapsanou pomocí not. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se se zápisem not v notové osnově. Seznámí se s některými hudebními značkami. Snaží se sledovat notový záznam některé jednoduché písničky. 	<ul style="list-style-type: none"> notová osnova, noty a hudební značky grafický záznam melodie rytmické schéma jednoduché skladby nebo její části 	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písniček. 	<ul style="list-style-type: none"> Pokouší se reprodikovat melodii, motiv, téma o maximálně 4 notách. Snaží se doprovodit písničku hrou na některé hudební nástroje. Pokusí se o reprodukci vybrané písničky na některém hudebním nástroji – rytmicky a/nebo melodicky. 	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroj reprodukce tématu, motivu, melodie 	<p>MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> vliv médií na postoje a chování lidí
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznámí se s hudební formou dvojdílnou a třídílnou. 	<ul style="list-style-type: none"> malá písňová forma velká písňová forma rondo, variace 	
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace. 	<ul style="list-style-type: none"> Pokusí se vytvořit jednoduchou předehru, mezihru, dohru k vybrané písničce. Pokusí se o jednoduchou improvizaci. 	<ul style="list-style-type: none"> tvorba předehry, mezihry, dohry s využitím tónového materiálu písničky hudební improvizace 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná v proudu znějící hudbu některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na 	<ul style="list-style-type: none"> Pokouší se rozlišit polyfonní a homofonní hudbu. 	<ul style="list-style-type: none"> záznam vokální nebo orchestrální hudby hudební rytmus 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.			
<ul style="list-style-type: none"> Ztvárníuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se vyjadřovat hudbu pohybem. Seznamuje se základními tanečními kroky. 	<ul style="list-style-type: none"> rytmizace hudební improvizace 	
5. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Upevňuje vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících. Zazpívá vybranou píseň. Opěrné písň pro 1., 3., 5., 8. a spodní 5. stupeň. Pokusí se dle svých možností udržet ve svém hlase v dvojhlase zpívané písni. Upevňuje vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících. 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký projev 	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
<ul style="list-style-type: none"> Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či písň zapsanou pomocí not. 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje noty stupnice C dur. Dle svých schopností rozpozná a určí délky not a pomlak a určí další čtyři hudební značky Sleduje notový záznam vybrané písni. Vytleskává (vytukává...) rytmus jednoduchého notového záznamu ve tří a čtyřdobém taktu. Pokusí se zaznamenat melodii a/nebo rytmus vybrané (vymyšlené) skladby/písni. 	<ul style="list-style-type: none"> notová osnova, noty a hudební značky grafický záznam melodie rytmické schéma jednoduché skladby nebo její části 	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni. 	<ul style="list-style-type: none"> Pokouší se reprodukovat melodii, motiv, téma. Doprovodí písň hrou na některé hudební nástroje. Pokusí se o reprodukci vybrané písni na některém hudebním nástroji – rytmicky a/nebo melodicky. 	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroj reprodukce tématu, motivu, melodie 	MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> vliv médií na postoje a chování lidí
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná hudební formu jednoduché písni či skladby. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozezná podle svých schopností hudební formu dvojdílnou a třídlou. 	<ul style="list-style-type: none"> malá písňová forma velká písňová forma rondo 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace. 	<ul style="list-style-type: none"> Dle svých schopností vytvoří jednoduchou předehru, mezihru, dohru k vybrané písni. Vytváří jednoduchou improvizaci. 	<ul style="list-style-type: none"> variace tvorba předehry, mezihry, dohry s využitím tónového materiálu písni hudební improvizace 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hud. výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonic. změny. 	<ul style="list-style-type: none"> V proudu znějící hudby rozezná zřetelné rytmické, harmonické, tempové i dynamické změny. Zkouší sledovat záznam vokální nebo orchestrální hudby. 	<ul style="list-style-type: none"> záznam vokální hudby hudební rytmus 	
<ul style="list-style-type: none"> Ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovednosti vytváří pohybové improvizace. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se základními tanečními kroky. Pohybově ztvární vybranou kratší skladbu. 	<ul style="list-style-type: none"> rytmizace hudební improvizace 	

II. stupeň

6. ročník

<ul style="list-style-type: none"> Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. 	<ul style="list-style-type: none"> Zvolí pohybový doprovod k písni, snaží se je rytmicky vyjádřit, má zájem doprovázet se na jednoduché nástroje (ozvučná dřívka, tamburína, bubínek, triangl, činelky), zvládne jednoduché taneční kroky. 	<ul style="list-style-type: none"> písni umělé i lidové, lidové tance (polka, mazurka) 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce)
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí rozpoznat, jaký projev je vhodný pro určitý druh písni (ukolébavka, koleda, lidová písni,...), v lidovém dvojhlase dokáže udržet hlavní hlas (když učitel či pěvecky vyspělí žáci zpívají druhý hlas). 	<ul style="list-style-type: none"> písni umělé i lidové 	
<ul style="list-style-type: none"> Reprodukují na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb, vytváří a volí jednod. doprovody, provádí jednod. hudební improvizace. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná ve skladbě nápadný hudební motiv, při zpěvu se doprovází pohybem a zvuky (dupání, tleskání, luskání). 	<ul style="list-style-type: none"> písni lidové i umělé, poslech různých skladeb (písni, opera, opereta, muzikál, balet) 	
<ul style="list-style-type: none"> Realizuje podle svých individuálních 	<ul style="list-style-type: none"> Rozezná v notovém zápisu písni, kam 	<ul style="list-style-type: none"> notový zápis – celý tón a půltón, 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
schopností a dovedností písň a skladby různých stylů a žánrů.	jde melodie, pozná pomlky a repetici.	křížky, bě, odrážky, akordy, rytmická hodnota not	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuál. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednod. pohybovou vazbu. 	<ul style="list-style-type: none"> Zvolí jednoduchý pohybový doprovod k písni, zvládne jednoduché taneční kroky. 	<ul style="list-style-type: none"> písň, lidové písň, lidové tance (polka, mazurka) 	
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku 	<ul style="list-style-type: none"> Zná a vnímá v hudbě výrazové prostředky, sám se snaží při hudební produkci některé použít, chápe rozdělení hudeb. děl na charakteristické části (píseň, opera, opereta, muzikál, hudeb. revue), s pomocí pozná hudební variace. 	<ul style="list-style-type: none"> poslech hudebních ukázek, opera, opereta, píseň, hudební variace, melodram, balet, hudební výrazové prostředky (melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast, gradace) 	
<ul style="list-style-type: none"> Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá, poslouchá a snaží se porovnat skladby. 	<ul style="list-style-type: none"> umělá a lidová písň, vývoj české opery (Josef Mysliveček, Antonín Dvořák, Leoš Janáček, Bohuslav Martinů) 	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> lidová slouvesnost, zvyky a tradice národů Evropy MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. 	<ul style="list-style-type: none"> Hudbu má spojenu s pohybem – tanečním uměním, mluveným slovem a dramatizací. 	<ul style="list-style-type: none"> balet, výrazový tanec, opera a opereta, melodram 	

7. ročník

<ul style="list-style-type: none"> Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. 	<ul style="list-style-type: none"> Zvolí pohybový doprovod k písni, snaží se je rytmicky vyjádřit, má zájem doprovázet se na jednoduché nástroje (dle svých schopností – zvonkohra, zobcová flétna), zvládne jednoduché taneční kroky. 	<ul style="list-style-type: none"> lidová písň česká a světová, umělé písň, poslech skladeb 	OSV Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce)
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i 	<ul style="list-style-type: none"> Umí rozpoznat, které pěvecké návyky jsou zdravé a žádoucí, zná a snaží se uplatňovat zásady hlasové hygieny, ve dvojhlasu dokáže udržet svůj hlas, zpívá kánony. 	<ul style="list-style-type: none"> hlas a hlasová hygiena, polyfonie, skladatel a interpret 	EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> náš životní styl

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.			
<ul style="list-style-type: none"> Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná ve skladbě nápadný hudební motiv, umí jej zreprodukrovat, při zpěvu se doprovází na rytmické nástroje. 	<ul style="list-style-type: none"> písně, poslech skladeb (fuga, koncert, symfonie, kantáta a oratorium, muzikál) 	
<ul style="list-style-type: none"> Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. 	<ul style="list-style-type: none"> Zpívá písně s pomocí učitele dle notového zápisu, všímá si v zápisu hudebních značek. 	<ul style="list-style-type: none"> písně, ukázky zápisů hudebních děl 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednod. pohybovou vazbu. 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se na základě svých zkušeností rozpoznat lidové tance různých národů a kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> lidová píseň česká a světová 	MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná a vnímá v hudbě výrazové prostředky, sám se snaží při hudební produkci některé použít, chápe rozdelení hudebních děl na charakteristické části (koncert, sonáta, symfonie). 	<ul style="list-style-type: none"> poslech hudebních ukázek, sonáta, symfonie, koncert jako hudební forma 	
<ul style="list-style-type: none"> Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá, poslouchá a snaží se porovnat skladby. 	<ul style="list-style-type: none"> lidová píseň světová a česká, duchovní a světská hudba, poslech hud. ukázek (fuga, kánon, sonáta, symfonie, muzikál, koncert) 	
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává souvislosti mezi hudebou a jinými druhy umění. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe lidovou píseň jako součást každé světové národní kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> lidová píseň česká a světová 	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
8. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnáší do výuky své hudební zájmy, podélí se o ně se třídou (ukázky, referáty) má zájem doprovázet se při zpěvu dle svých možností, zvládne jednoduché taneční kroky a kombinace. 	<ul style="list-style-type: none"> • písň, referáty o populární hudbě 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce)
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí zpívat kánon, posoudí (ne)vhodnost svého či cizího hlasového projevu, ocení při zpěvu snahu a úsilí ostatních. 	<ul style="list-style-type: none"> • písň 	
<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Snaží se reprodukovat slyšené hudební motivy a části písni, při zpěvu se doprovádí na rytmické nástroje nebo na jiné nástroje dle svých individuálních schopností. 	<ul style="list-style-type: none"> • písň, poslech skladeb (Z HUDEBNÍCH DĚJIN – starověk, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. století – světová hudba, POPULÁRNÍ HUDBA – blues, jazz, swing, rock and roll, country and western, rock) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písň a skladby různých stylů a žánrů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Při seznamování s novou písni se orientuje se v notovém zápisu, dle svých možností a individuálních schopností je schopen se doprovodit (rytmické nástroje, luskání či tleskání, jiné nástroje). 	<ul style="list-style-type: none"> • písň, ukázky notového zápisu skladeb (Seikilova píseň, středověký hud. zápis, kánon a fuga) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuál. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednod. pohybovou vazbu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v historických hudebních stylech a umí k nim přiřadit odpovídající typ pohybových prvků, zvládá jednoduché taneční kroky. 	<ul style="list-style-type: none"> • hudební dějiny, populární hudba – country, rock and roll 	
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná a vnímá v hudbě výrazové prostředky, sám se snaží při hudební produkci některé použít, chápe jejich význam. 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech hudebních ukázek (vážná i populární hudba) 	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.			
<ul style="list-style-type: none"> Zářadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. Vyhledává souvislosti mezi hudebou a jinými druhy umění. 	<ul style="list-style-type: none"> Při poslechu hudby si všímá použitých prvků, charakteristických nástrojů a postupů – na základě toho zvládne ukázku zařadit do určitého stylového období. Chápe kulturu určitého období jako celek, jehož nedílnou součástí je vedle hudby i výtvarné umění, architektura, literatura, atd. 	<ul style="list-style-type: none"> poslech skladeb (Z HUDEB. DĚJIN – starověk, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. století – světová hudba, POPULÁRNÍ HUDBA – blues, jazz, swing, rock and roll, country and western, rock) HUDEBNÍ DĚJINY – starověk, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. století – světová hudba, POPULÁRNÍ HUDBA – blues, jazz, swing, rock and roll, country and western, rock) 	MEV – Receptivních činností – Vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení MEV – Receptivních činností – Fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> vliv médií na kulturu EVVO – Vztah člověka k prostředí <ul style="list-style-type: none"> Náš životní styl MV – Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
9. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i 	<ul style="list-style-type: none"> Vnáší do výuky své hudební zájmy, podélí se o ně se třídou (ukázky, referáty) má zájem doprovázet se při zpěvu dle svých možností, zvládne jednoduché taneční kroky a kombinace. Umí zpívat kánony, dle svých možností lidový i jiný dvojhlás, posoudí (ne)vhodnost a kvalitu svého či cizího hlasového projevu, ocení při zpěvu snahu a úsilí ostatních. Snaží se reprodukovat slyšené hudební motivy a části písni, při zpěvu se doprovází na rytmické 	<ul style="list-style-type: none"> písň, referáty o populární hudbě písň písň, poslech skladeb (ČESKÉ HUDEBNÍ DĚJINY – příchod křesťanství, středověk, renesance, 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (skupinová práce)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	nástroje nebo na jiné nástroje dle svých individuálních schopností, snaží se o jednoduché improvizace.	baroko, klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. století, ČESKÁ POPULÁRNÍ HUDBA – hudba národního obrození, jazz a swing, trampska píseň, divadla malých forem, big beat, pop 60. – 90. let, současnost)	
<ul style="list-style-type: none"> Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písni a skladby různých stylů a žánrů. 	<ul style="list-style-type: none"> Při seznamování s novou písni se orientuje se v notovém zápisu, dle svých možností a individuálních schopností je schopen se doprovodit (rytmické nástroje, luskání či tleskání, jiné nástroje). 	<ul style="list-style-type: none"> písni, ukázky zápisů skladeb (středověké hudební zápis, autentické zápis skladatelů – L. Janáček, A. Hába, zápis elektronické hudby) 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuál. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednod. pohybovou vazbu. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v historických hudebních stylech a umí k nim přiřadit odpovídající typ pohybových prvků, zvládá jednoduché taneční kroky. 	<ul style="list-style-type: none"> hudební dějiny, populární hudba – moderní současné tance 	
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná a vnímá v hudbě výrazové prostředky, sám se snaží při hudební produkci některé použít, chápe jejich význam, vnímá hudební dílo jako celek. 	<ul style="list-style-type: none"> poslech hudebních ukázk (vážná i populární hudba) 	
<ul style="list-style-type: none"> Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. 	<ul style="list-style-type: none"> Při poslechu hudby si všímá použitých prvků, charakteristických nástrojů a postupů – na základě toho zvládne ukázkou zařadit do určitého stylového období, porovná ji s dalšími skladbami ze stejného a jiných období. 	<ul style="list-style-type: none"> poslech skladeb (ČESKÉ HUDEBNÍ DĚJINY – příchod křesťanství, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. století, ČESKÁ POPULÁRNÍ HUDBA – hudba národního obrození, jazz a swing, trampska píseň, divadla malých forem, big beat, pop 60. – 90. let, současnost) 	
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. 	<ul style="list-style-type: none"> Chápe kulturu určitého období jako celek, jehož nedílnou součástí je 	<ul style="list-style-type: none"> ČESKÉ HUDEBNÍ DĚJINY – příchod křesťanství, středověk 	MEV – Receptivních činností – Vnímání autora mediálních sdělení

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
	vedle hudby i výtvarné umění, architektura, literatura, atd.	renesance, baroko, klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. století, ČESKÁ POPULÁRNÍ HUDBA – hudba národního obrození, jazz a swing, trampska píseň, divadla malých forem, big beat, pop 60. – 90. let, současnost)	<ul style="list-style-type: none">identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení <p>MEV – Receptivních činností – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none">vliv médií na kulturu <p>EVVO – Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none">náš životní styl

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

Název vyučovacího předmětu:

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

V předmětu **Výtvarná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Ta umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápout kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. Výstupy a učivo pro jednotlivé ročníky na II. stupni upřesňují časové plány.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence, k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy, k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; vede žáka k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- činnostním učením motivujeme žáky k poznání smyslu a cíle učení
- podporujeme samostatnost, tvořivost a nápaditost
- upřednostňujeme individuální přístup k žákovi
- při hodnocení používáme pozitivní motivaci
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu přístupu při řešení problémů
- oceňujeme více způsobů řešení

- vedeme žáky k otevřené komunikaci a aktivnímu naslouchání

Kompetence komunikativní

- využíváme komunitní kruh k vyjádření zkušeností, názorů, otázek, k výměně informací, k řešení problémů
- budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem, žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami
- pomocí komunikace budujeme vztahy založené na důvěře, zodpovědnosti a spolupráci

Kompetence sociální a personální

- budujeme pozitivní třídní klima
- zařazujeme kooperativní činnosti do výuky
- vedeme žáky k vzájemnému pochopení různých sociálních kultur – multikultura

Kompetence občanská

- vedeme žáky k dodržování pravidel vzájemného soužití
- pomáháme žákům probudit v sobě úctu ke kulturním tradicím a historickému dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, jakož i bezpečnému chování a ochraně zdraví

Hodnocení

Příprava na hodiny:

- žák nosí pomůcky na jednotlivé hodiny

Spolupráce a zapojení:

- žák přichází do hodin včas
- žák ochotně spolupracuje při vytváření pravidel oboustranné komunikace mezi žákem a učitelem
- respektuje pravidla slušného chování a pravidla třídy

Řešení problémů:

- samostatně a aktivně spolupracuje při hledání řešení zadaných úkolů

Práce v hodině:

- bezpečně používá materiál, nástroje a vybavení
- kreativně využívá svého estetického vnímání a cítění při práci v hodině
- zadaný úkol je schopen finalizovat

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druží jako zdroj informací o mně

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání

Kreativita – cvičení schopnosti vidět věci jinak; citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Sociální rozvoj

Komunikace – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích; komunikace v různých situacích; řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětu a prostředí vytvářeného člověkem

Kooperace a kompetence – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci

MV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho zvláštnosti; jedinečnost každého člověka

Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování, tolerance, umět se vžít do role druhého; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Produktivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Vv	1	1	2	2	1	7	2	2	1	1	6

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná a pojmenuje základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, plocha). Prvky porovnává a třídí – vychází ze zkušeností, vjemů, zážitků, představ. 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba na téma linie, tvary, objemy – jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) umělecká díla z různých období, jejich sledování, porovnávání (využití obrazových publikací, návštěv výstav, galerií, muzeí,...) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. 	<ul style="list-style-type: none"> V tvorbě využívá získané zkušenosti, uplatňuje vizuální i mimovizuální podněty. 	<ul style="list-style-type: none"> malba a kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické a plastické techniky, práce individuální i skupinové 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení schopnosti vidět věci jinak
<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> Pocity, emoce, nálady, představy, fantazie, události vyjádří pomocí různých technik, využije nabídnuté materiály. Vizuálně obrazná vyjádření vnímá různými smysly, učí se s nimi pracovat, využívá je ve vlastní tvorbě. 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba, manipulace s objekty hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. 	<ul style="list-style-type: none"> Pokouší se ztvárnit vizuálně obrazná vyjádření podle svých schopností. Porovnává vyjádření svoje a ostatních na základě dosavadních zkušeností. 	<ul style="list-style-type: none"> vnímání vjemů a pocitů, práce na dané téma hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality
<ul style="list-style-type: none"> Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. 	<ul style="list-style-type: none"> Utváří si a zdůvodňuje názor na tvorbu svoji i ostatních žáků, respektuje názory ostatních. Vysvětluje a obhajuje svůj názor na umělecké dílo, respektuje názor ostatních. 	<ul style="list-style-type: none"> rozhovory o práci mojí a ostatních žáků (co se mi líbí, proč, jak jsem zpracoval dané téma já, jak ostatní...) rozhovory o výtvarných dílech autorů z různých historických období (využití obrazových publikací, návštěv výstav, muzeí, galerií,...) 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka a jeho zvláštnosti MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> uplatňování principu slušného chování, tolerance, umět se vžít do role druhého OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích
2. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává a pojmenovává prvky vi- 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná a pojmenuje základní prvky 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba na téma linie, tvary, 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
zučně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	vizuálně obrazného vyjádření (linie, plocha, světlo, barva). <ul style="list-style-type: none"> Prvky porovnává a třídí – vychází ze zkušeností, vjemů, zážitků, představ. 	objemy – jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) <ul style="list-style-type: none"> umělecká díla z různých období, jejich sledování, porovnávání (využití obrazových publikací, návštěv výstav, galerií, muzeí,...) 	schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky. 	<ul style="list-style-type: none"> V tvorbě využívá získané zkušenosti, uplatňuje vizuální i mimovizuální podněty. Pocity, emoce, náladu, představy, fantazie, události vyjádří pomocí různých technik, využije nabídnuté materiály. Vizuálně obrazná vyjádření vnímá různými smysly, učí se s nimi pracovat, využívá je ve vlastní tvorbě. 	malba a kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické a plastické techniky, práce individuální i skupinové <ul style="list-style-type: none"> malba, kresba, manipulace s objekty hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení schopnosti vidět věci jinak
<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. 	<ul style="list-style-type: none"> Ztvární vizuálně obrazná vyjádření podle svých schopností. Porovnává vyjádření svoje a ostatních na základě dosavadních zkušeností. Utváří si a zdůvodňuje názor na tvorbu svoji i ostatních žáků, respektuje názory ostatních. Vysvětluje a obhajuje svůj názor na umělecké dílo, respektuje názor ostatních. 	<ul style="list-style-type: none"> vnímání vjemů a pocitů, práce na dané téma hračky, objekt, ilustrace textů, volná malba 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality
3. ročník		MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka a jeho zvláštnosti MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> uplatňování principu slušného chování, tolerance, umět se vžít do role druhého OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozná a pojmenuje základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, plocha, objem, světlo, barva). Prvky porovnává a třídí – vychází ze zkušeností, vjemů, zážitků, představ. 	malba, kresba na téma linie, tvary, objemy – jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) <ul style="list-style-type: none"> umělecká díla z různých období, jejich sledování, porovnávání (využití obrazových publikací, návštěv výstav, galerií, muzeí,...) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky. Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svoují dosavadní zkušeností. Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. 	<ul style="list-style-type: none"> V tvorbě využívá získané zkušenosti, uplatňuje vizuální i mimovizuální podněty. Pocity, emoce, náladu, představy, fantazie, události vyjadří pomocí různých technik, využije nabídnuté materiály. Vizuálně obrazná vyjádření vnímá různými smysly, učí se s nimi pracovat, využívá je ve vlastní tvorbě. Ztvární vizuálně obrazná vyjádření podle svých schopností. Porovnává vyjádření svoje a ostatních na základě dosavadních zkušeností. Utváří si a zdůvodňuje názor na tvorbu svoji i ostatních žáků, respektuje názory ostatních. Vysvětluje a obhajuje svůj názor na umělecké dílo, respektuje názor ostatních. 	<ul style="list-style-type: none"> malba a kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické a plastické techniky, práce individuální i skupinové malba, kresba, manipulace s objekty hračky, objekt, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika vnímání vjemů a pocitů, práce na dané téma hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika rozhovory o práci mojí a ostatních žáků (co se mi líbí, proč, jak jsem zpracoval dané téma já, jak ostatní...) rozhovory o výtvarných dílech autorů z různých historických období (využití obrazových publikací, návštěv výstav, muzeí, galerií,...) 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení schopnosti vidět věci jinak <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality <p>MV – Kulturní diference</p> <ul style="list-style-type: none"> • jedinečnost každého člověka a jeho zvláštnosti <p>MV – Lidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňování principu slušného chování, tolerance, umět se vžít do role druhého <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích
<p>2. období (4. – 5. ročník)</p>			
<p>4. ročník</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporcionalní vztahy a jiné). Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá a pojmenovává barvy, jejich odlišné odstíny. Pojmenovává a rozlišuje prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, barevnost. Všechny uvedené prvky převádí do vlastního vizuálně obrazného vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> malba na rozličná téma s využitím široké škály barev osobité vyjadřování na zadaná téma, hledání harmonie, využitosti uspořádání objektů do celků, schopnost reflexe návštěvy galerií, muzeí. Jak na nás artefakt působí, které dílo bychom rádi umístili v našem dětském pokoji malba, kresba různými materiály a nástroji, jednoduché grafické a sochařské techniky, jednoduché 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

<ul style="list-style-type: none"> Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporcionalní vztahy a jiné). Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá a pojmenovává barvy, jejich odlišné odstíny. Pojmenovává a rozlišuje prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, barevnost. Všechny uvedené prvky převádí do vlastního vizuálně obrazného vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> malba na rozličná téma s využitím široké škály barev osobité vyjadřování na zadaná téma, hledání harmonie, využitosti uspořádání objektů do celků, schopnost reflexe návštěvy galerií, muzeí. Jak na nás artefakt působí, které dílo bychom rádi umístili v našem dětském pokoji malba, kresba různými materiály a nástroji, jednoduché grafické a sochařské techniky, jednoduché 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
---	--	---	---

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	<ul style="list-style-type: none"> • Hledání harmonie, disharmonie. • Vztah jednotlivosti k celku. • Zdobí si třídu svými pracemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • instalace objektů. Práce individuální i ve skupině • jednoduché vystavění kompozice 	
<ul style="list-style-type: none"> • Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede vyjádřit vlastní osobní zkušenosť v různých druzích výtvarných technik. 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché výtvarné ztvárnění osobních zkušeností a zážitků (domov, škola, příroda, město, ve kterém žije) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě
<ul style="list-style-type: none"> • Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, proměnou a přemístěním objektu, dokáže tyto způsoby vyjádření kombinovat. • Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly – reakce na hudbu kresbou a malbou. • Pomocí jednod. výtvarných technik dovede vyjádřit vjem sluchový, hmatový, čichový, dotykový či pohybový. 	<ul style="list-style-type: none"> • experimenty s vyjadřováním různých vjemů. Např. zkoumající doteky, stopa, kterou jsem zanechal, stín mého těla, maska na mou tvář, ptačí zpěv, zážitek stromu 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> • jedinečnost každého člověka
<ul style="list-style-type: none"> • Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění). 	<ul style="list-style-type: none"> • Volí co možná nejširší škálu výtvarných technik (jednoduchých, odpovídajících dané věkové skupině) k vyjádření svého osobitého vidění vnější i vnitřní reality. Cílem by neměl být dokonalý artefakt, ale poctivě prožitá „cesta k jeho vyjádření“. 	<ul style="list-style-type: none"> • záznamy přírody, okolí, lidí a situací, s kterými je žák v každodenní realitě konfrontován, obohacuje svým osobitým způsobem 	
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a příjmout odlišný. 	<ul style="list-style-type: none"> • jaká díla nás obklopují, rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, kulturních památkách z našeho okolí, reklama, fotografie 	
<ul style="list-style-type: none"> • Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na výtvarný projev svůj či někoho jiného. • Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, počítačové hry. Vyslechne a toleruje 	<ul style="list-style-type: none"> • co se mi líbí, hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích • můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů, proč se mi líbí 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> • komunikace v různých situacích

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
5. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlé poměry, barevné kontrasty, proporce vztahy a jiné). 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá a pojmenovává barvy, jejich odlišné odstíny. Pojmenovává a rozlišuje prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, barevnost. Dovede vnímat a jednoduchou formou pojmenovat a pracovat se vztahy mezi linií, barvou, tvarem, objemem. 	<ul style="list-style-type: none"> malba na rozličná téma s využitím široké škály barev osobité vyjadřování na zadaná téma, hledání harmonie, výváženosti uspořádání objektů do celků, schopnost reflexe návštěvy galerií, muzeí. Jak na nás artefakt působí, které dílo bychom rádi umístili ve třídě a ve veřejném prostoru 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model. Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. 	<ul style="list-style-type: none"> Všechny uvedené prvky převádí do vlastního vizuálně obrazného vyjádření. Hledání harmonie, disharmonie. Vztah jednotlivosti k celku. Zdobí si třídu svými pracemi. Pokouší se instalovat svoji výstavu. 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba různými materiály a nástroji, jednoduché grafické a sochařské techniky, jednoduché instalace objektů. Práce individuální i ve skupině jednoduché vystavění kompozice 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
<ul style="list-style-type: none"> Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede vyjádřit vlastní osobní zkušenosť v různých druzích výtvarných technik. 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché výtvarné ztvárnění osobních zkušenosťí a zážitků (domov, škola, příroda, město, ve kterém žije) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě
<ul style="list-style-type: none"> Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, proměnou a přemístěním objektu, dokáže tyto způsoby vyjádření kombinovat. Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly – převádí vlastní vjemy do malby a kresby. Pomocí jednod. výtvarných technik dovede vyjádřit vjem sluchový, hmatový, čichový, dotykový či pohybový. 	<ul style="list-style-type: none"> experimenty s vyjadřováním různých vjemů. Např. zkoumající doteky, stopa, kterou jsem zanechal, stín mého těla, maska na mou tvář, ptačí zpěv, zážitek stromu, frotáž různých předmětů 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka
	<ul style="list-style-type: none"> Volí co možná nejširší škálu výtvarných technik (jednod., odpovídajících dané věkové skupině) k vyjádření své- 	<ul style="list-style-type: none"> záznamy přírody, okolí, lidí a situací, s kterými je žák v každodenní realitě konfrontován, obohacuje svým 	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	ho osobitého vidění vnější i vnitřní reality. Cílem by neměl být dokonalý artefakt, ale poctivě prožitá „cesta k jeho vyjádření“.	osobitým způsobem	
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přjmout odlišný. 	<ul style="list-style-type: none"> jaká díla nás obklopují, rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, kulturních památkách z našeho okolí, reklama, fotografie 	
<ul style="list-style-type: none"> Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na výtvarný projev svůj či někoho jiného, podle zadaného úkolu hledá objektivní hodnocení pro každou práci. Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě. 	<ul style="list-style-type: none"> co se mi líbí, hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů, proč se mi líbí 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích
II. stupeň			
6. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, varuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvar, struktura, bod, plocha, symetrie a asymetrie) Dovede tyto základní prvky výtvarného vyjádření využívat na základní úrovni Využívá samostatně různé nabídnuté materiály, techniky. 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba na téma linie, bod, plocha, struktura, symetrie, asymetrie, rytmus, harmonie, využázenost, nevyváženosť vnímání originálu a vlastního zpracování předloženého tématu. Jak vnímáme každodenní realitu kolem nás (osobité vyjadřování na zadaná téma) volné variace, návštěvy galerií, doprovodných programů pro daný věk rozvíjení estetického čitění poznáváním zásad lineární a barevné dekorní kompozice, využití linie a kompozice 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se vnímat a uplatňovat vizuální a mimovizuální podněty při vlastní tvorbě. 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba, plastika 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
			OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.			
<ul style="list-style-type: none"> Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se vyjádřit podle zadání vlastní zkušenost. Učí se využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vlastního sebevyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> vyjádření osobních zážitků a zkušeností slovy, pohybem, zvukem, ryze výtvarnými prostředky kombinace těchto prostředků při samostatné tvořivé práci ve skupině, ve dvojici či individuálně 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě MV – Kulturní difference <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se uvědomovat si různost možných interpretací díla a dobovou a kulturní podmíněnost díla a jeho tvůrce (pravěké umění, umění starověkých kultur, umění starověkého Řecka a Říma). 	<ul style="list-style-type: none"> debaty a rozhovory o konkrétních výtvarných dílech odpovídajících obsahu učiva pro 6. tř. tvorba ovlivněná učivem 6. tř.: 	
7. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, varuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvar, struktura, bod, plocha, symetrie a asymetrie) a dovede tyto prvky použít k vlastnímu osobitému sebevyjádření. Dovede tyto základní prvky výtvarného vyjádření samostatně využít a rozeznávat v dílech různých tvůrců. Využívá samostatně různé nabídnuté materiály, techniky. 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba na téma linie, bod, plocha, struktura, symetrie, asymetrie, rytmus, harmonie, využázenost, nevyváženost – samostatné užívání vnímání originálu a vlastního zpracování předloženého tématu (schopnost reflexe a sebereflexe). volné variace na významná umělecká díla z historie i současnosti (návštěvy galerií, výstav i architektonických děl). S jakými výtvarnými prostředky tito autoři pracují malba, kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické a plastické techniky, práce individuální, ve dvojici, ve skupině 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
<ul style="list-style-type: none"> Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. 	<ul style="list-style-type: none"> Vědomě vnímá a uplatňuje vizuální a mimovizuální podněty při vlastní tvorbě a uplatňuje je ve vlastní tvorbě. 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba, plastika či instalace jako reflexe na ostatní umělecká vyjádření (film, divadlo, fotografie, hudba) a na vnímání rozličnými smysly 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjádří podle zadání vlastní zkušenosť. Dovede využít vlastní zkušenosť s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vlastního sebevyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> vyjádření osobních zážitků a zkušenosť slovy, pohybem, zvukem, ryze výtvarnými prostředky kombinace těchto prostředků při samostatné tvořivé práci ve skupině, ve dvojici či individuálně 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového zážitku, v rovině subjektivního účinku a v rovině soci. utvářeného i symbolického obsahu. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede vědomě rozlišit způsob vyjádření (symbolické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání, expresivní) i způsob vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické). Dovede vyjádřit nejen pocity uvnitř sebe, ale i vjemy sluchové, hmatové, dotykové, pohybové a chuťové. 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné zpracovávání vjemů a pocitů v živé obrazy a jejich reflexe 	
<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušenosť a prožitků. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se samostatnému uvažování a přemýšlení v oblasti výtvarného umění. Dílo není pro žáka něco mrtvého, učí se mu rozumět, naslouchat mu. Učí se poznávat, že dílo samotné je vždy „dítětem“ jeho autora a tvůrce i doby, ve které vzniká. 	<ul style="list-style-type: none"> obhajoba a tvorba vlastního názoru nad uměleckým dílem co se mi líbí, proč, jak bych to vyjádřil já, najdi vlastní způsob vyjádření, můj oblíbený tvůrce, výtvarník (ilustrátor, autor animovaných filmů apod.) 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětu a prostředí vytvářeného člověkem OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základ. druhů kreativity
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si různost možných interpretací díla a dobovou a kulturní podmíněnost díla a jeho tvůrce dle učební látky pro 7. roč. Románské umění, gotické umění a počátky renesance 	<ul style="list-style-type: none"> debaty a rozhovory o konkrétních výtvarných dílech, vše v obsahu učiva 7. roč. – románské umění, gotika a renesance – počátky 	
8. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušenosť, zkušenosť získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. 	<ul style="list-style-type: none"> Vědomě vnímá a uplatňuje vizuální a mimovizuální podněty při vlastní tvorbě a uplatňuje je ve vlastní tvorbě zcela samostatně 	<ul style="list-style-type: none"> malba, kresba, plastika či instalace jako reflexe na ostatní umělecká vyjádření (film, divadlo, fotografie, hudba) a na vnímání rozličnými smysly 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového zážitku, v rovině subjektivního účinku a v rovině soci. utvářeného i symbolického obsahu. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede vědomě rozlišit způsob vyjádření (symbolické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání, expresivní) i způsob vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické). Dovede vyjádřit nejen pocity uvnitř 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné zpracovávání vjemů a pocitů v živé obrazy a jejich reflexe 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> druži jako zdroj informací o mně MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	sebe, ale i vjemy sluchové, hmatové, dotykové, pohybové a chuťové.		MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none">• udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se samostatnému uvažování a přemýšlení v oblasti výtvarného umění. • Dílo není pro žáka něco mrtvého, učí se mu rozumět, naslouchat mu. Učí se poznávat, že dílo samotné je vždy „dítětem“ jeho autora a tvůrce i doby, ve které vzniká. 	<ul style="list-style-type: none"> • obhajoba a tvorba vlastního názoru nad uměleckým dílem • co se mi líbí, proč, jak bych to vyjádřil já, najdi vlastní způsob vyjádření, můj oblíbený tvůrce, výtvarník (ilustrátor, autor animovaných filmů apod.) 	MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none">• jedinečnost každého člověka OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none">• řec těla, řec zvuků a slov, řec předmětu a prostředí vytvářeného člověkem OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none">• cvičení pro rozvoj základních druhů kreativity
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává na konkr. případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společ. a kult. podmíněnosti svých hodnotových soudů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si samostatně různost možných interpretací díla a dobovou a kulturní podmíněnost díla a jeho tvůrce (učivo 6. – 8. tř.) 	<ul style="list-style-type: none"> • debaty a rozhovory o konkrétních výtvarných dílech z učiva 6.–8. tř. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí a obhajuje svůj názor na umělecké dílo před ostatními, je schopen názor formulovat, ale i tolerovat názor ostatních. 	<ul style="list-style-type: none"> • návštěvy výstav a galerií s následnou debatou a vyjádřením vlastního názoru se snahou nahlédnout autorův záměr. Obdobně žák postupuje i při obhajobě svých vlastních artefaktů v hodině 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none">• rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
<h3>9. ročník</h3>			
<ul style="list-style-type: none"> • Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí pracovat i se současnými výtvarnými médií a kombinuje a variuje s nimi ve vlastní tvorbě. • Umí pracovat s digitální fotografíí • Umí vytvořit vlastní prezentaci s různými efekty. • Umí kombinovat text s obrázkem. 	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovává dané téma samostatně různým způsobem • počítačová grafika • úprava fotografií <ul style="list-style-type: none"> • přenos fotografií z fotoaparátu • základní úprava fotografií • prezentace <ul style="list-style-type: none"> • tvorba • efekty 	MEV – Produktivních činnosti – Tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none">• uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vlastního sebevyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> • kombinace těchto prostředků při samostatné tvořivé práci ve skupině, ve dvojici či individuálně 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none">• já jako zdroj informací o sobě MV – Kulturní diference <ul style="list-style-type: none">• jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti MV – Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none">• udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová téma
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového zážitku, v rovině subjektivního účinku a v rovině soc. utvářeného i symbolického obsahu. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede vědomě a samostatně rozlišit způsob vyjádření (symbolické, fantažijní, založené na smyslovém vnímání, expresivní) i způsob vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické). Dovede vyjádřit nejen pocity uvnitř sebe, ale i vjemy sluchové, hmatové, dotykové, pohybové a chuťové. 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné zpracovávání vjemů a pocitů v živé obrazy a jejich reflexe 	<p>spolupráci s jinými lidmi</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> druži jako zdroj informací o mně <p>MV – Kulturní diference</p> <ul style="list-style-type: none"> jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti <p>MV – Lidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává na konkr. případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společ. a kult. podmíněnosti svých hodnotových soudů. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si různost možných interpretací díla a dobovou a kulturní podmíněnost díla a jeho tvůrce (v rozsahu učiva 6.–9. tř.) 	<ul style="list-style-type: none"> debaty a rozhovory o konkrétních výtvarných dílech (pravěké umění až současnost) 	
<ul style="list-style-type: none"> Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí a obhajuje svůj názor na umělecké dílo před ostatními, je schopen názor formulovat, ale i tolerovat názor ostatních. 	<ul style="list-style-type: none"> návštěvy výstav a galerií s následnou debatou a vyjádřením vlastního názoru se snahou nahlédnout autorův záměr. Obdobně žák postupuje i při obhajobě svých vlastních artefaktů v hodině 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci

Vzdělávací oblast:

Člověk a zdraví

Název vyučovacího předmětu:

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** vychází na I. stupni z obsahu vzdělávacího oboru **Tělesná výchova** a na II. stupni ještě integruje tematické okruhy vzdělávacího oboru **Výhova ke zdraví**.

Předmět **Tělesná výchova** je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuálně i zdravotní oslabení, utvářejí si vztah ke zdraví a umí si je preventivně chránit. Žáky vedeme k odpovědnosti za své zdraví.

Předmět tělesná výchova má na naší škole očekávané výstupy a učivo rozděleno do 3 kategorií: 1. – 3. ročník, 4. a 5. ročník a 6. – 9. ročník. Tělesná výchova je natolik specifickým předmětem, že vyučující musí ve svém tematickém plánu pro jednotlivé kategorie, jednotlivé skupiny i jedince přizpůsobit učivo i výstupy výkonnosti žáků.

Výuka na prvním stupni probíhá po ročnících společně pro celou třídu. Pro výuku na 2. stupni je každá třída rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví, přičemž jsou především z provozních důvodů spojeny skupiny mladší žáci a starší žáci (tj. dva sousední ročníky). Při účasti na sportovních akcích jsou žáci rozděleni často i do koedukovaných skupin.

Pro interní pravidelnou výuku máme k dispozici tělocvičnu TJ Starý Harcov a za příznivého počasí využíváme venkovní hřiště školy s umělým povrchem. Vzhledem k poloze školy zařazujeme výuku také přilehlého okolí malebných Jizerských hor.

Všichni žáci absolvují základy lehké atletiky, sportovní gymnastiky a sportovních her. Ostatní okruhy slouží jako doplňková pohybová činnost. Na prvním stupni probíhá základní plavecký výcvik, pro 2. stupeň je zajišťováno volitelné plavání a lyžařský kurz. Podle aktuálních podmínek zařazujeme bruslení, hokej, běžecké lyžování, turistiku a cyklistiku.

Po celý školní rok probíhá soutěž o nejsportovnější třídu a nejvšeobecnějšího sportovce školy. Pro vybrané sportovně nadané a soutěživé žáky zajišťujeme účast v systému soutěží ASŠK ČR.

Skutečné časové rozvržení zůstává na učiteli, který zná dokonale každého žáka i skupinu žáků, může je průběžně sledovat, hodnotit a fundovaně rozhodnout o dalším postupu. Vyučující tělesné výchovy musí ve svém tematickém plánu pro danou skupinu žáků přizpůsobit také učivo i výstupy dané kategorii a její výkonnosti. Pro konkrétního žáka může učitel příslušné učivo ze zdravotních důvodů upravit.

Základní formou realizace zůstává vyučovací hodina, respektive na druhém stupni dvouhodinovka. Využíváme i nabízených turnajů a soutěží a pak podle potřeby upravujeme časový rozvrh. Výstupy a učivo pro jednotlivé ročníky na II. stupni upřesňují časové plány.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž škola v rámci TV rozvíjí a utváří klíčové kompetence svých žáků, odpovídají koncepci školy. Učitel realizuje společné postupy /metody a formy/, které vedou ve vyučovacím předmětu tělesná výchova k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Výuka tělesné výchovy se bezprostředně dotýká všech klíčových kompetencí vzdělávání:

Kompetence k učení – učitel:

- vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy
- opakováním naučených pohybových dovedností vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti
- nechá žáky samostatně vybrat vhodné kondiční, posilovací nebo relaxační cviky pro rozvíjení
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení a jako vlastní uspokojení
- zařazováním vhodných sportovních aktivit posiluje u žáků sebekontrolu a sebeovládání
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity
- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- dbá na hygienu při tělesné výchově a sportu
- vede k otužování při tělesné výchově a sportovních kurzech
- dodržuje zásady bezpečnosti při cvičení
- vlastním přístupem ke sportovním aktivitám je žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry
- řeší herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků)
- umožňuje žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí – plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce
- přidělením role rozhodčího učí žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích
- přidělením role organizátora učí žáky hájit své stanovisko, vyjádřit svůj názor

Kompetence komunikativní – učitel:

- dbá na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy
- učí žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy
- zařazováním mezikřídlních i celoškolních soutěží a turnajů podporuje vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků
- důrazem na dodržování pravidel vede žáky ke hře v duchu „fair – play“

Kompetence sociální a personální – učitel:

- podporuje sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku
- v hodinách TV zařazuje cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci – dopomoc a záchrana
- vyžaduje v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti, umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech
- podporuje možnost zapojení i neprůbojních a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role (obměňováním vedoucích žáků v družstvech)
- učí žáky pracovat v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínu úspěšné spolupráce
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské a pracovní – učitel:

- netoleruje v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování
- uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků
- učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích
- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamuje žáky s technikou první pomoci
- vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku
- na konci vyučovací hodiny zařazuje hodnocení, podle možnosti vede žáky k sebehodnocení
- vhodnou motivací vede žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a tím posiluje jejich sebevědomí
- dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestá, kvalitní práci pochválí

Hodnocení

Učení – osvojení nových pohybových dovedností

- kultivace pohybového projevu
- správné držení těla
- zvládání pravidel hry
- začleňování pohybových projevů do denního režimu
- osvojení hygienických a bezpečnostních zásad při sportovní činnosti

Komunikace, spolupráce, zapojení – řešení herních situací a problémů

- zvykání si na různé sociální role vyžadující spolupráci
- aktivita a nabídka pomoci druhým
- rozpoznání svých vlastních pohybových možností

Snaživost, píle – překonání vlastních zábran

- projevení snažby o vlastní zdokonalení
- dodržování pravidel, hra „fair – play“
- používání cvičebního úboru
- dodržování bezpečnosti
- pomoc při přípravě pomůcek

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění a dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); já jako zdroj informací o sobě; můj vztah ke mně samé/mu; zdravé a vyrovnané sebepojetí; druzí jako zdroj informací o mně, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; moje tělo, jak se promítá mé já v mém chování; moje vztahy k druhým lidem;

Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování; cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygiena – relaxace; dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému a k druhým; zdravé a vyrovnané sebepojetí; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomocí při potížích

Kreativita – cvičení a praktické uplatnění základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), uplatnění tvořivosti při pohybových aktivitách

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy – respektování, podpora, pomoc; péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a emfatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; dialog, komunikace v různých situacích

Kooperace a kompetence – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – řešit problém a rozhodovat; rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne; hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respekt, atd.

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a společenství

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Receptivní činnosti

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu; role médií ve sportovním dění

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Tv	2	2	2	2	2	10	3	3	2	2	10

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období			
1. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá pohyb jako samozřejmost a nevyhýbá se mu. 	<ul style="list-style-type: none"> informace o bezpečnosti a hygieně vedený pohybový režim ve cvičební jednotce vhodné rozviciení, zátěžové a kompenzační cviky 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> organizace vlastního času OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> relaxace
<ul style="list-style-type: none"> Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic a přirozeně se v nich zdokonaluje. 	<ul style="list-style-type: none"> atletická průprava <ul style="list-style-type: none"> hod míčkem z místa běh na 20 až 40 m, souvislý běh prokládaný chůzí dle fyzických dispozic žáků skok: nácvik odrazu a skoku do dálky cvičení s náčiním na přizpůsobeném nářadí (překážky) sportovní hry <ul style="list-style-type: none"> bruslení (zvládá chůzi po ledě, klouzání) turistika a pobyt v přírodě gymnastika <ul style="list-style-type: none"> odraz z trampolíny kladinka (chůze s dopomocí) akrobatická průprava, kotoul vpřed, přeskoky přes švihadlo, míčové příhrávky, závody a soutěže družstev (jako motivace) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se rozpoznávat schopnosti (své i ostatních), kterými může přispět k činnosti v týmu. Učí se poznat, že hra je důležitější než její výsledek. Učí se vzájemně respektovat své odlišnosti ve sport. výkonech Učí se nebrat sport jako projev agresivního chování vůči ostatním. 	<ul style="list-style-type: none"> drobné hry, úpoly (přípravné přítahy a přetlaky), závody družstev, upravená vybíjená, vybrané hry, fair play dodržuje bezpečnost při všech sportovních činnostech 	VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> škola jako model otevřeného partnerství a společenství

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy. Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování „pravidel hry“, učí se rozvíjet a používat kompenzační cviky. Učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení průpravné a přímivé cviky smluvené signály, povely, názvosloví jednoduchých cviků organizace průpravy a profilových činností 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> řeč těla, řeč zvuků a slov
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením. 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se dbát na správné držení těla. Umí zaujmout správné základní cvičební polohy. Zná své zdravotní oslabení i jeho nápravu. Osvojuje si soubor kompenzačních cviků. 	<ul style="list-style-type: none"> zásady správného držení těla vnímání pocitů při cvičení kontraindikace zdravotních oslabení základy speciálních cvičení soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení 	
2. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení. 	<ul style="list-style-type: none"> Začíná chápát smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit. Žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic a přirozeně se v nich zdokonaluje. 	<ul style="list-style-type: none"> informace o bezpečnosti a hygieně vedený pohybový režim ve cvičební jednotce vhodné rozvíjení, záťažové a kompenzační cviky atletická průprava <ul style="list-style-type: none"> hod míčkem z místa běh na 20 až 40 m, souvislý běh prokládaný chůzí dle fyzických dispozic žáků skok: nácvik odrazu a skoku do dálky sportovní hry <ul style="list-style-type: none"> bruslení (zvládá chůzi po ledě, klouzání) turistika a pobyt v přírodě plavání (průpravná cvičení na suchu, orientace ve vodě a pod vodou, dýchání do vody, splývání, skok do vody, plavecké způsoby) 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> organizace vlastního času OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> relaxace OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozornosti a soustředění

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> gymnastika <ul style="list-style-type: none"> odraz z trampolíny kladinka (chůze s dopomocí) akrobatická průprava, kotoul vpřed, přeskoky přes švihadlo, míčové příhrávky, závody a soutěže družstev (jako motivace) 	
<ul style="list-style-type: none"> Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se rozpoznávat schopnosti (své i ostatních), kterými může přispět k činnosti v týmu. Učí se poznat, že hra je důležitější než její výsledek. Učí se vzájemně respektovat své odlišnosti ve sport. výkonech Učí se nebrat sport jako projev agresivního chování vůči ostatním. 	<ul style="list-style-type: none"> drobné hry, úpoly (přípravné přítahy a přetlaky), závody družstev, upravená vybíjená, vybrané hry, fair play dodržuje bezpečnost při všech sportovních činnostech 	VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> škola jako model otevřeného partnerství a společenství
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy. 	<ul style="list-style-type: none"> Nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování „pravidel hry“, učí se rozvíjet a používat kompenzační cviky. 	<ul style="list-style-type: none"> informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení průpravné a přimivé cviky 	
<ul style="list-style-type: none"> Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> smluvené signály, povely, názvosloví jednoduchých cviků organizace průpravy a profilových činností 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> řec těla, řec zvuků a slov
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se dbát na správné držení těla. Umí zaujmout správné základní cvičební polohy. 	<ul style="list-style-type: none"> zásady správného držení těla vnímání pocitů při cvičení kontraindikace zdravotních oslabení 	
<ul style="list-style-type: none"> Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná své zdravotní oslabení i jeho nápravu. Osvojuje si soubor kompenzačních cviků. 	<ul style="list-style-type: none"> základy speciálních cvičení soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení 	
3. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Spjuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. 	<ul style="list-style-type: none"> Nevyhýbá se pohybové zátěži. 	<ul style="list-style-type: none"> informace o bezpečnosti a hygieně vedený pohybový režim ve cvičební jednotce vhodné rozvíjení, zátěžové a 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> organizace vlastního času OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> relaxace

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení. 	<ul style="list-style-type: none"> Žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic a přirozeně se v nich zdokonaluje. 	<p>kompenzační cviky</p> <ul style="list-style-type: none"> atletická průprava <ul style="list-style-type: none"> hod míčkem z místa běh na 20 až 40 m, souvislý běh prokládaný chůzí dle fyzických dispozic žáků skok: nácvik odrazu a skoku do dálky z rozběhu sportovní hry <ul style="list-style-type: none"> bruslení (chůze po ledě, klouzání, rovnováha na bruslích, jízda na jedné brusli, jízda vpřed, zastavení) turistika a pobyt v přírodě plavání (průpravná cvičení na suchu, orientace ve vodě a pod vodou, dýchání do vody, splývání, skok do vody, plavecké způsoby) gymnastika <ul style="list-style-type: none"> akrobatická průprava, přeskoky přes švihadlo, míčové hry, závody a soutěže družstev (jako motivace), kotoul vpřed i vzad, stoj na rukou odraz z můstku, roznožka a skrčka přes kožu našíř chůze na kladince bez dopomoci 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se rozpoznávat schopnosti (své i ostatních), kterými může přispět k činnosti v týmu. Učí se poznat, že hra je důležitější než její výsledek. Učí se vzájemně respektovat své odlišnosti ve sportovních výkonech Učí se nebrat sport jako projev agresivního chování vůči ostatním. 	<ul style="list-style-type: none"> drobné hry, úpoly (přítahy, přetlaky, úpolové odpory jako příprava pro se-beobranu), závody družstev, upravená vybíjená, vybrané hry, fair play dodržuje bezpečnost při všech sportovních činnostech 	VDO – Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> škola jako model otevřeného partnerství a společenství

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy. Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování „pravidel hry“, učí se rozvíjet a používat kompenzační cviky. Učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> informace o možném ohrožení při pořušení pravidel chování v šatně i během cvičení průpravné a přímivé cviky smluvené signály, povely, názvosloví jednoduchých cviků organizace průpravy a profilových činností 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> řeč těla, řeč zvuků a slov
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením. 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se dbát na správné držení těla. Umí zaujmout správné základní cvičební polohy. Zná své zdravotní oslabení i jeho nápravu. Osvojuje si soubor kompenzačních cviků. 	<ul style="list-style-type: none"> zásady správného držení těla vnímání pocitů při cvičení kontraindikace zdravotních oslabení základy speciálních cvičení soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení 	
2. období			
4. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnost; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. Zařazuje do pohybového režimu ko-rektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her. 	<ul style="list-style-type: none"> Začíná chápat nutnost dalšího pohybu, záteží mimo hodinu Tv, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení. Rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví a techniku sportovní činnosti. Reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky. Rozvíjí rychlosť, sílu, obratnost, vytrvalost. 	<ul style="list-style-type: none"> pohybový režim žáků délka a intenzita pohybu přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení posilovací cykly správné držení těla pohybové hry s různým zaměřením sportovní hry <ul style="list-style-type: none"> bruslení (chůze po ledě, klouzání, rovnováha na bruslích, jízda na jedné brusli, jízda vpřed, zastavení) turistika a pobyt v přírodě základy atletiky běh do 60m a vytrvalý běh do 1km; nízký start 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> moje tělo, moje psychika OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozornosti, soustředění, řešení problémů

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> • hod míčkem z rozběhu • skok do dálky z rozběhu • průpravné úpoly (přítahy, přetlaky, úpolové odpory jako příprava pro sebeobranu) • míčové hry • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti • gymnastika <ul style="list-style-type: none"> • akrobatická průprava, přeskoky přes švihadlo, míčové hry, závody a soutěže družstev (jako motivace), kotoul vpřed i vzad, stoj na rukou • odraz z můstku, roznožka a skrčka přes kozu našíř • chůze na kladince bez dopomoci 	
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Používá cvičební úbor a obuv • Dodržuje kázeň, pravidla hry a bezpečnost ve všech částech hodiny i při přesunech a převlékání. 	<ul style="list-style-type: none"> • informace o bezpečnosti a hygieně, význam pohybu pro zdraví • příprava organismu před pohybovou činností • první pomoc v podmírkách Tv 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím, při posuzování sebe se drží reality. 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování • měření výkonů • pohybové testy 	OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> • vzájemné poznávání se ve třídě
<ul style="list-style-type: none"> • Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla her a soutěží. • Učí se adekvátně reagovat. • Bere zřetel na individuální možnosti hráčů. 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování • fair play • olympijské ideály 	
<ul style="list-style-type: none"> • Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná a reaguje na základní tělocvičné názvosloví. • Cvičí podle popisu nebo jednoduchého nákresu. 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v Tv – názvosloví, povely, signály 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede komunikovat se spoluhráči i protihráči. • Dodržuje pravidla, má smysl pro fair 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v Tv • pravidla her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování 	

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportov. akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> play. Dovede změřit základní výkony. Porovnává a posuzuje pohybové dovednosti. Sleduje nabídky a výsledky sportovní činnosti. Vyhledá sportovní aktuality. 	<ul style="list-style-type: none"> měření výkonů základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech (nástěnka Tv, sportovní noviny, rozhlasové a televizní relace, internet) 	
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování. Zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele. Upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná své zdravotní oslabení a uvědomuje si význam kompenzačních cviků. Zařazuje cvičení do pravidelných denních aktivit. Dbá na správné držení těla. Vnímá pocity při cvičení. Zvládá základní cvičební polohy. Zná své zdravotní oslabení. Pozná a upozorní na nevhodná cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> konkrétní zdravotní oslabení žáka pohybový režim soubor speciálního cvičení zásady správného držení těla soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení kontraindikace zdravotních oslabení 	
5. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnost; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her. 	<ul style="list-style-type: none"> Začíná chápat nutnost dalšího pohybu, záteže mimo hodinu Tv, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení. Rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví a techniku sportovní činnosti. Reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky. Rozvíjí rychlosť, sílu, obratnost, vytrvalost. 	<ul style="list-style-type: none"> pohybový režim žáků délka a intenzita pohybu přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení posilovací cykly správné držení těla pohybové hry s různým zaměřením sportovní hry <ul style="list-style-type: none"> bruslení (chůze po ledě, klouzání, rovnováha na bruslích, jízda na jedné brusli, jízda vpřed, zastavení) touristika a pobyt v přírodě 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> moje tělo, moje psychika <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pozornosti, soustředění, řešení problémů

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> • gymnastika <ul style="list-style-type: none"> • akrobatická průprava, přeskoky přes švihadlo, míčové hry, závody a soutěže družstev (jako motivace), kotoul vpřed i vzad, stoj na rukou • odraz z můstku, roznožka a skrčka přes kožu našíř • chůze na kladince bez dopomoci • základy atletiky <ul style="list-style-type: none"> • běh do 60m a vytrvalý běh do 1km; nízký start • hod míčkem z rozběhu • skok do dálky z rozběhu • průpravné úpolý (přitahy, přetlaky, úpolové odpory jako příprava pro sebeobranu) • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti 	
<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Používá cvičební úbor a obuv • Dodržuje kázeň, pravidla hry a bezpečnost ve všech částech hodiny i při přesunech a převlékání. 	<ul style="list-style-type: none"> • informace o bezpečnosti a hygieně, význam pohybu pro zdraví • příprava organismu před pohybovou činností • první pomoc v podmírkách Tv 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím, při posuzování sebe se drží reality. 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování • měření výkonů • pohybové testy 	OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> • vzájemné poznávání se ve třídě
<ul style="list-style-type: none"> • Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla her a soutěží. • Učí se adekvátně reagovat. • Bere zřetel na individuální možnosti hráčů. 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování • fair play • olympijské ideály 	
<ul style="list-style-type: none"> • Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná a reaguje na základní tělocvičné názvosloví. • Cvičí podle popisu nebo jednoduchého nákresu. 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v Tv – názvosloví, povely, signály 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizuje nenáročné pohybové 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede komunikovat se spoluhráči i 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v Tv 	

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
činnosti a soutěže na úrovni třídy.	<p>protihráči.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla, má smysl pro fair play. 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování 	
<ul style="list-style-type: none"> • Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede změřit základní výkony. • Porovnává a posuzuje pohybové dovednosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • měření výkonů • základní pohybové testy 	
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v městě bydliště; samostatně získá potřebné informace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sleduje nabídky a výsledky sportovní činnosti. • Vyhledá sportovní aktuality. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdroje informací o pohybových činnostech (nástěnka Tv, sportovní noviny, rozhlasové a televizní relace, internet) 	
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> • Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná své zdravotní oslabení a uvědomuje si význam kompenzačních cviků. • Zařazuje cvičení do pravidelných denních aktivit. 	<ul style="list-style-type: none"> • konkrétní zdravotní oslabení žáka • pohybový režim • soubor speciálního cvičení 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dbá na správné držení těla. • Vnímá pocit při cvičení. • Zvládá základní cvičební polohy. 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady správného držení těla • soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení 	
<ul style="list-style-type: none"> • Upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zná své zdravotní oslabení. • Pozná a upozorní na nevhodná cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> • kontraindikace zdravotních oslabení 	
II. stupeň			
6. – 9. ročník			
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák si uvědomuje význam každodenního pohybu. • Dokáže předvídat možné nebezpečí a předcházet úrazům. 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport • zdravotně orientovaná zdatnost • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti a poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pozornosti, soustředění a dovednosti zapamatování
<ul style="list-style-type: none"> • Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjí ZOZ. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční programy • prevence a korekce jednostranného zatížení 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • moje tělo, moje psychika
<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě 	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe nutnost rozcvičení a relaxačních cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> • průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
s hlavní činností – zatěžovanými svaly.			<ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty) • můj vztah ke mně samé/mu; zdravé a vyrovnané sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umí vysvětlit negativa návykových látek a dopingu. • Dokáže zjistit údaje o stavu ovzduší a vhodné pohybové zátěži. • Dbá na bezpečnost. • Je odpovědný za své zdraví. 	<ul style="list-style-type: none"> • podpora zdraví a její formy • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty) • můj vztah ke mně samé/mu
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvorivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák zvládá pohybové hry a dle svých možností základy atletiky, gymnastiky a vybraných sportovních činností. 	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, vrh koulí • sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • turistika a pobyt v přírodě – příprava 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika • můj vztah ke mně samému a k druhým • zdravé a vyrovnané sebepojetí <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle • organizace vlastního času, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické uplatnění základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality,

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		<p>turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • plavání, lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; • další pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků) 	<p>schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápadů do reality), uplatnění tvořivosti při pohybových aktivitách</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák posoudí vlastní kondiční stav, své dispozice a možnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry • atletika • gymnastika 	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdokonaluje se v užívání tělocvičného názvosloví a komunikaci na různých úrovních. 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč lidských skutků • cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání • dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování) • specifické komunikační dovednosti • komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.) • efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikace obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace
<ul style="list-style-type: none"> • Naplňuje ve školních podmírkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapova- 	<ul style="list-style-type: none"> • Jedná čestně, s respektem a pochopením druhých. • Chrání přírodu. 	<ul style="list-style-type: none"> • významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.			<ul style="list-style-type: none"> a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd. • pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protisužbu) • dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne <p>MEV – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě <p>MEV – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vliv médií na kulturu; role médií ve sportovním dění
<ul style="list-style-type: none"> • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá situace v různých rolích, umí spolupracovat. • Dovede se podřídit zájmům většiny. • Osvojuje si správné návyky a postoje vyplývající z různých rolí. • Zvládne roli hráče, diváka, rozhodčího i organizátora. 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech 	<p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešit problém a rozhodovat <p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektování, pomoc
• Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	• Objektivně posoudí sportovní výkony.	• měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění • cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
• Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže pomoci s organizací sportovních akcí. • Zajímá se a spolurozhoduje při osvojování nové hry. 	• pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění • cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • druži jako zdroj informací o mně, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty) • co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování • moje vztahy k druhým lidem

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<ul style="list-style-type: none"> zdravé a vyrovnané sebepojetí <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> regulace vlastního jednání i prožívání, vůle organizace vlastního času, plánování stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému a k druhým sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.) hledání pomocí při potížích <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápadů do reality), tvorivost v mezilidských vztazích <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání se ve skupině/třídě rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech chyby při poznávání lidí <p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> peče o dobré vztahy chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<ul style="list-style-type: none"> efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace <p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.) rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
<ul style="list-style-type: none"> Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. 	<ul style="list-style-type: none"> Využívá dostupné techniky. 	<ul style="list-style-type: none"> měření, evidence, vyhodnocování 	
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě. 	<ul style="list-style-type: none"> Osvojuje si komunikaci s vrstevníky i partnery. 	<ul style="list-style-type: none"> vztahy ve dvojici rodina, škola, vrstevnická skupina 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> moje tělo, moje psychika, zdravé a vyrovnané sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná kladný a negativní vliv na sociální klima. 	<ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi lidmi a pravidla soužití pomáhající a prosociální chování zaujímání hodnotových postojů 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě druzí jako zdroj informací o mně moje tělo, jak se promítá mé já v mém chování můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví. Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví. 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím. Orientuje se v bezpečném způsobu sexuálního chování. Uvědomuje si odpovědnost za své zdraví. <ul style="list-style-type: none"> Osvojí si správný pohybový režim Dbá na správné držení těla. Zařazuje kompenzační a relaxační cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> změny v životě člověka a jejich reflexe rizika ohrožující zdraví a jejich prevence <ul style="list-style-type: none"> tělesná a duševní hygiena předcházení a zvládání stresu denní režim vyváženosť pracovních a odpočinkových aktivit vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví pohybový režim 	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> chování podporující dobré vztahy, empatie
<ul style="list-style-type: none"> Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí. Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc. Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce. 	<ul style="list-style-type: none"> Aktivně diskutuje ve skupině, vhodně argumentuje. Vede dialog a naslouchá. Vyjadřuje svůj názor na otázku zdraví. <ul style="list-style-type: none"> Zná a dodržuje zásady zdravého stravování. Dodržuje pitný režim. Pojmenuje příčiny některých civilizačních chorob. <ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje příčiny běžných nemocí. Uplatňuje zásad jejich prevence a léčby. Získá představu o patologických jevech. Odpovědně pečeje o své zdraví. <ul style="list-style-type: none"> Umí vyhledat odbornou pomoc. Zaujme postoj ke komerční reklamě. 	<ul style="list-style-type: none"> podpora zdraví a její formy odpovědnost jedince za zdraví <ul style="list-style-type: none"> výživa a zdraví podpora zdraví v komunitě pitný režim <ul style="list-style-type: none"> ochrana před přenosnými chorobami cesty přenosu nákaz a jejich prevence různé způsoby nákaz základy první pomoci <ul style="list-style-type: none"> manipulativní reklama a informace podpora zdravého životního stylu 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> organizace vlastního času, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> dialog, komunikace v různých situacích OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě; moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě; moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému a k druhým OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě druži jako zdroj informací o mně; moje tělo, jak se promítá mě já v mém chování

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<ul style="list-style-type: none"> • můj vztah ke mně samému • moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému a k druhým
<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím. • Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. • Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá sebekontroly při řešení zátěžových situací. • Vyzkouší si modelové situace při zvládání stresu. • Přehodnotí mediální obraz lidského těla. • Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska. 	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebepojetí • stres a jeho vztah ke zdraví • utváření vědomí vlastní identity <ul style="list-style-type: none"> • tělesné a duševní změny v období dospívání <ul style="list-style-type: none"> • předčasná sexuální zkušenost • těhotenství a rodičovství mladistvých • poruchy pohlavní identity • zdraví reprodukční soustavy • sexualita jako součást formování osobnosti <ul style="list-style-type: none"> • auto – destruktivní závislosti • hodnota a podpora zdraví 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza vlastních a cizích postojů a hodnot <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • druzí jako zdroj informací o mně • moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému a k druhým • hledání pomoci při potížích
<ul style="list-style-type: none"> • Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. • Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi. • Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná rizika patologických jevů. • Stává se zodpovědným za svá rozhodnutí. • Je schopen řešit problémy běžného života. • Vytváří si vlastní názor na situace kolem sebe. • Zaujme stanovisko k jinému názoru. • Uplatňuje bezpečné chování v praktickém životě. • Zvládá základy první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita • kriminalita mládeže • nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií <ul style="list-style-type: none"> • přítomnost v konfliktních a krizových situacích • ochrana člověka za mimořádných 	<p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnoty, postoje, praktická etika –

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.</p> <ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí. 	<ul style="list-style-type: none"> Je schopen reagovat na mimořádné situace. 	<ul style="list-style-type: none"> událostí • rizika silniční a železniční dopravy • postup v případě dopravní nehody • klasifikace mimořádných událostí • způsoby varování (evakuace) 	<p>vytváření podvědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respekt, atd.</p>
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení. Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnavací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení. Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení. 	<ul style="list-style-type: none"> Zná své zdravotní oslabení. Uvědomuje si význam kompenzačních cviků. Zařazuje cvičení do pravidelných denních aktivit. Dbá na správné držení těla Vnímá pocity při cvičení. Zvládá základní cvičební polohy. Zná své zdravotní oslabení. Pozná a upozorní na nevhodná cvičení. 	<ul style="list-style-type: none"> konkrétní zdravotní oslabení žáka • pohybový režim • soubor speciálního cvičení • zásady správného držení těla • soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení • kontraindikace zdravotních oslabení 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> regulace vlastního jednání, prožívání, vůle organizace vlastního času, plánování stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení <p>OSV – Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace –</p> <ul style="list-style-type: none"> regulace vlastního jednání i prožívání, vůle <p>OSV – Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> regulace vlastního jednání i prožívání, vůle <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích, efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace

Vzdělávací oblast:

Člověk a svět práce

Název vyučovacího předmětu:

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Pracovní činnosti** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejích rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Pěstitelské práce a chovatelství, Práce s laboratorní technikou, Provoz a údržba domácnosti, Svět práce.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost
- uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Pracovních činností přispívá k utváření a k rozvíjení klíčových kompetencí takto:

Kompetence učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a řídit vlastní práci
- vedeme žáky k pochopení důležitosti dalšího studia a celoživotního učení
- ukazujeme možnosti jak efektivně využívat získané informace v praktickém životě
- vytváříme pozitivní vztah k práci
- umožňujeme žákům získávat různými způsoby informace o dalším studiu a povoláních

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k uvážlivým rozhodnutím, která jsou schopni obhájit, k zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- poskytujeme potřebné informace k diskusi,
- dáváme žákům dostatečný prostor pro samostatnou tvořivou práci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění různým typům textů a záznamům, hlavně schematickým nákresům, technickým výkresům, které využívají je pro samostatnou nebo skupinovou práci

Kompetence sociální a personální

- nabízíme spolupráci ve skupině, pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce
- v případě potřeby poskytneme pomoc
- chceme, aby chápali potřebu efektivně spolupracovat při plnění daného úkolu, oceňovali zkušenosti druhých, respektovali různé postupy a hlediska a dokázali si z nich vzít poučení
- přispíváme k pozitivní představu o sobě samých
- učíme žáky výstižně a objektivně hodnotit práci skupiny i jednotlivých členů

Kompetence občanské

- seznámujeme žáky s problémy životního prostředí,
- vstěpujeme principy chování vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji

Kompetence pracovní

- seznámíme s řady odborných pracoven
- dbáme na bezpečnost práce a kontrolujeme vybavení
- informujeme o dalších možnostech studia a seznámujeme se základy podnikání

Hodnocení

Čtení s porozuměním

- žáci porozumí psaným instrukcím, dodržují pracovní postup, pracují podle návodu

Komunikace, spolupráce a zapojení

- žáci se zapojují do diskuze, mluví srozumitelně, uváženě argumentují
- při skupinové práci projevují aktivitu, dokáží si rozdělit úkoly, snaží se pracovat v různých skupinových rolích
- zapojují se do zadaných aktivit podle svých možností pečlivě pracují na zadaném úkolu
- vzájemně se sledují, nabízejí si pomoc
- pracují např. s myšlenkovými mapami, zpracovávají projekty, řeší praktické úlohy a provádějí pokusy

Příprava na hodiny

- přehledně a pečlivě vedou svůj sešit (pokud je zaveden)
- odpovědně vypracovávají domácí úkoly a samostatné práce
- obstarávají a přinesou naplánované pomůcky, potřeby a materiál

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a Sociální Výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního jednání vůle; cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovení osobních cílů a kroků k jeho dosažení

Psychohygiena – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

Kooperace a kompetice – jasná a respektující komunikace

MV Multikulturní výchova

Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení

EVVO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života; voda, vzduch, půda

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny) ; ekologické zemědělství

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Pč	1	1	1	1	1	5	1	1	1	–	3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období (1. – 3. ročník)			
1. ročník			
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. 	<ul style="list-style-type: none"> Vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír, obkresluje podle šablony. Používá různé druhy papíru. 	<ul style="list-style-type: none"> práce: <ul style="list-style-type: none"> s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ. 	<ul style="list-style-type: none"> s přírodninami – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání 	
	<ul style="list-style-type: none"> Používá různé druhy textilií. 	<ul style="list-style-type: none"> s textilem – navlékání jehly, uzel, stříhání, ští – základní druhy stehů, přišívání knoflíků 	
	<ul style="list-style-type: none"> Získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s modelovací hmotou. 	<ul style="list-style-type: none"> s jiným materiálem – se dřevem, modelovací hmotou 	
	<ul style="list-style-type: none"> Učí se zacházet s různými nástroji. 	<ul style="list-style-type: none"> pracovní pomůcky a nástroje lidové zvyky, tradice, řemesla 	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. 	<ul style="list-style-type: none"> Spolupracuje ve dvojicích i větších skupinách. Učí se pracovat podle pokynů. Cvičí volní vlastnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> sestavování stavebnicových prvků, montáž, demontáž práce s jednod. návodem, předlohou a náčrtem podle pokynů i samostatně 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> regulace vlastního jednání vůle
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování. 	<ul style="list-style-type: none"> Poznává běžné rostliny. Pozoruje. 	<ul style="list-style-type: none"> pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, rostliny jedovaté, léčivé, okrasné, koření a zelenina 	
<ul style="list-style-type: none"> Pecuje o nenáročné rostliny. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se základním pěstitelským činnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin 	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
<ul style="list-style-type: none"> Připraví tabuli pro jednod. stolování. Chová se vhodně při stolování. 	<ul style="list-style-type: none"> Zkusí jednoduchou úpravu stolu. Osvojuje si základy společenského chování při jídle. 	<ul style="list-style-type: none"> stolování, příprava stolu, úklid pravidla správného stolování tradiční pokrmy: Vánoce, Velikonoce 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
2. ročník			
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. 	<ul style="list-style-type: none"> Vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává, prostříhává papír. Používá různé druhy papíru. Vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ. Používá různé druhy textilií. Získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s modelovací hmotou. Učí se zacházet s různými nástroji. 	<ul style="list-style-type: none"> práce: <ul style="list-style-type: none"> s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání s přírodninami – rozvíjení fantazie, samostatné vytváření koláží s textilem – navlékání jehly, uzel, stříhání, šití – základní druhy stehů, přisívání knoflíků s jiným materiálem – se dřevem, modelovací hmotou pracovní pomůcky a nástroje lidové zvyky, tradice, řemesla 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. 	<ul style="list-style-type: none"> Spolupracuje ve dvojicích i větších skupinách. Učí se pracovat podle pokynů. Cvičí volní vlastnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> sestavování stavebnicových prvků, montáž, demontáž práce s jednod. návodem, předlohou a náčrtem podle pokynů i samostatně 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> regulace vlastního jednání vůle
PESTITELSKÉ PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování. Pecuje o nenáročné rostliny. 	<ul style="list-style-type: none"> Poznává běžné rostliny. Vede jednoduchý záznam o pozorování. Učí se základním pěstitelským činnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, rostliny jedovaté, léčivé, okrasné, koření a zelenina jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin 	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
<ul style="list-style-type: none"> Připraví tabuli pro jednoduché stolování. Chová se vhodně při stolování. 	<ul style="list-style-type: none"> Zkusí jednoduchou úpravu stolu. Osvojuje si základy společenského chování při jídle. 	<ul style="list-style-type: none"> stolování: příprava stolu, úklid sestavení jídelníčku zdravá výživa pravidla správného stolování tradiční pokrmy: Vánoce, Velikonoce 	
3. ročník			
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Přesně vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír. • Používá různé druhy papíru. 	<ul style="list-style-type: none"> • práce: <ul style="list-style-type: none"> • s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání 	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ. 	<ul style="list-style-type: none"> • s přírodninami – vytváření větších prostorových prací v terénu 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá různé druhy stehů, přišívání knoflíků. 	<ul style="list-style-type: none"> • s textilem – navlékání jehly, uzel, stříhání, šití – základní druhy stehů, přišívání knoflíků 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá jednoduché opracování dřeva. • Získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s modelovací hmotou. 	<ul style="list-style-type: none"> • s jiným materiálem – se dřevem, modelovací hmotou 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se zacházet s různými nástroji. 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovní pomůcky a nástroje • lidové zvyky, tradice, řemesla 	
<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje podle slovního návodu a předlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá jednoduché pracovní postupy. • Umí pracovat se šablonou. 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálu • funkce a užití pracovním pomůcek 	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupracuje ve dvojicích i větších skupinách. • Učí se pracovat podle pokynů. • Cvičí volní vlastnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • sestavování stavebnicových prvků, montáž, demontáž • práce s jednod. návodem, předlohou a náčrtem podle pokynů i samostatně 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> • regulace vlastního jednání vůle
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> • Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznává běžné rostliny. • Vede záznam o pozorování. 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, • rostliny jedovaté, léčivé, okrasné, koření a zelenina 	
<ul style="list-style-type: none"> • Pečuje o nenáročné rostliny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se základním pěstitelským činnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> • jednod. pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti 	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
<ul style="list-style-type: none"> • Připraví tabuli pro jednoduché stolování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zkusí jednoduchou úpravu stolu. 	<ul style="list-style-type: none"> • stolování <ul style="list-style-type: none"> • příprava stolu, úklid • sestavení jídelníčku <ul style="list-style-type: none"> • zdravá výživa • vybavení kuchyně 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
• Chová se vhodně při stolování.	• Osvojuje si základy společenského chování při jídle.	<ul style="list-style-type: none"> • technika • pravidla správného stolování • tradiční pokrmy – Vánoce, Velikonoce 	

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

<ul style="list-style-type: none"> • Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír, slepuje, rozřezává. 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s papírem a kartonem <ul style="list-style-type: none"> • vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> • jasná a respektující komunikace
	<ul style="list-style-type: none"> • Tvaruje, ohýbá drát, ryje, vyhlazuje fólii. 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s kovem <ul style="list-style-type: none"> • tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena. • Vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ. 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s přírodninami <ul style="list-style-type: none"> • aranžování • vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá různé druhy stehů, přisívání knoflíků, sešívání. • Poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě. 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s textilem <ul style="list-style-type: none"> • stehy, sešívání 	
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší. • Zná historii svátků a zvyklostí. 	<ul style="list-style-type: none"> • přívěsky, náramky, ozdoby • lidové zvyky, tradice, řemesla 	MV – Kulturní difference <ul style="list-style-type: none"> • poznávání vlastního kulturního zakotvení
<ul style="list-style-type: none"> • Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se zacházet s různými nástroji. • Získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem. 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovní pomůcky a nástroje 	
<ul style="list-style-type: none"> • Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. • Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. • Vytváří si základy pracovních návyků. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce • zásady poskytnutí první pomoci 	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

<ul style="list-style-type: none"> • Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje na PC. • Vyhledává na internetu. • Prostorová tvorba. 	<ul style="list-style-type: none"> • PC • dostupný materiál 	
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce • zásady poskytnutí první pomoci 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
pomoc při úrazu.	<ul style="list-style-type: none"> Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. 		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny. Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se základním pěstitelským činnostem. Učí se základ. pěstitelským činnostem. Podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí. Učí se zacházet se základními pomůckami. Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. 	<ul style="list-style-type: none"> ošetřování pokojových květin rostliny jedovaté organizace práce zásady poskytnutí první pomoci 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> voda, vzduch, půda EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> ekologické zemědělství
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v základním vybavení kuchyně. Připraví samostatně jednoduchý pokrm. Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni. 	<ul style="list-style-type: none"> Dovede třídit správně nádobí. Třídí a ukládá potraviny. Využívá pracovní plochy. Nakupuje potraviny. Dodržuje pracovní postup. Umí se chovat u stolu podle společenských pravidel. Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. 	<ul style="list-style-type: none"> výběr, nákup a skladování potravin sebeobsluha pomazánky, pokrmy z ovoce a zeleniny, moučníky a dezerty úprava stolu pravidla stolování organizace práce zásady poskytnutí první pomoci 	
5. ročník			
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu. 	<ul style="list-style-type: none"> Vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír, slepuje, rozřezává. Tvaruje, ohýbá drát, ryje, vyhlazuje fólii. Drátkování. 	<ul style="list-style-type: none"> práce s papírem a kartonem <ul style="list-style-type: none"> vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování práce s kovem <ul style="list-style-type: none"> tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> jasná a respektující komunikace

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> Sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena. Opracovává a aranžuje přírodniny. 	<ul style="list-style-type: none"> práce s přírodninami <ul style="list-style-type: none"> aranžování vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin 	
	<ul style="list-style-type: none"> Zvládá různé druhy stehů, přišívání knoflíků, sešívání. 	<ul style="list-style-type: none"> práce s textilem <ul style="list-style-type: none"> různé stehy, sešívání, základní poznatky o tkaní 	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá při tvořivých činnostech s různým materiélem prvky lidových tradic. Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší. Zná historii svátků a zvyklostí. Učí se zacházet s různými nástroji. Získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiélem. Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. Vytváří si základy pracovních návyků. 	<ul style="list-style-type: none"> přívěsky, náramky, ozdoby podle fantazie lidové zvyky, tradice, řemesla pracovní pomůcky a nástroje 	MV – Kulturní difference <ul style="list-style-type: none"> poznávání vlastního kulturního zakotvení
		<ul style="list-style-type: none"> organizace práce zásady poskytnutí první pomoci 	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> Provádí montáž a demontáž stavebnicových prvků. Provádí montáž elektrického obvodu. Pracuje na PC. Vyhledává na internetu. Pracuje podle slovního návodu – zvládá jednoduché pracovní postupy. Umí pracovat se šablonou. Modeluje tvary podle předlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> dostupný materiál sestavitelné elektrické modely PC 	
		<ul style="list-style-type: none"> práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrttem 	
	<ul style="list-style-type: none"> Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. 	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce zásady poskytnutí první pomoci 	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se základním pěstitelským činnostem. Učí se základním pěstitel. činnostem. 	<ul style="list-style-type: none"> vegetativní množení pokojových rostlin rozmnožování rostlin na školní zahradě 	EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> voda, vzduch, půda
		<ul style="list-style-type: none"> ošetřování pokojových květin 	EVVO – Lidské aktivity a problémy

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
pokojové i jiné rostliny.	<ul style="list-style-type: none"> • Podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí. 	<ul style="list-style-type: none"> • péče o rostliny na školní zahradě 	životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> • ekologické zemědělství
• Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se zacházet se základními pomůckami a nástroji. 	<ul style="list-style-type: none"> • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • práce na školní zahradě 	
• Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.	<ul style="list-style-type: none"> • Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. • Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce • zásady poskytnutí první pomoci 	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
• Orientuje se v základním vybavení kuchyně.	<ul style="list-style-type: none"> • Ukládá správně nádobí. • Třídí a ukládá potraviny. • Bezpečně obsluhuje mycí a varné centrum. • Využívá pracovní plochy. 	<ul style="list-style-type: none"> • výběr, nákup a skladování potravin • technika v kuchyni – historie a význam 	
• Připraví samostatně jednoduchý pokrm.	<ul style="list-style-type: none"> • Nakupuje potraviny. • Dodržuje pracovní postup. 	<ul style="list-style-type: none"> • pomazánky, pokrmy z ovoce a zeleniny, moučníky a dezerty 	
• Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	<ul style="list-style-type: none"> • Umí se chovat u stolu podle společenských pravidel. 	<ul style="list-style-type: none"> • úprava stolu • pravidla stolování 	
• Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.	<ul style="list-style-type: none"> • Udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti. • Učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce • zásady poskytnutí první pomoci 	
II. stupeň			
6. ročník			
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
• Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	<ul style="list-style-type: none"> • Základní postupy při pěstování běžných druhů rostlin. 	<ul style="list-style-type: none"> • světlo, voda, půda v životě rostliny • rozmnožování rostlin • základní postupy při pěstování stromů • základní postupy při pěstování keřů • základní postupy při pěstování bylin – rostliny dlouhého a krátkého dne • péče o bylinky, keře i stromy na školní zahradě 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia EVVO – Základní podmínky života –

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<ul style="list-style-type: none"> • Voda (vztahy vlastností vody a života, EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
<ul style="list-style-type: none"> • Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pěstování pokojových rostlin. • Pěstování venkovních okrasných rostlin. 	<ul style="list-style-type: none"> • základní druhy pokojových rostlin • zálivka • přesazování • nároky na půdu • hnojení • množení semeny, vegetativní množení • venkovní okrasné druhy – jejich nároky na stanoviště, půdu a zálivku • práce na školní zahradě 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápadů do reality)
<ul style="list-style-type: none"> • Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednotlivé typy pracovních pomůcek. 	<ul style="list-style-type: none"> • pomůcky pro práci s půdou + jejich údržba • pomůcky pro zálivku rostlin a jejich údržba • pomůcky pro chov drobného zvířectva + jejich údržba 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia
<ul style="list-style-type: none"> • Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty. 		<ul style="list-style-type: none"> • chov králíků • chov psů • chov koček • chov drůbeže • chov základních akvaristických a teraristických zvířat 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty. 	<ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost práce v učebně a na školním pozemku. Bezpečnost práce na exkurzi. PP při základních typech úrazů. 		EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
<ul style="list-style-type: none"> Vybере a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů. 	<ul style="list-style-type: none"> Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů při měření základních fyzikálních veličin a při základních pokusech z předmětu přírodopis. 	<ul style="list-style-type: none"> délka, objem, hmotnost, teplota, čas, přeměny skupenství, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla, hydrostatický a atmosférický tlak fotosyntéza, dýchání, růst a rozmnožování rostlin, fototaxe negativní i pozitivní, vlastnosti půdy, 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomocí při potížích OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápadů do reality) EVVO – Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> voda, vzduch, půda
<ul style="list-style-type: none"> Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. 	<ul style="list-style-type: none"> Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl při měření základních fyzikálních veličin a při základních pokusech z předmětu přírodopis. 	<ul style="list-style-type: none"> délka, objem, hmotnost, teplota, čas, přeměny skupenství, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla, hydrostatický a atmosférický tlak fotosyntéza, dýchání, růst a rozmnožování rostlin, fototaxe negativní i pozitivní, vlastnosti půdy 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<p>studia</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomocí při potížích <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápadů do reality) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • voda, vzduch, půda
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci při měření základních fyzikálních veličin a při základních pokusech z předmětu přírodopis. 	<ul style="list-style-type: none"> • délka, objem, hmotnost, teplota, čas, přeměny skupenství, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla, hydrostatický a atmosférický tlak • fotosyntéza, dýchání, růst a rozmnožování rostlin, fototaxe negativní i pozitivní, vlastnosti půdy, 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápadů do reality) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> • voda, vzduch, půda
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnost práce v učebně přírodních věd a bezpečnost práce při práci jedy, hořlavými látkami, rozpouštědly. 		<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomocí při potížích <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
<ul style="list-style-type: none"> • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři. 	<ul style="list-style-type: none"> • PP při základních typech úrazů. 	<ul style="list-style-type: none"> • PP při základních typech úrazů, tísňové linky 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
7. ročník			
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin. 	<ul style="list-style-type: none"> Základní postupy při pěstování běžných druhů rostlin. 	<ul style="list-style-type: none"> světlo, voda, půda v životě rostliny rozmnožování rostlin základní postupy při pěstování stromů základní postupy při pěstování keřů základní postupy při pěstování bylin – rostliny dlouhého a krátkého dne 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia <p>EVVO – Základní podmínky života –</p> <ul style="list-style-type: none"> Voda (vztahy vlastností vody a života, EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; <p>EVVO – Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
<ul style="list-style-type: none"> Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu. 	<ul style="list-style-type: none"> Pěstování pokojových rostlin. Pěstování venkovních okrasných rostlin. 	<ul style="list-style-type: none"> základní druhy pokojových rostlin zálivka přesazování nároky na půdu hnojení množení semeny i vegetativní množení venkovní okrasné druhy – jejich nároky na stanoviště, půdu a zálivku 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti,

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu. 	<ul style="list-style-type: none"> Jednotlivé typy pracovních pomůcek. 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky pro práci s půdou + jejich údržba pomůcky pro zálivku rostlin jejich údržba pomůcky pro chov drobného zvířectva + jejich údržba 	<p>schopnosti "dotahovat" nápadů do reality)</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia
<ul style="list-style-type: none"> Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty. 		<ul style="list-style-type: none"> chov králíků chov psů chov koček chov drůbeže chov základních akvaristických a teraristických zvířat 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
<ul style="list-style-type: none"> Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty. 	<ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost práce v učebně a na školním pozemku. Bezpečnost práce na exkurzi. PP při základních typech úrazů. 		<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
<ul style="list-style-type: none"> Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů. 	<ul style="list-style-type: none"> Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů při měření základních fyzikálních veličin a při základních pokusech z předmětu přírodopis. 	<ul style="list-style-type: none"> délka, objem, hmotnost, teplota, čas, přeměny skupenství, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla, hydrostatický a atmosférický tlak fotosyntéza, dýchání, růst a rozmnožování rostlin, fototaxe negativní i pozitivní, vlastnosti půdy, 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomo-

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. 	<ul style="list-style-type: none"> Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl při měření základních fyzikálních veličin a při základních pokusech z předmětu přírodopis. 	<ul style="list-style-type: none"> délka, objem, hmotnost, teplota, čas, přeměny skupenství, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla, hydrostatický a atmosférický tlak fotosyntéza, dýchání, růst a rozmnožování rostlin, fototaxe negativní i pozitivní, vlastnosti půdy 	<p>ci při potížích</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> voda, vzduch, půda <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastn. času, plánování učení, studia <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomocí při potížích <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita:</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> voda, vzduch, půda
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci při měření základních fyzikálních veličin a při základních pokusech z předmětu přírodopis. 	<ul style="list-style-type: none"> délka, objem, hmotnost, teplota, čas, přeměny skupenství, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla, hydrostatický a atmosférický tlak fotosyntéza, dýchání, růst a rozmnožování rostlin, fototaxe negativní i pozitivní, vlastnosti půdy, 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> cvič. smysl. vnímání, pozornosti a soustředění, cvič. dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení, studium <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality) <p>EVVO – Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> voda, vzduch, půda <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p>
<ul style="list-style-type: none"> Dodržuje pravidla bezpečné práce a 	<ul style="list-style-type: none"> Bezpečnost práce v učebně přírodních 		

PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ochrany životního prostředí při experimentální práci.	věd a bezpečnost práce při práci jedy, hořlavými látkami, rozpouštědly.		<ul style="list-style-type: none"> sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomocí při potížích <p>EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí (životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
<ul style="list-style-type: none"> Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři. 	<ul style="list-style-type: none"> PP při základních typech úrazů. 	<ul style="list-style-type: none"> PP při základních typech úrazů, tísňové linky 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> Sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomocí při potížích
8. ročník			
SVĚT PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí. 	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje v různých oborech pracovních profesí a jejich činnostech. Orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí. Orientuje se v možnostech podnikání a požadavcích na ně. 	<ul style="list-style-type: none"> povolání lidí druhy pracovišť charakter a druhy pracovních činností požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní rovnost příležitostí na trhu práce podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání 	
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy. 	<ul style="list-style-type: none"> Umí posoudit své možnosti při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravy. Dokáže získat informace o dané profesi. 	<ul style="list-style-type: none"> základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> stanovení osobních cílů a kroků k jeho dosažení
<ul style="list-style-type: none"> Využije profesní informace a 	<ul style="list-style-type: none"> Dokáže si najít informace: 	<ul style="list-style-type: none"> náplň učebních a studijních oborů, 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání.	<ul style="list-style-type: none"> o náplni studia různých oborů, o přijímacím řízení, poradenských službách (např. Úřad práce). Najde si pracov. příležitosti v regionu. Zná způsoby hledání zaměstnání. Zná problémy nezaměstnanosti. 	<ul style="list-style-type: none"> přijímací řízení, informace a poradenské služby pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, 	
• Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	• Umí se prezentovat při ucházení se o zaměstnání.	<ul style="list-style-type: none"> psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, Úřady práce, 	
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI			
• Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví.	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v domácím rozpočtu. Zná různé způsoby plateb. 	<ul style="list-style-type: none"> finance domácnosti (rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory), hotovost. a bezhotovost. platební styk, 	
• Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.	<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v označování textilií a na jejich základě zvolí vhodný způsob údržby oděvu. Zná jednotlivé činnosti při úklidu v domácnosti. Ví, jak se třídí odpad. Orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů. 	<ul style="list-style-type: none"> údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace spotřebiče v domácnosti 	
• Správně zachází s pomůckami, nástroji, náradí a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu.	<ul style="list-style-type: none"> Zná běžné domácí pomůcky a nástroje vhodné k běžné domácí údržbě a snaží se vhodně si je zvolit. Umí běžné pomůcky a nástroje používat a udržovat. 	<ul style="list-style-type: none"> elektrická instalace a spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, údržba a ekonomika provozu, 	
• Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem.	<ul style="list-style-type: none"> Zná a dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla. Poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem. 	<ul style="list-style-type: none"> hygienické zásady a bezpečnostní pravidla při práci v domácnosti, první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem, 	

Volitelné předměty

Název vyučovacího předmětu:

Etická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Moudrost filozofí, náboženství i moudrost prožitého života nás vede k výzvě:

Staň se tím, kým máš být, tam, kde máš být.

Naším posláním je být učiteli v této době, v tomto okamžiku. Hledejme tedy společně cestu, kudy se dát, a uvedeme na tuto cestu své žáky.

Staňme se mistry svého oboru.

1.1. Cíl etické výchovy

Etická výchova je postavena na prožitku, který vede k formulaci postojů a ujasnění hodnot.

Většina výzkumných týmů došla k závěru, že rozhodujícím faktorem pozitivního vývoje charakteru je prosociálnost, tzn. pokud si dítě osvojí prosociální postoje chování, s velkou pravděpodobností vyroste v charakterního člověka.

Z těchto zjištění vycházel prof. Robert Roche Olivar z Nezávislé university v Barceloně a vytvořil začátkem 80. let projekt Etická výchova, který na středoevropské školské podmínky upravil L. Lencz.

Co je prosociální chování?

Je to chování vedoucí k pozitivním vztahům, tzv. pozitivně – sociální chování. Je zaměřeno na spolupráci, schopnost dialogu, poskytnutí pomoci jiným osobám a skupinám. Rozvíjí schopnost rozlišit a realizovat společné cíle bez aktuálního očekávání odměny.

Clověk se stává sám sebou, nachází svou plnou identitu za předpokladu, že se stává prosociálním. *L. Lencz*

4 znaky prosociálního chování:

1. Chování ve prospěch druhého, které nevyplývá z povinnosti.
2. Chování bez očekávání protislužby nebo vnější odměny.
3. Chování podporující reciprocitu (tj. podobné chování).
4. Chování, které nenaruší identitu objektu (toho, který se chová prosociálně).

Prosociální chování znamená:

1. Poskytnout fyzickou pomoc.
2. Poskytnout fyzickou službu.
3. Darovat, půjčit nebo rozdělit se.
4. Poradit, vysvětlit.
5. Potěšit nebo povzbudit smutné nebo utrápené lidi.
6. Vyjádřit pozitivní hodnocení druhých s cílem posilnit jejich sebeúctu.
7. Se zájmem a soustavně neslouchat druhému.
8. Snažit se pochopit druhé, pochopit jejich city (empatie).
9. Solidárnost – chování, které vyjadřuje účast na důsledcích (zvlášť tragických), podmínkách, stavu, situaci nebo neštěstí druhých osob.
10. Snažit se o zmírnění protikladů dorozuměním a dohodou ve skupině, hledáním toho, co nás spojuje, vytvářet atmosféru pokoje a svornosti.

R. Roche – Olivar

Prosociální osobnost má tyto charakteristické znaky:

1. Navzdory složitosti problémů je optimistická.
2. Je oporou institucí.
3. Přináší nové věci.
4. Umí poskytnout pomoc.
5. Projevuje jistotu v ovládání skutečnosti.
6. Je empatická, osobně přitažlivá.
7. Má smysl pro humor.
8. Umí se odosobnit a získávat následovníky.

1.2. Výchovný styl pedagoga, vychovatele

Etická výchova je především vztah – laskavý, partnerský, přátelský, založený na vzájemné úctě a respektu, ale zároveň vztah náročný ve svých požadavcích a také důsledný.

Pravidla výchovného stylu:

1. Vytvořme ze třídy výchovné společenství.
2. Přijměme dítě takové, jaké je, a projevujme vůči němu přátelské city.
3. *Připisujme pozitivní vlastnosti (vyjadřujme pozitivní očekávání).*
4. Formulujme jasná a splnitelná pravidla hry.
5. Reagujme na negativní jevy klidným poukázáním na jejich důsledky.
6. Vybízejme k prosociálnímu chování.
7. Odměny a tresty používejme opatrně.
8. Zapojme do výchovného procesu i zákonné zástupce.
9. Buďme nositeli radosti.

Zapomeneme 90% toho, co nám ostatní řekli, ale nikdy ne to, jak jsme se s nimi cítili...

1.3. Program etické výchovy

Jednotlivé stupně programu etické výchovy vedou k postupnému získávání dovedností, osvojení postojů a k základní hodnotové orientaci žáků. Probíhají formou prožitkové výuky při aplikování účinného výchovného stylu pedagoga.

Jednotlivé stupně programu:

1. Komunikace
2. Důstojnost lidské osoby, pozitivní hodnocení sebe, úcta k sobě
3. Pozitivní hodnocení druhých
4. Tvorivost a iniciativa. Řešení problémů a úloh
5. Vyjadřování a komunikace citů
6. Empatie
7. Asertivita
8. Reálné a zobrazené vzory
9. Pomoc, dělení se, přátelství, spolupráce
10. Komplexní prosociálnost

Applikační téma:

Jsou zaměřena na aplikaci prosociálnosti do různých oblastí života.

1. Etika
2. Lidské hodnoty
3. Ekonomické hodnoty
4. Rodina, ve které žijí
5. Výchova k sexuálnímu zdraví a rodinnému životu
6. Etické aspekty ochrany přírody
7. Vztah k médiím

1.4. Metody etické výchovy

Etická výchova využívá širokého spektra metod prožitkové pedagogiky s ohledem na kolektiv žáků a dispozici pedagoga.

Výchovné metody využívané v etické výchově by měly splňovat dva základní požadavky:

- Zaujmout žáky
- Podporovat výchovné cíle v souladu s výchovným programem

Modifikovaný model výuky R. R. Olivara:

1. Senzibilizace, zcitlivění se pro dané téma (emocionální, rozumové)
2. Hodnotová reflexe
3. Nácvik ve třídě
4. Reálná zkušenost – transfer do života

Výchovné metody všeobecně

- Zaznamenávání scén z filmů
- Shromažďování novinových článků
- Interview s rodiči nebo jinými osobami
- Záznamy pozorování
- Vedení deníku
- Psychohry
- Rodinné posezení u televize
- Projektové vyučování
- Práce s obrazem, práce s hudbou
- Skupinová spolupráce
- Dramatizace
- Strukturované drama
- Kooperativní učení
- Metody obrazově projektivní atd.

Metody pro nácvik dovedností

1. Práce ve skupině
2. Práce v kruhu
3. Diskuze
4. Brainstorming
5. Myšlenkové mapy

6. Hraní rolí
7. Modelování situace
8. Názorová škála
9. Projektové vyučování
10. Skupinová diskuze s morálním obsahem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Program etické výchovy je zaměřen k jedinému výchovnému cíli, čímž je prosociální chování, které podporuje dialog, nezíštnou spolupráci ve skupině, vede k přesahu mimo hranice kolektivu, ke komplexní prosociálnosti. Cílem projektu je nejen základní orientace v mravních hodnotách, ale i vytvoření a zvnitřnění vlastního hodnotového systému žáka, který se stává posilou a základem zralé osobnosti. Tato pak dokáže realizovat poznané dobro bez nároku na odměnu a ocenění ostatních, pouze na základě vlastního uspokojení z naplnění svých vnitřních hodnot a požadavků.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Etické výchovy přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- Vedeme žáky tak, že se učí kriticky posuzovat získané poznatky, vyvozovat z nich závěry a vážit si výsledků svého učení.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel učí žáky rozpoznat a pochopit problém a iniciativně ho řešit. Žák pak hodnotí informace, které vedou k řešení problému, ověřuje si správnost řešení, aplikuje získané poznatky a postupy v řešení problémů v obdobných situacích, učí se obhájit své řešení.

Kompetence komunikativní:

- Na úrovni věku učíme děti formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v ústním projevu.
- Chceme, aby se snažily naslouchat a porozumět druhým lidem, pomocí her se aktivně zapojit do spolupráce s ostatními, diskutovat s nimi.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel učí žáky ohleduplně a s úctou vnímat mezilidské vztahy, poskytovat pomoc a požádat o ni, efektivně spolupracovat s druhými. Pomocí komunikace si vytvářet pozitivní představu o sobě samém. Učit se ovládat a řídit svoje jednání a chování.

Kompetence občanská:

- Vedeme žáky k tomu, aby na úrovni věku se učili vcítit do situace ostatních lidí a odpovědně se chovat v krizových situacích.

Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáky k orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru.

Hodnocení

Učení

- sebehodnocení
- motivace k učení

Řešení

- aktivita a spolupráce
- tvořivost
- ochota a odvaha projevit svůj názor

Komunikace

- zapojování se do nabídnutých aktivit
- tvořivost
- aktivita a spolupráce

Vytváření vlastního názoru

- nabídnout své prožitky ve prospěch daného tématu
- vytvoření své „knihy“ – pečlivost, iniciativa a originalita
- referáty na dané téma

Tematické okruhy průrezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a Sociální Výchova

Osobnostní rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mé chování; můj vtah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání; cvičení sebekontroly ve prospěch druhého; vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; regulace vlastního jednání ve prospěch celku; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení; stanovování osobních cílů a vyrovnané sebepojetí

Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací; rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace; hledání pomoci při potížích; uvolnění – relaxace; efektivní komunikace

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost; schopnost dotahovat věci do reality

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání druhých

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého; respektování, podpora, pomoc vztahy a naše skupina/ třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); vztahy a naše skupina/třída

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); cvičení pozorování a empatického naslouchání; dialog – vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů; komunikace v různých situacích – informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost; asertivní komunikace – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; dovednost odstoupit od vlastního nápadu; dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky; seberegulace v pozici nesouhlasu, odporu; podřízení se ve skupině; vedení a organizování práce skupiny

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí; zvládání problémů v mezilidských vztazích

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne; neočekává protislužbu; má pružné nápady, originalitu, tvořivost v mezilidských vztazích; pěstování kvalit typu odpovědnost, spolehlivost, respektování; neočekávám protislužbu za pomoc a obdarování

Učební plán předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	součet	6.	7.	8.	9.	součet
Ev	1	1	1	1	1	5	1	1	1	–	3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
I. stupeň			
1. období			
1. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> si osvojí oslovování křestními jmény používá vhodné formy pozdravu dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě si osvojí vhodné formy vyjádření prosby, vděku a omluvy vnímá důležitost pravidel v životě člověka 		<p>Základy mezilidských vztahů</p> <ul style="list-style-type: none"> představení se významy jednotlivých křestních jmen důvody pro oslovování křestními jmény oslovování učitele a dospělých osob ve škole vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu pozdrav a jeho formy omluva – její význam a formy prosba vděčnost za vykonné dobro – poděkování vysvětlení základních pravidel pro práci v etické výchově – sezení v kruhu, problém má přednost, neskákat si do řeči atd. 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba) <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání se ve skupině/třídě <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> moje vztahy k druhým lidem moje učení <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> hledání pomoci při potížích <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání
<ul style="list-style-type: none"> si uvědomuje hodnotu rodiny a význam rodičovské lásky 		<p>Vztahy v naší rodině</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnota rodiny význam rodičovské lásky 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy
<ul style="list-style-type: none"> si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým zachovává vzájemnou úctu při mezilidské interakci dostatečně zvládá starost o svoje věci 		<p>Základy sebeúcty a úcty k druhým</p> <ul style="list-style-type: none"> uvědomení si vlastní hodnoty moje jméno oslava narozenin a svátku způsoby připisování pozitivních vlastností druhým vzájemná úcta při mezilidské interakci – pozdravit se, pěkně se oslovovat atd. starostlivost o vlastní věci 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
<ul style="list-style-type: none"> hledá, co ho spojuje se spolužáky a lidmi okolo něho si osvojí základní formy spolupráce 		<p>Spolupráce a tvořivost</p> <ul style="list-style-type: none"> hledání co nás spojuje se spolužáky a lidmi okolo nás 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> sociální dovednosti pro předcházení

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů • tvořivě hledá způsoby, jak vyjadřovat dobro svým spolužákům 		<ul style="list-style-type: none"> • podpora spolupráce • společné plnění úkolů • zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování • tvořivá pomoc spolužákům 	<p>stresům v mezilidských vztazích</p> <ul style="list-style-type: none"> • hledání pomoci při potížích <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápadů do reality) • tvořivost v mezilidských vztazích
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá prosociálnost jako běžnou součást každodenního života • zvládá základní formy prosociálního chování v rodině • zvládá základní formy prosociálního chování ve škole 		<p>Základy prosociálnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímání a prožívání prosociálnosti • pomoc v běžných rodinných situacích • pomoc v běžných školních situacích 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • péče o dobré vztahy • chování podporující dobré vztahy • empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc • vztahy a naše skupina/ třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)
2. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> • se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel • dodržuje pravidla nejen ve třídě, ale i v jiných skupinách • orientuje se ve stylu působení sankcí • vnímá svá základní práva a povinnosti 		<p>Třída jako společenství</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam třídy v životě žáka • význam pravidel • dodržování dohodnutých pravidel • význam a způsoby sankcí – odměny a tresty • transfer pravidel do reálného života <p>základní práva a povinnosti</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • péče o dobré vztahy • chování podporující dobré vztahy • empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc • vztahy a naše skupina/ třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
<ul style="list-style-type: none"> • si osvojí vhodné způsoby kladení otázek • rozlišuje vhodné a nevhodné či hrubé výrazy ve své verbální komunikaci 		<p>Základní komunikační dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • důvody k tázání • význam tázání se • vhodné a nevhodné způsoby kladení otázek 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • řec těla, řec zvuků a slov, řec předmětu a prostředí vytvářeného člověkem, řec lidských skutků

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí svoji trpělivost a neskáče druhým do řeči 		<ul style="list-style-type: none"> • vnímavost ke vhodným a hrubým výrazům ve verbální komunikaci • vnímavost k právu druhého být vyslechnutý 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá vlastní jedinečnost a originalitu • si vytváří základy svého sebepoznání • vnímá odlišnosti a podobnosti lidí 		<p>Formování zdravého sebepojetí a sebeúcty</p> <ul style="list-style-type: none"> • zcitlivění pro poznání základních charakteristických rysů vlastní osobnosti • základy sebepoznání • hledání toho v čem jsem výjimečný • moje silné slabé stránky • já a lidé v mé okolí – odlišnosti a podobnosti 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • co o sobě vím a co ne • já jako zdroj informací o sobě • moje tělo, moje psychika • můj vztah ke mně samé/mu <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro pozitivní nalaďení myslí a dobrý vztah k sobě samému
<ul style="list-style-type: none"> • si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých • pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách • si uvědomuje pozitivní vlastnosti lidí ve svém okolí • zvládá projevovat pozornost, laskavost a uznání vůči druhým 		<p>Pozitivní hodnocení druhých</p> <ul style="list-style-type: none"> • důvody k pozitivnímu hodnocení druhých • poznávání pozitivních vlastností lidí v mé okolí zejména v rodině a ve třídě • způsoby připisování pozitivních vlastností druhým • projevování pozornosti • projevování laskavosti • projevování uznání v běžných podmínkách 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vzájemné poznávání se ve skupině/třídě • rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech <p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • péče o dobré vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí tvořivé myšlení 		<p>Tvořivost</p> <ul style="list-style-type: none"> • představivost a obrazotvornost • nácvik tvořivosti při společném plnění úkolů • nácvik zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování • nácvik samostatného pozorování 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality) <p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá prosociální dovednosti dělení se a darování • využívá tvořivost při darování 		<p>Prosociální dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dělení se a význam pro mezilidské vztahy • darování a význam pro mezilidské vztahy • využití tvořivosti při darování – vymýšlení a vytvoření dárku pro druhé atd. 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • problémy v mezilidských vztazích <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí • pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu) • dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
3. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí schopnost naslouchat druhým 		<p>Zúčastněné naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> • důležitost naslouchání v životě člověka především v rodině a ve škole • důsledky nepozornosti při naslouchání • výhody naslouchání 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění • cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vzájemné poznávání se lidí ve skupině/třídě • rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech • chyby při poznávání lidí
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí své speciální schopnosti související s tvořivostí • rozvíjí své divergentní myšlení • rozvíjí tvořivost v oblasti mezilidských vztahů 		<p>Tvořivost</p> <ul style="list-style-type: none"> • speciální schopnosti související s tvořivostí • divergentní myšlení • význam tvořivosti v mezilidských vztazích • způsoby realizace tvořivosti v mezilidských vztazích – zvláště v rodině a třídním kolektivu • nácvik tvořivosti v mezilidských vztazích • vytváření prožitků radosti pro druhé 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnost „dotahovat“ věci do reality) • tvořivost v mezilidských vztazích <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace v různých situacích (informování, odmítání, přesvědčování, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost) <p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			<p>komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> co o sobě vím a co ne OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro pozitivní naladění myslí; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace); hledání pomoci při potížích OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání se ve skupině/třídě rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech chyby při poznávání druhých OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování) </p>
			<p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy chování podporující dobré vztahy empatie a pohled na svět očima druhého respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše skupina/ třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) </p>
<ul style="list-style-type: none"> identifikuje základní city vyjadřuje city v jednoduchých 		<p>Komunikace citů</p> <ul style="list-style-type: none"> uvědomění si vlastních citů a pocitů 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p>

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> situacích vyjadřuje pozitivní city eliminuje urážky, které vyjadřuje vůči druhým 		<ul style="list-style-type: none"> pojmenování základních citů vyjádření základních citů vyjadřování citů spojených s obdivem druhých vyjadřování citů laskavosti k druhým sdělování radosti eliminace vzájemného urážení se 	<ul style="list-style-type: none"> jak se promítá mé já v mé chování můj vztah ke mně samé/mu moje vztahy k druhým lidem zdravé a vyrovnané sebepojetí <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému <p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
<ul style="list-style-type: none"> reflektuje situaci druhých poskytuje adekvátní pomoc dokáže chápat situace a chování druhých především v rodině a ve škole na základě vlastních zkušeností a zážitků identifikuje důvody radosti a smutku u sebe a druhých dokáže zmírnit prožívání smutku druhých 		<p>Empatie</p> <ul style="list-style-type: none"> vnímavost k situaci druhých pochopení situace druhých prostřednictvím vlastních zkušeností a zážitků pochopení rodičů, sourozenců a dalších členů rodiny vzájemné pochopení ve třídě důvody k radosti a smutku u sebe a u druhých zmírnování prožívání smutku u druhých 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné poznávání se ve skupině/třídě rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech <p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> moje vztahy k druhým lidem <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
<ul style="list-style-type: none"> navazuje a rozvíjí kamarádské vztahy vyjadřuje vhodnými formami zájem o prožívání a chování druhých 		<p>Prosociální chování</p> <ul style="list-style-type: none"> význam blízkého člověka pro život jednotlivce základy kamarádství význam kamarádství vlastnosti dobrého kamaráda způsoby vyjádření zájmu o pozívání a chování druhého význam vyjadřování zájmu o druhého pro mezilidské vztahy 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu) dovednosti rozhodování v eticky

ETICKÁ VÝCHOVA											
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata								
			<p>problematických situacích všedního dne</p> <p>OSV – Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí • problémy v mezilidských vztazích 								
2. období (4. – 5. ročník)											
<p>4. ročník</p> <table border="1"> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování, řec těla, očišťuje verbální komunikaci od hrubých výrazů a vulgarismů, umí položit otázku. </td><td> <ul style="list-style-type: none"> • Učí se při komunikaci s druhým člověkem dívat se do očí. • Uvědomuje si důležitost očního kontaktu v rozhovoru. • Vnímá postoje těla při strachu, zlosti, agresivitě. • Pozoruje zčervenání obličeje při projevu zlosti. • Učí se vnímat své tělo při prožitku klidu. • Popisuje důvod používání vulgarismů. • Vědomě eliminuje ze své komunikace hrubé výrazy. • Vědomě prožívá gesta, která jsou spojená s obranou, útokem. </td><td> <p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy neverbální komunikace – seznámit se s možnostmi neverbální komunikace: postoje, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky, úsměv • dramatizace běžných situací </td><td> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • druzí jako zdroj informací o mne • moje psychika – temperament, postoj, hodnoty <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • řec těla, zvuků a slov, řec lidských skutků </td></tr> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení. </td><td> <ul style="list-style-type: none"> • Učí se vnímat a popsat svůj talent. • Prezentuje své schopnosti před druhými. • Pozoruje sebe v kontaktu s druhými. • Vnímá své i kamarádovy vlastnosti. • Ubezpečuje se o podobnosti a zároveň odlišnosti stejných vlastností. • Umí se ocenit. • Učí se oceňovat i kamarády. • Pomocí pozitivních hodnocení druhých prožívá své kvality. • Přijímá své negativní stránky jako </td><td> <ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, podpora sebeoceňování </td><td> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • co o sobě vím a co ne • jak se promítá mé já v mé chování • můj vztah ke mně samému • moje vztahy s druhými • zdravé a vyrovnané sebepojetí </td></tr> </table>				<ul style="list-style-type: none"> • Vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování, řec těla, očišťuje verbální komunikaci od hrubých výrazů a vulgarismů, umí položit otázku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se při komunikaci s druhým člověkem dívat se do očí. • Uvědomuje si důležitost očního kontaktu v rozhovoru. • Vnímá postoje těla při strachu, zlosti, agresivitě. • Pozoruje zčervenání obličeje při projevu zlosti. • Učí se vnímat své tělo při prožitku klidu. • Popisuje důvod používání vulgarismů. • Vědomě eliminuje ze své komunikace hrubé výrazy. • Vědomě prožívá gesta, která jsou spojená s obranou, útokem. 	<p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy neverbální komunikace – seznámit se s možnostmi neverbální komunikace: postoje, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky, úsměv • dramatizace běžných situací 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • druzí jako zdroj informací o mne • moje psychika – temperament, postoj, hodnoty <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • řec těla, zvuků a slov, řec lidských skutků 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se vnímat a popsat svůj talent. • Prezentuje své schopnosti před druhými. • Pozoruje sebe v kontaktu s druhými. • Vnímá své i kamarádovy vlastnosti. • Ubezpečuje se o podobnosti a zároveň odlišnosti stejných vlastností. • Umí se ocenit. • Učí se oceňovat i kamarády. • Pomocí pozitivních hodnocení druhých prožívá své kvality. • Přijímá své negativní stránky jako 	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, podpora sebeoceňování 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • co o sobě vím a co ne • jak se promítá mé já v mé chování • můj vztah ke mně samému • moje vztahy s druhými • zdravé a vyrovnané sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> • Vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování, řec těla, očišťuje verbální komunikaci od hrubých výrazů a vulgarismů, umí položit otázku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se při komunikaci s druhým člověkem dívat se do očí. • Uvědomuje si důležitost očního kontaktu v rozhovoru. • Vnímá postoje těla při strachu, zlosti, agresivitě. • Pozoruje zčervenání obličeje při projevu zlosti. • Učí se vnímat své tělo při prožitku klidu. • Popisuje důvod používání vulgarismů. • Vědomě eliminuje ze své komunikace hrubé výrazy. • Vědomě prožívá gesta, která jsou spojená s obranou, útokem. 	<p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy neverbální komunikace – seznámit se s možnostmi neverbální komunikace: postoje, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky, úsměv • dramatizace běžných situací 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • druzí jako zdroj informací o mne • moje psychika – temperament, postoj, hodnoty <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • řec těla, zvuků a slov, řec lidských skutků 								
<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se vnímat a popsat svůj talent. • Prezentuje své schopnosti před druhými. • Pozoruje sebe v kontaktu s druhými. • Vnímá své i kamarádovy vlastnosti. • Ubezpečuje se o podobnosti a zároveň odlišnosti stejných vlastností. • Umí se ocenit. • Učí se oceňovat i kamarády. • Pomocí pozitivních hodnocení druhých prožívá své kvality. • Přijímá své negativní stránky jako 	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, podpora sebeoceňování 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • co o sobě vím a co ne • jak se promítá mé já v mé chování • můj vztah ke mně samému • moje vztahy s druhými • zdravé a vyrovnané sebepojetí 								

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Umí se těšit z radosti a úspěchu jiných, umí vyjádřit účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmírkách. 	<ul style="list-style-type: none"> Uchopuje vjem, že pozitivní hodnocení druhých pěstuje přátelství. Učí se pozorovat, jak uznání a ocenění působí na vlastní radost. Raduje se z úspěchu a přeje tento pocit i druhému. Učí se hledat i na komplikovanějších spolužácích hezké vlastnosti. Je přející. Učí se vnímat, že ocenění druhého naplňuje radostí obě strany. Uctívá své i kamarádovu vlastnosti a zároveň je umí popsat, i když jsou negativní. Pozoruje, že i negativní situace přinášejí prvky pozitivních změn. 	<ul style="list-style-type: none"> pozitivní hodnocení druhých – v zátěžových situacích přijetí situace, odpuštění schopnost ocenit druhé a vyjádřit uznání 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace, sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly regulace vlastního jednání a prožívání <p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy pohled na svět očima druhého vztahy a naše skupina/trída <p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednost odstoupit od vlastního nápadu) dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
5. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování, řeč těla, očišťuje verbální komunikaci od hrubých výrazů a vulgarismů, umí položit otázku. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se při komunikaci s druhým člověkem dívat se do očí. Uvědomuje si důležitost očního kontaktu v rozhovoru. Vnímá postoje těla při strachu, zlosti, agresivitě. Pozoruje zčervenání obličeje při projevu zlosti. Učí se vnímat své tělo při prožitku klidu. Popisuje důvod používání vulgarismů. Vědomě eliminuje ze své komunikace hrubé výrazy. Vědomě prožívá gesta, která jsou spojená s obranou, útokem. 	<p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> základy neverbální komunikace – seznámit se s možnostmi neverbální komunikace: postoje, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky, úsměv hry v kruhu – vnímání sebe v interakci s druhými využití běžných situací ve třídě 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> já jako zdroj informací o sobě druzí jako zdroj informací o mne moje psychika – temperament, postoj, hodnoty <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> řeč těla, zvuků a slov, řeč lidských skutků
<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se vnímat a popsat svůj talent. Prezentuje své schopnosti před druhými. Pozoruje sebe v kontaktu s druhými. Vnímá své i kamarádovu vlastnosti. Ubezpečuje se o podobnosti a zároveň 	<ul style="list-style-type: none"> sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, podpora sebeoceňování uvědomování si vlastních negativních stránek bez negativního náhledu sebe jako celistvé osobnosti 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> co o sobě vím a co ne jak se promítá mé já v mé chování můj vztah ke mně samému moje vztahy s druhými

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> odlišnosti stejných vlastností. Umí se ocenit. Učí se oceňovat i kamarády. Pomocí pozitivních hodnocení druhých prožívá své kvality. Přijímá své negativní stránky jako výzvu ke změně. 		<ul style="list-style-type: none"> zdravé a vyrovnané sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> Umí se těšit z radosti a úspěchu jiných, umí vyjádřit účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmírkách. 	<ul style="list-style-type: none"> Uchopuje vjem, že pozitivní hodnocení druhých pěstuje přátelství. Učí se pozorovat, jak uznání a ocenění působí na vlastní radost. Raduje se z úspěchu a přeje tento pocit i druhému. Učí se hledat i na komplikovanějších spolužácích hezké vlastnosti. Je přející. Učí se vnímat, že ocenění druhého naplňuje radostí obě strany. Uctívá své i kamarádovu vlastnosti a zároveň je umí popsat, i když jsou negativní. Pozoruje, že i negativní situace přinášejí prvky pozitivních změn. 	<ul style="list-style-type: none"> pozitivní hodnocení druhých – v zátěžových situacích přijetí situace, odpuštění schopnost ocenit druhé a vyjádřit uznání zážitek přijetí pro každé dítě nácvik přátelských přijetí pomocí empatie předpokládat reakci druhých 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace, sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly regulace vlastního jednání a prožívání <p>OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> pěče o dobré vztahy pohled na svět očima druhého vztahy a naše skupina/trída <p>OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednost odstoupit od vlastního nápadu) dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
<ul style="list-style-type: none"> Identifikuje základní city, umí vést rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí. 	<ul style="list-style-type: none"> Vnímá a popisuje, za jakých okolností vznikají negativní a pozitivní city. Učí se uvidět i na mimice city pozitivní a negativní. Učí se nesoudit sebe i druhého za projev citů. Rozeznávají jemné a prudké city. Učí se neublížit svým prudkým projevem citů druhému. Vnímají složitost prudkého jednání i s možnými následky. 	<ul style="list-style-type: none"> komunikace citů – zvládání jednoduchých citů, vyjádření sympatie následky prudkých reakcí převzetí odpovědnosti za své jednání 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> analýza vlastních i cizích postojů a jejich projevů v chování spolužáků vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování
<ul style="list-style-type: none"> Jednoduchými skutky uplatňuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině. 	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si, že mnohé životní situace nemají pouze jedno řešení. Učí se hledat mnohá řešení pro jeden příběh. Pozorují, jak je život pestrý a každý 	<ul style="list-style-type: none"> schopnost spolupráce – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, vyjádření přátelství přijetí náznaků hlubšího přátelství 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> pomáhající a prosozociální chování neočekává protisužbu má pružné nápady, originalitu,

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> z nás je originální. • Vnímají kamaráda jako možnost něčeho nového. • Vymýšlejí svoje tvořivé úlohy. • Pomocí scének dohrávají příběhy. • Tvoří pohádky a popleteňky. • Vymýšlejí nová řešení. • Prožívají různé role a díky nim se chovají, čímž se vžívají do druhých. 		tvořivost v mezilidských vztazích
II. stupeň (6. – 8. ročník)			
6. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Uznává velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí. • <i>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života. – převedeno z OV</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Objevují velikost člověka pro zrození úcty k sobě i druhým. • Uvědomují si a váží si od přírody darovaných vlastních pozitivních stránek. • Učí se objevovat a přijímat svá selhání a chyby. • Vnímají své chyby a chyby u druhého. • Nezlehčují své chyby, ale také je nedramatizují. • Učí se nepoddávat pocitům sebelítosti, sebeobviňování. • Vnímají chybu a selhání jako příležitost k novému začátku. • Učí se napravovat důsledky svých chyb, omluvit se. • V průběhu svého vývoje se učí hodnotit vlastní osobnost. • Učí se všimat si vlastního potenciálu. • Snaží se pochopit, jak veškeré sebepoznání ovlivňuje jeho rozhodování, jeho vztahy s druhými lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> • úcta k lidské osobě – lidská práva • etapy dětství a dospívání dítěte • vývoj dítěte a úcta k životu • rozdílné typy osobnosti • formování osobnosti • mé silné a slabé stránky • nikotinismus a alkohol jako destruktivní činitel osobnosti • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání <ul style="list-style-type: none"> • osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter • vrozené předpoklady, osobní potenciál 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednost pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému • předcházení stresům v mezilidských vztazích <ul style="list-style-type: none"> • dobrá organizace času • dovednost zvládání stresových situací • rozumové zpracování problému • uvolnění – relaxace • efektivní komunikace <p>OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • co o sobě vím a co ne • jak se promítá mé já v mém chování • můj vztah ke mně samému • moje vztahy s druhými <ul style="list-style-type: none"> • zdravé a vyrovnané sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje a vyhodnocuje empatii v kolektivu, rozlišuje kognitivní a 	<ul style="list-style-type: none"> • Snaží se pochopit jednání a prožívání druhého. 	<ul style="list-style-type: none"> • empatie: • kognitivní: chápání druhého 	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
emocionální složku empatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Vzívá se do celkové situace. • Učí se vžívat se nejen do momentální situace, ale do celkové, existenciální situace druhých. 	<ul style="list-style-type: none"> • emocionální: vžít se do druhého – spolužáků, rodičů • empatické naslouchání, empatická reakce • pochopení druhých 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> • analýza vlastních i cizích postojů • pomáhající a prosociální chování
<ul style="list-style-type: none"> • Nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, umí neagresivním způsobem obhájit svá práva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se uvědomit si agresivní chování. Uvědomuje si pasivitu ve svém chování. • Volí nový asertivní způsob chování. • Trénuje různé druhy chování. • Učí se ovládat ve své agresivitě. • Učí se říkat „Ne“. • Vyslovuje svůj názor a pokouší se na něm netrvat za každou cenu. • Vyhodňuje kritiku kultivovanou formou. 	<ul style="list-style-type: none"> • asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost • teorie konfliktu – řešení konfliktních situací, volba přijatelného kompromisu • práce s afekty, zvládání strachu, hněvu 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> • dialog – vedení dialogu, jeho pravidla a řízení • komunikace v různých situacích – informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, • asertivní komunikace – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci • pravda, lež a předstírání v komunikaci
<ul style="list-style-type: none"> • Učí se analyzovat etické aspekty různých životních situací. 	<ul style="list-style-type: none"> • Objevují důležitost vlastní rodiny. • Zaměřují pozornost na pravidla ve vlastní rodině. • Učí se lépe pochopit své rodiče ve prospěch založení vlastní rodiny. • Pozorují mnohá zklamání v rodičích. • Vnímají a srovnávají nedostatky, které se vyskytují ve všech rodinách. • Poznávají podobnost pravidel a povinností všech členů rodiny. • Učí se formulovat a popisovat pravidla v rodinách. • Snaží se vnímat, že i přes nedostatky je rodina pro vývoj člověka velmi důležitá. • Poznávají, že i dítě může přispět ke zlepšení atmosféry v rodině. 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulovat nevyslovená pravidla a očekávání, hodnota rodiny, • ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodaření, vztah mezi ekonomikou a etikou 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě (z rodiny) • co o sobě vím a co ne • moje vztahy k druhým lidem • zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> • regulace vlastního jednání i prožívání • vůle • organizace vlastního času • stanovování osobních cílů a vyrovnané sebepojetí
7. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> • Uznává velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí. 	<ul style="list-style-type: none"> • Objevují velikost člověka pro zrození úcty k sobě i druhým. • Uvědomují si a váží si od přírody darovaných vlastních pozitivních stránek. 	<ul style="list-style-type: none"> • úcta k lidské osobě – lidská práva • etapy dětství a dospívání dítěte • vývoj dítěte a úcta k životu • rozdílné typy osobnosti • formování osobnosti 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> • dovednost pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému • předcházení stresům v mezilidských

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> Učí se objevovat a přijímat svá selhání a chyby. Vnímají své chyby a chyby u druhého. Nezlehčují své chyby, ale také je nedramatizují. Vnímají chybu a selhání jako příležitost k novému začátku. Učí se napravovat důsledky svých chyb, omluvit se. 	<ul style="list-style-type: none"> mé silné a slabé stránky nikotinizmus a alkohol jako destruktivní činitel osobnosti 	vztazích <ul style="list-style-type: none"> dobrá organizace času dovednost zvládání stresových situací rozumové zpracování problému uvolnění – relaxace efektivní komunikace
<ul style="list-style-type: none"> Analyzuje a vyhodnocuje empatii v kolektivu, rozlišuje kognitivní a emocionální složku empatie. 	<ul style="list-style-type: none"> Snaží se pochopit jednání a prožívání druhého. Vžívá se do celkové situace. Učí se vžít se nejen do momentální situace, ale do celkové, existenciální situace druhých. Pozoruje obtížnost vžít se do situace nesympatického člověka. 	<ul style="list-style-type: none"> empatie: <ul style="list-style-type: none"> kognitivní: chápání druhého emocionální: vžít se do druhého – spolužáků, rodičů empatické naslouchání, empatická reakce 	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> analýza vlastních i cizích postojů pomáhající a prosociální chování OSV – Sociální rozvoj – Komunikace cvičení pozorování a empatického naslouchání
<ul style="list-style-type: none"> Nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, umí neagresivním způsobem obhájit svá práva. 	<ul style="list-style-type: none"> Učí se uvědomit si agresivní chování. Uvědomuje si pasivitu ve svém chování. Volí nový asertivní způsob chování. Trénuje různé druhy chování. Učí se ovládat ve své agresivitě. Učí se říkat „Ne“. Vyslovuje svůj názor a pokouší se na něm netrvat za každou cenu. Vyjadřuje kritiku kultivovanou formou. 	<ul style="list-style-type: none"> asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, podání stížnosti, teorie konfliktu – řešení konfliktních situací, volba přijatelného kompromisu práce s afekty usměrnění emocí a jejich kultivace přiměřené vyjádření emocí 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace <ul style="list-style-type: none"> komunikace v různých situacích – informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost pravda, lež a předstírání v komunikaci
ČLOVĚK JAKO JEDINEC – převedeno z <i>Občanské výchovy</i>			
<ul style="list-style-type: none"> Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života. 	<ul style="list-style-type: none"> V průběhu svého vývoje se učí hodnotit vlastní osobnost. Učí se všímat si vlastního potenciálu. Snaží se pochopit, jak veškeré sebepoznání ovlivňuje jeho rozhodování, jeho vztahy s druhými lidmi i kvalitu jeho života. 	<ul style="list-style-type: none"> podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání <ul style="list-style-type: none"> osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter vrozené předpoklady, osobní potenciál • 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> co o sobě vím a co ne jak se promítá mé já v mé chování můj vztah ke mně samému moje vztahy s druhými zdravé a vyrovnané sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i 	<ul style="list-style-type: none"> Pozorují své osobní vlastnosti i vlastnosti u druhých lidí. 	<ul style="list-style-type: none"> osobní rozvoj – životní cíle a plány životní perspektiva 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímají nasazení vůle při dosahování individuálních a společných cílů. • Učí se rozeznávat individuální cíle od společných cílů. • Překonávají překážky při dosahování individuálních i společných cílů. 	<ul style="list-style-type: none"> • adaptace na životní změny, sebezměna • význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly ve prospěch druhého • sebeovládání – regulace vlastního jednání ve prospěch celku
• Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	<ul style="list-style-type: none"> • Prožívají a vnímají záporné charakterové vlastnosti u sebe. • Všímají si podobnosti a různosti vlastností u sebe i u druhých. • Snaží se kriticky hodnotit sebe a korigovat své chování a jednání. 	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí • posuzování systému osobních hodnot • sebehodnocení • stereotypy v posuzování druhých lidí 	
• Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a přestovat zdravou sebedůvěru.	<ul style="list-style-type: none"> • Nacházejí volná a charakterové vlastnosti pomocí vzoru. • Rozvíjejí své osobní pozitivní vlastnosti. • Překonávají osobní nedostatky. • Pěstují zdravou sebedůvěru. 	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní svět člověka – sebepoznávání • techniky rozvíjení osobních předností • techniky překonávání osobních nedostatků 	
8. ročník			
• Uznává velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí.	<ul style="list-style-type: none"> • Objevují velikost člověka pro zrození úcty k sobě i druhým. • Uvědomují si a váží si od přírody darovaných vlastních pozitivních stránek. • Učí se objevovat a přijímat svá selhání a chyby. • Vnímají své chyby a chyby u druhého. • Nezlehčují své chyby, ale také je nedramatizují. • Učí se nepoddávat pocitům sebelítosti, sebeobviňování. • Vnímají chybu a selhání jako příležitost k novému začátku. • Učí se napravovat důsledky svých chyb, omluvit se. 	<ul style="list-style-type: none"> • úcta k lidské osobě – lidská práva 	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> • dovednost pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému • předcházení stresům v mezilidských vztazích <ul style="list-style-type: none"> • dobrá organizace času • dovednost zvládání stresových situací • rozumové zpracování problému • uvolnění – relaxace • efektivní komunikace
• Analyzuje a vyhodnocuje empatii v kolektivu, rozlišuje kognitivní a emocionální složku empatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Snaží se pochopit jednání a prožívání druhého. • Vžívá se do celkové situace. • Učí se vžívat se nejen do momentální 	<ul style="list-style-type: none"> • empatie: <ul style="list-style-type: none"> • kognitivní: chápání druhého • emocionální: vžít se do druhého 	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> • analýza vlastních i cizích postojů • pomáhající a prosociální chování

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>situace, ale do celkové, existenciální situace druhých.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozoruje obtížnost vžítí se do situace nesympatického člověka. • Učí se překonávat vlastní antipatii, obavy a předsudky. 		<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení sebekontroly ve prospěch druhého • sebeovládání – regulace vlastního jednání ve prospěch celku <p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení pozorování a empatického naslouchání
<ul style="list-style-type: none"> • Nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, umí neagresivním způsobem obhájit svá práva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se uvědomit si agresivní chování. Uvědomuje si pasivitu ve svém chování. • Volí nový asertivní způsob chování. • Trénuje různé druhy chování. • Učí se ovládat ve své agresivitě. • Učí se říkat „Ne“. • Vyslovuje svůj názor a pokouší se na něm netrat za každou cenu. • Vyjadřuje kritiku kultivovanou formou. • Hraje „fair play“. • Diskutuje a používá asertivní zručnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, podání stížnosti, • teorie konfliktu – řešení konfliktních situací, volba přijatelného kompromisu 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dialog – vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů • komunikace v různých situacích – informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost • asertivní komunikace – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci • pravda, lež a předstírání v komunikaci
<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímá spoluprožívání chování druhého. • Pozoruje, jak si osvojuje určitý druh chování vcítěním se do vzoru. • vnímá, které vlastnosti si chce osvojit. • pozoruje, kdo je největším vzorem z jeho okolí (rodič, sourozenecký kamarád, osobnost veřejného života). • vnímá pozitivní i negativní vliv televize a rozeznává je. • pozoruje vliv negativních vzorů. • sepisuje negativní a pozitivní vzory z televize v časovém rozmezí. • učí se rozeznávat a bránit se negativním vzorům. 	<ul style="list-style-type: none"> • reálné a zobrazené vzory – pozitivní vzory versus pochybné idoly • podpora pozitivního působení televize a médií • já – potenciální vzor pro druhé 	<p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti pro řešení problémů • rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí <p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
<ul style="list-style-type: none"> • Umí spolupracovat i v obtížných 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si důležitost spolupráce. 	<ul style="list-style-type: none"> • iniciativa a komplexní prosociálnost – přátelství, 	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
sociálních situacích.	<ul style="list-style-type: none"> • Vzívá se do situací, kdy kolektiv nespolupracuje. • Pozoruje následky nespolupráce. • Učí se překonat nedůvěru, ochotu udělat první krok a riskovat eventuelní zklamání. • Učí se pochopit, že dárci je obdarován ještě dřív, než daruje. • Vnímá, co je to obdarovat. • Snaží se obdarovat a popsat prožitek. • Učí se prosociálnímu chování i k lidem, kteří jsou negativní. • Pozoruje změnu nesympatického člověka, kterého obdaruje. 	<ul style="list-style-type: none"> spolupráce, • darování, pomoc, rozdělení se 	kompetice <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci • seberegulace v pozici nesouhlasu, odporu • dovednost odstoupit od vlastního nápadu • podřízení se ve skupině • vedení a organizování práce skupiny OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> • pěstování kvalit typu odpovědnost, spolehlivost, respektování • pomáhající a prosociální chování • neočekávám protislužbu za pomoc a obdarování
• Je vnímavý k celosvětovým sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností je řeší.	<ul style="list-style-type: none"> • Učí se vnímat svůj postoj a postoje ostatních. • Pozoruje vývoj ve světě. • Vnímá formy života a učí se hledat a vyjadřovat svůj postoj. • Snaží se svým postojem vyjadřovat sebe a svoji odvahu, rozhodnost. 	<ul style="list-style-type: none"> sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, AIDS, HIV, mládí – příprava na lásku, nezrálé rodičovství, sexuální orientace duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, humanita ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, zodpovědnost za životní prostředí, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody zneužívání návykových látek – psychologický aspekt potřeby podpůrných látek, všeobecná informovanost 	
• Učí se analyzovat etické aspekty různých životních situací.	<ul style="list-style-type: none"> • Objevují důležitost vlastní rodiny. • Zaměřují pozornost na pravidla ve vlastní rodině. • Učí se lépe pochopit své rodiče ve prospěch založení vlastní rodiny. • Pozorují mnohá zklamání v rodičích. • Vnímají a srovnávají nedostatky, které se vyskytují ve všech rodinách. • Poznávají podobnost pravidel a povinností všech členů rodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulovat nevyslovená pravidla a očekávání, hodnota rodiny, ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodaření, vztah mezi ekonomikou a etikou 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> • já jako zdroj informací o sobě • co o sobě vím a co ne • moje vztahy k druhým lidem • zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> • regulace vlastního jednání i prožívání • vůle

ETICKÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> Učí se formulovat a popisovat pravidla v rodinách. Snaží se vnímat, že i přes nedostatky je rodina pro vývoj člověka velmi důležitá. Poznávají, že i dítě může přispět ke zlepšení atmosféry v rodině. 		<ul style="list-style-type: none"> organizace vlastního času stanovování osobních cílů a vyrovnané sebepojetí
ČLOVĚK JAKO JEDINEC – převedeno z Občanské výchovy		2.	
<ul style="list-style-type: none"> Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života. 	<ul style="list-style-type: none"> V průběhu svého vývoje se učí hodnotit vlastní osobnost. Učí se všímat si vlastního potenciálu. Snaží se pochopit, jak veškeré sebepoznání ovlivňuje jeho rozhodování, jeho vztahy s druhými lidmi i kvalitu jeho života. 	<ul style="list-style-type: none"> podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání <ul style="list-style-type: none"> osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter vrozené předpoklady, osobní potenciál 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> co o sobě vím a co ne jak se promítá mé já v mém chování můj vztah ke mně samému moje vztahy s druhými zdravé a vyrovnané sebepojetí
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozorují své osobní vlastnosti i vlastnosti u druhých lidí. Vnímají nasazení vůle při dosahování individuálních a společných cílů. Učí se rozehnávat individuální cíle od společných cílů. Překonávají překážky při dosahování individuálních i společných cílů. 	<ul style="list-style-type: none"> osobní rozvoj – životní cíle a plány životní perspektiva adaptace na životní změny, sebezměna význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji 	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> cvičení sebekontroly ve prospěch druhého sebeovládání – regulace vlastního jednání ve prospěch celku
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. 	<ul style="list-style-type: none"> Prožívají a vnímají záporné charakterové vlastnosti u sebe. Vnímají si podobnosti a různosti vlastností u sebe i u druhých. Snaží se kriticky hodnotit sebe a korigovat své chování a jednání. 	<ul style="list-style-type: none"> vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí posuzování systému osobních hodnot sebehodnocení stereotypy v posuzování druhých lidí 	
<ul style="list-style-type: none"> Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. 	<ul style="list-style-type: none"> Nacházejí volní a charakterové vlastnosti pomocí vzoru. Rozvíjejí své osobní pozitivní vlastnosti. Překonávají osobní nedostatky. Pěstují zdravou sebedůvěru. 	<ul style="list-style-type: none"> vnitřní svět člověka – sebepoznávání techniky rozvíjení osobních předností techniky překonávání osobních nedostatků 	

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

ZPŮSOBY HODNOCENÍ

Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci jsou aktuálně platné zákony.

I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonního zástupce žáka.

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení nebo za I. pololetí výpis z vysvědčení.

Výchovními opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření – napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy.

Součástí hodnocení je i sebehodnocení dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. Využitelným nástrojem se může stát žákovské portfolio.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a volitelných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Při hodnocení klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Stupně hodnocení chování a jejich charakteristika

Při klasifikaci chování se přihlídí k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení rádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přistupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními rádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo rádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti rádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Stupně hodnocení prospěchu v povinných a volitelných předmětech

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný,
- b) 2 – chvalitebný,
- c) 3 – dobrý,
- d) 4 – dostatečný,
- e) 5 – nedostatečný.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvorivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvorivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatkami. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmu, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomocí učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, jeho postojů a návyků.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Zákonné zástupci dětí jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím žákovské knížky, na třídních schůzkách nebo v konzultačních hodinách pedagogů.

Zásady pro hodnocení podrobněji rozpracovává Organizační rád školy – pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kde jsou uvedeny i zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení.

Slovní hodnocení

Základní obsah slovního hodnocení vychází z posouzení míry dosažených výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů, a to zejména:

- míra ovládnutí učiva, které zvládl žák bezpečně, které mu činí potíže, které se mu podařilo zvládnout částečně a co je potřeba učinit pro jeho zvládnutí;
- úroveň myšlení a myšlenkových operací, chápání souvislostí, pohotovost a samostatnost
- úroveň vyjadřování, výstižnost, přesnost po obsahové i formální stránce v projevech písemných a mluvených;
- úroveň aplikace vědomostí, zda při jejich aplikaci žák postupuje správně či se dopouští nepřesností, a jak je dokáže překonávat;
- schopnost spolupracovat, aktivita, zájem o učení.

II. Hodnocení prospěchu a chování žáků se řídí těmito pravidly:

1. Jsme otevřeni k dětem a zákonným zástupcům, v čas vysvětlíme a seznámíme s kritérii hodnocení v jednotlivých předmětech.
2. Snažíme se o spoluúčast žáků na hodnocení, vedeme je k sebehodnocení.
3. Hodnotíme individuální pokrok dítěte bez srovnávání s ostatními.

Výsledky vzdělávání žáka v povinných a volitelných předmětech stanovených ŠVP a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě slovního hodnocení popsána tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ke vztahu k očekávaným výstupům.

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR, se dosažená úroveň znalostí českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Takový žák se na vysvědčení hodnotí vždy, ale přitom se přihlédne k dosažené úrovni znalosti českého jazyka. Specifický přístup se uplatňuje při hodnocení z Českého jazyka a literatury.

Přílohy – dotazníky

Dotazník pro rodiče

Odpovědi: ano – 1, spíše ano – 2, jak kdy – 3, spíše ne – 4, ne – 5

SPOKOJENOST

- Jste spokojeni s prostředím třídy a školy?**
(velikost, uspořádání, výzdoba, vybavení prostor, účelnost jejich využívání, čistota, ...)
- Jste spokojeni s výukou svého dítěte?**
(posuzujete nabídku předmětů, probíraná téma, metody výuky, práci učitelů...)
- Doporučili byste tuto školu svým přátelům?**
(představujete si, že jejich dítě je vrstevníkem vašeho dítěte, má podobné vlohy)

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

VÝCHOVA A VZDĚLÁNÍ

- Dodává škola vašemu dítěti sebedůvěru?**
(rostě díky škole jeho důvěra ve vlastní schopnosti?)
- Vede škola vaše dítě k tomu, aby se umělo učit a bavilo je to?**
(učí je získávat informace z různých zdrojů, třídit je, porovnávat a nacházet mezi nimi souvislosti?)
- Učí škola vaše dítě, jak se vyznat v nových situacích a zvládat je?**
(Učí je tomu, aby své znalosti, zkušenosti a zdravý rozum využilo i v běžném životě, aby umělo odlišit podstatné od nepodstatného, nenechalo se odradit prvním nezdarem...?)
- Rozvíjí škola schopnosti vašeho dítěte vyjádřit své myšlenky a porozumět ostatním?**
(Učí je udělat svůj názor, vyjádřit ho, seznámit se s připomínkami ostatních a diskutovat o nich)
- Dostává vaše dítě ve výuce příležitost spolupracovat s ostatními a uvědomovat si tak své i jejich přednosti a nedostatky**
(např. práci na různých projektech, skupinové práce apod.)
- Učí škola vaše dítě žít tak, jak žije odpovědný, svobodný člověk?**
(Učí se rozpoznávat dobré od špatného, nebát se vyjádřit svůj názor, zachovat se správně v různých životních situacích, být ohleduplné...?)
- Snaží se škola, aby vaše dítě bylo podnikavé a tvořivé?**
(Učí je přemýšlet o tom, co dělá a proč, nechává je, aby si zkusilo dělat to jinak, dávat najevo zájem o jejich nápady...?)
- Jste spokojeni se školní dužinou?**

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

VZTAHY

- Jste spokojeni s tím, jak se k vám chovají učitelé a ostatní zaměstnanci školy?**
- Jste spokojeni s tím, jak se k vašemu dítěti chovají učitelé a ostatní zaměstnanci školy?**
- Znepokojuje vás chování některých žáků školy k vašemu dítěti?**
(Máte konkrétní důvod obávat se např. toho, že mu od nich hrozí ve škole nějaké nebezpečí: že ho mezi sebou nepřijmou, že ho budou ponižovat, šikanovat, bít, okradou?...)
- Jste spokojeni s prací třídního učitele?**
(Posuzujete např. to, zda se zajímá o názory, pocity a přání rodičů a jak s rodiči spolupracuje, jak se stará, jaký má vliv...)
- Jste spokojeni s doplňkovou činností?**
(kroužky, pouštění draků, dílny, zájezdy, divadla a kina, přednášky)

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

VÁHA VAŠEHO SLOVA

- Zajímá vedení školy vaše názory, pocity a přání vás rodičů?**
- Jste spokojeni s tím, jak vás škola informuje o chování a prospěchu vašeho dítěte?**
(informace dostáváte včas, poznáte z nich, jak svému dítěti pomoci...)
- Jste spokojeni s tím, jak vás škola informuje o dění ve škole?**
(máte možnost posuzovat např. výroční zprávu, internetové stránky, průběh třídních schůzek, informační letáky...)
- Vyhovují vám pravidla, která ve škole platí a dotýkají se přímo vás?**
(např. omlouvání žáků, uvolňování z výuky, konzultace s učiteli, návštěvy rodičů ve vyučování...)
- Jste ochotni škole pomoci**
(podílet se na organizaci školní akce, poradit v záležitosti, které rozumíte, posoudit nabídky, které škola dostala, doporučit odborníka, dodavatele)

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

6. Jste spokojeni se zřízením stánku ve škole?

1 2 3 4 5

VOLNÉ VYJÁDŘENÍ RODIČŮ:

Dotazník pro žáky

Odpovědi: vždy – 1, někdy – 2, málokdy – 3, ne – 4, nevím – 5

Chlapec – dívka ročník..... datum.....

1. Ve škole se cítím dobře	1 2 3 4 5
2. Učitelé se nás snaží povzbudit	1 2 3 4 5
3. Když ve třídě o něčem debatujeme, nebojím se říct vlastní názor	1 2 3 4 5
4. Učitele zajímá, co si myslím o životě a lidech	1 2 3 4 5
5. Učitelé mají radost, když se někomu ve třídě něco podaří	1 2 3 4 5
6. Naše názory na to, co by se ve třídě mělo změnit, berou učitelé vážně a dají na náš názor	1 2 3 4 5
7. Když jsme ve škole s něčím nespokojeni, nebojíme se jít za vedením školy	1 2 3 4 5
8. Ve třídě jsou děti, které mi ubližují, posmívají se mi	ano – ne
9. Ve třídě mám kamaráda	ano – ne
10. Nabídka zboží ve stánku před jídelnou mi vyhovuje	ano – ne

Proč?.....

Dotazník pro učitele

Odpovědi: ano – 1, spíše ano – 2, jak kdy – 3, spíše ne – 4, ne – 5

1. Mám ráda svou učitelskou práci	1 2 3 4 5
2. Práci se věnuji i ve svém volném čase	1 2 3 4 5
3. Žáci znají kritéria mého hodnocení	1 2 3 4 5
4. Žáci se mi svěřují se svými osobními problémy	1 2 3 4 5
5. Orientuji se v mezipředmětových vztazích	1 2 3 4 5
6. Rodičům poskytuji dostatek informací o chování a prospěchu dětí	1 2 3 4 5
7. Školní akce jsou dobře naplánovány a zorganizovány	1 2 3 4 5
8. Informace, které potřebuji, dostávám včas	1 2 3 4 5
9. Vím, jak vedení školy vnímá mou práci	1 2 3 4 5
10. Mám možno se vyjadřovat k problémům, které považuji za klíčové	1 2 3 4 5
11. Moje náměty a přípomínky jsou vedením školy akceptovány	1 2 3 4 5
12. Porady jsou efektivní	1 2 3 4 5
13. Vzdělávací akce, na které mě vedení školy posílá, jsou pro mne užitečné	1 2 3 4 5
14. Vzdělávací akce, které si vybírám, jsou pro mne užitečné	1 2 3 4 5
15. Vedení školy mi umožňuje vést výuku způsobem, který považuji za správný	1 2 3 4 5
16. Mám pro vyučování k dispozici dostatek materiálního vybavení	1 2 3 4 5
17. Dávám žákům možnost sebehodnocení	1 2 3 4 5
18. Zapojuji do výuky všechny žáky (i slabší...)	1 2 3 4 5
19. Cítím podporu vedení školy při řešení konfliktů s rodiči	1 2 3 4 5
20. Cítím podporu vedení školy při řešení konfliktů s žáky	1 2 3 4 5
21. V kolektivu učitelů se cítím dobře	1 2 3 4 5

Aktualizace platná od 1. 9. 2008

Úprava kapitoly Hodnocení – způsoby, kritéria

podpis ředitele školy
Mgr. Miluše Menšíková

Aktualizace platná od 1. 9. 2011

Úprava kapitoly Učební osnovy:

1. Informační a komunikační technologie – předmět Informatika
2. Člověk a příroda – předmět Fyzika
3. Volitelný předmět – Další jazyk – Německý jazyk

Projednáno v Školské radě: 20. 6. 2011

podpis ředitele školy
Mgr. Miluše Menšíková

Aktualizace platná od 3. 9. 2012

Úprava kapitoly Hodnocení:

V souladu s platnými zákony a školním rádem kapitola:
Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků

Projednáno ve Školské radě: 24. 09. 2012

podpis ředitele školy
Mgr. Jarmila Plachá

Aktualizace platná od 1. 9. 2013

Dodatek – Standardy:

Český jazyk
Matematika
Německý jazyk

Projednáno ve Školské radě: 4. 09. 2013

podpis ředitele školy
Mgr. Jarmila Plachá

Aktualizace platná od 1. 9. 2016

Úprava kapitol: Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty, Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.

Od 1. 9. je dle potřeby, zvl. z důvodu velkého počtu žáků ve třídě možné dělit žáky na prvním stupni v předmětech ČJ a M do skupin. Zpravidla jde o dělení dvakrát týdně.

K 1. 9. 2016 byly zrušeny v učebních plánech a učebních osnovách volitelné předměty: Počítačová grafika, Základy programování, Konverzace z angličtiny.

podpis ředitelky školy

Mgr. Jarmila Plachá

Obsah

1	Identifikační údaje	2
	Předkladatel	2
	Zřizovatel	2
	Platnost dokumentu	2
2	Charakteristika školy	3
	Úplnost a velikost školy	3
	Vybavení školy	3
	Charakteristika pedagogického sboru	3
	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	3
	Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty	4
3	Charakteristika ŠVP	5
	Zaměření školy	5
	Výchovné a vzdělávací strategie	5
	Zabezpečení výuky se speciálními vzdělávacími potřebami	6
	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	7
	Začlenění průřezových témat	8
	Osobnostní a sociální výchova	9
	Výchova demokratického občana	10
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	11
	Multikulturní výchova	11
	Environmentální výchova	11
	Mediální výchova	13
4	Učební plán	14
	Tabulace učebního plánu	14
	Poznámky	16
5	Učební osnovy	17
	Jazyk a jazyková komunikace	17
	Český jazyk a literatura	17
	Anglický jazyk	44
	Německý jazyk	59
	Matematika a její aplikace	68
	Matematika	68
	Informační a komunikační technologie	104
	Informatika	104
	Člověk a jeho svět	112
	Prvouka	112
	Přírodověda	127
	Vlastivěda	137
	Člověk a společnost	148
	Dějepis	148
	Občanská výchova	157
	Člověk a příroda	169
	Fyzika	169
	Chemie	177
	Přírodopis	183
	Zeměpis	199
	Umění a kultura	218
	Hudební výchova	218
	Výtvarná výchova	233
	Člověk a zdraví	246
	Tělesná výchova	246
	Člověk a svět práce	267
	Pracovní činnosti	267
	Volitelné předměty	286
	Etická výchova	286
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	308

Dotazník pro rodiče	311
Dotazník pro žáky.....	312
Dotazník pro učitele.....	312
Aktualizace platná od 1. 9. 2008.....	313
Aktualizace platná od 1. 9. 2011	314
Aktualizace platná od 3. 9. 2012	315
Aktualizace platná od 1. 9. 2013	316
Aktualizace platná od 1. 9. 2016.....	317
Obsah	318